

Tellabitius Astronomieiu

diciarie principia tractas cū Joannis saxonij cō
mētario ordine textus nuperime disticto. Ad
ditis annotatiōibus et in margine & in textu
atqz glossa per magistrum Petru turrel
lum Astrophiluz dñioñ. gymnasij re
ctorem: cum tractatulo de cognos
cēndis infirmitatibus app̄me
Dedicis necessario e multis
authorib⁹ per eūdeꝝ extra
cto. sine quo revera ſepi⁹
q̄nauta ſine remo me
dicus hebet omis:
quo habito vri
nā videre nō
opus est.

z. b. albo

Eiudem rectoris distichon.
Que pater omnipotens nitidis signauerit astris:
Author in hoc paruo codice noster habet.

காலை காலை காலை காலை காலை காலை காலை காலை

Clibellus isagogicus abdilazi. id est serui glorioſi
dei. Qui dicitur alkabitius ad magisteriuſ iudicio-
rum aſtrovū interpretatus a iohāne hispalensi ſcri-
ptumq; in eundē a iohanne saxonie editū utili ſerie
connexum incipiunt.

Oſtulata a domino prolixitatevi-
te cerphadala. t. gladij regni et durabilitate ſui
honoris cuſtodia quoq; operū eius ſive bonorū
atq; extenſione ſui imperiū exordiamur id quod
volumus narrare. **C**um vidifsem cōuentum
quorundā antiquorū et auctoribus magiſterij
iudiciovū aſtrovū edidisse libros quos vocaue-
runt introductioſos huius magiſterij id est iudi-
ciorū aſtrovū. ſed quodā ex eis non fuſſe ſcu-
tatoſ diligenter vniuersa que neceſſaria ſunt in
eodem magiſterio de hiſ que conueniūt introductioſo: quodam vero ea
que neceſſaria ſunt protulisse prolixe: et quia quod neceſſariū eſt in eo pe-
riſſe cernerem. Quodam quoq; in ordinatione eoruſ que protulerūt nō
inceſſiſe itinere diſcipline conſperiſſem cepi edere hunc libru: t posui eū
introductioū atq; collegi in eo ex dictis antiquorū quicquid neceſſariū
eſt huic magiſterio fm modum introductioū. **E**t nō introduci ratioeſ
nationes diſputationi ſive deſenſionи eoruſ que protulimus neceſſarias
cum ſint in libro Ptolomei qui appellatur althamacalet: id est quattuor
tractatuſ: et in libro meo quē edidi in coſfirmatione magiſterij iudiciov
aſtrovū et in deſtructione epiftole hauſebenhal in annullatioне eius ex
ratioſinatione que ad hoc poſſim ſuffiſcre. **E**t diuiſi eū in quinq; diſ-
ferentiā. Prima diſſerētia eſt in eſſe circuli ſignorū eſſentialiſ et acciden-
tali. Secunda diſſerētia in naturis planetarū ſeptem: et quid illis ppterū;
et quid ſigniſcent. Tertia diſſerētia in hiſ que accidit planetis ſeptē in
ſemetiſpiſis: et quid accidat eis ad inuicem. Quarta diſſerētia in expoſi-
tione nominū astrologorū. Quinta diſſerētia in vniuerſitate partium et
expoſitione eſſe earum in gradibus.

Diuſio II.
bu.

Commentum Johannis de saxonie ſuper textu Alkabitij
partitum fm ordinem textus.

Ir sapiens dominabitur aſtris. Dicit Ptolomeus
in ſapienſijs almageſti. Et pōt decla-
rari ſic. Ille dñabitur aſtris qui effectus puerientes ex
ipſiſ aſtriſ pōt impideſ yl phibere. ſed hoc pōt facere
vir sapiēs quare ic. Maior eſt maniſteſta: q; ille dñatur
alteri q; potest ſibi dicere fac hoc et facit: et dimittit hoc et
dimittit. Deinor pbatur auctořate Ptolomei in ſ. pro
poſitione certiloqui: ybi dicit Optimus astrologus mul-
tim malū prohibere potest qd fm ſtellasyenturū eſt cū eius naturā preſci

Alkabitij astronomi tractatus.

uerit. sic enim primum eum cui malum venturum est: ut cum venerit possit illud pati. Et per firmat auctoritate eiusdem in propositione 8. eiusdem: vbi dicit. Ria sapiens ita adiuuabit opus stellarum: quemadmodum seminatur fortitudines naturales. Sed aduentus eius est de modo per quod sapiens potest impedire vel adiuuare opus stellarum. Lertus est quod nos non possumus simpliciter impeditre influentiam celestem: sicut nec combustione ignis. sed possumus disponere passus ad recipiendum alio: vel alto modo influentiam celestem. Videlicet enim quod idem calor solis glatices dissolut et costringit lumen. Ponit haly de hoc familiare exemplum in commento prologue proponebat. Optimus astrologus et. Dicens si scierimus quod debeat alicui evenire eritudo calida et secca de natura martis: poterimus ipsum ante aduentum illius influentie mutare ad oppositum scilicet ad frigiditatem et humiditatem. et sic influentia que deberet sibi facere eritudo reducat ipsorum ad temperamentum. Dat etiam cullus quod possumus impeditre actionem ignis ne comburatur aliquod combustibile determinatum. s. remouendo ipsum ab igne vel protincto aqua super ipsum. Lux igitur scientie dividatur secundum divisionem rerum: de quibus sunt: et quilibet dicat sapiens in scientia sua accipiendo large sapientiam per scientiam: sicut accipit albumazar in multis locis sui introductorum: et videamus de quibus sapientibus sunt dicta proba: possumus distinguere inter sapientes: et sapientes modis quodam variuersati. De numero igitur sapientum quidam sunt sapientes veraderi: quidam appareret. Hanc distinctionem tagit Aristoteles in primo elementorum chororum vbi dicit. Quidam sunt pulchri propter decorum: quidam autem singuli componentes se. Et isti. s. appareret sapientes sunt bipartiti: quoniam quidam eorum appareret sapientes solum secundum estimationem vulgi sicut diuites huius mundi. et quidam aprobando projectos sicut sophiste. Primi sunt habentes diuitias huius mundi: de quibus dicit Albumazar in introductorio suo magno: vbi loquitur de sectis et tradicitionibus astronomie. Et sunt illi de noua secta. Dicit ibi albumazar. Dignior apud variueritatem vulgi est cui fuerit plus substantia. sicutque est quod dignitas substantiae apud ipsos est plus dignitatem scientie. Et dicit quod cum fuerit homo habens substantiam non impedit eum si fuerit imperitus in scientia astrorum: medicina et ceterarum scientiarum probantes probatione fallissima: quod probant scientiam per substantiam. Et hec probatio errores est probatio fallissima: quod res probant per genus suum. i. per consimile. t. sapientia per sapientiam: substantia per substantiam: non probant per non consimile sibi: ergo non probant sapientiam per substantiam. Alii appareret scientes vel sapientes apud aliquiliter pueros sicut sophiste. De quibus dicit Ari. in primo elecho: quibusdam magis operari possunt est rideri: et non existere quod existere et non videtur: et magister Alanus de insula loquens de eis dicit. Huius scholas visitat pauperes legistis: veras lites agitatis: sunt agonizantes. Hic probat hic iprobat: hunc concludit iste. Atque duo centum cōclasmata ore sophiste. Vnde scientes difficiunt secundum magis et minus certum: ut dicit Kommentator: scio metaphysicē. Scientie mathematicae sunt in primo gradu certitudinis. Naturales vero sequuntur eas. Illi minime certi. s. logica et naturales non trāserentes se ad alias sciencias: non habent de phisica nisi verba. de istis etiam dicit magister Alanus. Ille semper clamitat et argumentatur duabus Aristotelicas latibulas rimat. Sed si quis qualiter aut quid epulatur: mens studio vivit: sed venter philosophat. Magis certi sunt mathematicae. Et illi sunt bipartiti: quoniam quidam eorum studierunt in mortibus immobiles et non curant de iudiciorum negatione. Et illi sunt de quibus dicit Albumazar in quarta et quinta le-

cta cōtradicētiū iudicis fīm q̄ videbīt postea. Secūdū aut̄ studēt in motib⁹ & i⁹ iudicis: de quibus dicit Alanus loquēs de t̄po Albumazar. Illic astra polos celum septēq; planetas cōsulit Albumazar terrisq; reportat eorum. Conſilii armans terras firmansq; caduca. Lōtra celestes trās superumq; furoē. De istis Ptolomeus dicit verba pposita. Ut sapientēs dominabitur astris. In q̄bus verbis Ptolomeus tangit tres ppolitates vel cōditiones quas deberverū physiologus habere: et maritine astronom⁹ fīm quas tria genera homin⁹ ab astronomia repellunt. Prima cōditione est stabilitas intēctionis. Secōda est habilitas dispositionis. Tertia est abdicatione terrene possessionis. Numā tangit cū dicit: vir. Secūdā cū dicit: sapientes. Tertiā cū dicit: dominabitur astris. Quantū ad prīmam cōditionē dicit Ptolomeus in pma ppositione cētiloqui. Sc̄ētēa stellarū ex te & ex illis est. Et Haly in cōmento eiusdem dicit. Qui res futuras scire desiderat duabus vijs oportet incedere. Una ut accipiat motū stellarū & opera que sunt in rebus fīm motū earū. Et aspiciat libros quos antiqui scripserunt de significatiōe motū ipsorū: & adiungat his quecūq; pbaut in tpe suo. Quā ergo magnus sit labor in aspicioendo motus stellarū nō potest astronomus esse effeminatus nec remissus. Et cū multū tēpus requirat ad respiciēdū libros antiquorū nō potest esse vagabundus. Oportet ergo ut astronomus sit firmus & stabilis in meditatione. Et sic effeminati & remissi ab astronomia sunt repulsi. Quantū ad secūdā cōditionē dicit Ptolomeus in se pma ppolitiōe cētiloqui. Nemo poterit dare certa iudicia fīm stellarū cōplexionē: nisi hō qui vim anime et cōplexionē naturalē bene cognoverit. vult ergo q̄ homo naturaliter debet esse dispositus ad istā sciā qui debet pfcere ī ea. Hoc fīm q̄ mihi videb̄t habet ista sciā pte oībus sc̄ētījs. Vidi enim bonos clericos in logica & in naturali ph̄ta qui nullomodo poterant aliquid capere de astronomia: imo nec algōismū. Patet ergo q̄ naturaliter indispositi repulsi sunt ab astronomia. de q̄bus Albumazar facit sectā fīm q̄ videbīt latim. Quantū ad tertīā cōditionē dicit Haly in cōmento pme ppositionis cētiloqui. Quia oportet nos sollicitos esse circa mūdana: auerter a nobis futurom⁹ cognitio: sed si a mūdanis oībus separaremur possem⁹ futura p̄cognoscere: sicut videm⁹ heremitarū q̄ plures qui futura predicunt. Et ep̄ilētōrū quidā dum ep̄ilētia roquent futura pdicunt: q̄ tunc corporeis sensibus nō vtūtūr sed sola vt anime. Patet ergo q̄ physiologus nō debet esse diues teste physiopho septimo politice. Nō oportet physiophū esse dīm̄ terre & maris: sed sufficit ut habeat famulū ministrantez sibi olera. Et sic habētes diuitias huius mundi ab astronomia sunt repulsi. Quod aduertes Socrates aurū proiecit in mari sicut narrat Valerius. Ista cōditio nō placet multis: nec etiā mihi. Quantum ad istas cōditiones cōsolat nos Albumazar in introductorio: et specialiter quantū ad ultimā: q̄ mutat eā ad oppositū. Dicit sic. Et fortassis non sufficiūt aliqui ad sapientiā huius magisterij duz aspiciūt in quibusdam rebus puenire ex veritate & cōprehensionē earū ad hoc ut possint erōrem a se repellere propter bieuitatē exercitū eorū in cognitione oīm rem quarū cognitio necesse est illis in illa eadē infēctione: q̄tū ad prīmā cōditionē. Et paucis interpositis dicit. Et hoīes subtiles & p̄funde sapientēs fortitan nō sufficiūt multi eorū qui vtūtūr eis cōprehēdere eas: cumq; merū scia hui⁹ magisterij ceterorūq; magisterio & que necessaria sunt in

Alkabitij astronomi tractatus.

presentia rerū pre pfunditate quaz dixim⁹ a sensibus lōgīnqua cōstuz ad secundā cōditionē. Tunc p̄solatur nos et dicit. Nō debet annullari quod ex eius scientia pot̄ pertingi propter illud qđ nō potest pertingi. Et paucis interpositis dicit qđ modicū sapientie multi profectus. Et in hoc mutat tertia cōditionē ad oppositū. Et probat qđ maior utilitas sit in astrenomia qđ in aliqua alia scientia. Et si cōtingat ea error tolerabilior est et minus nocet qđ in ceteris scientijs. Et dicit sic. Vident⁹ nāc medicos errare in presentia infirmitatū et morborū dum predicūt que accidit infirmo ex grauitate morbi et eius levitate et ex celeritate sanitatis et eius tarditate: eius quoqđ sanitatem vel morte: s; illud modicū erroris medicorum nō impedit eos ab appetitu sui magisterij et ab eius d̄spositiōe et exercitio: nec generat reprehēsio vel dubiū homi erga eos qui viderūt ex modis erroris in suo magisterio querere utilitatē et profectū p̄ eorū curationē et acquiescere eoz medicamib⁹. Similiter et dispositores nauijū nō dimitunt magisterij suum nec dimittūt hoīes cursum maris ppter modicum erroris naturā. Similiter ceterarū sapientiarū et magisteriorū auctores vix possunt evadere accidēta erroris seu aduentū alicuius impedimenti qđ euénit eis. sed ppter hoc nō annullat eoz magisterij. Et horum oīm que dicimus errori impedimenti plus est qđ error astrologoz: qđ medicus cum errauerit in p̄scientia infirmitatū: aut curatione: aut medicamib⁹ fortassis erit hoc causa pditionis animalium. Et cum errauerint naute fortassis erit hoc perditiois nauijū et carū naufragiū et eorum qui in eis sunt interitus. Et si errauerint pastores et cōceptionis animaliū auctores erit hoc fortassis puocatio perditiois eiusdē generis animalium. Et vero si astrologi errauerit hoc magis ascrisib⁹ ignōatiō astrologi in p̄sciētia rei: omittit eñ inquisitor p̄cauere horribile anteqđ veniāt et propter hoc fortassis erit illis dimissio cautele puocatio eoundē horribiliū aduentū et fortassis erit in eis pdition et fortassis nō. In ceteris aut̄ magisteriis nō est ita: qđ marima pars erroris eouū auctoriū est perditio et impedimentū absqđ dubio. Et in hoc quoqđ quod dixim⁹ dignitas et dignitatib⁹ sc̄ientie astro:ū: si ergo est magisterij astro:ū dignius ac nobilius ceteris magistri: et semita ei⁹ magisterij: in errore in qbusdā horis est infra semitā ceterorū magisteriorū et eouū errore sanior et minus impedimenti eoz veritas est maioris pficiū: quare equū est quantū decet oēs hoīes intellectuales et sapiētes recipere astrologos et vi et acquiescere veritati eouū in his que dicunt. Hec aut̄ scientia maxime illa pars que est de iudicij multos habet emulos et aduersarios. Quod aduersari ptolemeus in quadripartito suo p̄fimat iudicia astro:z et Albumazar in magno introductorio suo et cōueniūt ambo in modo confirmādi: nisi qđ Albumazar plura ponit qđ ptolemeus et plurib⁹ vritur rationib⁹. Ambo in cōfirmādi iudicia ictiūt ab opere solis. Dicit eñ ptolemeus in tredicima ppositione p̄me partis. H̄i sol cū aere opera in rebus oībus existentibus in terra. Et H̄aly in cōmento exponēs p̄ba ptolemei. Dicit: ptolemeus vult nobis ostēdere qđ sphera ignis et aeris qđ mutant per corpora celestia mutant res oēs que sunt in terra. Et H̄aly in cōmento sc̄de propositionis eiusdē dicit qđ radices hui⁹ sc̄he sunt adeo manifeste qđ populares nihil sciētes sciunt et intellegunt eas inspiciēdo et experiendo ipsas. Et ptolemeus in. 21. in ppositione dicit qđ nesci populares sc̄ut res anteqđ accidat. Et qđ magis ē di-

Et ipse q̄ alia muta sc̄it res anteō accidat. Albumazar c̄tā cōfirmat scientiā iudiciorū per multas rationes quas nūc oēs narrare esset valde longus. Specialiter aut̄. Albumazar disputat p̄tra negātes iudicia aстроum et dividit ipsos in. 10. sectas. Et tangā breuiter de qualibet secta duo aut̄ tria verba. ¶ Prima secta dicit q̄ planetis nō esset aliqua significatio super res que fūt in hoc mūdo qui est sub circulo lune. Quibus dicit Albumazar q̄ oēs phylosophi cōcordati sunt q̄ oīs substātia que mouet motu naturali efficit in essentijs rerū sibi cōiunctarū p̄ naturā cōuersationes naturales: et hoc declarat in actione ignis. Sed corpora celestia moventur motu naturali: deo efficiunt quatuor elemētis sibi cōiunctis p̄ natūram cōuersationes naturales. Hāc rationē innuit Albumazar in multis verbis. Posset etiā assumi cōtra illā sectā dictū Aristotelis p̄mo methētorum. Necesse est mundū inferiorē cōtinguū esse lationib⁹ superioribus: vt tota eius rīt⁹ inde gubernet. ¶ Secunda secta est eoz q̄ dixerūt q̄ planetis essent significatiōes tantū sup̄ res vniuersales: vt sunt q̄tuor elemēta: et sunt ḡna et sp̄cs. Cōtra quos Albumazar ponit iter alia tale rōnem. Totū nō est totū: nisi p̄ partes suas: ergo si significat sup̄ totū sc̄ilicet sup̄ sp̄m oportet q̄ significant sup̄ individua q̄ sunt partes specierū. ¶ Tertia secta est quoīdā disputātū qui dixerunt quō planetis nō esset significatio sup̄ possibile: h̄z solū sup̄ necessariū et ipossible. Et dicit Albumazar q̄ dissolut rōnes istorū phylosophus: et affirmavit possibile p̄ multas rōnes. Et inter alias ponit illam quam ponit Aristoteles in primo piarmenias. scilq; q̄ nō oportet cōsiliari vel auxiliari. ¶ Quarta secta est quoīdā q̄ asperterūt in sc̄ia totū q̄ est sciētia circulorū et esse eoz. Ibi dixerūt q̄ planetis nō esset significatio sup̄ res q̄ sunt et cōuentant in hoc mūdo ex dividūis animaliū et seminū ac metalloriū. Et q̄ eoz significatio esset sup̄ corruptionē vel mutationē tēporū tantū. Et dicit Albumazar q̄ ibi neque rūt negare hāc quātitatē. mutationē tēporū esse ex fortitudine opis planetarū q̄i hoc ex hoc eoz ope iuēnit et apparet et ei⁹ repulsiō ē dedec̄. Et postea arguit p̄tra eos ex cōcessis. ¶ Quinta secta ē eoz q̄ asperterūt i sc̄ia totū et ānulaueſt sc̄iaz iudicioz ex p̄r experimento. Et dixerūt q̄ iudicia astronomie nō sunt v̄ha: q̄ res p̄tingunt p̄ experimētaz minus q̄ p̄t p̄cipi p̄tias rei p̄ experimēta est dū iuēnit bis i vno ēē. ¶ Et hoc ē ipossible in planetis: q̄i planeta cū fuerit in aliquo loco ex signis fuerint ceteri plane te aspiciēt īpm vel cōiuncti ei non reuertunt ad īpm ēē ex signis nisi post multa milia ānorū et nō p̄uenit vita vñ̄hois ad tātā quātitatē ānorū quo ergo ē possibile hoī ut iuēntas planetas bis sup̄ vñ̄u ēē q̄ten⁹ p̄bet ex redi tioē eoz ad loca eoz q̄ significerūt. Quib⁹ dicit Albumazar q̄ antiq̄ nouerūt planetaz nās et eoz significatiōes et multis reb⁹ et diueris quaz qđā sūt p̄ticulares apparetēs: qđā v̄o vniuersales. ¶ Particulares apparen̄ter sunt quēadmodū iuēnit ex opatiōe solis i calcfactiōe et lune: in hūdītate et putredie et ex opib⁹ planetaz in corruptiōe et mutatiōe aeris i oī die ac nocte. Vniuersales v̄o quēadmodū iuēnit ex eoz significatiōe i reuelatiōe ānorū mūdi et nativitatū. Et breuiter p̄tus v̄boz ēq̄ hoī i modico tpe p̄t exp̄ri illa q̄ cōiter occurrit: sed quātū ad alia q̄ raro fūnt sicut sunt cōluctiōes magne debet nobis sufficere dīca p̄decessorū. ¶ Sesta secta ē quoīdā arithmeticoz q̄ p̄gritabāt aspicer numerū stellarū et equationē ipsarū ex libio in quo ē sc̄ia totius certissime. Et almagesti q̄ē p̄tolomeus

Alkabitij astronomi tractatus.

edidit. sed quesuerūt loca planetarum per diuersas tabulas et inuenierūt tabulas differre quanti ad loca planetarum. ideo dixerūt q̄ iudicia non sunt vera ex quo nō habent vera loca planetarū. Quibus dicit albumazar q̄ astronom⁹ cuz de aliqua re voluerit indicare in hoc debet cōfidere ut aspiciat naturas planetar̄ ac p̄prietates eoz et dñm signi vniuersitatis q̄ eou⁹ sue exaltationis atq; dños triplicitatis sue. locū quoq; er⁹ ex angulo et succēdētib⁹ eius et casu ei⁹ ab āngulo et penitētia eius in domo sub statie et domo fratrū et ceteris domib⁹ circuli et postea iudicet. Bradib⁹ nō signorū est significatio p̄icularis qua vtūn̄ astrologi in qbusdaz reb⁹ p̄pys. Si aut̄ fuerit in loco planete error ex minutis vel gradu uno non impedit hoc magisteriū iudicior̄. Et oportet eū q̄ exercet magisteriū iudiciorū cū dederit ei calculator loca planetar̄ et signis in qbusdā tptibus ut iudicet p̄ ipsa loca in qbus sunt planete si significet illud vel illud. Certitudine nō gradus in q̄ loco sint: et signis suis fm vītate erit sup calculatores et ab eis exigēt. Et ponit exemplū de medicis dices: q̄ medic⁹ tenet iudicare naturam vniuersitatis medicaminis et cui rei sit utilis et quibus infirmitatibus proficiat. In q̄litio vero specterum in regionibus et eaz tritura a medicis nō est exigēda: sed ab auctori⁹ specterum. Ita est dicit ipse de iudiciis astrologi. Ad illū q̄ exercet iudicia p̄tinet solū defendere q̄ plane te significat sup res hui⁹ mūdi: et qd significet: et p̄tinet ad ihsū scire p̄prietates naturas ipsoꝝ. Ad calculatorē vero pertinet verificare gradus eorum. Septima secta est eorum q̄ repulerunt hanc scientiam eo q̄ aspergit in ea et impossibile fuit eos peruenire ad id quod voluerunt. Suntq; inuidentes huius magisterij sectatores super scientia eorum in ipsa et repellunt scientiam magisterij iudiciorum ppter inuidiā. Illis non est contradicendū ut dicit Albusazar cū sit eorum negatio ad hoc magisteriū. Nam negator non debet constringi nisi per quod vincatur et cogatur venire ad veritatem cōstantē. Octava secta est quorundā qui se lactat medicinali scientia: ut acquirat per eā nō ante medic⁹ pbi et sapientes in magisterio medicine qui iā legerunt libros antiquorū in scientia medicine ac scuerunt radicēs magisterij eorum diuersitatē elementorū seu tempororū ac naturarū: corruptionem q̄z eorū et cetera que sunt eis necessaria in magisterio eoz ex rebus singularibus et rebus cōpositis. Illi nouerunt dignitates scientie iudiciorum astrologi. Et sciunt q̄ scientia astrologi sit principiū scientifice medicie. Et vtūn̄ magisterio iudiciorū in magisterio medicine vsu frequenti in cognitione morborū et augmentatione eorum et diminutione et in tēpobi⁹ curationis. Multiplicaturq; eoz recta intentio in magisterio eorum: et liberatur infirmi p manus eoz. ac multiplicant pfectus hominū per eos. Quidā vero ex medicis ex his videlicet quoꝝ imperitia abundat: ratio aut̄ abbreviatur in scientia quorundā que necessaria sunt illis ad hoc contendunt in magisterio suo ut p̄ponat acquisitionē et postponant scientiam: deniq; contradixerūt scientie iudiciorū: et dixerunt q̄ non sit motibus planetarū in hoc mūdo fortitudo. Contra quos Albusazar allegat dictum. Hippocratis dicens. Et tam dicit Hippocras in libro aeris dum mentionē faceret de diuersitate aeris et elementorū seu naturarū q̄ res quas dirimus de diuersitate aeris sunt in scientia astrologi. Et q̄ scientia astrologi non est modica pars scientie medicine. Non secta est vniuersitatis vulgi. Et illi dividuntur in duas sectas. quaz vna est eoz

qui nesciunt dignitatem iudiciorum ceterarum scientiarum que neque dignitatem prescientie rerum digniorum hominibus apud eos est cui fuerit plus substantia. De istis fuit prius dictum. Contra quos dicit Albumazar qd substantia et fortuna aptant sapienti et insipienti: fortis quoque et debili: homo non est laudabilis sup hoc qd aptat ei ex hoc qd hoc non est aptatum et per scienciam suam neque per insipientiam: neque per fortitudinem seu debilitatem suam: sed laudatur sup sapientiam et cognitionem: qd dignitas homines sup cetera animalia non sit nisi per sapientiam et cognitionem et per cognitionem rerum que fuerunt et qd future sunt. Et quibusdam interpositis dicit qd dignitas rerum in homine est futurorum scientia. ¶ Decima secta est etiam universalis vulgi. Et isti repulerunt scientiam huius magisterij propter hoc qd viderunt de multitudine errorum eorum qui se iactant de ea: eo qd vulgus recipit res per cognitionem appetitie. Quibus vidissent multitudinem errorum eorum qd se iactant de hac scientia in his que interrogant ex scientia iudiciorum astrorum meditacione eam putantes repulerunt: et refutant magistros huius scientie ad insipientiam et differunt qd est sancta cassa. Dicit Albumazar qd isti non sunt culpandi in contradictione magisteriorum huius scientie: qd plurimi eorum qui se iactant de ea sunt homines insipientes et imperiti atque caduci. Et quibusdam interpositis dicit qd isti exercercent sub nomine huius magisterij varias seductiones quibus seducunt homines debiles: vult dicere qd quicquid operant geomanticam: vel per sortilegios sub nomine huius scientie. Isti non querunt nisi lucrum. Et dicit cum isti interrogantur de aliqua retendunt in responsione ad rem qua gratulatur querens: et sibi cogunt volentes cum certificare causa cupiditatis sue. Nec sufficiat de decem sectis quas ponit Albumazar. ¶ Et posset addi undecima secta. Et sunt illi qd dicunt qd ista scientia sit contra fidem. Quibus dico qd ipsi non legerunt libros sapientium antiquorum: quos si legissent scirent qd haec scientia non est contra fidem: immo pro fide. Ponunt enim doctores huius scientie mundum creatum quod est primum fundamentum fidei. Dicit enim Haly Albera gel in prima parte sui libri in capitulo de natura Iouis: qd tempore quo deus incipit creare mundum posuit Iouem in ascidente. Et Albumazar in introductorio suo dicit. Et dicamus primum qd motus circuli sit a virtute propria cause. Et quibusdam interpositis dicit. Ecce qualiter per traximus creatio et rebus appetitibus et notis que pertingunt sensibus qd sit semper iterum habens virtutem absque essentia finis immobilis et incorruptibilis altissimus sit nomen eius benedictus et exaltatus exaltatione maxima. ¶ De visione astronomie expedio me breuiter et ponere divisionem quam ponit Albumazar in introductorio suo magno. Due sunt species astronomie: equatorum una est scientia totius sive de circuitis et motibus eorum. Secunda est ars iudiciorum astronomie. Hanc divisionem ponit etiam Ptolomeus in principio quadripartiti sui. Et Haly in commento idem. Prima species est tradita perfecte et complete quantum ad principia et conclusiones a Ptolomeo in almagesti. Et posset prima species subdividi. Scientia de morib[us] est duplex: quaedam est instrumentalis: quedam tabularis. Illa instrumentalis est duplex: quoniam quedam sunt instrumenta ad obseruandum sive inuestigandum motus: sicut sunt regule Ptolomei armille et cōsimilia. Alia sunt instrumenta per operationibus quotidianis exercendis sicut astrolabi et spherae. Nota quatuor lida et cōsimilia. Secunda species sive ars iudiciorum astrologie h[ab]et quatuor partes principales. Quarum prima est de interrogatiōib[us]. Secunda de nativitatib[us]. astrologie.

Alkabitij astronomi tractatus.

Tertia de revolutionib⁹ annoꝝ: ⁊ hec est duplex. s. de revolutionib⁹ annoꝝ
mūdi: ⁊ de revolutionib⁹ annoꝝ nativitati. Quarta de electionib⁹. De
istis quatuor partib⁹ Haly Elberagel fecit vnu libru zpletū. Ptolomeo aut̄
in quadripartito omisit duas ptes. s. de interrogationib⁹ ⁊ horar⁹ electio-
bus. s. Haly q̄ remenauit ipsuꝝ; excusat ipsuꝝ dieꝝ: q̄ satis possunt habe-
re iste due ptes ex his q̄. Ptolomeo dicit ibidē pter istas sunt qdā alie ptes
Iudicioꝝ. s. de questionib⁹ magis: de imaginib⁹: de signis de qb⁹ patu
vel nihil habem. Advertentes aut̄ plurimi antiquorꝝ ⁊ etiā modernorꝝ q̄
iste ptes essent difficiles ad intelligendū debēnib⁹ p̄uo adiscere illā secrā
fecerūt libros introductoryos in qb⁹ posuerūt principia et exposuerūt terminos
qb⁹ vtunq̄ magistri iudicioꝝ. Inter aut̄ alios introductoryos liber Al-
kabitij ē magis approbat⁹ apud modernos. Þo dimissis alijs de ipso ad
presens intendimus. Iste vñis ad litteram descendamus.

Glossa proemii.

Ostulata a domino. In principio iustius libri. septē pos-
sunt queri: Primo q̄ sit intentio libri. Secundo q̄
sirvilitas. Tertio quis sit titulus libri. Quarto cui parti phy-
losophie supponatur. Quinto q̄ debet legi. Sexto de sub-
iecto libri. Septimo de diuīsiōe libri. ¶ Intentio libri est pa-
refacere scientiam vnicuiusq; rei cuius scientia necessaria est incipiēti
adiscere scientiam iudiciorum astrorum. Utilitas eius patet: quoniam
omnis qui vult scientiam iudiciorum incipere doctrina huius libri suffi-
cientis erit ei quam si bene intellexerit poterit omnes libros iudiciorum
per se intelligere. Titulus huius libri talis est. Incipiunt ymagoge Alka-
biticis ad scientiam iudiciorum astrorum. Et debet legi ante omnem librum
iudiciorum astrorum. De qua parte sit patet ex precedentibus. Est enim
de parte scientie iudiciorum astrorum. Subiectum eius est illud quod est
subiectum in tota astronomia iudiciali scilicet corpus celeste inquantuꝝ
per motum ⁊ lumen causat generationē et corruptionem in rebus existē-
tibus sub o: be lune. Diuīsio libri patebit in processu. Diuīditur aut̄ iste li-
ber puma sui diuīsione in duas partes scilicet in partē pentalim: ⁊ cœ-
cituua. Pars executua incipit ibi. In nomine domini zodiacus ⁊ ce-
tera. Pars executua diuidit in quinq; partes secundū q̄ diuidit auctor
in littera quas vocat quinq; differentias secundū q̄ patebit statim. Pars
proemialis potest diuidi in quatuor partes quoniam in prima inuocat di-
uinū autūlū pro completione operis sui: ⁊ cum hoc capitulat beniuolētiam
regis sui ad cuius instantiā forte hūc libruꝝ cōposituit. In secunda parte ostē-
dit causas sui libri siue motū q̄ mouit eū ad faciēdū hūc librꝝ. In tertia par-
te excusat se de rōnib⁹. In qua pte ponit diuīsione sui libri. Secda pars in-
cipit ibi: cū vidisse. Tertia pte ictipit ibi: ⁊ nō introduxit. Quartā pars id-
pit ibi. Et diuīsi eu in quinq; diarias: primo breuiter sicut hō fideliſ peti a
deo plūritate vite: vt possit opꝝ suū complere. Et petit durabili: atē hono-
ris gladij regis ⁊ custodiaꝝ operum suorum ⁊ ampliationem sui imperij
vidisse. ¶ In ista parte ponit causam q̄ mouit ipsum ad faciē-
dū hūc librū. Et dicit q̄ cum vidisse et multos antiquorū fecisse li-
bos introductoryos ad sciētiā iudiciorꝝ astrorum ⁊ quosdā ex eis non per-

fuisse oia necessaria ad introductionem et quodā nimis prolixe tradidisse ea que tradiderunt: et inter cōfusa dicta eorum perisse id est obscurata esse illa q̄ necessaria sunt ad introductionē. Et etiam quodāz non processisse in dictis eoz ordine discipline pponēdo illa q̄ debet pponi: et postponēdo illa q̄ debet postponi: s̄z p̄trariū. Incepit edere hūc libū et collegit i eo ex dictis atiquor ea q̄ erāt necessaria ad introductionēz: et inutilia omisit.

Et non hoc libro rōnes q̄ essent necessarie ad descendendum que dixit: quia iste posite sunt in libro Ptolomei scilicet in quadripartito. Ibi enim Ptolomeus p̄firmat iudicia p̄ multas rationes. Et dicit enī se fecisse vnu libū de confirmatione iudicioz vbi posuit rationes ad hoc sufficiētes. **Et diuisi eum.** Hic ponit divisionem libri sui. Et dicit q̄ diuisi enī in quinq̄ differentias ut patet legendō litteram.

De divisione circuli signorum.

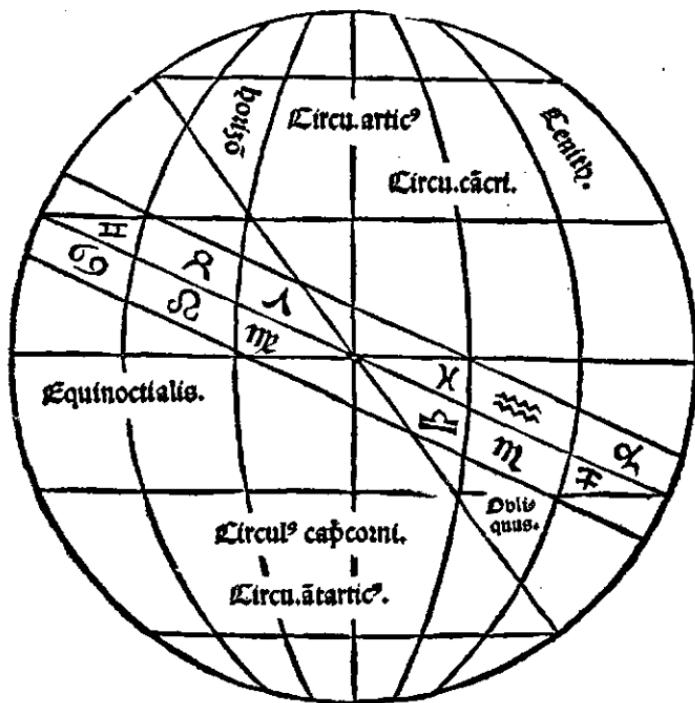
Textus.

Id est circulus signorum: dividit in. 12. partes Additio. Itach. id est circulus signorum: dividit in. 12. partes dicuntur signa et referunt ad imagines q̄ sunt ruo septem sub eodem zodiaco circulo: que sunt Aries: Taurus: nari² in oī Semini: Cancer: Leo: Virgo: Libra: Scorpius: Sagittaria: Capricornus: Aquarius: Pisces. Et vnu quodēz cer est ex istoꝝ signoꝝ dividit in. xxx. partes equales. q̄ gradus partibus vocant. Et gradus dividit in. lx. minuta: et minutum in eius cōse lx. secunda: et secundū in. lx. tercia. Similiꝝ q̄ sequunt quartā. s. et quinta ascē cr̄ est nudēdo usq; ad infinita. Et sex ex his signis sunt septentrionalia. i. ab initio met̄ duo tria artis usq; in finem virginis que sunt septentrionalia a linea equino denarius triali: et sex meridiana. i. ab initio libe usq; in finem piscium. Et sex ex Ha terēt illis dicuntur directe ascendentia. i. ab initio cancri usq; in finem sagitta tuor autri. Et sex tortuose ascendentia dicuntur. i. initio capricorni usq; in finem quertria geminorum. Et tortuose ascendentia obedient directe ascendentibus: duodeciz hoc est: duo signa que fuerint vnius longitudinis a capite cācri cbediūt faciūt: qui sibi vt gemini cancer. Taurus Leon: Aries virgin. Et pisces libe aqua nūerū est riū scorpioni. Et capricornus sagittario. Et duo signa que fuerint duodeciz vnius longitudinis a capite artis dicuntur concordantia in itinere vt signoꝝ 30 artis et pisces. Taurus et aquarius. Gemini et capricornus. Cancer et sa diact que gittarius. Leo et scorpio. Virgo et libra. Et vocatur medietas circuli oium vi que est ab initio leonis usq; in finem capricorni medietas maxima: et est uentiuzes medietas solis: quia sol in omni hac medietate habet principium sicuti se et vita habent planete in suis terminis. Et alia medietas que est ab initio aqua in hec itinere usq; in finem cācri vocatur minima: et est medietas lune: q̄ luna simili feriora inter habet in omni hac medietate principium sicut sol in maxima: et vo: fluunt vt catur illa medietas que est ab initio artis usq; in finem virginis me scribit phl medietas calida: et alia que est ab initio libe usq; in finem piscium vocatur medietas frigida. Et vocatur illa quarta pars circuli que est ab ini i libro pristino Aries usq; in finem geminorum quarta calida humida aernalis p̄ mo de gemitis sanguinea. Et illa que est ab initio cancri usq; in finez virginis dicit neratione quarta calida sicca estivalis iuvenilis colérica. Et illa que est initio libe et corrup-

Alkabitij astronomi tractatus.

vsq; in finem sagittarij dicitur quarta frigida sicca: autunnalis melancholica: et significat initium diminutionis mediocris etatis. Et illa que est ab initio capricorni vsq; in finem pisces dicitur quarta frigida humida defectua senilis hysteris statica. ¶ Omibus autem planetis que feruntur in his signis no^t q; sint in eis, sed q; feruntur sub eis hoc est indirecto eorum. Ultior, et ppior circulo signorum et cursu tardior est Saturnus: deinde Jupiter: deinde Mars: deinde Sol: deinde Mercurius: deinde Luna que est terre propior et cursu omnibus velocior. Si significant autem etiam per caput draconis et caudam cum planetis quedam significaciones sicut exponemus in sequentibus.

Glossa prime differentie.

An nomine domini zodiacus. Finito proemio incepit tractatus. Et potest dividiri in quinque partes que sunt quinque differentie secundum q; auctor dividit in littera. Prima differentia est de esse circuiti signorum essentiali et accidentalii. Secunda est de naturis septem planetarum. Tertia quid accidit septem planetis. Quarta de expositione terminorum sive nominum quibus vntuntur magistri iudiciorum. Quinta de protectione partium. Secunda differentia incipit ibi: et q; auxiliante deo. Tertia ibi: Nam esse planitarum. Quarta ibi. Initium

horum. Quinta ibi: et cum notaerimus. Prima pars dividitur in duas divisiones. quā in p̄ma parte expedit se de esse circuli signorū essentialiter. Secundo de esse accidētali. Secunda ibi. Nā circulus figurat in omni hora. Prima pars potest dividī in quatuor partes. In prima determinat de divisione circuli signorū. et his que sequuntur ipsam divisionem. In secunda parte determinat de dignitatibus planetarū in signis. In terciā de figuris signorū. In quarta quid habet signa ex membris hominis: et quod habent ex regionibus planetarū. Secunda pars incipit ibi. h̄nt quoq; planete. Tertia ibi. sequuntur has figure signorū. Quarta ibi: et vñ quoq; prima pars potest dividī in quinq;. In p̄ma parte ponit divisionē circuli signorū. In secunda parte cōparat ista ad inuitē. In tertia cōparat ea ad quatuor tempora anni: et ad quatuor etates: et ad quatuor humores. In quarta ponit ordinē planetarū et exponit quō accipit in. cū dicit planeta est in signo. In quinta addit quoddā de capite et cauda diaconis. Secunda incipit ibi: et sex ex his signis sunt septentrionalia. Tertia ibi: et vocat illa quartā. Quarta ibi: oibus aut planetis. Quinta ibi: significat ēt per caput et caudā. Hunc dicit q̄ circulus signorū dividitur in duodecim partes equeales que vocantur signa et nominantur nōibus duodecim imaginib; que sunt in ipso circulo signorum: que sunt aries taurus gemini. Et qdlibet signum dividit in triginta partes equeales que vocantur gradus. Et qdlibet gradus dividit in sexaginta et vocantur minuta. Et quodlibet minutū in sexaginta et vocantur secunda. et qdlibet secundū in sexaginta et vocantur tertia. et quodlibet tertium in sexaginta et vocantur quarta: et sic usq; in infinitū. Circa istā premū pñt moueri duo dubia. Primum est de numero signorū. Secundū de ordine. De numero signorum disputat Albumazar dicens. Quidam ex his qui diversa a nobis sensere tradixerūt dictis antiquorum in numero signorum. Et dixerūt: cur putatis q̄ signa sūr duodeci nec plus nec minus? Quibus risidet Albumazar dicens: q̄ Aratus philosophus patet est. 4.8. imagines q̄ sunt in circulo. i. in octava sphera et earū noia et auctorizauerūt eius signū oēs sapientes antiqui et cōcordauerūt cū eo sup hoc. Et duodeci ex his imaginib; sunt in circulo signorum. Hac de cā dixerūt q̄ sunt duodecim. Alii az cā assignat Albumazar dicens: q̄ philosophi inuenierunt q̄ oēs res que sunt et destruunt in hoc mundo sunt coposite ex elemētis et omni idividuo qd efficiuntur ex quatuor elemētis sunt tria esse. scilicet medium et finis. Quatuor igit elemēta multiplicata per tria faciunt duo decim: igit signa sunt duodecim. Tertia cā est q̄ per motū solis fit generatio et corruptio in rebus inferiorib; et eius opus plus appetit in hoc mundo qd opus aliorū planetarū. Et ipse rotat in his duodecim imaginib; et sunt ei locus. Et fīm decursus eius in his duodecim imaginib; variatur tempora anni. Ideo philosophi posuerūt duodecim imagines digniores significacione. Et attribuerūt eis significacionē virtutalem. Ceteris vero triginta sex imaginib; attribuerunt significacionē propūam. Secunda dubitatio est de ordine et de principio. Aliquis enim posset dicere quare incepit ab ariete cum circulus non habeat principium neq; finem. Ad hoc dicit Ptolomeus in. 156. propositione pūme partis quadruplicati q̄ ideo est principium ab arietate: quia est signum masculinum: et agens est dignus passus et equinoctialis trahit per ipsum: et ab inde. id est ab equinoctiali incipit maior mutatio tonus firmamentū. Sed aliquis diceret p̄ istam rationem videtur q̄ initium debeat esse a libra: q̄ est signum masculinum.

Subdiut-
sio.

Alkabitij astronomi tractatus.

linum et equinoctialis transit per ipsum et maior motus firmamenti est ibi:
quare ergo incepert ab ariete potius quam a libra. Potest solui per dictum
Ptolomei in. 140. propositione prima partis ubi dicit quod principium in firma-
mento est ille locus in quo complexio temporis est humidior: sicut prima etas
animalium est in qua complexio est humidior. Posset aliter dici quod ab ariete in-
cipit generatio: a libra vero corruptio. De ordine dicere aliquis qua-
re posuerunt taurum post arietem: et deinde gemini poslea cancri. Dicit Albu-
mazar quod tria sunt qualitates simplices elementorum. scilicet caliditas siccitas hu-
miditas et frigiditas. Et duae sunt ex istis secundum agentia. scilicet caliditas et frigidis-
tas. et aliae duae sunt sicut patientia. scilicet siccitas et humiditas. Agentia autem sunt
dignitora patientibus: ideo incepert ab agentibus. Et agentium unum est principium
generationis scilicet caliditas. et aliud principium corruptionis scilicet
frigiditas. Hes autem prius generatur quod corruptitur: ideo posuerunt arietem
in principio quod est signum calidum et siccum de natura ignis quod est primo calidus.
Et posuerunt cancrum in fine quod est signum frigidum humidum de natura aquae quod est
primo frigida. Et posuerunt taurum post arietem: quod est signum frigidum et siccum
de natura terre que est primo siccum: quod siccitas terre conueniens est calor ignis.
Et posuerunt signum gemino ante cancrum. quod est signum calidum et humidum de
natura aeris quod est primo humidus: et humiditas aeris est conueniens humi-
ditati aquae. Ad evidenter predictorum intelligendum quod in octaua sphera sunt
quadragesinta octo imagines: in quibus est concordia apud omnes antiquos si-
cuit dicebat. et sunt in eis. 10. 22. stelle que dicuntur stelle fixe et mouentes omnes
uno motu. scilicet ad motum octauae spherae in centum annis fere uno gradu. Et
antiqui posuerunt eas in sex ordinibus ita quod illas que sunt maiores po-
suerunt in primo ordine et sunt quidecum. Et quod sunt infra haec posuerunt in
secundo ordine: et sunt. 45. Et que sunt infra haec posuerunt in tertio ordine: et
sunt. 208. Et quod sunt infra haec posuerunt in quarto ordine: et sunt. 474. Et quod
sunt infra haec posuerunt in quinto ordine: et sunt. 217. Et quod sunt infra haec
posuerunt in sexto ordine: et sunt sexaginta tria. Et his. 48. imaginibus. 12.
sunt in via solis sicut dictum est: et sunt in eis ex stellis. 346. Noia earum ima-
ginum sunt aries taurus etc. Et remanent. 36. imagines quatuor. 21. declinatae
a via solis ad septentrionem et. 15. ad meridiem. Que declinata ad septentrionem
habent ex stellis supradictis. 360. Et noia imaginum sunt hec. Prima est vir-
sa minor. Secunda est vira maior. Tertia draco. Quarta dnis flame vel succe-
sus. Quinta canis latras vel vilulias. Sexta corona septentrionalis. Septi-
ma incurvata vel genusflexus. Octaua vultur cadens. Nonna gallina. Deci-
ma sedes super sedem. Undecima deferens caput algoli. et diaboli. Duodeci-
ma tenetes habendas. 13. serpetarius. 14. serpens. 15. amifator. 16. aquila voi-
lans. Alius liber hinc vultur volans. 17. delphius. 18. equus pum. Alius
liber haber caput equi. 19. equus scodus. Alius liber hinc equus alatus. 20.
mulier que non nouit virum. 21. triangulus. Que vero declinata ad meridiem
habet ex stellis supradictis. 16. quarum imaginum noia sunt hec. Prima earum
est marinus leo quemquidam virius appellat. 2. algebar. 3. canis validus. 3. flumen
4. lepus. 5. canis maior. 6. canis minor. 7. archa noue. 8. serpens. 9. vas. 10
coru. 11. deferens leonem et ipsius medietas est humanae figure et altera equus.
12. leopardus. 13. thuribulus. 14. corona meridionalis. 15. piscis meridianus.
Et sex ex his signis. In ista parte comparat auctor signa admissa
cent. Et potest dividiri in tres partes. Primo comp-

rat ea quantus ad partes mundi: vel quantū ad declinationes. Secundo
 quantū ad ascensiones. Tertio quātū ad qualitates. Prima in principio.
 Secunda ibi: et sex ex illis dicuntur directe ascendēta. Tertia ibi: et vocatur me-
 dietas. Primo dicitur q̄ sex ex p̄dictis. 12. signis sunt septentrionalia: q̄ declinat
 aliena equinoctiali versus polū septentrionale. s. a principio arietis
 usq; ad finē aq; gnis. Et alia sex. s. a principio libri usq; ad finē pisces sunt
 meridionalia: q̄ declinat ab equinoctiali linea: vsus polū meridionalem.
 Tertia quā partē est intelligendū q̄ equinoctialis est circulus quē describit
 sol raptu firmamēti. s. q̄ motū diurnū q̄ est in p̄mo punto arietis et eūdē
 describit in p̄mo p̄nto libri. Ideo vocat a Ptolomeo equator diel et no-
 ctis: q̄ tunc t̄pis dies et noctis sunt eiusdē lōgitudinis p̄ vniuersum mundū
 vbi sol orit et occidit. Hoc ideo dico q̄ duo sunt loca in mīdo sup que sol
 nō oritur nec occidit q̄ est in principio arietis vel libri quoꝝ vnus est sub
 polo arctico et alter sub polo antarctico. ¶ Hic posset moueri illa q̄stio:
 Utru sub eq̄noctiali sit habitatio. Vide q̄ non. Hā vbi est perpetua calidis-
 tas ibi non est habitatio: sed sub equinoctiali est perpetua caliditas. sol em̄
 semp̄ decurrit super illā partē et modicū declinat ab illa. Itē auctor sp̄hes
 re dicit q̄ quicq; sunt zone in celo. quaz vna est torida zona: et illa secunduz
 eum est sub eq̄noctiali et ex utraq; parte usq; ad tropicos et due sub polis
 et due medie. Ibi vnde qđ tres eaq; sunt inhabitabiles. s. torida zona pro-
 pter nimū calore: et due ex illis sub polis ppter nimū frigus et alte due
 em̄ eum sunt habitabiles q̄ tēperate. Breuiter ego credo cuꝝ Alvincenna
 q̄ sub eq̄noctiali sit habitatio et optimā habitatio. Et breuiter pono vñā
 rōnem que mouit me. Ibi est optimā habitatio vbi est maxima tēperat̄:
 sed sub eq̄noctiali est maxima tēperat̄: ergo et minor est nota minorē
 declaro: sub equinoctiali em̄ dies non sunt eäles sicut dictū est: et tantum
 pot̄ infrigidari aer in nocte sicut calefit in die. Item declinatio solis ma-
 xime variat ibi. Autatur est declinatio in uno die per. 24. minuta. ideo
 forte vit pot̄ accipere qđ sol trāseat directe supra capita eōū. q̄ hoc non
 accidit nisi sol intraret p̄ncipiū arietis vel libri recte in meridie. Item sol
 nūc manet in eadē altitudine sup ipsos: sed statim ī instāti si esset motus
 in instāti variat altitudo. Ita em̄ velocit̄ sicut p̄mum mobile mouet acci-
 dit ad meridię et recedit a meridię. Et vbi debet fieri magna calefactio
 oporet qđ radix infigant̄ per aliqd̄ tēpus. sicut videm̄ in speculo ardenti
 si mouet speculū nō incēderet festucas v̄l̄ alia rem q̄ opponeret. Itē pla-
 nete frigidū refrenat̄ ibi caliditatē calidiorū: q̄ oēa semp̄ sunt ibi p̄pinqū
 q̄uis quidā dicāt q̄ planetē nō causant̄ frigiditatē sed corū frigiditas ē
 calor minor. In veritate hoc nō credo salua grā illorū. Vidi est qđ eadē
 causa frigoris nō facit tantū frigus in p̄ibus multū septentrionalib⁹ quā-
 tum facit in minus septentrionalibus. Posset etiā p̄bari rōne. Si esset tra-
 q̄ null⁹ planeta influeret frigiditatē s̄ causaret caliditatē sequeret̄ q̄ pre-
 sentia saturni in estate estas fieret calidior: q̄ tale additum tali: facit s̄om
 magis tale: sed hoc non videmus quare et. Et si diceret aliquis q̄ minor
 caliditas sua temperat maiorem caliditatem solis sicut aqua tepida cali-
 da. Hoc non valet: quia ibi sit mixtio materialis. in influentijs autem ce-
 lestibus sit mixtio virtualis. Et estimanduz in influentijs de maiori
 calorē et minori: sic de duobus ignibus calefacientibus vnam ollam quo-
 rum vñus esset fortior alio. Tertium est quod minor ignis non infrigidabit̄

Alkabitij astronomi tractatus.

olla nec impedit fortioē ignē in calefactione sua. Rationes in oppositū sunt solute: quia pūma dicit q̄ est ibi ppetua caliditas. Dico q̄ no est ibi perpetua caliditas que impedit habitationē. Auctorem sphera nego in pposito quātuz ad hoc. Additio. Aries:taurus:gemini:cācer:leo:vgō Pisces:aquariū:capricornus:sagittarius:scorpius:libra:inferiora 2cor: dant superiorib⁹. Sagittarius:scorpi⁹:libra:vgō:leo:cancer:Capricorn⁹ aquarius:pisces:aries:taurus:gemini. inferiora obediunt superioribus.

Et sex ex illis dicūtur directe ascēdētia. Hec pars posset di-
vidi sed nō ē vīs. Dicit breuiter
q̄.6. signa ex signis predictis ascēdunt recte: et.6. oblique. Recte ascē-
dunt a pūcipio cancri vsq; ad finem sagittarii. Alia. 6. ascēdunt oblique.
Ista habent ex tractatu de sphera. Ideo nō ē sit hic standū. Postea dicit q̄
tortuose seu oblique ascēdētia obediunt recte ascēdētibus. Iuxta qđ no
tandū q̄ si duo nascātur in qbusdā tēporibus in qbus oēs alie significa-
tiones sunt pars quantū ad radicē superioreē et esse iferiorē: sed ynus eoꝝ
nascat sub signo directe ascēdente et alter sub signo oblique vel tortuose
ascēdētē. ille q̄ natus fuerit sub obliquo obediēt alteri qui natus fuerit
sub signo directo dū illa signa sunt eiusdē longitudinis a pūcipio cancri.
Uerbi gratia: ille q̄ natus fuerit sub geminis obediēt ei qui natus fuerit
sub cācro: et ille q̄ sub tauro et qui sub leone. et ille qui sub artete et qui sub
virgine et sic de alijs. Postea dicit qđ quilibet duo signa que sunt eiusdē
longitudinis a pūcipio arietis dicunt cōcordatiā. sicut pisces et aries aq-
rius et taurus capricorn⁹ et gemini: et sic de alijs. Et potest applicari sicut
prius. Et hoc est ideo q̄ ascēsiones illoꝝ signorū sunt equalēs. Et hoc ē
quod dicit auctor tractatus de sphera. quilibet duo signa equaliter distā-
tia ab alterutro puncto equinoctialiūz adequātūr in suis ascēdētibus.
Postea dicit qđ medietas circuli que est a pūcipio leonis vsq; in finem
capricorni vocāt medietas maxima ppter ascēsiones. Et est medietas
solis: q̄ leo est dom⁹ solis et ascēsiones incipiūt ibi notabiliter augmē-
tri. Et sol habet in tota illa medietate dignitatē sicut planete in terminis
suis. Et alia medietas est lune scilicet a pūcipio aquarii: vsq; ad finē can-
cri: et illa vocāt medietas minima eo q̄ ascēsiones notabilēs incipiūt ibi
nominari. Et luna h̄abet ibi dignitatē quam sol habet in maxima.

Et vocatur medietas. Hic comparat signa adūnicem quantū
ad qualitatis in ḡnali. Et breuiter dicit
q̄ medietas q̄ est a pūcipio arietis vsq; ad finē vḡinis ē medietas calida:
q̄ facit nobis estate. Et alia medietas ē frigida: q̄ facit nobis hyemē.

Et vocatur illa quarta pars. Hic comparat ista. 12. signa ad
et ad. 4. humores sive cōplexiones. Et dicit q̄ quarta pars q̄ est a pūci-
picio arietis vsq; ad principiū cancri est calida et humida sicut etas et sicut
etas puerilis et sicut cōplexio sanguinea. Et alia quarta pars q̄ est a pū-
cio cancri vsq; ad principiū libre est calida et licca sicut etas: et sicut liba
etas et sicut cōplexio coletica. Et alia quarta ps q̄ est a pūcipio libre vsq;
ad principiū capricorni est frigida et licca sicut autumnus: et sicut tercia etas
que est pūcipiū diminutiois: et sicut cōplexio melācolica. Et quarta ps
que est a pūcipio capricorni vsq; ad finē piscū est frigida et humida sicut
hyems et sicut etas ultima: et complexio flegmatica.

Omnibus autem planetis. *Hic ponit ordines. 7. planetarum et quō accipitur in. qn dicit plane- ta est in signo et patet in littera. Sed nota hic triplicem acceptionem sic qui sicut ponit auctor sphere et qua ibi inuenientes non pono hic.*

De domibus planetarum. Textus.

Abent quoq; planete in his signis pr̄tates: quasdā p na- turā: quasdā p accīs. *Que sunt p naturā sunt hec dom. Exaltatio. Terminus. Triplicitas. Facies. De il- lis autē que per accidens sunt loco cōuenienti traccabimus.* **Domus** sunt hec: Aries et Scropi². dom² Martis taur² et libra. dom² Veneris Gemini et Virgo. dom² Mercurii cācer. dom² Lune Leo. dom² Solis. Sagittari² et Pisces. dom² Iouis Capricorn² Aquri². do- mus Saturni. Septimū autē signū a domo vniuersiusq; planete dī eiudē fore detrimētū. Et si duo ligna fuerint dom² vnl² planete dicunt p̄cordan- tia in almātica: hoc est in circulo q lat² est in medio et in ligatura strict²: et h̄z significare circulū zodiacū. **Signa** autē in q planete dū intrat dicunt gratulari i eis et dñi eoz fm Dorotheū sunt hec. Saturn²dū intrat aquariū gaudere dicitur Jupiter in sagittario. Mars in scorpide. Venus in Tau- ro: et Mercurius in Virgine.

Glossa super textu de domibus planetarum.

Abent autem planete *Pr̄lus determinauit auctor de diuisione circuli signorum: et de quibusdā que consequuntur ipsaz diuisionē.* *Hic vult de terminare de dignitatibus planetarum in signis. Et dividit in duas. Quonia primo determinat de dignitatibus essentia- bus. Secundo de accidentalibus: secunda pars est ibi: ex pr̄tibus q; pla- netarum accidentalibus in fine huius differentia.* **P**rima pars dividit in duas. qm in prima facit quod dictum est. s. determinat de dignitatibus planetarum in signis. In secunda parte determinat de fortitudinibus quas habent in ipsis dignitatibus. secunda ibi: et q; iam auxiliante deo. **P**rima pars dividitur in quinq; partes fm quinq; dignitates: qm primo de- terminat de dignitate planetarū que vocat domus. **S**ecundo de digni- tate que vocatur exaltatio. **T**ertio de dignitate que vocat triplicitas. **Q**uarto de dignitate que vocat terminus. **Q**uinto de dignitate q; vocat facies. scda ibi. he sunt exaltatiōes. tercia ibi. triplicitates sic distin- guim². q̄ta ibi. h̄t quoq; in unoquoq; signo. qnta ibi. facies aut signoz. **P**rima pars pot̄ dividit in duas ptes: qm in prima parte ostēdit q sine domus planetarum. **I**n scda pte q; qlibet eoz pter sole et lunā h̄z duas dom². quartū vna est ei magis pncipalis: et illa vocat gaudiū. ideo oñde q; sint ille dom² in qb² gaudet scda ibi. signa aut in quib². **P**rima dividit in duas. **P**rimo ponit determinadū de dignitatib² planetarū et ponit di- uisionē in littera. **S**cdo psequit ibi. domus he sunt. **V**icit q; planete h̄st in signis p̄dictis quasdā dignitates seu pr̄tates p naturā et qdā p accidēs

Alkabitij astronomi tractatus.

Quae sunt per naturam sunt domus exaltatio triplicitas terminus et facies.
De his autem dignitatibus quas habent per accidens vult postea dicere.

Domus he sunt Dicitur quod aries et scorpius sunt domus martis thauri et libra domus venetis; gemini et virgo domus mercurii; cäceris domus lune; leo domus solis; sagittarius et pisces domus iouis; capricornus et aquarius domus saturni. Postea dicitur quod 7 signum a domo cuiuslibet dicatur eius detrimentum; ubi gra. sicut leo est domus solis sic aquarii quod est signum oppositum leoni est detrimentum solis: et eodem modo intelligas de aliis. Deinde duo et duo signa quae sunt dum 9 sunt planetæ in circulo concordantia in circulo. id est in circulo signorum sunt zodiaco qui est latus in medio et in ligatura stricta iuxta polos. Ad quod intelligendum opus imaginari circulos transentes per principia signorum et per polos zodiaci; et rotum spaciis comprehendendum inter quolibet duos circulos est unum signum sicut exemplificatum fuit in lectio precedente. Hasta concordantia videt multi parum facere ad hoc quod duo signa debeant esse domus unius planetæ quodlibet duo signa illo modo concordant. Isto potest aliter exponi sicut glosari ubi auctoris quod quelibet duo signa que sunt domus unius planetæ dñi concordantia in zodiaco est ad distantiā a dominib[us] luminariis; et illo modo est verum; ubi gra. gemini et virgo sunt domus mercurii et equidistantia a leone et a cancero qui sunt domus luminariorum; et thaurus et libra quae sunt domus venetis equidistantia a leone et a cäcro. Et hanc concordantiam iuentes in oīb[us]. Ptolomeus assignat casum quem leo est dominus solis et cäceris domus lunc et similiter de aliis in. 173. ppone et. 6. ppōnibus sequentibus p[ro]m[er]itatis de dominib[us] luminariis solis et lune dicit duo ligna septem trionalia quae sunt propinquioria zenithi capitū nōr[um]que alia et hac rōne faciunt calorē quae sunt cäceris et leo poluerit ambo per dominib[us] duorum luminariorum magnis de nobilib[us]. Leone quod masculus domus solis et cäcrius quod femina domus lune. Haly dicit in comete exponens ubi predicitur quod duo signa marie septentrionalia sunt cäceris et gemini et signum calidum et humidum. Isto non concordat cum aliis eoz. In hoc quod humectat non concordat cum sole quod calefacit et desiccat; nec cum luna quod feminea est si nocturna. signum autem gemino non est masculinum et diurnum. Sed leo concordat cum sole. qui est signum calidum et secundum. Isto concordavit leo sit dominus solis et quod luna sequitur sole; isto concordavit et dominus luna sit circa dominum solis. Tunc dicaret aliquis quem ergo virgo non est dominus luna cum sit circa leo non qui est dominus solis. Dicit haly quod signum virginis non concordavit luna; quod virgo est signum secundum luna vero humida. Et propter hoc posuerit cancerum quod est humidus dominus lune. de dominib[us] aliorum planetarum assignat duas casas; quae una accipit ab ordine planetarum et signorum. Alia ab aspectibus. Breuerius et conciliata intentione sua paucis verbis vult dicere quod caput communis et aquila sunt domus saturni quod hec duo signa maxime distat a dominis luminariis et saturnus est superior oium planetarum. Et sagittarius et pisces sunt domus Iouis quod hec duo signa sunt iuxta domus saturni; sicut Jupiter est sub saturno. Scorpio et aries sunt domus martis; qui sunt iuxta domus Iouis sicut mars sub Ioue. Libra et thaurus sunt domus venetis propter eandem causam. Et virgo et gemini dominus mercurii. Et si incepit ordinem ab inferiori iuentes idem; verbi gratia; virgo et gemini sunt iuxta domus luminariorum et sunt domus mercurii; qui mercurius sequitur post lunam in ordine; et sic de aliis. Alia causa assignat accipit ab aspectibus et vult dicere quod saturnus est maior

In fortuna: ideo dom⁹ sue debet distare a domib⁹ luminarii aspectu opposito q̄ est aspectus pfecte inimicitie. Isto autē mō distat capricornus ⁊ aquari⁹. Capricornus em̄ est in opposito dom⁹ lune. s. cācri. ⁊ aquari⁹ in opposito dom⁹ solis. s. leonis. Et Jupiter est fortuna maior. iō domus sue debent distare a dom⁹ b⁹ luminarii aspectu trino. i. aspectu pfecte amicitie. hoc mō distat sagittarius ⁊ pisces: sagittari⁹ em̄ aspicit leonē aspectu trino. ⁊ pisces cācrū. Et mars est in fortuna minor. iō dom⁹ sue debet distare a dom⁹ luminarii aspectu q̄rto q̄ est aspectus medie inimicitie. Hoc mō distat scorpius ⁊ aries: scorpius em̄ aspicit leonē aspectu q̄rto ⁊ aries cācrū. Ven⁹ est fortuna minor. iō dom⁹ sue debet distare a dom⁹ lumina riū aspectu sextili: q̄ est aspect⁹ amicitie medie. Hoc mō distat libra ⁊ taur⁹. Libra em̄ aspicit leonē aspectu sextili: ⁊ taur⁹ cancrū. Et reliquæ mercu rii duo signa remanentia. s. ḥgoz gemini q̄ sunt iuxta domos luminarii: q̄ mercurius nuncq̄ pot̄ elongari a sole ultra viii signi: mo nō pot̄ elongari a sole scđm equationes tabulari alfonsij ultra .28. gradus ⁊ .7. minuta.

Signa autem in quibus. Cum q̄libet quinq; planetarum hæ beat duas domos ostendit que sit dominus p̄ncipalis cuiuslibet eorū. Dicit q̄ saturn⁹ gaudet i aq̄rio. Jupiter in sagittario. Mars in scorpione. ven⁹ i taurō: mercur⁹ i ḥgine. Additio. Scito q̄ caput ⁊ cauda draconis nō habet aspectū nisi p̄ solā cōiunctiōē corporale q̄ nullo gradu distare debet.

De exaltationibus planetarum. Textus.

Esunt exaltationes planetarum. Sol exalta tur in arietē: hoc est in .ix. gradu eius. Luna in .iiij. gradu Tauri. Saturn⁹ in .xi. libri. Jupiter in .xv. gradu cancti. Mars in .xxvij. gradu Capricorni. Venus in .xxvij. gradu pisces. Mercurius in .v. Virginis. Caput draconis in .iiij. gradu geminorum. Et cauda in .iiij. gradu Sagittarii. In septimo autem signo ab exaltatiōe vniuersisq; planete: in simili gradu erit eius descensio: verbi gratia: sicut sol exaltatur in .ix. gradu arietis. ita in .ix. gradu libri cadit: ⁊ sic de ceteris. Ptolomeus autem ponit arietem totū exaltationē solis. Et taurū totū exaltationē Lune ⁊ cetera similiter.

Glossa sup̄ textu de exaltatiōibus planetarū.

Esunt exaltatiōes. Dicit q̄ sol exaltat in .ix. gradu arietis. sc̄. Læta plana est. Ptolomeus assignat cāz exaltationū planetarū i .199. p̄positiōe p̄metatis q̄dripartiti ⁊ i .6. sequenti⁹. Vult dicere q̄ iō aries ē exaltatio solis: q̄ dū sol irrat arietē dies icipit aumētari supra noctes ⁊ calor ei⁹ icipit ibi apparet magis. Et libra ē casus ei⁹. q̄ ibi icipit noctes aumētari supra dies ⁊ calor icipit ibi diminuit. Et q̄ saturn⁹ ē opposit⁹ soli: q̄ vbi crescit calor minuit frig⁹ ⁊ eōrio. iō libra ē exaltatio saturni. artes p̄o casus. Et cū lūa p̄iuḡt soli i arietē icipit lumen ei⁹ p̄iuḡt appare re i thauro: iō thaur⁹ ē exaltatio lue ⁊ scorpio casus su⁹: q̄ ē signū opposit⁹. Et q̄ Jupiter facit vētos septentrionales ⁊ cancer ē signū septentrio-

Alkabitij astronomi tractatus.

nale. Ideo cäcer est exaltatio Iouis et signum oppositum. s. capricornus est eius casus. Et quod mars est radex per naturam et proprieatem fuerit in capricorno multo magis cōburit: quod inclinat ad partem meridiei. id capricornus est exaltatio sua et est signum oppositum exaltationi Iouis. et cäcer est eius casus. Et quod venus natu raliter humectat et marie cum est in pisces. id pisces est exaltatio venes et signum oppositum scilicet go casus eius. Et quod mercurius desiccatur per se et in hoc est proprietas venes et pisces est casus eius. Albumazar assignat ferre easdem casas inter alias utrāque p̄bis. et accipit eas a Ptolomeo. id sufficiat illa de casis domorum et exaltationum.

De triplicitatibus.

Textus.

Triplicitates vero sic distinguimus. Omnia enim tria concordari faciunt triplicitatem et eodem nomine vocantur: hoc est triplicitas. Aries ergo Leo et Sagittarius faciunt triplicitatem primam: quod vnumquodque istorum signorum est igneum masculinum diurnum calidum scilicet siccum colericum sapore amarum est quoque et hec triplicitas orientalis. Iunius dñi sunt in die sol et in nocte Jupiter et eorum particeps in die ac nocte est saturnus. Triplicitas secunda est ex Tauro hinc et capricorno: quod hec sunt signa feminina nocturna terra frigida. s. et secca melancolica sapore acris meridiana. Huius quoque triplicitatis dñi sunt in die Venus et nocte luna quam particeps in die ac nocte est Mars. Tertia triplicitas est ex geminis libra et aqario: quod hec signa sunt masculina diurna sanguinea. scilicet calida humida aerea sapore dulcia occidentalia. Quae triplicitatis dñi sunt in die saturnus et in nocte Mercurius: eorum quoque particeps in die ac nocte est Jupiter. Quartam vero triplicitatem faciunt Lancer Scorpius et pisces: quod hec sunt feminina nocturna septentrionalia aquatica frigida humida sapore salsa. Quae triplicitatis domini sunt in die Iunus: et in nocte Mars: quorum particeps in die ac nocte est Luna.

Tabula domorum exaltationum Gaudiorum casuum Triplicitatum planetarum.

V	18	diei	19	di.	1	1	lh	21	1	1	19	di.	1	lh	1a			
8	19	no.	1	D	3	1	19	1	1	19	D	1	18	b				
II	19	di.	1	18	3	1	1	18	3	1	lh	19	1	14	c			
69	1	D.n.	1	17	15	1	1	18	28	1	19	18	1	D	d			
88	1	D.n.	1			1	1			1	19	1	14	1	lh	a		
mp	1	19	n.	1	19	15	1	19	19	1	19	D	1	18	b			
z	1	19	d.	1	lh	12	1	1	1	19	1	lh	19	1	14	c		
m	1	18	n.	1			1	18	1	1	19	18	1	14	1	lh	a	
t	1	14	d.	1	18	3	1	14	18	3	1	1	19	1	14	1	lh	a
jo	1	lh	n.	1	18	28	1	1	14	15	1	1	19	D	1	18	b	
w	1	lh	d.	1			1	lh	1	1	19	18	1	14	1	lh	c	
X	1	14	n.	1	19	27	1	1	18	5	1	19	18	1	14	1	lh	a

Glossa super textu de triplicitatibus.

Riplicitates vero. prius determinauit auctor de do-
ribus et exaltationibus planetarum. hic determinat de triplicitatibus. Et quod aspectus cōcomitant
triplicitates. id determinat ex cōsequenti de aspectibus signorum.
Et sc̄d hoc hec pars pōt diuidi in duas ptes. In p̄ma deter-
minat de triplicitatibus. In sc̄da de aspectibus ibi. sc̄da: dñs et signa se aspic-
re. Prima pars potest diuidi in duas. In prima facit qđ dictū est. In sc̄da ostendit q̄ sunt signa mobilia q̄ fixa q̄ cōta: secunda ibi. quatuor qz ex his
signis. Prima pars diuidit in. 4. partes secundū. 4. triplicitates. sc̄da ibi.
triplicitas. tercia ibi: triplicitas: quarta ibi: quartā p̄o triplicitatē. Prima
in duas. In pum a terminat de ipsis triplicitatib⁹ in generali. In sc̄da in
speciali. Prima in principio. sc̄da ibi: aries leo et sagittarius. Dicit primo q̄
alia tria signa q̄ sunt eiusdem nature factū vna triplicitatē. Postea dicit q̄
aries leo et sagittarius faciunt p̄mā triplicitatē. q̄ illa tria signa sunt eiusdem
nature scilicet ignea: masculina: diurna: colerica: calida et sicca sapore ama-
ra. et hec tria signa sunt orientalia. Et ista triplicitas sicut quelibet aliaq; hz
tres dominos q̄ vocātur dñi triplicatis. p̄m⁹ dñs hui⁹ triplicatis in
natiuitatib⁹ vel q̄stionibus vel quibuscumq; alijs rebus que sunt in die est
sol. Secundus est Jupiter. Tertius est saturnus. In reb⁹ q̄ sunt in nocte pum⁹
dñs hui⁹ triplicatis est Jupiter. secundus sol: tertius saturnus. Totatu g. 77
Est hic qđ dicit Albumazar in introductorio suo q̄ primū signū iustus tri-
plicatis scilicet aries facit calorē temperatū. secundū. s. leo facit calorē le-
tentē. tertius. s. sagittarius facit calorē corūpentez. Quando aliquod istoz
signorum ceciderit in ascendentē cōiunctionis vel oppositionis solis et lune
in tempore hyemali temperatur frigus. In tpe estivali sit calor excessiuus
maxime si dominus illius signi fuerit p̄sens in illo signo vel in aliquo
angulorum aspiciens ipsum ascendens. Postea dicit q̄ taurus virgo et ca-
piocornus faciunt secundā triplicitatē q̄ sunt eiusdem nature: q̄ oia tria
sunt feminina nocturna terra frigida et sicca melancholica sapore acris
meridiana. Ibius triplicatis dñi sunt in die: pum⁹ venus: deinde luna:
deinde mars. Et in nocte luna pum⁹ deinde venus: deinde mars. Dicit
Albumazar q̄ primū signū huius triplicatis facit frigiditatē temperatā
confortantē animalia et segetes. Secundū facit frigiditatē ledētē. Tertiū
corūpētē. Quando aliquod istoz signorum cedit in ascendentē coniun-
ctionis vel oppositionis solis et lune in hyeme et maxime capricornus sit
frigus maximū: maxime si saturnus fuerit in ipsa triplicitate. Deinde di-
cit q̄ tertia triplicatē faciunt gemini libra et aquari⁹: q̄ sunt eiusdem na-
ture. sunt enim masculina diurna sanguinea calida et humida aerea occidē-
talia sapore dulcis. Eius dñs in die p̄mus est saturnus. secundus mer-
curius. tertius Jupiter. In nocte pum⁹ est mercurius. sc̄ds saturnus. ter-
tius Jupiter. Et Albumazar dicit q̄ p̄mū signū huius triplicatis facit
vētos temperatos cōfutatēs et dulces. Sc̄dm facit vētos nocitios. Tertiū
facit vētos dissipatēs et alia et segetes. Q̄n aliquod istoz est ascendens in
hora coniunctionis solis et lune mouent venti in illa lunatōe et similiter
intelligas de oppositione. Postea dicit q̄ quartam triplicatē faciunt

Alkabitijs astronomi tractatus.

cancer scorpio et pisces: quia omnia tria sunt feminina nocturna septentrionalia aquatica frigida et humida sapore salsa. Cum dñs sun in die p̄m venit. Secundus mars. Tertius luna. In nocte pmus est mars. Secunda venus. Tertiū luna. Dicit Albumazar quod primū signū huius triplicis facit humiditatē rē perat. Secundū abundantē. Tertiū destruente. Non aliqd signor istorū fuerit in ascēdēte cōiunctiōis vel oppositionis solis et lune plurimēdū ē de pluia illo mēte. Ab ista emī triplicitate et a venere et a luna marie icipit pluiae. Dicit Abraham auenezre quod si in cōiunctiōe vel oppositione quod p̄cedit introitū solis in arietē: siue fuit cōiunctio siue oppositione fuit aliquod istorū signorum ascēdēs: et cum hoc luminaria fuit in agnus: i.e. ascēdēte vel medio celi: usque in occidēte: aut in agnulo medie noctis erit nimia pluia in illo anno. Sed si luminaria fuit in casu ab agnulo non descendet pluia in illo mēte et in maiori pte illiā anni. Et ego exptus his plurimis quod ascēdēte cōiunctionis est signum aquaticum et luna anni oppositione irat illud signum in eodem die quoniam luna irat graviter quod fuit in ascēdēte incipit pluiae et durat ad minima tamen quātū luna moratur in illo signo. Et suo modo intelligas de vētosis signis et frigidis. Hoc iument p̄ experientiā: sed postea hoc inueni in libro Abraham auenezre. et multis gauis fuit: quod magis fui certus de similitudine: sed Abraham dicit quod hoc maxime est verum si signum ascēdēte fuit aliquod agnulorum figura illiā terre huiusmodi de figura revolutionis illiā anni in terra illa. Illa enim diversificata est in diversas regiones. Et non fuit aliquod agnulorum figura illiā terre erunt nubes sine pluiae. Quia si triplicitatē fere sunt ecclēsiā cum causis domorum: id p̄traleo.

C De signis mobilibus firmis et communibus. Tertius.

Quod ex his signis dicuntur esse mobilia. s. Aries Capricornus et Libra et capricornus. Et quartus fixus. s. Laurus Leo Scorpions et aquila. Belego vero quartus fixus. s. Gemini Virgo Sagittarius et pisces sunt cōia. Dicunt autem mobilia fixa vel cōia quoniam Sun ligreditur aliquod istorum mouentur. immutat tempora vel figuram. i.e. in eodem statu permaneant: aut fit cōē. i.e. medietas illiā vniā tempore erit ut medietas altera: & bi gra: quoniam Sun ligreditur signum Arietis tempore mutat. i.e. vixit hyems in ver. Et quoniam irat Laurū figura id est tempora finalia. quoniam vero Sun ligreditur geminos fit tempore cōē. i.e. dimidiū veris et dimidiū cōstatis et sic de ceteris.

C Glossa sup tertiu de signis mobilibus.

Quattuor quoque ex his signis. Hic condit quod sunt fixa et quod media siue cōia. Et assignat casas et portas exempla. Ita est planitia. s. Notandum est hic quod Ptolomeus dicit in. 22. proprieitate cōstilorum quoniam noua vel imita facere vel exercere luna in loco exinde timet dum est. Et dicit hely in cōmeto eiusdem propositus quod omnia signa fixa in hoc sunt prohibita: et marie leo: quod cum hoc quod est fixum est signum magne victo i.e. et signum victoria omnis terrenus exercens et malum dñm in eis. Et dicit quod per facere itēdit Ptolomeus scandere et fuere. Per exercere interēdit iduere et ut ex hoc possumus accipere regulam quod omnes res quae volumen habentur fixas debemus icipere luna exinde in signo fixo: sicut edificare domos et cetera. Et res quae volumen habentur mutare debemus icipere luna exinde in signo mobilium sicut iter et cetera.

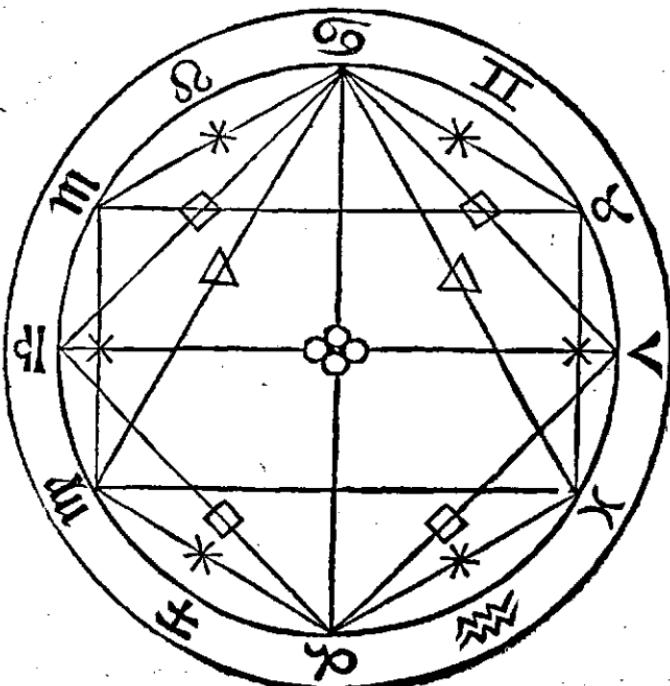
De aspectibus planetarū.

Textus.

Icuntur tū an se & tertū post se qđ est vndeclimū & hic aspect⁹ dī sextilis & ē aspect⁹ dilectionis & medie amicitie: & dī ē sextilis eo qđ teneat sextā pte circuli. i. 60. gradus: þbi grā: plāneta qđ fuerit i initio Vtricis aspicit eū qđ fuerit i gemini an se: & eū qđ fuerit in aquario post se qđ est aspect⁹ amicitie. Et aspicit qrtū an se & quartū post se. i. decimū. & hic aspect⁹ vocat tetragon⁹ eo qđ tenet qrtā pte c. l. l. 90. grad⁹: & ē aspect⁹ discordie atq; medie inimicitie & aspicit qđ qn̄ tu signū an se & qntū post se qđ est nonū: & hic aspect⁹ dī trigon⁹ vel trigōa radiatio eo qđ ternā pte celi. i. 120. grad⁹ teneat: & ē aspect⁹ concordie & dilectionis pfecte. Aspicit autē septimū p oppositionē: & ē aspect⁹ inimicitie pfecte. Et si hīs signis ita se aspiciētib⁹ fuerit plāete dicetur se aspicere h̄ est aspect⁹: & si duo planete fuerit i uno signo dīr̄ pfecti. Cū ñō fuerit plāneta in aliq signo erū radū illi⁹ i signis illis qđ aspiciunt ipsi⁹ signū i simili gradu atq; minuto: þbi grā: si fuerit mars i p̄io gradu arietis & i p̄io mēnuto eiusdē grad⁹ crūt radū ei⁹ i p̄io gđu signi librae & i p̄io minuto eiusdē grad⁹: & sic intellige de ceteris aspectib⁹ ut i hac figura p̄z euidentissime.

Figura aspectuum.

Alkabitij astronomi tractatus.

Glossa super textu de aspectib⁹ planetarib⁹.

Icuntur aut̄ signa se aspicere. Prior auctor determinauit de dignitate planetarū que vocatur triplicitas. Et q̄ triplicitas accipitur a trino aspectu: ideo in hac parte incidentaliter determinat de aspectibus: p̄t potest dividī in duas partes: quoniam in prima parte determinat de aspectibus. In secunda parte de projectionibus radiis. Secunda ibi: cum vero fuerit planetā in aliquo signo. Prima pars p̄t dividī in quatuor partes s̄m quatuor aspectus. In prima determinat de aspectu sextili. In scda parte de aspectu quarto. In tertia de trino. In q̄ta de oppositio. Scda ibi: et asp̄cit q̄rtū aī se. Tertia ibi: et asp̄cit etiā q̄ntū aī se. Quarta ibi: asp̄cit etiā sep̄imū. Dicit p̄mo signa dñr se aspicere hoc mō. Omne signū asp̄cit tertū post se et tertū ante se sicut aries asp̄cit signū geminorū qđ est tertū ante se: et signū aquarii qđ est tertū post se. Et hic aspectus dī sextilis eo q̄ tenet sextā p̄tre circuli. l. 60. gradus q̄ est quātitas duorum signorum: et voca hic aspectus: aspectus amictus medie et p̄t esse rō: q̄ libet duo signa isto mō dissūtia cōueniūt in una qualitate et cū hoc in sexu: verbi gratia: aries et gemini cōueniūt in caliditate et in masculinitate: et similē aries et aquarius et taurus et cancer cōueniūt in frigideitate et femininitate: et similē taurus et pisces et sic intelligas de oīb⁹. Postea dicit q̄ quodlibet signū asp̄cit quartū ante se et quartū post se: et iste aspectus dicitur tetragonius sive quartus: q̄ tenet quartā p̄tre circuli. l. 90. gradus q̄ est quātitas trium signorū. Et voca hic aspectus: aspectus inimicite medie: q̄ libet duo signa hoc mō dissūtia repugnāt aliquā in una qualitate: aliquā in ambabus: discordant etiā in sexu: q̄ li vnu eoz est masculinū: alterū erit femininū. Et hec est cā quare in morib⁹ acutis: vt plurimū sit crīsis cū luna venerit ad quartū aspectū loci in quo fuit in principio morbi: maxime si fuerit repugnāta in ambabus qualitatib⁹: et cōter tunc sit crīsis salubris: p̄bi q̄ si luna fuerit in principio egritudinis in aliquo signo: triplicitatis igne maxime in arietē cū venerit ad quartū signū qđ repugnat: in ambab⁹ q̄litatibus et in sexu cōter sit crīsis ad salutem: sic si fuerit in arietē quartus aspectus erit in cancer: si in leone quartus aspectus erit in scorpione si fuerit in sagittario quartus aspectus: erit in pisibus. In alijs aut̄ signis nō est repugnāta nisi in una q̄litate et in sexu. p̄bi gratia: taurus et leo: taurus est signū frigidum et sic cū femininū: leo calidum et sic cū masculinū. Et hanc repugnātia inuenies in alijs suo mō. Et ppter hoc crīses in illis signis aliquā sunt ad salutem: et aliquā ad mortem secundum fortunarum vel infortuniarum aspectum ad lunam. Deinde dicit q̄ quodlibet signum asp̄cit quintum ante se: et quintū post se: et hic aspectus dicit trinus eo q̄ tenet ternam partē circuli. l. 12. gra. Et vocatur hic aspectus amictus p̄fecte: q̄ libet tria signa hoc mō dissūtia faciunt vna triplicitatē et cōueniūt in naturis sicut fuit dictū in. c. immediate p̄cedenti: post ea dicit: asp̄cit etiā quodlibet signū septimum a se. l. signum oppositum: et iste est aspectus perfecte inimicite rōne oppositionis. Et oīs planeta qui fuerit in aliquo gradu alicuius signi asp̄cit planētā extētem in alto signo in cōsimili gradu codē aspectu quo aspiciunt se illa duo signa. Et auctor

loquitur de gradibus zodiaci: sed sicut doctrinam Ptolomei accipiuntur aspectus equinoctiali. ideo poterit littera sic glossari. Et hoc intelligendum de gradibus equinoctialis. ubi gra: si fuerit aliquis planetas in ariete: et alter in geminis et subtracte fuerint ascensiones circuli directi illius qui est in ariete ab ascensionibus circuli directi illius qui fuerit in geminis si remanserint. 60. gradus aspiciunt se aspectu septili. Hoc modo intellige de alijs aspectibus.

Cum vero fuerit planetas. In hac parte auctor facit protectiones radiorum et expedit se breuiter discens. Si fuerit aliquis planetas in aliquo signo proicit radios suos in consimili gradu signi: quod aspicit ipsum aliquo aspectu. verbi gratia: si aliquis planetas in primo gradu arietis et in secundo minuto proicit radios suos sextiles ad primum gradum geminorum in secundo minuto eiusdem. Auctor nimis breuiloquus fuit in hoc capitulo. ideo oportet aliquantulum immorari circa explanationem aspectuum et protectiones radiorum. Intelligendum est primo quod aspectus consideratur tribus modis. Uno modo sicut gradus equales: et secundum hunc modum auctor in littera locutus est de aspectibus et protectionibus radiorum. Et vocans gradus equales gradus 30° diaci non considerando ascensiones. Secundo modo considerant aspectus secundum gradus equinoctialis in circulo directo: et hoc modo Ptolomeus uideat accipere aspectus in. 60. propositione tertioque: ubi loquitur de causis diuinorum et hoc modo accipit eouter aspectus in interrogacionibus et revolutionibus annoꝝ mundi: et in multis alijs. Tertio modo considerant aspectus et protectiones radiorum sicut modus directionum: et hoc modo accipiunt in nativitatibus. Intelligendum est iuncta capitulu de aspectibus et aspectu accipiunt tribus modis: et tot modis etiam accipiuntur protectiones radiorum. Uno modo accipiuntur aspectus et protectiones radiorum secundum gradus circuli signorum: ita quod copulantur gradus zodiaci qui sunt inter unum planetam et alium: et iste est modus quem ponit auctor in lata. Et hunc modum tenet Abrahā aeneze. Et dicit quod quasi infinites est ex plus quod aspectus debet accipi in zodiaco et non in equinoctiali: et hic modus est facilis valde. Et exemplificatus fuit sufficienter de hoc in finiendo litterā. Secundo modo accipiunt aspectus in equinoctiali sicut ascensiones circuli directi sicut quae admodum uobet Ptolomeus accipere sicut dictū fuit super lata. Cum igitur sicut hunc modum uolueris eum aspectus quere ascensiones planetae in circulo directo qui incipiunt a capricorno: et serua eas. Deinde eodem modo quere ascensiones gradus alterius planetae in eo de circulo directo: et serua eas. Deinde subtracte ascensiones illius qui per primos fuerint capricorno sicut ordinem signorum ab ascensionibus illius qui longius fuerint: et si remanserint. 60. gradus aspiciunt se aspectu septili. Si remanserint. 90. gradus aspiciunt se aspectu quarto. Et si. 120. gradus remanserint aspiciunt se aspectu trino. Pro aspectu autem opposito non oportet querere ascensiones quod quoniam duo planetae opponuntur in zodiaco: opponuntur et in equinoctiali. Iste modus facilis est ideo non oportet hic multum stare. Tertius autem modus aspectuum et protectionis radiorum est multum difficultius maxime non exercitatis in calculationibus. Intelligendum est primo circa hunc modum quod protectione radiorum aspicit sicut ascensiones circuli directi quoniam planeta cuius radios volumus projectare est in medio celi vel in angulo terre. Et quando est in gradu orientis: vel in gradu occidentis aspiciunt sicut

Alkabitij astronomi tractatus.

ascensiones regionis sine orizonte obliqui sive tabulas factas ad illam regionem. Si autem non fuerit planeta in aliquo quatuor horum locorum. sed in locis intermediorum tunc accipiuntur mixtum. Cum igit volucris proscere radii os alicuius planete consideret si planeta ille cuius radios vis percere sit in medio celi. vel in angulo terre: tunc querere ascensiones illius gradus in circulo directo super quas addas. 60. gradus sive volueris radiationem sextilem sinistram. s. illam quod pcedit sive ordinem signorum a loco planete. Et gradus post additionem puenietes reduc ad gradus equeles in circulo directo sive doctrina canonum primi mobilis: et gradus zodiaci qui puenierit in illo sunt radii sextiles: et sicut dixi de. 60. gradibus per radiationem sextilem ita intelligas de. 90. per radiationem quartam: et de. 120. per radiationem trinam. Si autem volueris radiationem directam. s. illam que pcedit a loco planete versus occidente subtrahere ab ascensionibus gradus planete. 60. gradus per radiationem sextilem videlicet. 90. per radiationem quadratam: vel. 120. per radiationem trinam. Et numerum quod remanet reduc ad gradus equeles sicut prieceps et gradus zodiaci qui exiuerit in illo sunt radii. Exemplum in radiacione liniaria: pono quod saturnus sit in angulo medius celi in fine sexti gradus per gemitum ascensiones illius gradus in circulo recto sunt. 247. gradus. 48. minutus. volo habere radiationem sextilem addam ergo. 90. gradus. et puenient. 307. gradus. 48. minuta quod reducam ad gradus equeles in circulo directo: et exeat. 10. gradus. 14. minuta. 14. secunda scorpionis. ibi sunt radii sextiles saturni sinistri in hunc casum. Exemplum in radiacione sextilem dextram: subtrahere ab ascensionibus gradus pedicis. 60. gradus: et remanent. 187. gradus: et 48. minuta. reducam ad gradus equeles in circulo directo. et exeat. 7. gradus. 9. minuta et 15. secunda cancri. ibi ergo in proposito sunt radii sextiles dextrae saturni. Si vero planeta cuius radios vis percere sit in gradu orientis quem ascensiones gradus planete per tabulam ascensionum circuli oblique deserutem tue regionem. Et sive volueris radiationem sinistram adde super ascensiones gradus planete. 60. gradus per radiationem sextilem. vel. 90. per quartam radiationem: vel. 120. per trinam radiationem. Exemplum in radiacione sextilem sinistram: pono quod jupiter sit in gradu orientis in fine. 10. gradus sagittarii ascensiones illius gradus in ouzonte obliqui sunt. 275. gradus: 7. 27. minuta: et volo habere radiationem sextilem sinistram addam super ipsos. 60. gradus et puenient. 335. gradus et minuta. 2. 7. quod reducam ad gradus equeles in circulo obliqui et exeat. 12. gradus. 44. minuta. 12. secunda aquarii. ibi ergo sunt radii sextiles Iouis. Exemplum in radiacione sextilem dextram subtrahere ab ascensionibus gradus Iouis. 60. gradus et manent. 215. gradus. 27. minuta. reducam ad gradus equeles et exeat. 25. gradus. 54. minuta. 50. secunda librae. ibi sunt radii sextiles Iouis. Si vero planeta fuerit in gradu occidentis oppositus cum gradu opposito. s. accipies ascensiones nadir gradus planete in ouzonte obliqui: et facies penitus eodem modo quo dictum est. Sed postquam reduxeris ad gradus equeles locum radiorum est locus oppositus illius loci quem inuenis. Et ut clarius pateat ponam in hoc exemplum. Pono quod Jupiter sit in gradu occidentis in fine. 10. gra. sagittarii: queram ascensiones. 10. gra. geminorum: et inuenio 41. gradus. 9. minuta. addam. 60. gradus per radiationem sextilem: et pueniente. 101. gra. 9. minuta. reducam ad gradus equeles in ouzonte obliquo: et exeat. 2. gradus. 30. minuta. 45. secunda leonis. sunt ergo radii in opposito illius. s. 2. gradu. 30. minuta. 45. secunda aquarii. Si autem planeta cuius

radios vis p̄scere nō fuerit in aliquo locorum dictoriū. tūc op̄z accipere radiatiōē mixto mō fm̄ p̄portionē distātie gradus planete inter vnuꝝ an- gulū z aliū. Modus aut̄ est iste si planeta cui⁹ radios vis p̄scere fuerit in ter mediū celi z gradū ascendentē: accipe p̄mo ascensiones gradus medi⁹ celi quas subtrahe ab ascensionib⁹ gradus planete in circulo directo: z qđ remanet est distātia a medio celi quā serua. Deinde sup̄ ascensiones gra- dus planete in circulo directo. 90. grad⁹ adde p̄radiatiōē sextili vel. 90. p̄radiatione. 4. vel. 12. o. p̄ trina: z qđ puenerit reduc ad gradus equales in circulo directo: z qđ puenerit serua. z vocet radiatio circuli directi. De inde quere ascensiones gradus planete in orizonte obliquo per tabulam regionis tue sup̄ qđ adde sif. 60. gradus p̄ radiatione sextili vel. 9. o. p̄o 4. vel. 12. o. pro trina: z qđ puenerit reduc ad gradus equales p̄ tabulas tue regionis: z qđ exiuerit serua: z vocet radiatio regionis. Deinde vide differētiā inter radiationē circuli directi z radiationē regionis: quā dif- ferētiā multiplicā p̄ distātia gradus planete a medio celi z productū di- uide per medietatē arcus diurni gradus planete. z puenerit pars p̄portio- nalis quā adde super radiationē circuli directi. si radiatio circuli directi fuerit minor radiatiōē regionis z subtrahe ab ipsa si fuerit maior. z qđ p̄- uenerit erit loc⁹ radioꝝ. Nodicitatē aut̄ arcus diurni gradus planete in- uenies subtrahēdo ascensionib⁹ gradus planete in circulo obliquo ab ascen- sionib⁹ ei⁹ nadir z mediādo illud. Posset etiā alio mō iueniri pars p̄por- tionalis dñe duar̄ rōnū. s. q̄ acciperet sexta pars dñe z multiplicaret per horas distātia planete a medio celi. Sed hic modus ē magis tediosus qđ p̄im⁹: q̄ oportet scđm hūc modū diuidere distātia gradus planete a me- ridie p̄ partes horarū gradus planete ad hoc q̄ inueniant hore distātiae a meridie. Cōfuso p̄mū modū. Exemplū in hoc pono q̄ gradus medi⁹ celi sit 20. gradus leonis cōpletus z saturnus sit in sexto gradu p̄ginis p̄pleto. Queram distātia saturni a medio celi p̄ ascensiones circuli directi. Et inuenio in distātia. 15. gradus. 22. minuta. seruabo itaq; eam. Deinde sub- trahe ascensiones gradus saturni in circulo obliquo ab ascensionibus gradus oppositi. Et remanent. 201. gradus. 20. minuta q̄ est totus arcus diurnus saturni quē diuidā p̄ mediū. z veniūt. 100. gradus. 40. minuta qui est medietas arcus diurni saturni seruabo itaq; eū. Deinde queraz ascensiones gradus saturni in circulo directo z inuenio. 247. gradus. 48. minuta qbus addā. 60. gradus: q̄ volo radiationē sextile lūstrā. z pue- nient. 307. gradus. 48. minuta quos reducā ad gradus eq̄les i circulo di- recto: z iueni o. 10. gradus. 14. minuta. 14. scđa scorpiōis. z hec ē radiatio circuli directi. Deinde qđ ascensiones gradus saturni in circulo obliq; i re- gione cui⁹ latitudo est. 48. gradus: Et iuenio 47. gradus. 11. minuta qđ addā. 60. gradus: z pue niūt. 207. gradus. 11. minuta. qđ reducā ad gra- dus eq̄les in circulo obliq; iuenio. 19. gradus. 52. minuta. 14. scđa libic. Cōlideo q̄ radiatio circuli directi est maior: qđ radiatio regiōis subra- hā minorē de maior: iuenio in dñta. 20. gradus. 22. minuta quā reducā ad idē genus: z pue niūt. 122. reducā etiā distātia saturni a medio celi ad idē genus distātia fuit 15. gradus. 22. minuta reducā ad idē genus. s. 920. minuta multiplicabo dñtam p̄ distātiam z pue niūt. 1126684. secun- da. Deinde reducam medietatem arcus diurni saturni ad idem genus.

Alkabitij astronomi tractatus.

Sedieras arcus diurni fuit. 150. gradus. 40. minut a reducta ad idem genus. 60. 40. puerūt minuta q̄ que diuidā numerū qui pueuit ex multiplicatione. Et exēunt tres gradus. 6. minut a. 32. scđa quos subtrahā a radiatione circuli directi: q̄ illa fuit maior: et remanet septē gradus. 7. minuta. 42. scđa scorpionis. ibi sunt radū saturni septiles finitimi in casu pposito. Si aut̄ volueris radiationē dextrā vbi precepi addere. 60. gradus subtrahē. 60. et ogaberis sicut p̄us. Si nō gradus planete cui⁹ radiosvis p̄sicerē fuerit inter gradū ascēdēte et angulū terre vide longitudinē eius a gradu ascēdēte quā scies hoc mō. Subtrahē ascēsiones gradus planete ascēdētis in circulo obliquo ab ascēsionib⁹ gradus planete in eodē circulo obli quo. Et hoc si volueris radiationēs iuniorēs et qđ remanserit erit distantiā planete a gradu ascēdēte serua eē. Deinde q̄re medietatē arcus nocturni gradus planete quē scies hoc mō: subtrahē ascēsiones nadir gradus planete ab ascēsionib⁹ gradus planete: et remanebit tot⁹ arc⁹ nocturn⁹ quē media et sua medietatē. His itaq̄ suatis q̄re ascēsiones gradus planete i cir culō obliq̄ p̄ tabulā factā ad latitudine tue regiōis qb⁹ adde. 60. p̄ radia tioē sextili 7c. et qđ puenit reduc ad gradus eōles i circulo obliq̄ et vocet radiatio circuli obliq̄. Deinde q̄re ascēsiones gradus planete in circulo dire cto: qb⁹ adde. 60. gradus p̄ radiationē sextili et cetera: et q̄ puenit redūc ad gradus eōles in circulo directo. et qđ puenit serua et vocet radiatio circuli directi. Deinde vide dīam iter radiationē regiōis et circuli dire cti subtrahēdo minorē a maiori quā dīam multiplicata p̄ distantiā planete a gradu ascēdēte. Et p̄ductū diuide p̄ medietatē arcus nocturni grad⁹ pla nete et exhibet ps p̄portionalis quā adde cū radiatiōe regionis si fuerit mi nor: radiatiōe circuli directi: vel subtrahē a radiatiōe regiōis si illa fuerit maior: radiatiōe circuli directi. Et qđ post additiōes vel subtractionē pue nerit loc⁹ erit radio p̄. Exemplū in hoc pono q̄ gradus ascēdētis i. 18. scor piōis. et Jupiter i. 10. sagittarii q̄ra ascēsiones gradus ascēdētis in ouzō te. 48. gradū. et iuueni. 245. gradus. 55. minuta. Deinde q̄ra ascēsiones grad⁹ iouis i codē ouzōte obliq̄. et iuueni. 275. grad⁹. 27. minuta. subtrahā ascēsiones gradus ascēdētis ab ascēsionib⁹ gradus iouis: et remanet 29. gradus. 27. minuta q̄ est distantiā iouis ab ascēdēte. Deinde subtrahē ascēsiones gradus oppoliti iouis ab ascēsionib⁹ gradus iouis: et residuū mediari. et iuueni. 117. gra. 9. minuta q̄ est medietas arcus nocturni gradus iouis. Deinde addidi ascēsionib⁹ iouis. 60. gradus et puenit. 335. gradus. 27. minuta quos reduxi ad gradus eōles in circulo obliq̄: et iuueni. 12. gradus. 45. minuta aquari. Et hec est radiatio regionis: seruauit itaq̄ ea. Deinde q̄simi ascēsiones gradus iouis in circulo directo: et iuueni. 338. gradus. 21. minuta quib⁹ addidi. 60. gradus: et puenit. 395. gradus. 21. minuta. subtrahē vna revolutionē: scilicet. 360. gradus et remanerit. 38. gradus. 21. minuta quos reduxi ad gradus eōles in circulo directo et iuueni. 50. gradus. 57. minuta aquari: et hec est radiatio circuli directi. Deinde subtrahē minorē radiationē de maiori et iuueni in differētia. 6. gradus. 48. minuta quam differentiam multiplicata per distantiā iouis ab ascēdēte: et diuisi per medietatē arcus nocturni et iuueni in parte p̄portionali. 1. gradum. 42. minuta. 47. secunda quam subtrahē a radiatiōe regionis: quia illa fuit maior. Et remanserunt post subtractionēs. 11.

gradus. 2. minuta. 13. secunda aquarii: et ibi est locus radiorum iouis. Si autem velles proiecere radios versus dextrum. sic deberes videre distantiā gradus planete ab angulo terre per ascensiones circuli directi quā inuenies subtrahēdo ascensiones gradus planete in circulo directo ab ascensionib⁹ anguli terre in circulo directo. Et tunc partē proportionalē duarū radiationū debes addere radiationē circuli directi si illa esset minor radiationē regionis: vel subtrahere si esset maior. In nullo alio differt opus nisi q̄ vbi p̄cepit addere ascensionib⁹. 60. gradus. 7c. debes subtrahere. 60. 7c. ¶ Si autem gradus planete cui⁹ radios vis proiecere: fuerit inter gradū occidentis et gradu. 10. domus operaris cuī gradu opposito planete recte per eadē vias: sicut iam dixi inter ascendēs et angulum terre. qn̄ enim gradus planete est inter gradū occidentis et mediū celi cuius opposit⁹ gradus est inter ascēdētes et angulum terre. Et tñ distat gradus oppositus planete ab ascēdēte quantū gradus planete a gradu occidentis. Idco eadē est operatio: nec plus nec minus. Sed postq̄ cōpleueris operationē locus radiorū est loc⁹ oppositus illius loci quem inuenisti sicut tibi exēplificauit: qn̄ planeta est in gradu occidentis. Si autem contingat sicut sepe contingit q̄ gradus plane te sit ante angulū: et locus vbi cadunt radij sui sit ultra angulū: verbi gratia sicut locus planete sit inter mediū celi et ascendens. et radij cadut ultra ascendens. s. inter ascēdētes et angulum terre. Iste casus quasi frequēter contingit in radiationē trina: et multoties in quarta: et aliquā in sextū. Modus est ille si locus planete cui⁹ radios vis proiecere sit inter mediū celi et ascēdētes et radij sui debeant cadere ultra ascēdētes: vide distantiā planete a medio celi per modū prius dictū: et vide medietatē arcus diurni gradus plane te per modū prius dictū: et serua utrumq. s. distantiā et medietatē arc⁹ diurni. Deinde queras ascensiones gradus planete in circulo directo. Quære etiā ascensiones gradus ascēdētes in eodē circulo directo. Deinde subtrahē ascensiones gradus planete ab ascensionib⁹ gradus ascēdētes. Et qđ remanserit serua: et vocet pars radiationis circuli directi. Deinde qđ ascēsionēs gradus planete in circulo obliquo: et qđ ascēsionēs gradus ascēdētes: in circulo obliquo: et subtrahē ascēsionēs planete ab ascensionib⁹ gradus ascēdētes: quod remanserit serua et vocetur pars radiationis regionis. Deinde subtrahē partē radiatiōis minorē a maiori et remanet differētia quā multiplicata per distantiā planete a medio celi et productū dividē per medietatē arc⁹ diurni gradus planete et puenet p̄s proportionalis quā addēpti radiationēs circuli directi si fuerit minor p̄te radiationēs regiōis vel subtrahē si fuerit maior: et q̄ puenetur erit pars radiationēs equata: q̄ pars si fuerit minor. 60. gradibus radij sextiles cadunt ultra angulū ascēdētes si fuerit maior cadunt ante angulū. Et si hec p̄s fuerit minor. 90. gradib⁹ radij quarti cadūt ultra angulū. si maior cadūt ante angulū. Et si hec p̄s fuerit minor. 120. gradi. sicut est quasi frequēter cadūt radij trini ultra angulū si fuerit maior. 120. cadūt ante angulū. Si igit̄ cadant radij ultra angulū subtrahē p̄tem radiationis equatā a. 60. gra. pro radiatione sextili vel a. 90. pro radiationē quarta. vel a. 110. pro radiationē trina: et qđ remanserit addē super ascensiones gradus ascēdētes in circulo obliquo et qđ p̄uenetur reduc ad gradus equalēs in circulo obliquo et gradus signi qui exteris ent locus radiorum. Si sciueris istam operationem scies dirigere

Alkabitij astronomi tractatus.

planeta existentē in vna quadra ad locū existētē in illa q̄dra. Hūc modū nō vidi expositū nec positū aliquo libro. Ut planū patet qd̄ dixi ponā tñ h̄ exceptū. Pono q̄ gradus mediū celi sit in. 20. gra. cancri et saturnū sit in quarto gradu signis: et gradus ascēdētis in orizonte obliq̄ in regiōe cuius latitudo ē. 40. gradus sit. 7. gradus. 59. minuta libri. Quesiu ascēdētis gradus mediū celi in circulo directo et inueni. 190. gra. 53. minuta. Deinde quesiu ascēdētis gradus saturni in circulo recto et inueni. 245. gradus. 55. minuta. Subtraxi ascēdētis gradus mediū celi ab ascēdētis 7. gra. saturni tre mālerū. 55. gradus. 2. minuta: q̄ est distantia saturni a medio celi. Deinde subtraxi ascēdētis gradus saturni in circulo obliq̄ ab ascēdētis gradus oppositi in eodē circulo obliquō et remālerū. 203. gra. 3. minuta: et hic fuit arcus diurnū gradus saturni quē mediaui et inueni. 10. 1. gradus. 13. minuta. 30. scđa q̄ est medietas arcus diurni gradus saturni. Subtraxi ascēdētis gradus saturni in circulo directo q̄ fuerūt. 245. gra. 55. minuta ab ascēdētis gradus ascendētis in eodē circulo directo q̄ fuerunt. 277. gra. 19. minuta et remālerū. 31. gra. 24. minuta: q̄ fuit pars radiatiōis circuli directi. Deinde subtraxi ascēdētis gradus saturni in circulo obliq̄ q̄ fuerūt. 144. gra. 277. minuta. ab ascēdētis 7. gra. ascendētis in eodē circulo obliquo que que fuerūt. 190. gra. 53. minuta: et remālerunt. 46. gra. 26. minuta q̄ fuerūt pars radiatiōis regiōis siue circuli obliq̄. vidi qd̄ p̄s radiatiōis circuli obliq̄ fuit maior p̄e radiatiōis circuli directi. Subtraxi ergo minora de maior et remālerūt. 15. gradus. 2. minuta q̄ fuit differētia duarū partū quā multiplicauit p̄ distantiam saturni a medio celi et diuisi p̄ medietatē arcus diurni. gra. saturni et exierūt. 8. gra. 8. minuta. 59. scđa et hec fuit pars propotionalis differētiae quā addidi suprā partē radiatiōis circuli directi et p̄ouenerūt. 39. gra. 32. minuta. 59. secūda. Iste sunt gradus ascēdētis num qui fuerunt in figura a saturno usq̄ ad gradū ascēdētē: et q̄ fuerūt pauciores q̄. 60. scđi q̄ radij sexiles saturni in hac figura ceciderūt ultra gradū ascēdētē. Subtraxi ergo hos gra. a. 60. p̄ radiatione sextuli et remālerūt. 20. gradus. 27. minuta. i. fm̄ quos addidi super ascēdētis gra. ascendētis in circulo obliq̄ q̄ fuerūt. 190. gra. 53. minuta: et p̄ouenerūt. 21. gradus. 20. minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo obliq̄ et inueni. 22. gra. 54. minuta. 52. secūda libri ibi fuerūt radij sexiles saturni in propōto exemplo fm̄ hunc modum debet fieri in alijs angulis. Et hec de radiatiōibus sufficiant.

De terminis planetarum. Lepus.

Ant quoq̄ planetarū in signis termini vel fines: q̄ terminos p̄ diuersos gra. dispositos: nā ab initio arietis usq̄ ad sextū gradū eiusdē arietis ē terminus Jovis: et a sexto usq̄ ad. 12. terminus veneti: et a. 12. usq̄ ad. 20. terminus Mercurii. et a. 20. in 25. terminus martis Saturni: ppter diuersitatē eorū gradū: et a uitatez eōm memore descripsim̄ eos in tabula vi leuius esset opus. Terminū egyptiorum et dñr esse hermetis.

Glossa sup̄ textu de terminis planetarū.

Ant quoq; planetaruz in signis termini vel fines. prius auctor determinauit de tribus dignitatib; essentia libus planetarz. In ista parte auctor determinat de q̄ta dignitate essentiālī quā hūt planete in signis. Et diuidit in duas ptes: qm̄ in p̄ma pte ponit terminos planetarz. In scda parte soluit quādā cōtrouersiā q̄ est inter alijs de triplicitatibus et termis. Scda pars incipit ibi. Quidaz pponuntur. Prima pars diuidi pōt in duas partes: ita q̄ p̄mo icipit tractare de terminis planetarū lī al iter. Scda ponit tabulā de sp̄is terminis. Scda incipit ibi: z ppter diuersitatē eorū dē. Dicit p̄mo q̄ qnq; planete s. Saturnus: Jupiter: Mars: Veneris: et Mercuri⁹ hūt terminos dispositos p̄ diuersos gra. Et p̄m⁹ termin⁹ est Iouis a p̄ncipio arietis vscq; ad finē sexti gra. eiusdē. Et a principio septimi gra. eius dē arietis vscq; ad finē. 12. est terminus Veneris. Et a p̄ncipio. 13. gra. vscq; ad finē. 20. est termin⁹ Mercuri⁹. Et a p̄ncipio. 21. vscq; ad finē. 25. est terminus Martis. Et a p̄ncipio. 26. vscq; ad finē Arietis ē termin⁹ Saturni. Postea dicit. q̄i isti grad⁹ sunt diuersi: ita q̄ nō radit equiter nec h̄m ordi ne planetarz graue ect eos tenere i memoria: id posuit eos in tabula fin q̄ videtur in littera.

V	¶	6	¶	6	¶	8	¶	8	¶	5	¶	5	¶	h	15	¶
¶	8	¶	18	¶	8	¶	16	¶	8	¶	h	15	¶	δ	13	¶
II	¶	9	¶	6	¶	¶	6	¶	9	¶	5	¶	6	¶	16	¶
¶	6	¶	7	¶	9	¶	6	¶	6	¶	¶	7	¶	h	14	¶
¶	8	¶	4	¶	6	¶	9	¶	5	¶	h	7	¶	8	¶	6
¶	¶	¶	9	¶	10	¶	4	¶	8	¶	7	¶	h	12	¶	¶
¶	¶	¶	7	¶	8	¶	18	¶	7	¶	9	¶	7	¶	δ	12
¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	h	6
¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶
¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶
¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶	¶
XI	¶	9	¶	12	¶	¶	14	¶	8	¶	3	¶	8	¶	19	¶
															h	12

Cabi p̄eponuntur triplicitates terminis. Lxxius.

Aidam autē preponuntur triplicitates terminis eo q̄ dñi triplicitū sunt fortiores in nutritione: et q̄ signi ficant nutritionē: et q̄ nulla discordia est i triplicitate: sicut est in terminis cum preponuntur: et quidam preponunt terminos triplicitatib; : eo q̄ dñi terminoz suz fortiores in directione.

Glossa super textu vbi preponūtur triplicitates terminis.

Aidā autē p̄ponūtur triplicitates terminis. Hic soluit quandā cōtrouersiā que est inter sapientes de triplicitatibus et terminis. Et dicit quidam preferunt triplicitate terminis. Et quidā preferunt terminos triplicitatib;. Soluit istā cōtrouersiā et dicit q̄ dñi triplicitū sunt fortiores q̄iūm.

Alkabitij aastronomi tractatus.

ad nutritionē puerōū: q̄ in natuitatib⁹ significat nutritionē ⁊ ab eis accipit significatio: v̄t si puer sit vitalis aut nō. Dñi aut̄ terminoz sunt fortiores in directio: q̄ dū dirigi gradus ascēdens aliqui⁹ natuitatis dirigunt ad terminos fortunaz ⁊ infotunarū. ⁊ dñs termini illi⁹ vocat diuisor vel dispositor: q̄dū durat directio in illo termino: ⁊ si fuerit ibi aliquis planeta vel radix ei⁹ erit particeps. De hoc diffusi⁹ dicet in seqn̄t⁹ dñs p̄cedēte.

Contra dū est hic de terminis q̄ discordia fuit inter sapientēs antiquos de terminis. Et fuerūt tres opinione famose de terminis. quaz vna fuit in dū. alia egyptioz. terra caldeoz. ptolome⁹ l.218. ppositione p̄me p̄tis q̄dripartiti magis approbat terminos egyptioz ⁊ dicit se inuenisse vñū libū de terminis antiquū q̄ pre vetustate erat p̄ maiori pte faci⁹. Et ille cōcordabat cū terminis egyptioz. ⁊ i illo libro summa graduū terminoz cuiuslibet planete erat tan⁹ quāl⁹ nūerus annoz suoz matoz quos dāt in natuitatib⁹. Verbi ḡfa: āni maiores saturni sūt. 57. āni. Iouis. 79. Martis. 66. Veneris. 82. Mercurij. 76. ⁊ oēs isti collecti faciūt. 360. Si volueris hoc expiri cōputa graduū oium terminoz altius planetē: p̄bi ḡfa: Iouis ⁊ inuenies numerū annoz suoz scilicet. 79. ⁊ sic de alijs. Haly in cōmēto. 206. ppositione p̄me p̄tis q̄dripartiti dicit. Illi de egypto fuerūt sapientes magici q̄ fuerūt ab antiquo tpe. nā isti fuerūt studij ⁊ exercit⁹ magni in sciētis ⁊ sapientis oib⁹ de qbus hō se iuuare p̄t. Et scimus hoc p̄ chronicas sapientū antiquoz fm q̄ loq̄banz de ipsis ⁊ p ea q̄ de suis operib⁹ remāserūt a multis milib⁹ annoz vsq̄ ad hodiernā dīe. Tn̄ ego dico illud q̄ ego vidi de vna experientia quā inueni in loco q̄ dictus est oculus solis: q̄ in modico tpe miracula magna vidi. hec sunt: ha haly. de experientia aut̄ tacet. In centiloquo in cōmento illius ppositionis vult⁹ hui⁹ seculi. dicit vñā experientiam de sigillo scorponis facto in lapide q̄ fm p̄t ibividet: ⁊ q̄ voluerit videre ibidez videat.

De faciebus signorum ⁊ cui planetarum attribuuntur. Textus.

Divisio si-
gnorum.

Aut̄ signorū sunt he. vñiquoz signū diuidit in tres pars eqles: q̄libet pars cōstat ex. 10. gradib⁹ ⁊ vocatur facies quarū initium est a p̄mo gradu arietis. Prima ergo facies a primo gradu arietis vsq̄ in. 10. ⁊ datur Marti. Scda vsq̄ ad. 20. gradu. ⁊ daf Soli q̄ succedit ei in ordine circulorū. Tertia vsq̄ ad finē pdicti signi. ⁊ est Veneris. simili prima facies. Tauri est Mercurij q̄ Veneri succedit: ⁊ ita vsq̄ in finē signoz. **C**ū iḡ habueris gradū in aliquo signo ⁊ volueris scire ex cuius planetarū facie sit: sume ab initio arietis signa integra vsq̄ ad signū de quo volueris scire ⁊ triplica ea ⁊ qđ supfuerit addē super hoc qđ p̄terit ex faciebus illius signi de quo facie scire volueris cum eadē facie cuius dñm scire volueris ⁊ proisce a planeta qui est dominus facie signi arietis qui est Mars secū dū successionē circulorū. 7. ⁊ 7. ⁊ qđ remāserit infra septē numera a Marte p̄ successionem planetarū: ⁊ quo finitus fuerit numerus erit prima facies illius signi vnde fuerit gradus vsq̄ in. 10. eiusdē signi illius planetē apud quē numer⁹ erit finitus. et a. 10. vsq̄ in. 20. alteri⁹ planetē q̄ illum succedit: ⁊ a. 20. vsq̄ in finē alterius signi q̄ ei succedit: ⁊ in culis decimo

fuerit gradus ex signo erit facies illius planete. voca ntur etiam domini facientum istarum a quibusdam decani cuius sequitur tabula.

In	V	♂	10		○	10		♀	10
In	ꝝ	ꝝ	10)	10		h	10
In	ꝑ	ꝑ	10		♂	10		○	10
In	ꝗ	ꝗ	10		ꝗ	10)	10
In	Ꝙ	h	10		ꝑ	10		♂	10
In	ꝙ	○	10		ꝗ	10		ꝗ	10
In	Ꝛ)	10		h	10		ꝑ	10
In	ꝛ	♂	10		○	10		ꝗ	10
In	Ꝝ	ꝗ	10)	10		h	10
In	ꝝ	ꝑ	10		♂	10		○	10
In	Ꝟ	ꝗ	10		ꝗ	10)	10
In	X	h	10		ꝑ	10		♂	10

(1) Glossa super terru de faciebus lignorum.

Aries autem signorū. Hic determinat de quinta dignitate ultima cēntiali quā habet planete i signis q vocat facies. Et pōt diuidit in tres ptes: qm in pma preponit diuisio- nē et ordinatiōm faciēt. In scda pte docet iuenire facies p nūeros. In tertia pte ponit de eis tabulā. Scda pars icpit Cū habueris grad⁹ in aliquo signo. Tertia ē in fine vbi ponit tabulā. Dicit qdlibet signū diuidit in tres ptes eqles q vocant tres facies: et qlibet fa- cies est ex 10. gradib⁹. Et icpiunt iste facies a principio arietis et pcedunt hz ordinē signorū et planetarū ita q pma facies est martis. i. pmi. 10. grad⁹. scda facies arietis. s. 10. grad⁹ sequētes sunt solis q succedit marti i ordine sphērap. tercia ē veneti q succedit soli. Et pma facies taui est mercurii q succedit veneti. Scda lune q succedit mercurio. Tertia saturni. Et prima geminorū Iouis. et sic km huc ordinem vsq ad finē signorū. Postea docet inuenire p numeros cui⁹ planete sit aliquo facies. Et dicit cū habueris gra- dū aliquid signi et volueris scire cui⁹ planete facies sit in illo gradu cōputa numerū signorū a principio arietis usq ad pncipium signi ppositi: et multi- plica illū numerū p tres: et cū nūero pducto adde facies cōpletas signi p- positi: ꝑbi grā: si trāsuerint. 10. gradus cōpleti adde vnitatē. Si. 20. pple- ni adde duo. Deinde a toto nūero subtrahe. 7. qdlibet poteris: et qd remāse- rit pputa a marte scd⁹ ordinē planetarū. et vbi numer⁹ fuit⁹ fuerit sequēs planeta est dñs faciei qsite: ꝑbi grā: pono qd habeā. 15. gradus iconis vo- lo scire cui⁹ facies sit. 15. grad⁹ leonis: scio qd a principio arietis sunt. 4. signa cōpletia. multiplicabo ergo. 4. p. 3. et erit. 12. Et scio qd de leōe trāsuerit una facies pplete. ideo addā enī et crunt. 13. facies cōplete a principio arietis. subtrahā inde septē et remanēt. 6. dabo pma vnitatē marti. secūdā soli. ter- tiā veneti. quartā mercurio. quintā lunc. sextā saturno. Ent g facies sequēs qd nō fuit cōpleta Iouis. Postea ponit tabulā cui⁹ op⁹ facile est. Quereg em̄ nomē illi⁹ signi cui⁹ dñs faciei qris et iuenies i directo qd sit dñs pme faciei et quis secunde et quis tertiæ.

Alkabitij astronomi tractatus.

De virtutibus planetarum.

Textus.

Tquia iam annuete deo tractauimus de potestatis⁹ plane minus et facies. Hunc igitur tractemus de virtutib⁹ seu fortitudinibus eorum in ipsis, nam dñs dom⁹ hz. 5. fortitudines; et dñs exal. 4. et dñs tripli. 3. dñs termini duas; et dñs faciei vnā. Intellige ergo et hoc numero fortitudines planetarū, qui em magis abundat in numero magis abundant in fortitudine. et quidā pponunt terminū triplicitati. i. volunt ut dominus termini sit fortior dñs triplicitatis: sed iam exposuimus superius in quo valet vnuquisq. Quidā etiā de hac re tale de derant coparationē dicentes qd planeta cū fuerit in domo sua est similis viro in domo atq in dominatione sua: et cū fuerit in exaltatione sua est si millesviro in regno suo et gloria: et cū fuerit in termino suo est sicut vir inter parentes et cognatos suos atq gentes: et cū fuerit in triplicitate sua erit si cut vir in honore suo, et inter auxiliatores atq ministros suos. et cū fuerit in facie sua erit sicut vir in magisterio suo. Haec sunt vniuersae p̄tates planetarum essentiales in signis et sequuntur has figure signorum.

Glossa super textu de virtutibus planetarum.

Tquia auxiliante DEO. posteauctor determinauit in signis. In ista parte determinat de fortitudinibus planetarū in istis dignitatibus. Et pōt diuidi in duas partes: qm̄ in p̄ma parte ostendit quot fortitudines habeat planeta in qualibet dignitate. In sc̄da parte coparat istas dignitates ad res s̄: n̄sibiles: secunda est ibi. vñ quidā de hac re. Prima pars pōt diuidi in duas. qm̄ p̄mo cōtinuat se ad dicenda. sc̄do psequit ibi: nā dñs domus. Dicit q̄ adiuuante deo cōpleteuit de dignitatibus planetarū in signis: modovult ostendere quot fortitudines habeat q̄libet in ipsis dignitatib⁹. Postea dicit q̄ dñs dom⁹ hz quicq fortitudines: dñs exaltationis hz quatuor: dñs triplicitatis hz tres: dñs termini duas: dñs faciei vnā. Postea replicat illā cōtrouersiā de terminie. Et ponit coparationē in dignitatib⁹ planetarū dicens q̄ quidā de dignitatibus planetarū fecerū talē coparationē q̄ planeta existens in sua domo est similis viro existenti in domo atq dominatione sua. Et planeta in exaltatione sua est similis viro in regno atq gloria sua et patet in lra. Ex ista lra pōt notari si aliquis planeta si magnū inservit in domo vñ exaltatio nis sua hoc est multū detestabile: sicut multū cēt detestabile si rex vicaret in proprio regno suo et in fortiori loco regni sui. Ideo qm̄ luminaria eclipsantur in propriis domibus vel exaltationibus suis hoc est malum signum.

Cde essentijs signorum et quid significant in semetipſis. Text. Vlia in signis sunt qdā signa q̄ dicunt rationalia. s. Virgo: Semini: Libra et Aquarius et prima medictas Sagittarij q̄ eoū imagines in circulo ad imagines hoīm figurā tur. hec quoq̄ dicunt signa pulchras voces habētia: hec quoq̄ vigent cū fuerint in oriente. Et quedā dicunt alas habētia

scilicet **Gemini**: **Virgo**: et **Pisces**. Et quedam quadrupedia: vt **Leo** et **Sagittarius**. Quedam eorum sunt domestica: vt **Aries**: **Laurus**: **Capricornus** et **Aquarius** viginti cum fuerint in meridie. **Virgo** autem et **Capricornus** et **Aquarius** viginti cum fuerint in Septentrione. Et ex signis quedam sunt tortuosa et vittiosa. s. **Aries**: **Laurus**: **Cancer**: **Scorpio** et **Capricornus**. Et quedam ex eis datur plures proles habentia. s. **Cancer**: **Scorpio** et **Pisces**. Et hec viginti cum fuerint in occidente. Et quedam ex eis sunt sterilia: vt **Gemini**: **Leo** et **Virgo**. Et quedam sunt paucos filios habentia: vt **Aries**: **Laurus**: **Libra**: **Sagittarius**: **Capricornus** et **Aquarius**. Et quedam dicunt multum luxuriosa. s. **Aries**: **Laurus**: **Leo** et **Capricornus**. Et ex signis quedam dicuntur medianam vocem habentia que formantur ad imagines animalium balantium: et rugientium et mugientium: vt **Aries**: **Laurus**: **Leo** et **Capricornus**. et ultima pars **Sagittarii**. Et quedam sunt voce carentia. s. illa que formantur ad imagines animalium voce carentium. s. **Cancer**: **Scorpius** et **Pisces**.

Glossa sup textu de essentijs signorum et quod significant in semetipisis.

Gia in signis. **V**irtus auctor determinauit de dignitatibus planetarum in signis et de fortitudinibus quas habent in istis dignitatibus. In ista parte determinat de figuris siue formis ipsorum signorum hoc est ostendit nobis que signa habent formas humanas. et que habent formas aliorum animalium et manet indiuisa. **V**icit quod quedam signa dicuntur rationalia scilicet illa quorum imagines sunt figuratae ad imagines hominum. Et illa sunt gemini virgo aquarius libra et medietas puma sagittaris. et ista dicuntur habentia pulchras voces. Et virtus eorum est maior cum fuerint in oriente. Et quedam ex signis dicuntur habentia alas scilicet **Gemini**: **Virgo** et **Pisces**. Quedam ex eis dicuntur quadrupedia scilicet **Sagittarius**: **Leo**: **Aries**: **Laurus** et **Capricornus**. Et eorum quedam sunt domestica scilicet illa que sunt figurata secundum figuram animalium domesticorum. Et hec sunt **Aries**: **Laurus** et **Capricornus**. Et eorum virtus magis apparet cum fuerint in meridie. **Virtus** autem **Virgo** et **Scorpius** et **Aquarius** magis apparet cum fuerint in septentrione. Et quedam ex signis videntur vittiosa et turpia et tortuosa scilicet **Aries**: **Laurus**: **Cancer**: **Scorpius** et **Pisces**. et virtus eorum magis apparet in occidente. Quedam vero sunt sterilia scilicet **Gemini**: **Leo** et **Virgo**. Et quedam dicuntur habentia paucos filios scilicet **Aries**: **Laurus**: **Libra**: **Sagittarius**: **Capricornus** et **Aquarius**. Et quedam ex his signis sunt multum luxuriosa scilicet **Aries** et **Laurus**: **Leo** et **Capricornus**. Et quedam dicuntur multum filiorum scilicet **Cancer**: **Scorpius** et **Pisces**. Et quedam ex signis dicuntur habentia dimidiam vocem: illa scilicet que habent vocem animalium balantium: rugientium et mugientium. vt **Aries**: **Laurus**: **Leo**: **Capricornus** et ultima pars **Sagittarii**. Quedam ex signis dicuntur carentia omnino voce scilicet illa que figurantur secundum imagines animalium carentium voce: vt **Cancer**: **Scorpio**: et **Pisces**. **H**abens albenragel breuiter expedit se de formis signorum dicens. Signorum alia sunt in forma hominum. Alia in forma bestiarum. Alias

Alkabitij astronomi tractatus.

In forma bestialium. Alia in forma reptilium. Que sunt in forma humana sunt gemini: libra: aquarius: aries. In forma bestiarum: aries: taurus: capricornus et sagittarius. In forma bestialium: i. animalium rapacium leo. In forma reptilium: cancer: scorpius et pisces.

De significationibus signorum. Textus.

q

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

Tvnū quodq̄ signum habet propriam significatio-
nē in his q̄ significant ex creatiōe mē-
biōrum et morib⁹ omnīum et regionū et seminū et arborū
et cetera. Aries habet ex corpore hominis caput et facies et ex
regionib⁹ bebil et ferim. id est babiloniā et persidiā et arabīā
et falastriū et palestīnā. Taurus h̄z arbores q̄ plantant̄: et ex corpore hois
h̄z collū et guturis nodū: et ex regiōib⁹ ezequim et almechim et sandē et ara-
terad. Gemini ē signū largū bōi animi et h̄z ex corpore hois humeros et bra-
chia et man⁹: et ex regiōib⁹ vigeſi et armeniā nutrabit̄ et etelenim slet. i.
egyptū et bartha. Lācer h̄z ex arboreib⁹ eas q̄ fuerint egleſ lōgitudie. et ex
corpore hois pectus cor stomachum costas splenē et pulmonē: et ex regionib⁹
bus armeniā minorē et orientale plagā buthabē et massez et acin: et h̄z parti-
cipationē i. barach et attrabice. Leo h̄z arbores pceras id est lōgas calid⁹
et pſutus: et multe angustie atq̄ tristitie: et ex corpore hois stomachū cor dor-
sum lat⁹: et ex regionib⁹ artiri vſq̄ in finez regiōis habitabilis. Virgo h̄z
qcquid seminatur ex seminib⁹ et est larga boni animi: et habet ex corpore
hominis venirem et interiorem. f. telam. i. dyaphragma et intestina: et ex re-
gionib⁹ argumenta et ascēm id est quedam regio circa hierusalem et alfo-
ras id est euſiaten et insulam que hispania et festiv vel aſcum. Libra habet
arbores proceras et est larga boni animi: et habet ex corpore hominis lum-
bos et inferioria ventris umbilicū et pectinez et verenda anchas et illa et
natcs: et ex regionib⁹ terram romanorum vel grecorum et que succedunt
eis affines vſq̄ ad Africam: habet etiam arafse vel azim vſq̄ in finem
ethiopie et bartham: habet et carmen et fegeſtem et thebis vel thebil et ta-
biastem barah et ambarath. Scorpius habet arbores longitudine equa-
les largus boni animi et habet ex hominis corpore verenda testiculos ve-
ſicam anum et femora et ex regionib⁹ helebigit et rura Arabum et fines
eius vſq̄ in allegem: et habet in alchach participationem. Sagittarius
ingentiosus et calidus habet ex corpore hominis femora: et ex regionib⁹
ethiopiam et maharaben et achitū vel acenti vel achicht que est india.
Capricornus bone vite tracundus cautus et calidus: multe tristitie ha-
bens et corpore hominis genua et ex regionib⁹ ethiopiam annaban
alcon et acutus et mahamē vſq̄ ad duo maria et ahabant et achitū que est
india. Aquarius habet ex corpore hominis crura vſq̄ ad inferioria cau-
lilarum id est tallorum et ex regionib⁹ azenes id est nigredinem et altra-
pha et partes eius et terram elſies et partem terre egypti et occiden-
talem plagam et terre achitū. Pisces calidus et cautus commixtus multi
coloris habens ex corpore hominis pedes: et ex regionib⁹ carabarem
et septentrionalem plagam terre iurgem et participationem in roma-
nis vſq̄ ad eſſen habet insulam et egyptuz et alexandriam et mare liciſ.

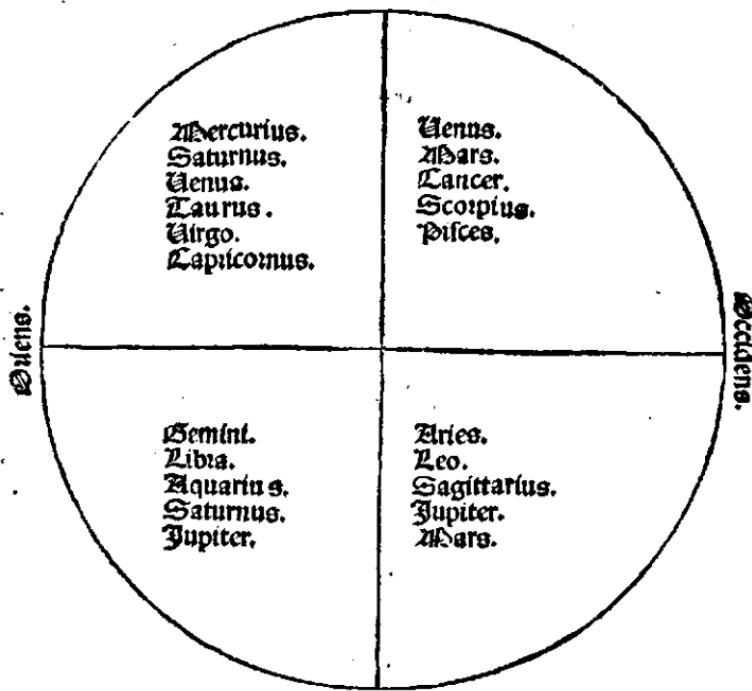
¶ Glossa super textu de significationib⁹ signorū.

Tvnum quodq⁹ signorum habet propiam sgnificationē prius auctor determinauit de figuris signorum. In ista parte ostendit nobis quid habent signa ex membris hominum: et ex regionibus et ex planetis. Et potest diuidi in duas partes: quoniam in puma parte facit quod dictum est. In secunda determinat de doloribus planetarum in signis. Secunda incipit ibi. Et siquidez planetis significauerit dolorem. Prima potest diuidi in. 12. partes secundum q. 12. sunt signa. Claram est quod dicit in littera excepto q. nomina regionum non sunt nobis nota. Notandum est hic q. Ptolomeus diuidit totam terram habitabilem in quatuor partes. Et secundum divisionem. Ptolomei imaginari potest una linea transiens ab oriente in occidente per medium habitationis ita q. ista linea diuidat partem meridionalē a septentrionali. Et dicit Haly et ista linea distat ab equinoctiali per. 36. gradus. et secundum hanc divisionem distat ab ultima habitatione in septentrione per. 30. gradus vel circa: ita q. tota latitudo contineat. 66. gradus. Et tanta est distantia equinoctialis usq; ad circulum arcticum: nimis est. 66. gradus. 26. minuta: et. 30. secunda. Ideo dicit Haly vel circa. Et dicit quod in fine istius linee versus occidentem est passagii herculis. Et hoc est unde transitur in hispaniam: et est mare ibi strictum quod existens in uno littore potest videre existentem in alio. Et sunt ibi tres insule quarum unam vident transeuntes in hispaniam per terras occidentis. Et stat in ea idolum tenens in manu claves ad demonstrandum q. ultra locum illum non sit habitatio. Et in qualibet duarum aliarij in sularum stat idolum. in eundem modum. Et in parte orientali in fine linee predicte stat idola eodem modo tenentia claves et demonstrantia q. non sit ultra illum locum habitatio versus orientem. Dicit Haly q. Hercules posuit ista idola in signum q. ipse acquisuerat totum mundum. Longitudo linee predicte secundum q. dicit Haly est. 180. gradus. His visis secundū sententiam Ptolomei imaginetur ista linea diuidi per medium ita qd remaneant. 90. gradus versus orientem: et alij. 90. versus occidentem. Et imaginetur transire una per polos mundi per medium divisionis linee supradicte. ita videlicet q. transeat per medium terre habitabilis secundum latitudinem. Prima autem linea dicebat transire per medium terre habitabilis secundū longitudinem. Patet itaq; q. due linee supradicte que diuidunt totam terram habitabilem in quatuor partes coniunguntur in loco intersectionis linearum qui est punctus in medio terre habitabilis.

¶ Sequitur figura.

Alkabitij astronomi tractatus.

Meridies.

Septentrio.

Ec diuisione intellecta facile est videre sententiā Ptolomei in partitione signorum et terrarum. Dicit itaq; Ptolomeus q; hec tria signa aries leo et sagittarius que faciunt p̄imā triplicitate ptinet ad quartaz partē terre habitabilis que est inter septentrionē et occidentē. et illā quartaz gubernat Jupiter eo q; est septentrionalis; et mars h̄z participationē cū eo: q; ptinet ad partē occidentalem. Et tria signa triplicitatis secunde. s. taurus virgo capricornus pertinent ad partē q; est inter meridiē et orientē et gubernat ipsam ven⁹: q; est meridionalis et h̄z participationē cū ea saturn⁹: qm ad p̄tē orientalē pertinet. Et tria signa triplicitatis tertie. s. gemini libra et aquarius ptinent ad partē q; est iter orientē et septentrionē: et gubernat ipsaz saturnus eo q; ptinet ad orientē et h̄z participationē cū eo Jupiter eo q; ptinet ad septentrionē. Et tria signa triplicitatis quarte. s. cācer scorpio et pisces ptinet ad partē q; est inter meridiē et occidētem. et gubernat ipsaz mars: q; ptinet ad occidētē: et habet participationē cū eo ven⁹. Ex p̄dictis poterit q̄ubet cōiecturare ad qd signū ptineat quelibet terra. Sciet enim p̄ longitudinē et latitudinē regioris de qua q̄rta sit. Verbi grā: omnis terra cui⁹ latitudo est maior. 36.

gradibus. et longitudo eius ab occidente minus. 90. gradibus fuerit est de quarta septentrionali occidentali et sic de alijs suo modo. Cognita igitur qua tera in qua est terra tua scis quod vnu signum ex tribus signis triplicitatis illius quarte respicit illam terram et potens scire quod ex illis tribus respiciat eam per mores et consuetudines hominum habitantium in ea. Et erit gressus: scis quod terra Hispanorum est in pte septentrionali occidentali scio quod aries leor sagitta rius dominantur super ipsorum. Et si veliz scire supra quam pte ei dominatur quodlibet istorum signorum respicio ad mores et conditiones hominum cum quibus signis magis concordant. Constat autem quod romani sunt famosiores et nobiliores istius quartae: et ideo conuenit ut attribuatur eis signum nobilissimum inter hec tria. et hoc est leo domus solis. Constat etiam quod almani sunt homines iracundi et furiosi de natura martis: et ideo conuenit ut attribuatur eis aries dominus martis. Constat etiam quod Hispani sunt boni milites exercitiis magni in armis: et conuenit ut attribuatur eis sagittarius quod est signum militarium et bellorum. Et hanc partitionem ponit Ptolomeus in littera in secunda parte quadripartiti. Dicit enim sic et prouincie cum arte concordantes sunt terra britannie et terra de salacia. Credo quod deberet dici de scalavia et germania. Et quod concordant cum leone sunt: italia: gallia: apulia: et cecilia. Et Iohannes dicit ibi: quod hi sunt termini romae. Et quod concordant cum sagittario sunt terre de turcia calcarea et Hispania. De partitione aliorum signorum cum alijs terris parum curio. Quia nec nota earum nec partitiones homium sunt mihi nota nec faceret mihi aliquas utilitatē hoc scire. Si quod autem cognoscas eas et voluerit in eis morari apostolus in modū dicimus in tribus signis predictis. Dicit abrahā auenezere quod primū clima est capricorni et aquariorum: et gubernator eius est Mars. Quartū est leonis et gubernator eius est sol. Quintū clima est tauri et librae et eius gubernator est venus. Sextum est gemino et hunc et eius gubernator mercurius. Septimum est cætri et gubernator illud luna. Abrahā auenezere ponit conditōes nascientium sub quolibet signo et est nota sua ista. Qui natus fuerit sub prima facie arietis erit rufus et simili: veter et erit pius et strictus carne extenuatus: habebit supra pedem sinistrum signum et in cubito manus sinistra: et amici eius erunt plures et ipse odiet malum. Qui natus fuerit sub secunda facie ierit ei nigredo pulchritudini faciei coincidens: corpore eius et temperatu piceps in ira ait occultas voluntate malam: estque alti cordis: inimici eius plures erunt. Qui natus fuerit sub terciā facie eius erit russus: color eius croccus est et erit solitarius. Qui natus fuerit sub prima facie tauri erit brevis stature: sui oculi magni: labia spissa: et habebit signum collo: et eius corde festum: amici eius plures: et manieribus de linis delectabili ipse. Nam autem sub facie eius secunda: habebit faciem rotundam: veterem latum: oculos pulchrios: et eius aia voluntaria resurgit cito procedens: et circa spartulas pilosus existet. et habebit signum in labiis. Et quod natus fuerit sub quartā facie pulchru coloris existet pulchrius facies: et habebit signum in oculo sinistro: virgo laboriosus erit. nec in mulieribus fortunatus existet. Qui autem natus fuerit sub nono signo erit carē testiculis nālitter et sine vī hermofrodite. Qui natus fuerit sub prima facie gemino erit pulchru corporis et decetis: et oculorum et pulchri: habebit signum in capite vel in oculis. Alius eius acutus minime iracundus: et qui natus

Alkabitij astronomi tractatus.

fuerit sub scđa facie erit breuis stature: et niger: et sup eius cubitu signum nigredinis: eiusq; p̄ba pulchia: et dulcia. Nat⁹ sub tertia facie nimis habet oculos paruos: eritq; vir suspicator: et leuis: et loquax: p̄ba irratioabilis: eritq; mendax. Qui natus fuerit sub prima facie cancri erit corpore et pisces decēs: supercilia eius erit stricta naresq; lōge: et spatule late: et hēbit signū in cubito dextra: aut ei⁹ brachio: et aia ei⁹ bōa: amici ei⁹ plures: eritq; sciēs et ingeniōsus. Qui natus fuerit sub secūda facie: erit color eius ruber: brevis stature: carens barba: et habebit signū in oculis. Qui sub tertia facie natus fuerit erit crassus breuisq; stature: et habebit multitudinē pilorum in supercilijs. Qui natus fuerit sub prima facie leonis erit pulcher corpore: et facie: et color vultus eius erit rubens albo commixtus: oculi eius commixti: pectus rectum: et curva sua patientur modum in parte superiori: et erit cognitus inter gentes: et simplex immixtusq; consoritio regum. Qui natus fuerit sub secūda facie erit pulcher: pectus eius erit latum: testiculi et curva gracilia: eritq; honoratus inter familiam eius ac alti cordis. Natus autē sub tertia facie erit aliquantulū breuis stature: eritq; color eius albus: roso permixtus: eius vox vehemens amans mulieres: et habebit plenitudine amicorum et modobos plures sustinebat. Qui natus fuerit sub prima facie virginis erit decentis stature: erit corpus eius erectum et pulchrum: et erit sciens et aptus: eius capilli scripti: et erit diligens iustitiam: eius vox vehebens: sterilis existet: anima eius bona: facies pulchra: eritq; scriba et bene doctus. Qui autem natus fuerit sub secunda facie erit pulchre apparente: oculi eius paruti: natus eius pulcher: eritq; disciplinabilis et simplex preuoluntarius: corde: diligit laudari. Natus sub tertia facie erit pulcher aspectu perceptibilis: disciplinae: veri sensus ac simplex et sapiens. Qui natus fuerit sub prima facie Libri: erit pulcher facie: et in eius capite vulnera ierūt: erit laborator et simplex ac disciplinabilis. Natus sub secunda facie erit pulchru vultus et inerit ei⁹ impedimentū in oculis: estq; cor de preuoluntarius. Natus tertia facie erit pulcher et erit cognitus et honoratus inter gentes ipsi⁹. Et qui fuerit natus sub fine signi hui⁹ erit nullius serus aut virtusq;. Qui fuerit nat⁹ sub p̄ma facie scorponis parū pulcher existet: et habebit signū in capite: et pectus ei⁹ erit latū. Et habebit signum in pede sinistro vel in manu dextera: estq; hō castigationis bonaq; discretiō plen⁹ ac in loquela festinus. Natus sub secunda facie caput eius erit magnū: existetq; modice pulchre figure: et habebit signū in genu et dorso: et erit homo discipline p̄ba sua multiplicans. Qui natus fuerit sub tercia facie erit breuis stature oculi ei⁹ cōtoti appetens comedere amas multires. Qui aut nat⁹ fuerit sub fine hui⁹ signi aut erit null⁹ aut vtriusq; sex⁹. Qui nat⁹ fuerit sub p̄ma facie sagittarii erit pulcher speciei decorus asper et recte stature: diligēs bonū: regibus ac magnatibus se cōmiscēs. Nat⁹ sub secunda facie corp⁹ hēbit 2decenas facies: et ei⁹ crocea supercilia cōpres fa: et habebit signū in pectore. Natus sub tertia facie erit lōgus: pulcher facie: oculi eius vt mirilegi: pectus latum: et habebit signū in sinistro cruce. Qui sub prima facie capricorni natus fuerit corpus suum condecorans: pectus latū: et hēbit signū nigrū in cubito: erit astuīs disciplinabilis simplex et preuoluntarius. Natus sub secunda erit pulcher: habebit nares longas: oculi eius pulchri: voluntas eius mala et iracundus: et homo

Cancer.

Leo.

Virgo.

Libra.

Scorpio.

Sagitta-
nus.

Capricor-
nus.

Scientie. Natus sub tertia facie erit pulcher corpore: ei⁹ tñ facies citrina: et in ei⁹ brachio sinistro erit nota vel in ipsi⁹ genu: festinus in træ. despiciens malum vel pugnás p malo: diligens mulieres: hō discipline diligensq; sodales. Qui aut natus fuerit in fine hui⁹ signi erit filius adulterin⁹ et oino huic idest signo minime in mulierū nativitatib⁹ valere. Qui aut nat⁹ fuerit sub pma facie aquarii erit corpe et facie formosus: et habebit in pectori aut pede sinistro signū: eritq; hō disciplinabilis et sodales diligēs. Natus sub secunda facie erit lögus: facies ei⁹ erit rubea: et signū habebit in dorso et sub ei⁹ cubito eritq; q̄ oibus dieb⁹ suis in dolore. Nat⁹ sub tertia facie corpore pulcher statura breuis: facie roseus: et habebit signū sub cubitis: et erit mulierū amator. Et q̄ sub fine hui⁹ signi nat⁹ fuerit diversificat⁹ erit in ei⁹ figura atq; in oibus suis opibus. Qui aut sub prima facie pisciū ougi et pisces. ne traxerit: corpus eius erit album: et factes similiter: pectus eius latum: barba pulchra: frons preclara: oculi ei⁹ magis nigri q̄ albi. Et forte aliquid membrū sibi deficit. diligit dormire: eritq; gulosus et ebriosus. et habebit signum sub cubito vel in pede. Natus vero sub scđa facie erit brevis stature: decorus aspectu: barba nigra: pilosus: et erit ambulans in durtitia cum filiis hominum. Natus sub tertia facie piscium: erit aspectu preclarus: oculi eius pulchri: eritq; morbosus.

Con significatiōe planetarū in signis scđm mēbra hōis. **Textus.**

 Thi quidem planete significauerint dolorem habet in uno quoq; signo membrum sibi proprium. Tractemus ergo de doloribus planetarum in signis: et primum incipiamus ab Ariete. **S**aturnus in artete habet pectus. **J**upiter ventrem. **M**ars caput. **S**ol femora. **V**enus crura. **L**una genua. In taurō. **S**aturnus ventrem. **J**upiter dorsum. **M**ars colli. **S**ol genua. **V**enus caput. **M**ercurius pedes. **L**una crura. In geminis: **S**aturnus ventrem. **J**upiter verenda et que succedunt. **M**ars pectus et que succedunt. **S**ol crura et chauillas idest talos. **V**enus collum. **M**ercurius caput. **L**una femora in cancerō. **S**aturnus virilia et omnia eis succedentia. **J**upiter femora. **M**ars pectus. **S**ol pedes. **V**en⁹ brachia et hūeros. **M**ercurius oculos et guttur. **L**una caput In leone. **S**aturnus vereda et eis succedentia. **J**upiter femora et genua. **M**ars ventrem. **S**ol caput. **V**enus col. **M**ercurius humeros et guttum. **L**una tollum. In virginē. **S**aturnus pedes. **J**upiter genua et eorum succedentia. **M**ars verenda. **S**ol collum. **V**enus ventrem. **M**ercurius cor. **L**una humeros. in libra. **S**aturnus genua et eorum succedentia. **J**upiter oculos et eorum succedentia. idest partes capitis. **M**ars verenda et eorum succedentia. **S**ol humeros. **V**enus caput. **M**ercurius ventrem. **L**una cor. In scorpiōne. **S**aturnus cauillas. idest talos et eorum succedentia. **J**upiter pedes. **M**ars caput brachia et femora. **S**ol cor. **V**enus vereda et eorum succedentia. **M**ercurius dorsum. **L**una ventrem. In sagittario. **S**aturnus pedes. **J**upiter crura et caput. **M**ars pedes et man⁹. **S**ol vērē. **V**enus femora et brachia. **M**ercurius verenda et cor. **L**una dorsum. In capricorno. **S**aturnus

AIRAVITI astronomici tractatus.

nus et caput et pedes. Jupiter genua et oculos. Mars crura et humeros. Sol dorsum. Venus femora et cor. Mercurius verenda et eorum succeditia. Luna femora. In aquario. Saturnus caput et collum. Jupiter humeros pectus et pedes. Mars cauillas et cor. Sol verenda et eorum succeditia. Venus genua et eorum succeditia. Mercurius femora et cor. Luna vereda. In pisce saturnus humeros brachia et collus. Jupiter cor et caput. Mars cauillas et ventrem. Sol femora et eorum succeditia. Venus colum et dorsum. Mercurius crura et verenda. Luna femoralis.

Glossa super textu de significatione planetarū sc.

T si quidem planete. Pulus auctor ostendit qualiter signa respiciunt membra humani corporis. In ista parte ostendit nobis quater planete respiciunt membra corporis humani in ipsis signis. Et potest hec pars diuidi in 12. partes secundum. 12. signa vbi partes inclinare patet. Puma pars diuidi potest in duas: quoniam primo proponit. Secundo psequitur ibi: in ariete. Dicit primo q̄ si aliquis planeta signis cauerit aliquam infirmitatem sive debilitatem in corpore humano habebit in quolibet signo membrum proprium in quo erit illa infirmitas. Et quia ita est conuenit tractare de doloribus planetarum in signis. Et inclinat ab ariete procedendo secundum successionem signorum et planetarum. Quod dicit auctor: planum est in littera. Ad eudentiam viiius p̄t posse unum exemplū. Pono q̄ in aliqua nativitate saturnus significauerit nato debilitatem alicuius membra et sit saturnus in ariete. Dico q̄ illa debilitas vel infirmitas erit in pectore. Et si saturnus sit in tauro erit illa infirmitas in ventre et sic intelligas de ceteris signis. Pono etiā q̄ mars in nativitate intelligas de reuolutione annoꝝ nativitatis significauerit vulneratione et sit mars in ariete erit vulnus in capite. Si in taurō erit vulnus in collo. et sic de ceteris signis et planetis intelligas. Ptolomeo vult q̄ membra in qbꝫ cadūt morbi et cetera ipedimenta accipiunt a figura celi in hora nativitatis vel reuolutiois. Dicit enim i. 74. p̄positioē ceteroq; cū fuerit mars in ascēdente alicuius nativitatis erit cicatrix in facie vel capite nati. Dicit enim Iohannes q̄ caput est ascēdētis et fm hoc collum est sc̄e domus. brachia tertie domus et sic fm ordinem domorum fm q̄ dictum fuit de signis. De hac materia diffusius loquetur domino concedente in capitulo sexto domus.

De gradibus signorum masculinis et femininis. Textus.

Cant quoq; in unoquoq; signo gradus qui proprie dicuntur masculini atq; feminini. Haec ab initio Arietis usq; in 8. gradum dicuntur esse masculini: et ab 8. in 9. feminini: et a 9. in 15. masculini: et a 15. usq; in 22. feminini: et a 22. usq; in finem arietis masculini quos decreuimus describere sicut descripsimus terminos: et hic modo depingimus tabulam ut leuis reddatur opus deo auxiliante.

✓	mas. 8	femt. 1	mas. 6	femt. 7	mas. 8		
✗	femt. 5	mas. 6	femt. 6	mas. 4	femt. 3	mas. 6	
✗	femt. 5	mas. 11	femt. 6	mas. 4	femt. 4		
✗	mas. 12	femt. 6	mas. 2	femt. 2	mas. 11	femt. 4	mas. 3
✗	mas. 15	femt. 3	mas. 7	femt. 8	mas. 7		
✗	femt. 8	mas. 4	femt. 8	mas. 10			
✗	mas. 5	femt. 10	mas. 5	femt. 7	mas. 3		
✗	mas. 4	femt. 10	mas. 3	femt. 8	mas. 5		
✗	mas. 2	femt. 3	mas. 7	femt. 12	mas. 6		
✗	mas. 11	femt. 8	mas. 11				
✗	mas. 5	femt. 10	mas. 6	femt. 4	mas. 2	femt. 3	
✗	mas. 10	femt. 10	mas. 3	femt. 5	mas. 12		

Glossa super textu de gradibus signorum sc.

Ant quoq; in uno quoq; signo. In ista parte auctor determinat quibusdā specialibus proprietatibꝫ planetarum que sunt in diversis gradibus circuli signorum et sunt sex. sunt enī ibi quidā gradus masculini et quidam feminini. Et sunt ibi quidam gradus lucidi et quidam tenebrosi. Etiam sunt ibi quidam gradus qui dicuntur putei. Et sunt ibi quidam gradus qui dicuntur azemena. Et sunt ibi quidam gradus qui dicuntur augmentantes fortunam. Et sunt ibi quidam gradus qui dicuntur consortes. Et si hoc ista pars potest diuidi in sex partes: quoniam in prima parte enumerat gradus masculinos et femininos. In secunda parte enumerat gradus lucidos et tenebrosos et fulmosos. In tercia parte enumerat gradus qui dicuntur putei. In quarta parte enuerat gradus qui dicuntur azemena. In quinta pte enuerat gradus qui dicuntur augmentantes fortunam et gradus sublimitatis. In sexta parte enumerat gradus qui dicuntur consortes. **P**rima pars incipit in principio. Secunda incipit ibi: et in uno quoq; horum signorum. Tertia incipit ibi: et in signis sunt gradus. Quarta ibi: et sunt in signis quidā gradus. Quinta ibi: et in circulo. Sexta ibi: et omnes duos gradus. Prima pars potest diuidi in duas partes: quoniam in prima parte incipit enumere gradus masculinos et femininos litteraliter. In secunda parte ponit tabulam de eis. Quod dicit patet in littera. Postea dicit q; sunt quidam gradus in circulo qui dicuntur lucidi et quidam tenebrosi: et quidam fulmosi et quidam qui vocantur vacui. Et incipit primo eos enumerare. Et deinde ponit de eis tabulā vt patet. Postea dicit q; sunt in circulo quidam gradus qui dicuntur putei: et enumerat illos omnes in littera. et quidā litterā habent tabulam de eis factam. Deinde dicit q; in signis sunt quidam gradus qui dicuntur azemena. Et dicit q; azemena est quedā debilitatio corporis ut est cecitas vel surditas vel aliquid talium vel amissio membra.

Alkabitij astronomi tractatus.

Juxta qd notandum q dicit Haly Albenragel in pmo capitulo domus
sexti libri sui de nativitatib. Qui pars azemena fuerit in partitiōe ascen-
dens et luna iuncta cu ea vel dñs ascendens significat q azemena erit in il-
lo medio nati qd cadit in partitione illius signi. Notandum est etiam q si
sol in nativitate alicui fuerit in gradu aziens erit debilitatio in oculo
dextro; si luna erit in sinistro. Postea dicit q sunt qdā gradus in circulo q
dicunt augmētantes fortunā et enumerat eos in ls. Juxta quā partē no-
tandū est qd Haly dicit in cōmento. 22.9. propositionis pme partis qua
dripartit scire te cōuenit q gradus augmētantes fortunam sunt gradus
exaltationis solis et planetarū fortunarū sicut. 19. arietis. 3. tauri. 15. cācri.
27. piscium. Similiter sunt illi in quib adiunguntur termini fortunarū. Et
sicut. 13. sagittarij. et pisciū. et sunt etiam gradus terminorū fortunarū. Et
gradus in quibus sunt stelle fixe de natura fortunarū. Et econtrario in quib
bus sunt stelle de natura infortunarū. Et postea dicit q omnes duo gra-
duis qui sunt eiusdem longitudinis a capitibus signorum mobilitū sunt eiusdem
fortitudinis. Et dñr consolores sicut. 20. gradus capricorni. 7. 10. gradus
sagittarij. Iste cīm duo gradus equaliter distat a capite capricorni. 7. 20.
libri. 7. 10. virginis equaliter distat a capite libri. Et 20. cācri. 7. 10. gemi-
norū equaliter distat a principio cancri. 7. 20. gradus arietis. 7. 10. pisciū eq-
ualiter distat a principio arietis. Proloome⁹ dicit. 22.9. ppositione pme pta.
Astrologi certi multū locuti fuerunt de gradibus et diuiserūt eos in gra-
duis lucentes lubicos et sumosos. Et sunt ex eis azemena et sunt ex eis pu-
ter. Et locuti fuerunt de alijs multis sicut inuenies p multos libros astrono-
mie. Et si hoc iuenerūt expientia bonū est q operis p hoc. Et forsitan si eis
accidit q aliquis planeta vel stella fuit in gradu vel ei⁹ radi⁹ et fecit fortunā
cederūt q gradus hoc fecerit. Et siqde ita est quenit vt te mutes devno
gradu in alii. Et hinc imponamus nostre rationi. Videl p istā litterāz
q Ptolomeus non multū approbat gradus augmētantes fortunā rc. Ut
cū enim si ita est cōuenit vt mutes de uno gradu in alii. grad⁹ cīm dicū
tur lucidi vel tenebrosi ppter stellas fixas ibi exītes. Et vult Haly fm q
preamble fuit q gradus dicuntur agmētates fortunā in quib sunt stelle
de natura fortunarū. Cōstat aut q stelle fixe mutat loca sua respectu zo-
diaci none sphera. Ex illa littera Ptolomei pōt trahi q iudicia debet fieri
fm nonā sphera et non fm octauam. Ex quo enī vult q istos gradus
oporet mutare: cōsequens est q gradus scđm quos debet fieri iudicia nō
mutant. Albumazar in introductorio suo ponit istos gradus. f. masculi-
nos et femininos lucidos et tenebrosos rc. Et dicit ibi si planeta in nativit-
ate vt interrogatio et masculini fuerit in gradu masculino vel in nativitate
feminine vel interrogatio in gradu feminino erit eius significatio fortior
De gradib⁹ lucidis tenebrosis et sumosis dicit si ceciderit planeta i gradu
lucido: erit eius significatio fortior in significatiōe honoꝝ et significat pul-
chritudinē. Et si ceciderit in gradu tenebrosō significat duritie et tardita-
te et horibilem rē et tenebrosam et malā. Et cū ceciderit in gradu fusoꝝ: vel
vmbroso vel sumoso: vel in gradu vacuo significat modicū horibile. Et si
ceciderit planeta in gradu putei abibit ei⁹ pulchritudo et aspectus et de-
bilitatur in significatiōe sua. Fortune namq cum ceciderint in eos des-
bilitantur in significatiōe earum. Hali vero cum ceciderint in eos des-

Differentia prima.

fo. xxij.

bilitatur significatio eorum. Et fortassis significabit fortunā accidētālē propter debilitatē eorum super malū. De gradibus augmentantibus fortunā dicit. antiqui putauerunt quod in circulo erit gradus augētes fortunā. Et direxerunt quod planete cū nō fuerint in locis significatiib⁹ fortunā nati et fuerit luna vel pars fortune in his gradib⁹ aut fuerint ipsi grad⁹ ascēdētis augēt fortunā nati. Et si planetē significauerint sibi casuz. Illi gradus mouent eū in sublimationē p aliquā quantitatē quodā motu. De gradibus sublimitatis dicit. Quidā dixerunt: quod cū ascēdens fuerit aliquis istoꝝ gradu: aut fuerit sol in natuitate diurna: aut luna in nocturna in quibusdam eorum et fuerit in loco optimo in figura. Et cū hoc significauerit planetē radicis natuitatis fortunā perducet natum ad sublimitatē et sedes nobilitatis et dominabit terris et civitatis multas.

De gradibus lucidis: tenebrosis et fumosis et vacuis. Textus.

 Lin unoquoq; istoꝝ signoꝝ sunt grad⁹ qd̄ dñr lucidi: et grad⁹ qd̄ dñr tenebrosi: et gradus qd̄ dñr fumosi: et grad⁹ qd̄ vocant vacui. Dicūt em̄ qdā qd̄ ab initio arietis vsq; in tertium gradū sunt tenebrosi: r. a. iiii. i. 8. lucidi: et ab. 8. i. 16. tenebrosi: et a. 16. iii. 20. lucidi: r. a. 20. vsq; ad. 24. vacui. r. a. 24. vsq; i. 29. lucidi: r. a. 29. in fine arietis vacui. de qb⁹ faciem⁹ tabulā si de voluerit.

V	te.	13	lu.	5	te.	18	lu.	14	va	4	lu.	15	va	1
ꝝ	te.	13	lu.	4	va	15	lu.	13	va	15	lu.	18	te.	2
II	lu.	14	te.	3	lu.	15	va	4	lu.	6	te.	15	va	3
69	lu.	12	te.	2	va	14	lu.	12	lu.	18	va	12		
8	te.	10	lu.	10	va	15	lu.	15						
mp	te.	15	lu.	3	va	12	lu.	16	fu.	6	va	15	te.	3
ꝝ	lu.	15	te.	5	lu.	18	te.	13	lu.	16	va	13		
m	te.	13	lu.	5	va	6	lu.	16	fu.	12	va	15	te.	13
†	lu.	19	te.	3	fu.	7	lu.	14	lu.	17				
5	te.	17	lu.	3	lu.	5	lu.	14	te.	3	va	13	te.	15
w	fu.	14	lu.	5	te.	14	lu.	18	va	4	lu.	15		
X	te.	16	lu.	6	te.	16	lu.	14	va	3	lu.	13	te.	12

De gradibus putealibus. Textus.

Lin signis sunt quedam gradus qui vocantur putei: cuꝝ fuerit planeta in aliquo eorum dicitur esse in putoeo: vt est sex gradus arietis et cetera. vt in hac tabula sequenti ostendetur.

V	6	II	16	23	29		1	7	20	30				
ꝝ	15	12		24	25		11	9	10	22	23	27		
II	2	12	17	26	30		4	7	12	15	24	17	30	
69	12	17	23	26	30		5	2	7	17	22	24	28	
8	6	13	15	22	23	28	w	1	12	17	22	24	29	
mp	18	13	19	21	25		X	14	19	24	27	28		

Alkabitij astronomi tractatus.

De gradibus azemena id est debilitatis corporis.

Textus.

Tsunt in si. nis quidā gradus qui dicuntur gradus azeme-
na. i. gradus debilitatis corporis. Est em̄ azeme-
na qdā debilitatio corporis reperioralis: vt surditas: cecitas: mē-
bra amissio: et c. talia que h̄diū virerit hō semper habebitur nisi
miraculoſe sanet. **L**ux ergo fuerit luna: in his gradib⁹ in nat-
uitate alicui⁹ pueri: accidet ei predicta azemena s̄m significacionē loci et
aspect⁹ seu loca planetarū. Significatur quoq; azemena per astra diuer-
sis modis: sicut in libris nativitatium inuenies. gradus aut̄ azemene sunt
hi qui describuntur hic in tabula.

In 8 16 17 18 19 110 1	In 3 119 129 1 1
1 1 1 1 1 1	3n 1 11 17 18 18 19
In 69 19 110 111 12 13 14 15 1	In 10 126 127 128 19 1
In 88 118 127 128 1	In 111 18 19 1 1

De gradibus augmentantibus fortunam. Textus.

Al in hoc circulo sunt quidam gradus qui dicuntur agentes fortu-
nam: qui in ista tabula descripti sunt.

V 119 1	Σ 13 15 121 1
8 13 115 127 1	3 17 18 120 1
II 111 1 1	1 13 120 1
69 112 13 14 1	10 112 13 114 120
88 12 15 17 119 1	111 17 16 117 120
mp 13 114 120 1	X 113 120 1 1

De gradibus comparentibus. Textus.

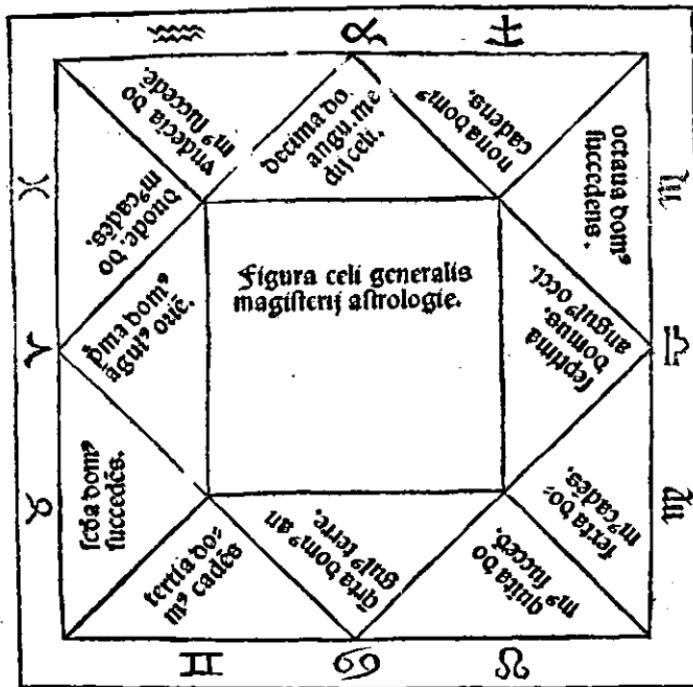
DUO gradus qui fuerit unius longitudinis a capite si-
gnorum mobilium dicuntur coparentes. i. unius longi-
tudinis et sortes seu participes in parte: vt. 20. gra. capricor-
ni vel canceri cum. 10. grad. sagitta. vel gemino. et. 20. gradu.
arietis vel libre cum. 10. gradu piscium vel virginis.

De esse circuli accidentali. Textus.

Ed quia auxiliante deo tam p̄culimus esse circuli signo-
rum essentiale: nunc p̄teramus accidentale. Nā
circulus figuratur in omni hora tali figura: que dividitur in
quatuor partes: quas dividit circulus hemispherii: et circulus
meridie. i. circulus medi⁹ celi: qui facit mediu⁹ diem: r̄vna que
pars istarū partū dividitur in tres partes inaequales s̄m ascensiones
signi ascendentis atq; hoc modo dividitur circulus in. 12 partes que vo-
cantur domus nominantur quoq; et cuspides et turres: cuius opus expo-
situm est in libro Ēzibi id est in libro curius syderum. Principiū quoq; di-
visionis est boreoscopus: hoc est ascendens cuius inuenit est super circulū
hemispherii orientalis deinde secunda domus sequitur et tertia: cetereq; do-
mus usq; ad. 12. Quarta ante; pars que est ab ascendenre usq; ad mediu⁹

celi: que est domus. 12. 11. et. 10. dicitur quarta pars orientalis masculina: et adueniens significat initum vite: et vocatur puerilis angustina ver na lis. Et pars alia que est a medio celi usq; ad gradum occidentalis signi id est septime qui est super circulum hemispherij occidentalis que est domus no-

Additio.
Habeb^t do mus alias yntutes. nā pūma dom^s duodecim habet yntutes. 2. qua ztuor. 3. quī qd. 4. octo. 5. septem. 6. vniā. 7. no ues. 8. tres. 9. sep. 10. vndecim. 11. decez. 7 12. duas.

na: octaua et septima: et est meridianā feminā recedēs significat mediā etatem: et vocatur profecto iuuentutis effusionalis colerica. ¶ Tertia quoq; pars que est ab occidente usq; ad gradum quarte domus que est super circulum meridianū sub terra que est domus sexta. 5. et. 4. est occidentalis masculina adueniens significat finem vite: et vocatur autumnalis melancolia et est sensilis et est mediocris etatis. ¶ Quarta pars q; est a quarta domo usq; ad ascendēs que dom^s est tertia secunda atq; ascendēs est septem trionalis feminā recedēs significat qd accidit homini post mortē ei^r et ad qd deueniet corp^r eius vel ei^r dispositio de dimissa substātia: aut qd dicet de eo s. virū laudetur v^r vituperef: et vocat hec ps sensilis flegmatica defec tiva hycmalis. Et ille due ptes q; sunt a medio celi usq; ad ascēdēs. et ab ascēdēte usq; ad quartā domus: ista medicetas vocat medicetas ascēdēs: et

Alkabitij astronomi tractatus.

relique partes q̄ sunt a quarta domo usq; ad septimā: et inde ad mediū celi vocat medietas descendens. Et quicquid fuerit sup terrā ex circulo id est illa pars circuit superior dicitur dextra. et q̄ sub terra id est illa pars inferior dicitur sinistra. Et ascendens et quartā et septimā et decimā dñr alamed id est q̄s nos angulos vocamus ut pulchrius sonet. Et secunda domus octaua et quinta et undecima succedentes anguli vocant. Tertia autē et vi. ix. ac. xi. cadentes ab angulis dñr. Cum ergo planeta in angulis vel ei succedentibus fuerit dicitur perficere: et si fuerit in cadentib; ab angulis dicitur deficere: et una que q̄s istarum domorum significat aliquid de esse hominum.

Glossa super textu de esse circuiti accidentali.

Dīnisiō.

Subdiuitio.

Ed quia auriliante dēo. prius auctor determinat de esse circuli signorū essentiali. Hac determinat de esse accidentali ipsius. Et dividitur in duas partes: qm̄ primo continuat dicta dicēdīs. Seco prosequitur ibi: nam circulus signorū. Et illa dividitur in duas partes: quoniam primo determinat de divisione accidentalī circuiti signorū. Secundo determinat de proprietatibus et significationibus cō sequentibus ipsam divisionem: et incipit ibi: quarta autē pars que est ab ascendentē. Et illa dividitur in duas partes: quoniam primo ponit proprietates et significationes quartarū. Secundo ponit significationes singularium domorum: et illa incipit ibi: et una que q̄s domorum. Primo dicit positiō compleuit esse essentiale circuiti signorū. nūc vult tractare de esse accidentali ipsius. Postea dicit q̄ circulus figuratur qualibet hora tali figura que dividitur in quatuor partes quas dividit circulus orisotis et circulus meridianus. Et qualibet istarū quartarū dividitur in tres ptes equales s̄m divisione signi ascendentis in circulo directo. Et hoc mō dividit totus circulus in 12. ptes que vocātur tūres vel domus: cuius expositio est in canonibus tabularū. Intelligendi sunt duo circuli magni trāseuntes per polos mundi: quorum unus est circulus meridianus: et alter circulus transiens per punctum zodiaci q̄ est in contactu orisontis orientalis: et p̄ punctum oppositum scilicet qui est in contactu orisontis occidentalis intersectans circulum meridianum super polos mundi. Iste duo circuli dividunt rotū celū in quatuor: partes q̄ qm̄ inter se sunt eēles qm̄ inequa- les: ut plurimū tamen sunt inequa-les. Si enī principiū Arietis vel princi- piū libre fuerit in ascendentē. Iste partes sunt equales. In omnibus autē alijs dispositionib; sunt inequa-les. Postea intelligatur portio circuiti equinoctialis intercepta inter circulum meridianū et circulum transuentem p̄ initium ascendentis dividit in tres partes equales. Similiter alia portio circuiti equinoctialis que est ab ascendentē usq; ad inferiore p̄tē circuiti me- ridiani. scilicet ad angulum terre intelligatur dividit in tres partes eēles. Dende imaginēnt circuiti magni transuentes p̄ divisiones predictas et p̄ polos mudi. tūc portio zodiaci intercepta iter quo s̄lvet duos circuitos p̄oximos est una dom. Hec est positio Peolomei. et ista tenet cōter. Est etiā alia imaginatio de domib; quā tenet Abrahā auenire. Et imaginatur transire circuitos p̄ divisiones equinoctiales: et per intersectionem circuiti

meridiani et orizontis in parte septentrionis. Ista via communiter non tenet: ideo non curo ea multum explanare. Inuenire autem principia. 12. domum per astrolabium non est difficile: immo leve. cuius doctrinam hic interponere esset longum et superfluum cum in canonibus astrolabiorum fuerit posita sufficenter. Qui autem voluerit domos equare per tabulas in canonibus tabularum pri- mi mobili: et doctrinam completam inueniet. Deinde dicit auctor principiis hu- ius divisionis est ascendas cuius initium est in pecto hemispherii ex parte orientis. Deinde sequitur secunda domus: et sic usque ad duo decimam.

Quarta autem pars. Hic auctor ponit ppuletates et significa-
tiones circuiti signorum consequentes diuisionem eius accidentalem. Et dicit quod quarta pars circuiti que est ab ascendentem usque ad mediu[m] celi. s. 12. domus. 11. 7. 10. dicit quarta orientalis masculina adueniens. Et significat iunctum vite et vocat puerilis sanguinea. Et alia quarta est a medio celi usque ad gradum occidentis. s. 9. 8. 7. 7. domus dicit meridiana feminina recedens a nobis: et significat mediā etatē que vocat perfectio inuentutis: et vocat estiuata et colerica. Tertia quarta que est a gradu occiden-
tis usque ad angulum terre. s. 6. 5. 7. 4. domus est occidentalis masculina accedens ad nos: et significat finē vite: et vocat australis melancolica. et est mediocris etatis. Quarta pars que est ab angulo terre usque ad ascen-
dens. s. tercia secunda et prima domus est septentrionalis feminina recedens a nobis: et significat quod accidit homini post mortem eius quantum ad memoriā hominū. s. virtus dicas de ipso bonū vel malū. Et hec pars vocat sen-
tia neglegentia defectiva et hyemalis. Et est recte comparatio quam auctor ponit hic sicut illa quā posuit in diuisione essentiali circuiti: excepto quod addit hic quod significat initium et mediu[m] et finē vite: et quod accidit homini post mortem eius. Postea dicit quod tota illa medietas que est a medio celi eundo per ascendens usque ad quartā domū vocat medietas ascendens. Et alia medietas que est a quarta domo eundo per gradum occidentis usque ad me-
diū celi vocat ascendens. Et tota medietas que est sup terrā vocat dextra et illa que est sub terra vocat sinistra. Deinde dicit quod prima domus. 7. 4. 7. 7.
7. 10. vocant anguli. Et 2. 5. 8. 11. vocant succedentes angulis. autē. 6.
9. 7. 11. vocant cadētes ab angulis. Deinde addit quoddam notabile. dicit
cum planetā fuerit in angulo vel in succedente dicitur proficere. et si fuerit
in cadētibus dicitur deficere.

De domibus et significationibus earum. Textus.

Decima domus cuius initium ostendit in circulo hemispherii orientalis
vocat athale. et ascendens hec sicut corpora virtutē et ini- **D**ecima do-
tia operū in interrogationib[us] et oratione et locutione et rumori b[us]
et qcqd cogitat interrogas in aīo suo: et sicut initiativite. Et dicit
alēde god in nativitate. quod dñs triplicatus ascendentis p[ro]p[ter]us
significat vitā et naturā nati seu interrogatis et eius delectationē atq[ue] vo-
luntatē: et qd diligat. et qd odio habeat: et qd boni seu mali ei adueniat in
initio vite eius: et dñs triplicatus secundus significat vitā et corpus et vir-
tutem seu fortitudinem et medietatem vite: et dominus triplicatus tertius
significat id quod socius eius significauerit: et significat finē vite in morte.

Alkabitij astronomi tractatus.

Additio. Habet domus quilibet alias virtutes. nā prima. 12. habet virtutes. secunda. 4. tercua. 5. quarta. 8. quinta. 7. sexta. 1. septima. 9. octaua. 3. nona. 6. decima. 11. undecima. 10 et duodecima. 2.

Glossa super textu prime domus.

Tuna queq; istaruz domorum. **H**ic auctor
ponit significatiōes p̄prias cuiuslibz. 12. domoz. Et tota ista p̄g p̄t dividī
in quatuor: qm̄ iiii prima p̄te ponit significatiōes. 12. domorū
quātū ad esse hominē. In secūda parte ponit significatiōes do-
morū quantum ad colores. In tercua parte ponit quasdam regulas
que poslunt dici amphorisni. In quarta parte docet eligere significato-
res. Prima incipit in principio. Secunda incipit ibi: significant: 7. 12. do-
mus colores. Tertia ibi: et dicitur in significatiōne domorum. Quarta
ibi: et cum volueris scire planetam dominatōrem rei. Prima pars potest de-
vidi in duodecim partes secundum q̄ ponit significatiōes. 12. domorum
et vbi incipiunt patebit. Primo dicit q̄ yna queq; domus significat aliquid
de esse hominē. Nam prima domus que incipit ab orizonte orientali q̄
vocatur ascendens significat corpora hominū et vitam initia omnium
operum in interrogatiōibus et locutionibz et rumoribz et ceteris talibz.
Et significat cogitationem querentis scilicet quod querens habet in
animo et significat principium vite. Et dominus triplicitatis p̄me domus
primus significat vitam et naturam nati seu interrogantibz: et eius delecta-
tiones atq; voluntates: quid diligat vel quid odio habeat: et quid bonum
mali accidat ei in initio vite. Et secundus dñs triplicitatis huins domus
significat vitā et corpus et virtutē sive fortitudinē nati et medium vite. Ter-
tius dominus triplicitatis significat idem q̄ socij et significat q̄ se finē vite.
Ex ista littera potest colligi q̄ si primus dominus triplicitatis huins do-
mus fuerit fortior alijs duobus erit prima pars vite melior: et sic de alijs
duobus intelligas. **C**irca istam domū quedam sunt notāda. Notandū
est primo de intentione querentis quod dicit p̄tolomeus in. 94. proposi-
tione centiloquii. Locus fortios significatoris in ascendentē est id q̄ est
in aio interrogantis. Vōq; cū volueris scire intentionē q̄rētis: vide q̄s pla-
netarū habeat plures fortitudines in ascendentē illa hora q̄n venit ad te
aio interrogādi: et vide in q̄ domo ex. 12. domibz sit ille planeta: et dicas fm
significatiōes illi? dom? in qua fuerit. Verbi gra. Pono q̄ ascēdēs sit lco
et sol hēat plures fortitudines in gradu ascēdēter: et pono q̄ sol sit i. 2. domo
dico q̄ itētō sua ē petere de substātia sua vel de lucro: vel de aliquo p̄simi
li. Et si sol fuissest in tertia domo dixissem q̄ vellat petere aliquod de esse fr̄s
vī fratrū et sic de alijs domibz suo mō. Et si ventē ad te tenuerit aliquā rē
in manu sua vī alto mō cā occulauerit: et si volueris scire substātiā et natu-
rā illi? rei a spicē planetā fortiorē in ascendentē si aspicerit ascēdēs erit
illa res de substātia signi ascēdētis. Si nō aspicerit ascēdēs erit de sub-
stantia signi in quo est planeta. Si fuerit signū terreū: erit de natura terre
vel aliq; res q̄ nascit de terra. Si fuerit signū aquiticū: erit aliq; res de nā aq
vel q̄ nascit in aq. Si fuerit aereū: erit aliq; res de nā aeris. Si fuerit signū

Signum erit aliqua reis q̄ opera p̄ ignē. Et si volueris scire colorē rei aspice dñm hōe et h̄m colorē illi iudica. De colorib⁹ planetarū dicet postea ubi loqueret de naturis planetarū dno pcedente. Et si volueris scire vtrū res sit nouavel antiqua aspice lunā: si fuerit sup terrā erit noua: si fuerit sub terra erit antiqua. Et si volueris scire vtrū sit longa vel breuis aspice dñm termini gradus anguli terre q̄ si fuerit in auge sui circuli erit res longa. Si fuerit in opposito augis erit breuis. Si in longitudinibus medijs mediocris inter longū et breue. Hec est ratio ptolemei in. 90. propositio cetero loquitur. Cum asperxerit significator ascendens et cetero. Dicit Iohannes Abérage. si aliquis quis erit a te de vita sua vtrū sit longa vel breuis: aspice dñm ascēdētis et lunā. Si fuerit salutis ab infortunis significat longā vitā. Et si fugient cōbusu vel infortunati significat parvā. 2 Potadū est circa nutritionē. s. vtrū puer sit vitalis vel no. Dicit Iohannes Abérage q̄n dñi triplicitatis luminaris tpis vult dicere dñi triplicitatis signi i quo est sol si fuerit nattūtae diurna vel signi lune i natuitate nocturna fuerint i ascēdēte: vel in. 10. domo. vel. 11. vel. 5. est significatio bone ac leuis nutritiois. Et si fuerint i septima. significat malā nutritio et anxiā et laboriosam. 3 Si grad⁹ ascēdēs et luminare tpis dānat fuerint: significat q̄ nō nutrit nisi dñi triplicitatis fuerit salutis et firmi in angul. 4 Si luna fuerit in fortunata in ascēdēte nutritio nō significat. 5 Si luna fuerit in. 4. domo iuxta corporaliter cū infortuna aut de qua vel oppositione aspicit infortunā significat q̄ non nutrit et mater ei est in piculo: aut fortis moriet. Dicit Abraham Aquenezre. Si dñs ascēdētis fuerit cōbusus natus nō viuet spaciū. 3. dierū. Portata fūi mīhi natūta vnius pueri cui ascēdēs erat virgo: et Mercurius fuit in piscib⁹ in detrimēto suo retro gradus et cōbusus. et ego credidi huic dictio et diri q̄ puer nō viueret p̄ octo dies et mortuus fuit in sexta die. Dicit Iohannes Abérage. cōiunctio planetarū humanitatē nō significat. Vult dicere cōiunctio plurū planetarū in ascēdēte nō significat nutritioē. Et ponit ibi vnu exē 6 plū notabile. Dicit vocavit me rex nře ciuitatis: et vna ex mulierib⁹ pepererat filium et fuit ascēdēs libra. 3. gradus termin⁹ Mercurii: et fuerūt in eo Jupiter. Ven⁹. Mars et Mercurii et cōuenit ibi vna societas astrologon et quilibet eorum suā opinionē dixit: et ego tacui. Rex dixit mīhi qđ habes et non loqueris. Cui r̄ndi date mīhi terminū trū dierū: q̄r si filu vester trāsferret tertū dīc erit de ipso miraculū magnū. Et q̄n natus cōpletas habuit 24. horas posuit se ad loquendū: et locutus fuit et fecit signū cū manus rex multū expauescebat inde. Et dixit possibile esse q̄ diceret aliquā pp̄hetiā vel aliquid miraculū. Et rex iuit ad natū. et nos cū eo ad audiendū quid diceret. Et infans dixit: ego sum natus infortunatus et natus sum ad iudi- 7 candū amissione regni et destructionē gentis almane. Hinc statim cecidit natus et mortuus est. 8 De his qui moriunt̄ anteq̄ recipiant cibum dicit Ptolemeus in quadripartito generaliter dico q̄ q̄n aliquid luminare fuit in aliquo angulorū et fuerit similiter aliqua infortuna p̄cipitationē habēs cū eo in longitudine q̄ sit cū eo gradu p̄ gradū: vel ipsum aspiciens in figura duoru alterū equalū. Nec habuerit cū eo fortuna participationem de figura. Et dispositor luminariū loci invenitus fuerit in locis planetarū infortunariū natū ille nō recipiet cibū et moriet hōia q̄ nasceret. Dicit abrahā cum fuerit cauda draconis in ascēdēte natuitatis natus ille erit cecus

Alkabitij astronomi tractatus.

et fin' distantiā eius a gradu ascendētis erunt anni. Verbi grā: si fuerit in 10. gradu ab ascēdēte cecabit̄ in 10. anno. Electiones huius dom⁹ sunt inceptionē rerū. sicut incipere edificare vel aliqd cōsimile. Dicit hyperspalensis in electiōibus p̄ me dominus. Si scieris natuitatē alicuius caueas in electione sua ne ponas signū in ascēdēte in quo fuit infortuna in sua natuitate. Si autē ignoraueris natuitatē elige scđam naturā rei p̄ qua sit electio. verbi grā: si fit electio p̄ incipiē scribere aliquē libū fornicetur mercurius. Si p̄ cūdo ad bellū fornicetur mars. Si p̄ edificādo ponā signū fixum in ascēdēte. Dicit idē hyperspalensis horā sanguinis minuēdi eligere fac ut sit luna in trino vel settili aspectu martis: et caue ne sit cōluncta cū eo corporaliter vel in quarto vel in oposito eius. Et fac ut sit luna in signo humoris minuēdi.

Sāguinis
electio no-
tabilis.

Additio.

¶ Additio. Quā planeta fuerit a cuspide vel angulo vitra quinq̄ gradus elongatus dī cadens ab angulo vt si nonus arietis gradus ascēderet̄ et aliq̄s planeta esset in eius. 3. vel. 4. gradu dice ref cadēs. Et dicit Haly. q̄ significator in p̄posito nō est luna neq̄ ille q̄ p̄ fuerit ascēdēti tñ s̄z planeta cui fungent̄ fortitudines dignitatū in ascēdēte et in locis luminarioī et fuerit vacuus cursu. i. nulli lunce et nō com̄serit dispositionē suam alteri et si forte illa qui p̄fuerit ascēdēti fungatur alteri et ille iterū alteri et ille ad quē p̄uenierit cōluctō vltima nulli iungat talis erit significator. ¶ Planeta dī ē sub radīis solis qm̄ inter ip̄m et solē sūt duodecim grad̄m vel minus et plus sexdecim minutis qm̄ cū fuerint in ter planetā et solē sexdecim minuta tñ vel minus dī esse fortis q̄ tūc est in corde solis. Hoc dicit Guido bonatus consideratione. 53.

¶ De secunda domo.

Textus.

Scđa do-
mus.

Ecunda domus est domus substātie ac virtus et ministerū et auxiliatorū: et significat finē annouī vite. i. si nē iuuentutis. Et dicit alendex god de dominis triplicitatis domus substātie: de primo. s. secundo ac de tertio vide quis eouī sit fortior esse et loco hūc facies merito auctorē substātie et significatore acquisitionis: q̄ si fuerit in medio celū iuueniet hāc a rege: et si fuerit i domo fidei alias fiducie est mcl⁹. Similiter dñs triplicitatis p̄m̄ dat substātiā in initio vite: et secundus in medio vite: et tertius i fine eius.

¶ Glossa super textu de scđa domo.

Ecunda domus. secūde dom⁹. Et dicit q̄ secunda domus significat substātiā et virtū et auxiliatores et ministros et significat finē iuuentutis. Et Anduzgā dicit vide q̄s ex trib⁹ dominis triplicitatis domus substātie sit fortior in se. i. in loco in quo est in figura et hāc facies significatore substātie. Qui si fuerit in decima domo habebit substātiā a rege. Et si fuerit in domo fiducie. i. in undecima erit melius. Alia līa h̄z si fuerit i domo fidei erit magis. Credo qđ p̄ma līa sit vera. Domus em̄ fiducie est domus substātie regis. Et pat̄ mus dñs triplicitatis dat substātiā in p̄cipiō vite: qui si fuerit fortunat⁹

erit natus diues in principio vite. secundus dat substantiam in medio vite: qui si fuerit fortunatus erit natus diues in medio vite. tertius dat substanciam in fine vite. qui si fuerit fortunatus natus erit diues in fine vite. Et similiter intellige de infortunatis eorum. i. si aliquis eorum fuerit infortunatus amitteret natus substantiam in illa parte vite quam ei attribuit. Dicit hyspalensis in cano nibus huic domus considera utrum dominus sit in ascendente vel dat vim suam domino ascendentis et non sit in domo lapsa si sic habebit lucrum sine labore. Et si econtra fuerit sit ecclouero. Et si superius fuerit in natali angulari vel sit in suo honore vel habeat vim in ascendentem vel consideret primum fortune: vel sit dominus domus solis in natali die: vel dominus Luna in natali noctis: vel sit dominus horae non deerit natus census in vita sua: quod hic id est Jupiter est dominus substantiae. Si vero dominus ascendentis aspiciat dominum substantie vel suam dominum primum fortune aspectu inimicitie destruet substantiam manu sua propria. Si dominus ascendentis fuerit in secunda domo infortunatus dabit proprio velle substantiam suam. Si vero sit ibi planeta infortunatus quem non sit dominus ascendentis capiens ab ipso vi sive furto. Si capricornus sit ascendens natus erit cupiditas et avarus: quod dominus ascendentis et dominus secunde sunt id est saturnus. Dicit Ptolomeus in canonibus huius domus res pertinentes ad lucra substantie quo erunt convenienter nobis perquisire a parte fortune solummodo quam scimus semper per id quod est inter sole et lunam et proiectis ab ascendentem in nascentibus de die et in nascentibus de nocte. Tertia quod notandum est quod pars fortune secundum Ptolomeum proiectis hoc modo. subtrahat verus locus solis a vero loco lune et quod remanserit computat a gradu ascendentis et ubi numerus finis ibi sunt pates fortune. hoc modo iubet Ptolomeus semper facere sive fuerit in die sive in nocte. De hoc plius dices deo concedente in expositione quinte differentie. ibi enim habet locum. Postea dicit Ptolomeus iudicium huius est istius maneriet. Volo dicere accipe planetas gubernatores signi. Dicit ibi Iohannes quod regula per quam scimus natum diuitias est accipere planetas gubernantes locum partis fortune et ponentes illum quod haberent ibi plures dignitates. Deinde dicit Ptolomeus et quod gubernatores partis fortune fortis et potentes fuerint. erit natus magnus diuitiarum: maxime si duo luminaria testificabuntur ibi testimonio concordato. i. aspectus trino vel sextili. Ptolomeus scias quod Saturnus significat quod diuitiae nati erunt ex parte mulierum: aut per laborem terre: aut per maria. Et Jupiter significat quod diuitiae erunt per senescalitatem vel per donis bonorum et religiosorum. Et Mars significat quod diuitiae erunt perducendo milites: aut gubernando hoies armorum. Et Venus significat quod diuitiae erunt per donis amicorum et mulierum. Et Mercurius significat quod diuitiae erunt per scientiam et mercimonias. Dicit Iohannes abenragel debemus in hoc primis inspicere ad stellas fixas quod sunt prime et secundae magnitudinis. Et si aliqua eorum inuenierimus in gradu ascendentis: vel in gradu decimi domus. aut in gradu septimi: aut in gradu quarti: aut in gradu solis si natuitas fuerit diurna. vel in gradu lune si natuitas fuerit nocturna. Et melior horum locorum oim est gra. ascendens. deinde gra. io. domus: deinde gradus septimus: deinde quartus. Et si de predictis stellis fuerit in duobus locis vel in tribus: aut pluribus si natus fuerit cum hoc per genie regis erit rex altus. Et si de genie regali non fuerit: habebit potentiam et mandatum simile potentie et mandato regis. et pertinenter ad magnam nobilitatem et altum dominium principies

Alkabitij astronomi tractatus.

civitatibus villis et genti. Et scias quod stelle fixe. s. primi honoris eleuant hoiem ad altum gradum: et magnam dignitatem permutat de infimo ad supremum. Hoc idem dicit Ptolomeus in. 29. propositione centiloqui: stelle fixe dant domum excedentiam: sed multotiens fintunt in malum. Dicit Haly in commento eiusdem propositione cum he stelle sole presuerint. i. fine testimonio fortunarii planetarum erit mors illorum mors pessima. Dicit Haly Abenragel quod pars fortune fuerit cadens: et in malo loco vel fuerit sub radice solis: aut in radice in fortune et dominus eius in loco peregrino. i. in loco in quo nullum habet dignitatem et dominus secundus domus non asperget ascendens: nam erit laboriosus et pauper et angustia et miseria vita viuer. Non est bonus sol neque mars neque saturnus in secunda domo in aliqua nativitate nec inde natus bonus habebit quoniam sol destruet planeras: et auferet eis lumen: et mars est significator impedimentoorum laborum et defectus substantiae. Saturnus significat paupertatem et indigentiam et peius hoc toto est si dominus substantie fuerit combustus cum damnatio prius fortune. Dicit abrahah auenezre: si volueris sciri quod nascitur fuerit paup vel diues aspice dominum secundum fortunatus erit diues: si combustus vel retrogradus vel in casu sud erit paup: sicut dictum est in nativitatibus: ita intellige de questionibus. De electionibus quod si sit in hac domo dicit hispalensis si volueris emere aliquam rem cum lucrandi aspice ut sit luna in aspectu trino vel sextili: et caueas ne sit sub luce solis: et melius est ut dominus ascendet et vim planetae existenti in decima vel undecima domo: ita quod recipientis non sit retrogradus. Si Jupiter sit in ascendentem quartadecima vel undecima vel secunda domo bonum est. Aspice etiam ut sit pars fortune in bono loco et melius est ut dominus partis eius aspiciat vel Luna vel sol.

De tertia domo.

Textus.

Tertia domus.

Tertia domus est fratribus et sororibus et propinquorum ac dilectorum fideli atque religionis mandatorum ac legatorum mutationum atque iterum minorum: et significat esse leviter ante mortem dicit alendez god dominus triplicitatis domus fratribus. primus signat fratres maiores: et secundus medios. tertius minores: eritque eorum dignitas et eorum esse secundum loca eorum.

Glossa super textu tertie domus.

Tertia domus. Hic ponit significaciones tertie domus: dicit quod tercia domus significat fratres et sorores propinquos et cognatos et dilectos: et significat fidem ac religionem mandata et legationes mutationes: et iterum brevia. Et significat esse vite anni mortem. Et dicit Anduzgam dominus triplicitatis huius tertie domus primus significat fratres maiores. Secundus mediocres. Tertiis minores: et eorum statutus et dignitas iudicant secundum statutum dominorum. Dicit Haly Abenragel quod sol fuerit dominus tertie domus ab ascenderet combustus dominus secundus domus aut partem substantie significat quod natus perdet substantiam occasione fratrum: et solvet pro eis impositiones amissiones et damnata multa. Quando dominus tertie domus et pars fratrum vel Jupiter fuerint in signis communibus vel signis multorum filiorum et fortune

aspererint eos aspectu amicitie: et cum receptione: sicut per natus ille promogutus est a fratribus suis: et quod habebit fratres potentes et bonos. Si dominus domus fratrum fuerit cōbuslus aut pars fratrum fuerit cōbusla vel si sol fuerit in domo fratrum aut in opposito. he sunt significaciones paucorum fratrum et quod destruerent et expurgent. Quando dominus domus fratrum infortunatus fuerit super terra significat quod danum et occasio pueret in fratribus qui fuerint ante eum. Et si haberet istud infortunium eo existente sub terra malum: et danum istud perueniet ad fratres qui erunt post eum. Et hoc modo dices in bono et fortuna quoniam fortunatus fuerit in locis bonis et fortibus. si dominus domus fratrum fuerit in ascendenre: significat natum esse primogenitum: vel erit solus sine hoc quod vñq̄ fratres habebit vel fortiores vel quoniam inter ascendens et mediu[m] certi non fuerint aliquis planeta significat similiiter quod natus est primogenitus. Et si aliqui fratres nascentur post eum perderentur. Et si forte aliquis ex eis remanserit semper tamen erit maior et melior. Quādo in aliqua revolutione annorum nati fuerit dominus tertie domus in decima ab ascendenre nativitatis aliquis fratrum eius morietur in illo anno. Similiter si dominus tertie radicis nativitatis fuerit in decima domo revolutionis: hoc est ideo quod decima domus ab ascendenre est octaua et domo tertia. Si aliquis quisiuerit a te de statu fratris sui aspice signum tertium ab ascendenre quod est dominus fratrum et dominus sue triplicitatis et dominus illius domus: que ex fortunis vel infortunis aspicit ipsum et in quo loco est: quia si inuenieris dominum tertie domus in sexta domo vel applicante domino sexte domus: aut dominum sexte in tertia. dicas quod frater eius est infirmus. Et si ipsum inuenieris in quinta vel in duodecima. dicas quod frater eius non est in loco suo: quod iustus extra locum suum. Et si inuenieris dominum tertie domus infortunatum: aut in duodecima. dicas quod frater eius est in angustia aut in infirmitate. Et si inuenieris dominum tertie cum Marte ambos coniunctos et cōbustione intrantes sub radibus solidis. dicas quod non evadet ab infirmitate. Et si ambo cōbusli fuerint iudicis oibus morte. Et hoc modo inspicias si interrogatus fueris in rebus pertinentibus ad alias domos ut de patre vel filio vel uxore et ceteris. Dicit hyrcanus volens incipere primi iter fac ut planeta fortuna aspiciat dominum tertiam vel eius dominum: ita quod non sit ibi malus vel eius quartus aspectus vel oppositus. Si est luna in tercia domo bonum est. Cancer Leo et capricornus male sunt per breuium itinere. Luna in ascendenre vel in quarta domo in omni electione malum. Lanendum est ne luna sit in via cōbusla que est a. 19. gradu libre usque ad tertium Scorpionis. Lanendum est etiam ne sit luna per caput vel cauda diaconis infra duodecim gradus.

De quarta domo. Textus.

Marta Quarta domus est patrum hereditatum finis rerum et thesauroꝝ et oīz ab scōditoꝝ atque occultiorū signat de esse vite hoīz finē dixit adēderogat quod dominus triplicitatis dominus patrum pūm sicut ptes: secundus domus. citates et terras: terris fines rerunt carceres.

Glossa super textu quarte domus.

Marta domus. Hic ponit significaciones quarte domus. Et dicit quod quarta domus significat partes et hereditates et fines rerum et significat thesauros et omnes res occultas abscidas: et significat finē vite. Et dicit adūzgā dominus triplicitatis dū uis

Alkabitij astronomi tractatus.

quarte domus prius significat patres. scđs significat ciuitates et terras. tertia significat finē rerū et carcerae. Dicit Ihalij Abenragel. Vspice statuz patris a dominis triplicitatis q̄rte dom⁹. Si dñs triplicitatis q̄rte domus prius fuerit in domo vel in exaltatione sua: aut in suo haim recept⁹ a sole vel Jove et fuerit in alto loco medi⁹ celi vel in q̄nta domo sit bonū statu patris nobilitate altitudine et diuinitas posse et longam vitā et bonā fortunā. et hoc si signū in quo fuit hic planeta fuerit masculinū: tamen si signū ipsuz fuerit femininū significat matr̄ ea que diximus: et maxime si planeta fuerit feminin⁹. Quid sit haim exponet postea deo cōcedēte. Et si scđs dñs triplicitatis quarte domus fucrit fortunatus pater habebit terras et populabit eas et laborabit in eis: et habebit ex hac parte bonā vtilitez aut lucrū. Et si fuerint hi planetæ in esse diuerso seu contrario contrarium iudica. Et si dñs triplicitatis q̄rte domus tertia fuerit fortis et fortunata: vt p̄ditim⁹: pater erit hō q̄ extrahet thesauros et vineas incident: et aptabit lapides p̄ciosos. Et si fuerit in diuerso statu ab eo qđ diximus erit incisor la pidū vel laborabit in materijs malis et ferociis. Si sol in natuitatibus diurnis vel saturn⁹ in nocturnis. Et pars p̄tis similliter aspererint ascens̄es vel ei⁹ dñm de quarto vel oppositio signo pater nati filiū abhorebit et odiet eū et procurabit ut interficiat. Et si luna et pars matris aspererint ascendens vel ei⁹ dñm abhorribilitas illa et maluolentia in filium erit a matre. Dixit hermes quarta domus est fouea planetarū qđ est in fundo circuli celi et infirmitate: et est in trino aspectu. 12. dom⁹. q̄ est dom⁹ tenebrarū laborū anxietatis et carcerae: et est gaudiū in fortune malous: et est in sexili aspectu sexte domus. q̄ est domus tenebris infirmitatis et dāni et gaudiū in fortune minoris. Unū aliquis planeta fuerit in quarta domo et in suo casu est sicut homo in solitudine suffocatus donec exeat inde. Dicit Ihalij abenragel qđ pars fortunæ fuerit infortunata. in signo masculino iudica quod pater prius morietur qđ mater. Si in signo feminino mater prius morietur qđ pater. Pars patris accipitur de die a sole in saturnum et de nocte econtra et projectur ab ascēdēte. Pars matris accipitur in die a venere in lunā et de nocte ecōtrario et projectur ab ascēdēte. Si dñs partis patris fuit sup terrā et dñs partis matris sub terra iudica qđ mater prius morietur qđ pater. Et si contrarium fuerit contrariuz iudica. Dicit Ihalij Abenragel dixit alhezen filius alhezib. Quadam die cum esset cum abolaben et fuit cū eo meraeo venit ad me quidā senex et dedit mihi chartam vñā in qua scripta erat vnius natuitatis figura. et dixit mihi qđ aspicerem in ea dē figura. et ego quesui ab eo cuius erat illa figura seu natuitas. qđ respōdit qđ erat cuiuscā filii fut̄ et dū inspicrem et cogitat̄ in ea abolaben accepit eam de manu mea et aliquantulū aspicerit in ea et dixit. Primiū qđ in hac natuitate videmus est qđ natus iste oitus est de adulterio quia non est filius illius qđ dicit qđ filius eius est. Ego dixi unde habes hoc et respondit senex. Iste dicit quod hec natuitas est filii sui et pater nati cuius est hec natuitas iam sunt quartuor anni qđ decessit et obiit eodem anno quo natus oitus fuit. Et ego qđiui unde habebat hoc: et ipse dixit: ego aspici ad graduz patris et inueni eum in opposito matris et non erat inter eos plus uno gradu. Et inueni partem patris in undecima domo ab ascēdēte que est octaua et quarta et erat inter partem et saturnuz unus gradus propter

quod iudicauit pater huius nati anno quo natus fuit ortus decepit. et hic senex dicit quod est filius eius: unde natus adulterinus est: et tunc senex dixit: ego non sum pater huius nati. sed est filius filii mei: et filius meus pater et decessit eodem anno nativitatis istius: sicut hic homo bonus dixit.

De quinta domo. Textus.

Vinta domus filiorum et dilectionum legatorum atque donationum: et significat quod futurum sit post mortem ex laude scilicet et virtutem. dixit alendez god quod dominus triplicitatis dominus filiorum. primus significat filios et vitam. secundus dilectionem. tertius vero legatos.

Glossa super textu de quinta domo.

Vinta domus. Hic ponit auctor significatio[n]es quinto domus. Dicit quod hec domus significat filios tantum masculos quam feminas. Et significat dilectiones et legatos siue numeros et dona. Et quod futurum sit post mortem ex laude et virtutem. Et dicit Anduzgā quod dominus triplicitatis dominus filiorum. primus significat filios et vitam. Secundus designat dilectiones. Tertius significat legatos siue numeros. Dicit ptolomeus in rōnibus huius domus venient ut inspiciam ad planetas existentes in loco zenithi capitum nostriorum: et ad locum quem sequitur illic: et est locus fortunae: et ad locum participem cum illis in figura. Dicit Iohannes in comento: locus quem est zenithi capitum nostrorum est. 10. dominus et locus quem sequitur est. 11. domus quem est dominus fortuna. Et regula qua sciens esse filiorum est accepta a placentis existentibus in his locis: aut existentibus in locis participatis cum eiusdem sicut est ascendens: et 7. dominus qui utrumque eorum participat cum. 10. et 11. Et si non inuenierimus in his locis planetam inspiciemus: si quos inuenierimus in 4. domo. vel in. 5. et accipiemus inde significationem. Dicit Ptolomeus et luna veneris: et Jovis iudicabimur in dādo filios. Solē martē et saturnū in auferendo et dabimūs mercuriū participatoriē cum quocumque eorum quod secundum participet figura. Dicit Iohannes in comento. Si fuerit in locis predictis aliquis ex planetis fortunis significat quod habebit filios. Si aliquis ex infortunis nullū habebit filium: et si habuerit erunt debiles et pauci. Et si mercurius participatione habuerit cum fortunis erit fortuna: si cum infortunis erit infortuna. Dicit Ptolomeus et est propositio. 14. quod pars res particulares filiorum poteris scire per considerationem quoniam bene inspereris in quolibet eorum ad planetā dantē filios: ita quod eum ponas loco ascēdētis: et scies cetera particularia filiorum generaliter sicut per natuitatem. Dicit Iohannes in comento. Quod autem vult Ptolomeus in hoc loco narrare est id quod accidit in natuitate mea. Inspexit et inueni Jovis in decima domo et in. 28. gradu capricorni aspicientem se cum luna saturno et significabat hoc quod haberet filios: et quod morerentur: et saturnus erat cum Jovis in. 10. domo. et quod Jupiter erat in signo feminino: et luna similiter significat quod essent plures viri: et quod essent plures feminæ. Et quod Jupiter erat orientalis: significabat quod haberet masculū: et sic habui tres filios. unū masculū et duas feminas: et omnes obierunt: erat autem gradus ascendens natuitatis masculi circa

Alkabitij astronomi tractatus.

gradū saturni in mea natuitate: et ppter hoc mortu⁹ est cito. Et erat gra-
dus ascēdēs vni⁹ femine in pscib⁹ in sextili. Iouis in mea natuitate et in
trino lune mee natuitatis: et erat sol hylech in signo cap̄corni. Et erat gra-
dus ascēdēs alteri⁹ femine in cap̄como: et h⁹ est mirabile. ppter qđ sciri pot̄
qđ natuitates sp̄ iter se zcordant vna cū illa. Dicit hyspalēsis volēs horā
generādi filiū eligere masculū: sic Jupiter in quis à gulo v̄ sit soli ouen-
tis sitz dñs hora mascul⁹: et meli⁹ est vt signū ascēdēs sit masculinū: et ēt
eius dñs: et si luna sit fortunata a ioue erit meli⁹. Pro femina accipe signa-
femina et plāetas feminios et sit Jupit occidentalis. Dicit haly abēragel
qñ in qnta domo fuerit aliq̄ fortuna et dñs quite dom⁹ liber ab infotuniis
et asperxit mediū celi nat⁹ multos hēbit filios et viuet ac ibunt ad bonū.
Et si fuerit strariū: dñrum sīgt. Aspice in oībus natuitatib⁹ si inuenens
luminaria fortunata nō habēta vllū aspectū fortune: nat⁹ hēbit paucos
filios. In sciendo temp⁹ in q̄ habent filiū aspice ad planetā q̄ habuent
plures dignitates in domo filioꝝ si eū inuenieris in pte ouēt alii hēbit filios
a inuitute sua si eum inuenieris in medio celi habebit eos in medio eta-
tis sue. Et si in septima habebit eos in principio senectutis. Si in quar-
ta hēbit eos circa finē vite sue. Sitr qñ anū puenerit ad signū in q̄ fuerit
Jupiter vel ven⁹ in radice natuitatis hēbit filiū in illo anno. Dicit haly
abēragel si interrogat⁹ tueris p̄ mulieres si est pgnās aut nō aspice si dñm
ascēdētis et lunā abos inuenieris in domo filioꝝ: aut si inuenieris dñm dom⁹
filioꝝ in ascēdēte liberū ab infotuniis: dicas qđ mulier illa sit pgnās. et si
dñs ascēdet⁹ aut dñs dom⁹ filioꝝ dederitv̄ suā planeta existēti à gulo. et
sitr si dñs ascēdet⁹ recepit⁹ fuerit et recipiēt⁹ p̄cept⁹. dicas qđ ē pgnās. et
si dñs ascēdet⁹ dederit vi suā planete cadēti ab à gulo: sīgt qđ nō ē pgnās.

Cde sexta domo. **L**exitus.

Sexta do-
mus.

Extra domus est infirmitatū et seruos: et sīgt finē vite: et q̄c-
qd futur⁹ sit aī senectutē. dicit aledezgod dñs tripli-
citatis dom⁹ infirmitatū pum⁹ sīgt infirmitates et valitudines
ab infirmitatib⁹ et a malis et deteriorationes. scdbus sīgt ñnacu-
los et seruos. tert⁹ sīgt quid euenerit ex eis et eoz vtilitatē atq̄
opa. et ligtoꝝ est bestiaꝝ ac pecoꝝ: et oīm quadrupedū: et fortitudinis eowꝝ
multitudinis qđ eoz ac paucitatis mors'eoz in manu ei⁹ vel egressionis
eoꝝ ab ea. s. manu: carceris qđ arq̄ retētionis. **A**dditio. Locus corū
pēs cuꝝ planeta corūpēte: morbi nām patescit p̄bi loco. Si planeta cor-
rūpens. t. dñs sexte dom⁹ sit in ascēdēte morb⁹ est in capite. In. 2. domo ē
in collo: in. 3. in humeris et brachijs: in. 4. in pectori et stomacho: in. 5. I epa
te vel lūbis supiorib⁹: in. 6. in corde vel ppe cor et in pellicul' dyaphragma
te in testiculis et in pte inferiori vētris. Et qm̄ ista dom⁹ est infirmitatis sept⁹
egritudis et totū corp⁹ inficit. Si in. 7. in inguinib⁹ vbi sepe accidit bonū
ex expulsione epatis. si in. 8. erit in mēbris pudibūdis: si in. 9. in corix sine
femorib⁹: si in. 10. in genib⁹: si in. 11. in surris: si in. 12. in pedib⁹. v̄ sic cogno-
scitur locus morbi si dñs sette dom⁹ sit fortunat⁹ in ariete mo; b⁹ erit in ca-
pite: si in tauro in collo: si in gemini in humeris et brachijs et sic de alijs b̄z
ordinē supradictū. **G**lossa super textu sexte domus.

Extra domus. hic ponit ligationes. 6. dom⁹. Dicit sexta do-
mus sīgt infirmitates et seruos: et sīgt finē vite et
qd futur⁹ sit aī senectutē. Dicit anduzgā qđ pum⁹ dñs triplicitas

Dñs 6. dom⁹

In seruoꝝ
et trubijo

huius domus sicut infirmitates et cōualeſcētias ſive deteriorationes infirmitatū. Scđs sicut p̄naculos et ſeruos. ¶ Nota dīta; iter p̄naculū et ſeruū p̄naculus em̄ idē eſt q̄ famul⁹ et vocat fuus p̄ducti⁹. ſeru⁹ eſt q̄ eſt p̄ditio- nis fuilis. An̄ dixit qdā p̄ſificator. Et prob⁹ hic p̄na cui nō eſt cara taber na. terci⁹ dñis triplicitatis ſerre dom⁹ ſicut qd̄ bōi v̄l̄ mali eueniat ſibi et ſer uis et eoz utilitatem atq̄ opa. Et cū hoc eſt ſignificator belliaz et pecor⁹ et oiu⁹ qdrupedū q̄ nō eq̄tāt et ſicut multitudinē vel paucitatē et fortitudinē eoz et quātū māebūt i manu ei⁹ et qn̄ recedet a ſuis māib⁹. ſicut eſt carceres et retentiōes. Dicit p̄troleo⁹ i. 60. pp̄de cētiloquij. Albohara ſane et certe ſunt hore in qb⁹ declarant mutatiōes morbor̄ ad bonū vel ad malū velo citer h̄z loca lue in agulis qdrat̄ pclui a circulo directo. Alteratiōes ḥo q̄ pcedut has et idicat ſunt p̄a loca lue in agulis alnitutem. Que at pcedut has ſunt loca lue i agulis h̄ntib⁹. 16. latera. Et h̄ poſiq̄ pcesserit eē egritudis h̄z eq̄litatē et nō acciderit aliqd extreſe⁹ qd̄ turbet iſtm̄. cū igil iuenerim⁹ hic fortunā taz de fixis q̄ de erraticis ſignificabit alteratione pſperā. Si ḥo fortunaz alteratione aduersaz niſi fuerit egritudini ipa ſtonuna ſtaraz in ſuo haim. Luna ḥo in his agulis ſicut morbos auctos et ſol plipos. Et ſill ois planeta fm̄ p̄prias ſuetudines. ¶ Haly in p̄meto eiusdem dicit q̄ p̄toleme⁹ docuit nos cām dierū determinatiōnū et qd̄ ſint tqn̄ determinatē de bono vel de malo et alteratioes fm̄ ordinem. Utilitas ḥo i hoc maior eſt medicis q̄ astrologis. et hoc iō q̄ multi philofophi eueniūt ſap̄ deter minatiōes dicentes q̄ ſunt alteratioes et p̄lta iter nām egri et morbi acuti in q̄rta die et septia die 7. 14. die 7. 21. et q̄ augēt h̄z hoc accepta ſolo auditu et doctrina ſine ſcīentia: et nō rōnant in hoc niſi p illud q̄ pterit de expimētis ſuis. Sz p̄toleme⁹ dixit cām ei⁹ et patefecit vñ fiat. et cā fm̄ p̄tolemeū eſt q̄ nā deuicta eſt a morbo in initio ei⁹ et phibet eā ne pcedat ei⁹ opa h̄z eq̄litatē nec repugnat illa morbo in hora q̄ vincit: h̄z expectat vt ſit luna in con trario loco illi in quo fuit in p̄ncipio morbi q̄ tūc nō erit viſ humor q̄ mo uent in eo ſicut fuit in p̄ncipio morbi tunc em̄ incitat vt repugnet illi ſicut nō agit prudēs actor cuſ accuſato inſipie ſuvoluerit illi repugnare niſi cū ei⁹ vir⁹ debilitate fuerit et illo loco in q̄ careat auxiliatorib⁹. Et excitat il la. f. nām in q̄rto ſigno a ſigno in q̄ incepit egritudo et lūa exiſtēt in illo q̄ ab omnī ſigno q̄rto ſtrariū eſt nature eius: et ſift septimū: q̄ hec loca: ſift̄ quart⁹ aspect⁹ et oppoſitus ſignificat inimicitias et cōtrarietates. Et tem pus qd̄ eſt inter initium morbi et introitum lune in gradu qdrati in quo fuit in initio morbi p ascēſiones ſignoz in circulo directo et p̄iectiones radiorū ſunt ſepte dies et eodē mō qd̄ eſt inter lunā in initio morbi et ipsaz in oppoſitione ſunt 14. dies: et qd̄ eſt inter initium morbi et quartū aspectū ſcdm qui eſt cōtrarius initio morbi ſunt virgini vnuſ dies: et ſecundū hunc modum procedit modus alioz dierum. Et erunt hec puncta anguli quadrati quē includit linea circuli directi: et illis pūctis alia pūcta ſunt indicatiua: eſt vt pueniat luna ad pūctū q̄ abſcindit vñūqueq̄ arcū cui ſubtendit latus de laterib⁹ quadrati p mediū. Et in his arcibus ſunt latera figure habentis octo agulos. Et oia hec puncta cōtraria ſunt punctis in qbus incepit mor bus p naturā. Igitur obſeruet astrologus qd̄ fuerit in his punctis taz de ſtellis fixis q̄ de erraticis ſive fuerit fortune ſive infortune. Et ſi fortune fuerint iudicet qd̄ ſignificat victoriā nature ſuper colera. infortune vero

*Dicitur mod
ſive pugna
et uita p
comen*

Alkabitij astronomi tractatus.

significant quod colere separabut naturam nisi fuerit in fortunata hinc morbo et fortis in suo haim. non enim fortunabit lunam cum fuerit in suo haim. sed remouebit morbum per hoc quod est illi contraria: et per hoc quod infotuna est contra tria morbo ut si fuerit frigida et morbus calidus: et si fuerit calida et morbus frigidus et cum his similiter in specie diuersitatibus. Et dicit quod esse solis in morbis plixis sit sicut esse luna in morbis acutis quoque maius tempus erit orbis lune et in plixis orbis solis. Annuit etiam nobis Ptolomeus subtile quod: cum diceret ois stella secundum quod est illi de morib. Dicunt: ut quippe nos quod quicquid immoderatum est in nobis et fuerit in moribus quos in consuetudine non habemus dicimus pro morbo. Et dixit iustum est hoc nisi accidat aliquid extrinsecus quod disturbet ordinem determinationes: et locuti sunt de re quod destruit determinationem hic qui exposuerunt librum amphoris morum ypcratidis et ideo non necesse est nobis recitare in hoc libro. Tota intentio Ptolomei et Haly stat in hoc quod causa quare septem dies. et 14. et 21. sunt dies cretici est quia luna in septima die ut frequenter venit ad quartum aspectum loci in quo fuerit in principio morbi: et ut frequenter luna decimoquarto die venit ad locum oppositum et in 21. die ut frequenter venit ad secundum quartum aspectum. Ideo dicit Haly cum voluerit astrologus iudicare de die cretica debet obseruare tempus quo luna veniet ad quartum aspectum loci in quo fuit in principio morbi: et si tunc coniungatur cum planetis beniuolis vel aspiciat ipsos aspectum laudabilis: vel si coniungatur vel aspiciat stellas fixas que sunt de natura fortunata significat quod crisis erit ad bonum. Et si coniungatur vel aspiciat in fortunas significat hinc nisi in fortune fuerint contrarie materie morbi: et cum hoc fuerit in fortuna in suo haim: quod tunc potest significare bonum: sed hoc est per accidens. Verbi gratia: si eritudo sit negligencia et luna aspiciat martem significat bonum. Et quoniam luna puererit ad bonum locum cuius subtendit latus octogoni in equatore erit dies indicativa. Latus octogoni sunt. 45. gradus et est medietas aspectus quarti. sicut non sit aspectus habet tamen maiorem conuenientiam cum aspectu quod alia loca: et ideo quoniam luna in quarto aspectu debet coniungi fortunis cum in medietate illius loci puererit sic natura sentit suam et incipit insurgere contra materiam morbi digerendo ipsam: et ideo tunc apparet signa digestionis in vita. et aliquid sit crisis in quarta die. sicut luna iuenit ibi planetam fortunam: et tunc signa digestio debet procedere in tempore quo luna puererit ad locum cuius sub tendit latus. 16. angulus et hec est medietas octogoni. Subsidiatur hec de causis diversorum cretiorum. Dicit Ptolomeus in. 70. propositio centiloquii cum fuerit luna in oppositione solis mixta stellis nebulosis significat morbos inseparabiles in oculis. Et similiter si fuerit occidentalis luna et sol in angulo et virtus mali ascendentes post lunam et sol in angulo et virtus mali descendentes ante solem et illi oppositi. s. vni alteri predicti natus virtus oculi. Dicit Haly in primo eiusdem maius impedimentum in duobus luminaribus est cum fuerint duo mali. scilicet saturnus et mars ascendentes ante solem et post lunam: et virus eorum in oppositione alterius: et sol significat oculum dextrum luna vero sinistrum. Et ineuitabile est quoniam natum amittere virtus oculi cum fuerit significator in eius nativitate hoc modo. Stelle vero nebulose sunt he achora et caput gemino: et locus in quo cadit aqua quam sive squam sive gutta leonis et aliae quae non lucet. Dicit Haly Abenragel in rationibus huius domus primus loqui volumus in hoc capitulo in occasionibus et

accidentibus que accidunt in spiritu et sunt infirmitates spūs. Postmodū loquemur in his q̄ accidunt in corpore et sunt infirmitates corporis. Postea Demonias dicit dico q̄ demoniaci sunt illi q̄ nō habēt in nativitatibus suis ~~Hercu~~ ci. nū cū luna in aliquo aspectu: nullo eoz aspiciēt ascēdens: et fortior in na ~~Natuitas~~ fuitate sua si diurna fuerit q̄ sit saturn⁹: eti nocturna Mars: et q̄s eoz fuerit demonū sit in agilio ~~the~~ est natuitas demonū. Qñ sol dānū fuit ab in fortunis vel a dño dom⁹ infirmitatis et fuerit sub terrā in natuitate diurna vel luna in tali dānatione sub terra in natuitate nocturna accidet na ta cecatio in oculo dextro. Et si hoc ifortunū solis fuerit sub terra i natui ~~Cucus.~~ tate nocturna vel super terrā lune in natuitate diurna istud dānū et ceca tio erit in oculo sinistro. Qñ sol et luna fuerint ambo in sexta domo ifor tunati natus sine aliq̄ dubitatiōe cecabit. Qñ ~~Hercu~~ fuerit lunct⁹ cu^z Surdus. saturno vel in er⁹ aspectu q̄rto vel opposito: aut fuerit cadēs ab angulo in loco vili et infortunato: aut cōbusitus fuerit vel retrogradus: aut peregrin⁹ in signo muto nat⁹ ex quacunq̄ h̄az significationū erit lingua dānatus vel mutus. Qñ ~~Hercu~~ fuerit dñs lette domus: vel in oppositione la turni natus surdus erit. ~~Mator~~ et fortior significatio mutitatis est qñ dñs ascēdens et dñs exaltationis sue: et dñs triplicitatis eius: et mercurius et luna sint oēs in signis mutis. Qñ sol fuerit ifortunatus vel dānatus sub terra significat dānationē pulmonis. Et si Mars fuerit hoc modo: significat dāna tionē epatis. Et si Saturnus hoc modo fuerit: significat damnationē sple nis. Et si ~~Hercu~~ fuerit hoc modo: significat damnationem significat. Dicit Ptolomeus in 8.9. propositione centiloquis detestabilitus in significatiōe egrotatis ē ut sit significator interrogationis ingrediens sub radīs vel sic pars fortune infortunata. Dicit Haly Abenragel in questionibus huius domus si queretur a te pro aliquo infirmo utrum sanabitur aut non: aspi ce lunam et solem et almutem ascēdentis: et si fuerit liber ab infortunis et non habuerint aspectum cum domino domus mortis. dic q̄ euader ab illa infirmitate. Et si duo eorum fuerint sicut diximus similiter euader. Et si luna et almutem ascēdentis: et maxime si ipsa fuerit domina temporis. Luna quā id est si quēfuo fuerit nocturna habebunt aspectum cum domino domus do domia mortis non poterit liberari a morte. Et qualibet vice aliquis significato rum applicuerit infortune fortificabitur infirmitas quoq̄s separetur ab eo. Tempus mortis erit quando almutem ascēdentis: aut luna se con junxerint cum domino domus mortis: aut cum infortuna que ipsam infor tunavit: aut q̄ applicet ad quartum vel oppositum aspectum eius.

Cœ septima domo. Lettus.

Eptima domus est mulierū nuptiarū: cōtentionali quoq̄s diteratē finis vite erga senectutē. Dicit alēd e zgod q̄ dñs triplicitatis domus. vii. primus significat mulieres. secundus contentiones. tertius comitaciones et participationes. **Ad** Additio. **C**u debes differre iudicium tuum in dominus septime fuerit impeditus sine infortunatus.

Alkabitij astronomi tractatus.

Glossa super textu septime domus.

Eptima domus. **C**hic ponit significatiōes septie domus. Et dicit q̄ septima dom⁹ si ḡn̄at mulieres ⁊ nuptias ⁊ cōditōes ⁊ oppositiōes. Andugaz dixit q̄ p̄m⁹ dñs triplicatis septime dom⁹ significat mulieres sc̄s significat cōsētione. tert⁹ participationes ⁊ cōmūtōes. Dixit Ptolomeus in rōnib⁹ huius domus quent ut aspiciamus in cōiugio viroꝝ statū lune nativitatis viri ita q̄ p̄mo aspiciam⁹ ad lunā si fuerit in duab⁹ q̄rtis orientalib⁹ erit cōiugiuꝝ viri in sua pueritia aut copulab⁹ cū puella postq̄ dies intrauerit. Et si fuerit in duab⁹ quartis occidēta lib⁹ cōiugiuꝝ erit tardū aut copulab⁹ cū vetula. Et si luna fuerit sub radijs ⁊ participata fuerit cū saturno nunc̄ copulab⁹. Et si applicuerit saturno copulab⁹ cū muliere labouosa ⁊ prava. Et si applicuerit Iovis erit mulier abstinentie bone ⁊ boni ornamenti. Et applicuerit marti erit audax ⁊ superba. Et si applicuerit veneti erit pulchra leta ⁊ bone receptionis. Et si applicuerit mercurio erit bona intelligēs ⁊ bonorum verborū. Et conuenit ut aspiciamus coniugiuꝝ mulierū a statu solis hora sue nativitatis ita q̄ si fuerit sol in duab⁹ q̄rtis orientalib⁹ cōiugiuꝝ mulieris h̄ntis talē nativitatē erit in sua pueritia vel copulab⁹ puer postq̄ dies processerit. Et si fuerit in duabus quartis occidentalibus copulab⁹ tarde aut vetulo postq̄ dies processerit. Et si sol fuerit participantis cū saturno erit matus bōe legis amator laboris. Et si habuerit participationē cū Iove erit abstinentie bone nobilis cordis. Si cū marte erit fortis cordis sine vilo amore. Si cū venere erit limpidus. Si cū mercurio erit pfectuosus in suis factis ⁊ factor multarū rerū. Dixit Haly abēragel in q̄stionib⁹ hui⁹ domus. Si q̄s a te quesierit pro coniugio si erit vel nō aspice ascēdens ⁊ eius dominū ⁊ lunā ⁊ planetā a quo separat⁹ ⁊ da hos pro significatoribus q̄rentis ⁊ septimā domū ⁊ eius dñm ⁊ planetā cui applicuerit luna pro significatorib⁹ illius pro quo querit ⁊ si querens fuerit masculus coniuge solē cū significatoribus suis ⁊ fac eū participantem in significatiōe. ⁊ si querens fuerit mulier da libi venerē ⁊ fac eā participantem in significatiōe. postmodum aspicias cuiusmodi applicationē habeat dñs ascēdētis vel luna cū dño se prime dom⁹ ⁊ cuiusmodi applicationē habeat planeta a quo separat⁹ luna cū planeta cui applicat. vel venus cū sole. Unde si dñs ascēdētis vel luna applicuerit dño septime domus vel planeta a quo separatur luna plane- te cui applicat. vel fuerit dñs ascēdētis vel luna in septima domo signifi- cat ob q̄rens habebit rē quesitā tñ cū petitōibus ⁊ p̄cib⁹ multis. Et si ap- plicatio fuerit de q̄rto vel oppositiōe significat q̄ res ista erit tñ cū tardita- te ⁊ labore ⁊ pena. Sz si dñs septime dom⁹ applicuerit dño ascēdētis vel planeta cui applicat luna planete a q̄ ipsa separat⁹ vel fuerit dñs septime in ascēdēte res illa leuiter fieri ⁊ cū magna voluntate mulieris ⁊ sue p̄tis; ma- xime si applicatio illa fuerit de tertio sextili. Et si nō inuenis aliquā ap- plicationē iter significatores sicut q̄ res nō erit. Si aliquis q̄rat a te si nocte il- la cōplebit voluntatē suā cū muliere vel nō aspice si inuenis in q̄one vene- rē aspiciētē ascēdēs. dic q̄ q̄stio sua cōplebit illa nocte. Et si q̄stio fuerit si habuerit rē cū muliere illa nocte p̄terita vel nō iudica hoc eodem mō nec

Quādo nu-
ptie viri sine

Quādo nu-
ptie mulie-
ris.

plus nec min⁹. Si q̄raf a te pro aliqua muliere si est ḥgo vel nō aspice ascē. Si spōsa sit dens ⁊ dñm eius ⁊ lunam ⁊ si eos inuenieris in signis fixis. dic q̄ est virgo corrupta vel salua ab omni labe lipida. Et si fuerit in signis 2mūnib⁹ vel mobilib⁹. non. dic q̄ est mulier ⁊ hz vel habuit maritū. Et si q̄stio fuerit p̄ puella q̄ dicit se virginem: ⁊ dic q̄ est corrupta. ⁊ q̄ habuit aliquis rē cū ea. Si queraſ a Quot māte pro aliqua muliere quot maritos habebit aspice a dñō decime vſq; ad ritos sit ha gradū martis. ⁊ quot planetas inuenieris iter eos tot maritos hēbit. Et si bitura. mars fuerit in septima domo aspicias a marte vſq; ad Iouem hoc eodez modo ⁊ iudica secundum id ⁊ certificabis cum deo.

¶ De octava domo. Textus.

Octaua dom⁹ est mortis: significat timorē ⁊ mortē atq; alauerith. i. substārias vel hereditates mortuorū. Octaua ūs debet heredes post mortē ipsorum possidere ⁊ sīḡt annorū vi domus. te finē post senectutē dixit alendez god q̄ dñs triplicitatis domus mortis. p̄mus sīḡt mortē. sc̄s precepta seu res antiquas tertius alauerith id est que hereditanda sunt ex mortuis.

¶ Glossa super textu octuae domus.

Octaua domus. m⁹. Et dicit q̄ octaua dom⁹ est domus mortis timoris ⁊ sīḡt hereditates mortuorū. q̄s heredes debet possidere post mortē. ⁊ sīḡt fine annorū vite post senectutē. Dicit Anduzgam p̄mus dñs triplicitatis hui⁹ domus sīḡt timorez. Sc̄s sīḡt precepta ⁊ res antiquas. Tertius significat hereditates mortuorū: dicit Ptolomeus puenit ut inspicias ad statū gradus interficiētū q̄s plateras. sit ibi vel aspiciat ipsum: ⁊ sc̄dm naturā illius erit iudicium de morte: Ita q̄ si saturn⁹ fuerit dñs mortis accidet ppter infirmitates lōgas ppter ptis. ⁊ reumata ⁊ ppter defectū naturez cetera talia. Et si Jupiter fuerit dñs mors erit mors ppter apostemata gule ⁊ pulmois ⁊ cetera hmoi. Et si fuerit mars erit mors ppter febres continuas ⁊ acutas. Et si fuerit ven⁹ accidet mors ppter infirmitatē stomachi ⁊ epatis ⁊ cordis ⁊ p̄ flurū sanguinis ⁊ apostemata cūtia p̄ corpus ⁊ fistulas ⁊ si fuerit mercur⁹ erit mors ppter epiletiā ⁊ ppter stulticiā ⁊ amissionē sensus. Haly dicit i 2mēto decimo octauo ppositiōis q̄rte p̄tis. Ptolome⁹ dixit nobis mortē i duas manes. una est puenies ex infirmitatib⁹. Alia est puenies a re in q̄ nō hz physicus qđvidere: sicut qui morte gladio: lancea: casu: igne ⁊ mortu⁹ bestie fere vel aq̄ submersioe ⁊ alijs multis occasionib⁹. Et q̄n planete gubernatores salut fuerint ab infortunis ⁊ in suis met dignitatibus ⁊ potentis ⁊ q̄n sup eos nullus planeta contrarius eleuatur: tunc accidit mors ppter infirmitates. Alia autē mors accidit q̄n planete fuerint infortunata vel debiles vel in dignitatib⁹ alienis eis contrarijs aut planete contrarijs eleuati fuerint super eos. Narrare autē oēs manerieris quibus contingit mors esset hic nimis longū ⁊ qui voluerit hoc inueniet in quarta parte quadripartiti Ptolomei. Dicit Ptolomeus in. 74. ppositione centiloquij. Cū fuerit mars corporaliter iunctus capiti algol ⁊ nō aspergit luna ascendētē nec fuerit for

Alkabitij astronomi tractatus.

tuna in 8. domo et dñs anauba luminarium oppositus fuerit marti vel in ei^z aspectu quarto nati caput truc abif. Quod si lumina fuerit in medio celli suspē det. Et si fuerint mali asp̄ctes a geminis et pisce abscondent ei manus et pedes. Dicit Ily in comēto qn̄ fortuna fuerit in domo octaua prohibet malam mortē. Audiuī siquidē a quodā qui erat cum filio Ily valde animoso in mari q̄ cū vellet ingredi mare nimis tumultuosum ventis vndas agitantib^z ipsum increpasset dixit. nō timeo mihi mortē in mari. Jupiter em fuit in natuitate mea in domo mortis et orientalis qui phibet mihi malā mortē. et vidi inquit in lecto illū mori. Accidit etiam mihi quidam seruens ostenderet mihi natuitatē filii domini sui inueni solem in medio celi: et ipse erat domin⁹ anauba et ylech et martē in quarto aspe-ctu eius et saturnū in angulo terre eius ascēdes piscis; r̄n exterritus disfusli dare iudicium dicens oportet ut anteq̄ iudicē cōpleantur dies nutritio-nis. Cū aut de puerō valde sollicitarer circa investigationē motū vel mo-rum suorum nihil intellexi vnde sibi timerē truncationē manū et pedum et infurcatione cū esset mansuetus et verecūdus. Tūc peruenisset ad. 30. annū. ingressi sunt quidā domū eius fugientes eo q̄ accusati erant de do-lo super eū qui preerat vidi et deprehensi fuerant in domo illa et ipse cum eis amisit manus et pedes et infurcatus est. et ego vidi eū absq̄ manibus et pedibus infurcatū. Dicit ptolomēus in 59. propositione cētloquī cum interrogatus fueris de ab ente nō iudices de eo mortē donec remoueas ebrietatem ab eo nec vulneratum donec tollas sanguis ministratiōnē. nec substātiā acquisitā donec pecunia sibi zmissam remoueas. est em in his hoībus idē iudicium. Dicit Ily in comēto ibidē. qui tractat de iudicijs iudicat p formas que sunt p pveritatē. iō nō inuenit in fortitudine iudiciorū p̄tinio inter sopitū et mortuū: et inter vulneratū et minutū: nec inter illū cui zmissa est pecunia: et illū qui acquisiuit illā. Audiuī siquidē a patre meo cui deus parcat q̄ cū ipse fuisse cū hīs qui se absconderunt a facie imperatoris. cū abrahām filio almochedi q̄ quotidie visitabat eū occulte alhasten filius abrahā astrologue: qui precepit vt afficeret concam eneam magnam aqua plenā in qua ponēs scabellū cōsuluit ei vt desuper federet in maiori parte dī. et hoc iō p̄cepit vt faceret errare astrologos impatoris in esse abscon-ditorū: et cū impator queret ab astrologis suis vbi ille esset dixerit q̄ esset in medio maris. Dicit Ily abenragel qn̄ mars fuerit in octaua domo dā-nificans dñm octauae dom⁹ mōris nati erit ex ferro. Et si saturnus fuerit in octaua domo dā-nificans dñm octauae dom⁹ mōris nati erit ppter carcerē et penas. Qn̄ luna fuerit in octaua domo cū cauda draconis significat q̄ mōris nati est ppter secessum vel medicinā laratiā. Qn̄ mercurius fuerit in octaua domo cū cauda significat q̄ mōris nati erit ppter mala opa aut ppter toxicū aut facta nigromantie. Qn̄ gradus occidentis et cī dñs abo dā-nati fuerit nato significat malā mortē. Qn̄ sol fuerit dā-nat⁹ in natuura te diurna vel luna in nocturna significat illud idē. Qn̄ significatores dā-nati fuerint sup terrā manifestā mortē significat et patente. Et qn̄ dā-nati fuerint sub terra mōris erit abscondita et occulta. Qn̄ aliqua infortunariū fuerint in octaua domo vel iuncta dño octauae dom⁹ significat fortē et ma-lam mortem. Et si aliqua fortunariū fuerint in octaua domo vel iuncta domino octauae domus significat bonam et pulchram mortē. Et siupiter

Differentia prima.

Fo. xxxij.

vel venus fuerit in hac domo fortis et liber a radis infortuniarum natus
erit fortunatus et laudatus et vivet annis. 73. et forte plus.

De nona domo. Textus.

Nona domus est peregrinationum itinerum fides atque religiosus sapientiae et libroꝝ epistolarum quoque ac legatorum narrationem seu rumoruꝝ atque somniouꝝ et insitum dimidie vite significat. dixit alendegod quod dominus triplicitatis domus peregrinationis. primus significat peregrinationem et omne quod accedit ei. secundus significat fidem atque religionem et validitudinem harum atque modorum earum. tertius significatur est sapientie somniouꝝ et stellarum et auguriorum et veritatis exercitentium in eis atque mendacis.

Glossa sup̄ textu none domus.

Nona domus. Hic ponit significatioꝝ none domus. Dicit quod nona domus sit peregrinatioꝝ et loqua itinerat sitque epistles et legatos et rumores atque somnia. Dicit Anduzgaz quod primus dominus triplicitatis huius domus sit peregrinatioꝝ et oꝝ quod ei accidit in peregrinatioꝝ. secundus sitque fide ac religione. tertius sapientiam et somnia. Dicit haly aberagel in rationibus huius domus aspice in itineribꝝ natuꝝ p̄mitꝝ a domino triplicitatis domus itineris: quoniam quoniam dominus triplicitatis domus itineris primus fuerit in bono statu et fortis fortunatus et receptus sitque quod natuꝝ ibi per itinera et mouebit se de uno loco ad aliuꝝ et erit fortunatus in itineribꝝ suis. Et si fuerit in diuerso statu ab eo quod diximus habebit impedimenta et grauamia in itineribꝝ et motibꝝ suis et erit vilipendus in eis et extra hec expellebit de terra et loco suo: nec in suis itineribꝝ aliquam utilitatem vel lucrum habebit. Et si dominus triplicitatis domus itineris secundus fuerit in bono statu fortunatus et receptus natuꝝ erit bone legis religiosus custos legios et si fuerit in diverso statu erit male legis noisabilis malus. et de malis opibus et incredulus. Et si dominus triplicitatis tertius fuerit in bono statu natuꝝ erit vidicor somniouꝝ: et quod quod videbit in somniis vidicuꝝ erit: nec metietur. Dicit idem haly scias quod mercurius habet posse ac significationem propria in causa legis et legalitatis separatum ab alijs planetis. Et scias quod quoniam fuerit in domo saturni vel in aspectu eius natuꝝ erit profundus cogitationum firmus in credulitate: laudat res alterius mundi magis quam istius: et credit eas ac multum cogitat in illis et amat eas: et tamen quod res istius mundi sint meliores quam istius abhorret ludos ioculationes et solatia: huius et patiens laborio ac idigentia marcie si fortune cadentes fuerit non aspicientes ascendas. Et si mercurius fuerit in domo Iovis vel in eius aspectu natuꝝ erit bonis bone legis et legalitatis et legis in qua fuerit obseruator. Et si fuerit in domo martis: vel in eius aspectu: et fuerit idem aspectus de quanto vel oppositio natuꝝ erit homicida irascibilis male factor male legis et vilipendet legem suam.

De decima domo. Textus.

Ecima domus est regina et operae sublimatioꝝ: vel exalta decima regni quod atque memoie et vocis scilicet imperii et domus. magisteriorum atque matruꝝ: et sitque dimidiuꝝ annorum vite. Dicit aledezgod quod dominus triplicitatis domus regie: primus sitque opus et

Alkabitij astronomi tractatus.

exaltationē scilicet sedis sublimationē et altissimā mansionē. scđs ī g̃ vocē spe
tis et audaciā in eodē. tertius significat stabilitatē eius atq; durabilitatem.

Glossa super textu decime domus.

Ecima domus. mus. Dicit decima domus est dom⁹ regis et sublimationis et exaltationis memoriæ et vocis in imperio et magisteriorum atq; matrum. Et significat dimitum annoi vite. Dicit anduzgam dñs triplicitatis decime. Primus significat opus nati et exaltationē suā et sedis sublimationem. Secundus si gnificat vocē imperii et audaciā in imperio. tertius significat stabilitatē atq; durabilitatē eius. i. quantū durabit in dominatione sua. Dicit p̃tolo meus in. 15. p̃positione centiloquij. Ascēdēta inimicorum regni ab eiusdem ascēdēta cadēta sunt et ascēdēta dñationū in illo angulo eius. Ascēdēta vero ministrantū succedēta angulis. Lūnitū autē ascēdēta in carū edificatiōib⁹ iudicāt oia q̃ in eis occident. Que nō ascēdēta sunt in regū ordinatiōibus quarūdā ciuitatū p̃nunciāt oia que sub eoz regno fieri et ascendētae apparitiōis alicuius secte in illis scilicet ciuitatib⁹ demōstrat q̃d sub illa secta futurū est in ipsis ciuitatibus. Dicit ibi Haly in p̃meto q̃ signa cadēta sunt quorū nullus est angul⁹ vel post angulū: et sunt quatuor scilicet duodecimū terrū sextū et nonū ab ascēdente. Et dicit q̃ notū est oī astrologo q̃ cū fuerit ascēdens nativitatis: aut altq; angul⁹ ei⁹ ascēdens aut altq; angul⁹ incep̃tiōis regni fuerit. p̃ nativitatis alicui⁹ cui regnū congruat p̃ficietur et regnū in illo regno: eritq; ei in illo honor et nō i alio. Quippe reges antiqui oīum nascentiū in regnis suis nativitates obserua- bāt: et ciuiusq; ascēdētae deprehēdebāt domū inimicorum regni vel sextū vel tertius vel nonū interciebant ipsū puer q̃ regnū ipsi⁹ esset contra re- gnum eoz. Et paucis interpositis dicit q̃ ascēdens alicui⁹ ciuitatis est signū ciuius ascēsione incipit q̃s collocare p̃num lapis in illa. Ascēdens secte est ascēdens signū in tpe quo illa secta incipit preualere sup̃ aliā sectā et sus- ceperunt eam immortales. et illud significat quātū durabit: et q̃cqd accidet in illa quādū durauerit. Dicit Haly abenragel q̃ signū medi⁹ celi fuerit ex signis igneis maxime si fuerit leo vel aries: et sol in eo: et pars regis fue- rit ibi in aspectu fortunārū natus sine vila dubitatione rex erit.

De vndeclima domo. Textus.

Vndeclima
domus.

Adēclima dom⁹ est fiducie et laudis atq; fortis: et amicorum et ministrorum ac auxiliatorum: et signū ānonū medietatis vite. Dicit alēde god q̃ dñs triplicitas dom⁹ fidu- cie p̃m signū fiducia. scđs amicos. tertius utilitatē seu p̃feciō eoz.

Glossa sup̃ textu vndeclima domus.

Adēclima domus. Hic ponit significaciones vnde- clima domus. Dicit q̃ vndeclima do- mus est domus fortune et fiducie atq; laudis: et amicorum et mi- nistrorum et auxiliatorum: et significat postremaz medietates.

medie vite. Dicit Anduzgam q̄ dominus triplicitatis domus fiducie pri-
mus significat fiduciā. Secundus significat amicos. Tertius significat
vilitates seu prefectus eorum. Dicit Ptolemeus in. 39. propositione cen-
tiloquij: esse malum vndeclime domus et eius dñi in intronisatione regum
significat quid accidet in consilioribus suis et eius substantia de malo. et
eodem modo erit malū esse secunde significans: q̄ modicum adipiscer. po-
pulus cum illo rege. Dicit Haly in commento Astrologi cōuenērūt super
hoc q̄ domus decima in omni ordinatione regū est locus ei⁹: et vndeclima
auxiliator⁹ eius et ei⁹ substantie et ascēdens est populi. scđa substantia po-
puli et nō impedit vndeclima cōsiliatores: et scđa substantiam populi. Dicit
Haly abenragel in rōnib⁹ h̄yus dom⁹. Aspice ad dñm triplicitatis hui⁹
domus primi: si inuenieris eū receptum fortunati et fortē iudica q̄ natus
habebit amicos multos lucra vnlitatē et bonū pro eis. Et si fuerit infortu-
natus et dānatus nar⁹ erit solitarius ab hominib⁹ non habēs amicinā cū
aliquo et retrahet et elongabit se ab illis q̄ procurant amorez et societatem
ip̄sius. Et si dñs triplicitatis ip̄sius domus secūdus fuerit fortis fortunat⁹
et receptus erit fortunatus honorat⁹ et diues abūdās in bono statu et bone
vite. Et si fuerit ab hoc statu diuersus erit laboriosus: et indigens ac pau-
perat⁹ et misere manifesse. Et si dominus triplicitatis ip̄sius domus ter-
tius fuerit fortunatus fortis ac in bono statu nar⁹ habebit filios remansi-
ros post eum in bono statu et diuitiis et fortuna sua. Et si fuerit infortuna-
tus debilis et cadens ac in malo statu natus nō habebit filium qui post eū
remaneat nec heredem sue generationis esse possit amicorum causa: ut
dominus ascēdantis sit receptus a domino: vndeclime domus eodem
domino. vndeclime domus existente fortuna et in bono statu: quoniam quā
do sic fuerit habebit amorem et conuenientiam cum socijs et amicis.

De duodecima domo. Textus.

Duodecima domus est inimicorum et laboris atq; tristitiae Duodeci-
inuidie et susurrationis calliditatis ingenior⁹ ma dom⁹.
atq; bestiarum: et significat finem vite et quod contingit matri-
bus in conceptione sua ex bono vel malo. Dicit aleander god
dominus triplicitatis domus inimicorum primus significat
inimico. secundus labores: tertius vero bestias et pecora. Nec sunt que si-
gnificant. p. 15. domus.

Glossa super textu duodecime domus.

Duodecima domus. domus. Et dicit q̄. 12. domus si-
gnificat inimicos et labores tristitiam atq; inuidias et susur-
rationes et ingenia atq; bestias que equitantur significat finem
vite: et quid continget mulieribus in impregnatione. Dicit
Anduzgam q̄ primus dominus triplicitatis huius domus significat ini-
micos. scđs sīḡ labores. tertius bestias magnas: et ip̄onit finē dictis dices
hoc est q̄ sīḡ. 12. domus. Dicit Haly Abenragel in iudicijs huius domus.

Alkabitij astronomi tractatus.

Elspice p̄mitus ad dñm triplicitatis huius dom⁹ p̄mū: z si iueneris eū for-
tunatū forēt z altū iudica q̄ inimici nati appodiabūt eū sup eo z de se fa-
ciet qcqd voluerit. Et si fuerit cadēs dānat⁹ z cōbusus z pegrinus natus
appodiabit se sup inimicos suos: z ipsi ipedent⁹ z accidet eis malū qđ cre-
debāt facere nato. Et dñs triplicitatis secundus huius domus fuerit for-
tunatus natus habebit modicas misitias z anrietates. Et si fuerit in
diuerso statu erit multaz impietat⁹ z tristicias z accidēt ei labores z spe-
dimēta z dāna magna in eo qđ hz z in corpore suo. Et si dñs triplicitatis
huius dom⁹ tertius fuerit fortunatus natus erit dyalecticus z eloquentie
bone z felix in rōnib⁹ z causis suis: z cōtra quēlibet aduersantē sibi p̄spe-
rabitur. Et si fuerit in diuerso statu erit debilis rationis ac loquele impedi-
te non habebit ius de aduersarijs z suis malefactouibus.

¶ De coloribus duodecim domorum. Textus.

Ignificant Etā. xi. domus colores: z hi sunt: nā domus
ascendens vel prima. z. xij. sunt albe. ii. z. xij.
vīrides. iii. z. xi. crocei. iii. z. x. rubce. v. z. ix. mellite. i. habent
mellis colorem. vi. vero. z. viii. nigre sunt.

¶ De gaudijs planetarum in domibus. Textus.

Tvnusquisq; Planetā habet in vnaqueq; istarum do-
morū quandam potestatem ex potesta-
tibus. s. accidentalib⁹ que dicuntur gaudiūz: quia mercurius
gaudet in ascendentē. Luna in domo. iii. Venus quoq; in. v.
z mars in. vi. Sol in. ix. Jupiter in. xj. Saturnus in. xij.

¶ De fortitudine angulorum. Textus.

Dicitur In significatione domorū z anguli significant
fortitudinē z perfectionē. Cadētes vero ab an-
gulis debilitatē z detrimētū. nīl qđ. ix. z. vii. significant rem
apertā z detectā cum fama. xii. z. vi. significant occultationes
z retentionē z vilitatē rerum. Anguli autē z dñi angulorum si-
gnificant magnitudinem honorū p̄cū fortune fortitudinem z exer-
citacionē z elongationem a casu: z presentia eoz in cadentibus est cōtra-
ria fortune. i. dedecus z casus. De succedentibus vero angulorū. domus
que succedit decē. i. vndeclima significat fortitudinē z fortunā mediā am-
corum. z ex ea parte in qua erat fiducia. z illa que sequit quartā. i. v. signi-
ficat fortunā medianā p̄ donationes z venerationes z causa filiorū cum
veneratione leticia z gaudio. que aut̄ succedit ascendentī que est scđa si-
gnificat similiter fortunā mediā ex causa substantiale z ministrop̄: qđ vero
succedit septime. i. octaua significat similiter fortunā mediā ex almaueris.
Id est ex substantia que hereditat a mortuis z rebus occultis.

¶ De significationibus dominorum angulorum. Textus.

E quoq; sunt significaciones domorum angulorum dum ascendentis in ascendentem significat et⁹ fortuna per semetipsum: et per eius acquisitionem: et significat presentia eius. i.e. per regem et magisteria altiora. et cu fuerit. i. viii. per cōuentiones et factores atq; vrores per presentiam quoq; eius in quarta significat fortunam p hereditates et causas patrum et per productiones aquarum et populationes vel plantationes. i. edificationes et ex rebus antiquis et radicalibus. ¶ Significat quoq; dñs. x. per pñtiā suā in eadē decima fortunā vel per regem vel p regnū magnū et magisteria altiora: et significat p pñtiā suā i septima regnū p victoriā contētū et ex causis vrorū et p pñtiā et in quarta significat regnum p amicitiā nobilitū et regis et p causas tribunorū et p dispēsatores regū et cultus terrarū et edificationes ciuitatū et p divisiones fluminū custodiās ciuitatū et ex rebus antiquis: et p pñtiā suā in ascendentē significat regnum p ingentia et per pñquitatē regis rebus vulgi. ¶ Presentia aut dñt septimā in septima significat fortunā p negotiaciones et p cōuentiones et p nutritiones quoq; et mulieres: et p satores: et significat p pñtiā et in quarta p cōuentiones mulierū et p negotiaciones: et p causas patrū et hereditatū et cultus terre et pñtiā sua in ascendentē p conuictiones et negotiaciones p causas medicine atq; astronomie: et p opera spiritualia atq; ingentia et similitudine: et significat p pñtiā suā in decima fortunā p cōuentiones et negotiaciones et p vrores et p causas regis. Presentia vero dñt quarte in quarta significat fortunā ex cultu terre: et fructu p causas patrū atq; res antiquas et p presentia eius in ascendentē significat fortunā ex cultu terre et fructu p ingentiū et cōsiliū p funditatem: et presentia sua in x. significat pfectū ex cultu terre et fructu p causas regis et magisteriorū. Et pñtiā sua in septima significat fortunā ex cultu terre et fructu p causas vrorū et satorū: et p negotiaciones. Hec significant dñi angulorū p pñtiā suā in angulis suis. Similiter g facies de presentia dominorū ceterarū domorū: et iō introduxitur in dominos angulorū ut essent exemplar in ceteris. ¶ Additio. Cū planeta fuerit Additio. In primo gradu anguli h̄z totā suā potētiā que est vt octo: cū aut distat ab angulo quinq; gradibus perdit vnā potentiam: si per decē perdit duas: si p quindecim perdit tres: si per viginti perdit quattuor: si per vigintiquinq; perdit quinq;. Nam reliqui quinq; gradus sapienti virtutē domus sequentes. Nota tñ q; nona pars alicuius domus remanet alicui pñtis expers.

Glossa super textu de significacionibus domorum angulorum.

Ignificant et duodecim domus colores.

Hic ponit significaciones. 12. domorum: quantum ad colores. Et dicit q; prima domus et. 7. sunt albe. 2. et. 12. virides: et 3. et. 11. sunt croceae. et. 4. et. 10. sunt rubee. 5. et. 9. sunt haberes colorē mellis. 6. et. 8. sunt nigre. Postea dicit q; quiūbet planetarū habet in aliqua istarū domorū quādā ptatē accīntalē que rocat gaudiū. Mercurius em gaudet in ascendentē. luna gaudet in. 3. domo. Veneris in. 5. Mars in. 6. Sol in. 9. Jupiter in. 11. Saturnus in. 12. Deinde dicit qd ar. gaudiū si e iii

Alkabitij astronomi tractatus.

gnificant fortitudinem et perfectionem. Cadentes vero ab angulis significant debitatem et detrimentum excepto q. 9. domus et 3. significat rem apertam: et detectram cum fama: et hoc ideo quia sunt gauda luminariorum sicut iam dicebatur quod sol gaudet in. 9. et luna in. 3. Et. 12. domus et. 6. significant occultationem et vilitatem terreni. postea dicit qd anguli. s. prima domus. et. 10. et. 7. et. 4. et domini ipsorum angularium significant magnitudinem honos et fortunam: et elongationem a casu et infortunio. Et presencia dominorum angularium in cadentibus ab angulis significant infortunium et de decus et casum. Et 11. domus que succedit decime: et eius dominus significant fortunam medium. i. significant fortunam: sed non tantam quantam. 10. Et. 5. domus que succedit quarte significant fortunam mediem per donationes et causas filiorum. Et secunda domus et eius dominus significant fortunam medium ex causa substantie ministrorum et auxiliatorum. Et. 8. domus et eius dominus significant fortunam mediem ex substantia que hereditatur a mortuis et a rebus occultis. Postea ponit significaciones dominorum angularium cum fuerint plentes in ipsis angulis. Et dicit qd presentia domini ascendentis in ascendentem significat eius fortunam per semetipsum et per propriam acquisitionem. Et si fuerit in. 7. significat acquisitionem per conuentiones et vrores. Et si fuerit in. 10. significat acquisitionem per magisteria. Et si fuerit in quarta significat acquisitionem per hereditates: et ex causa patrum: et per productionem aquarum et populationem terrarum et ex rebus antiquis et radicalibus: alia littera habet radicalibus: Presentia vero domini decime in. 10. domo significant fortunam per regem et regnum magnum et per magisteria alta. Et si fuerit in. 7. significat regnum per victoriam contentio num et per causas rrorum. Et si fuerit in. 4. significat regnum per causas ministrorum regis et per cultus tertiarum et per edificati ones ciuitatis et divisiones fluminum et per custodias ciuitatium ex rebus antiquis. Et si fuerit in ascendentem significat regnum per ingenia et propinquitate regis ex rebus vulgi. Presentia domi. 7. domo in. 7. domo significant fortunam per negotiaciones et per conuentiones et cōmendationes. i. de positiones et per mulieres et per satores. Et si fuerit in. 4. significat fortunam per conuentiones et negotiaciones et per causas patrum et hereditatium calitus terre. Et si fuerit in ascendentem significat fortunam per conuentiones et ne gociationes et per causas medicine et astronomie et per opera spūalia atque inge nita et cetera silia. Et si fuerit p̄fis in. 10. significat fortunam per conuentiones et negotiaciones et vrores et per causas regni. P̄fia p̄o dñi. 4. domo s̄igt fortunam ex fructu et per causas patrum atque per res antiquas. Et si fuerit p̄ sensis in ascendentem s̄igt fortunam ex cultu terre et fructu per plenitudinem consilii et ingenii: et si fuerit p̄fis in. 10. domo s̄igt pfectum ex cultu terre et fructu per causas regni et magisteriorum. Et si fuerit p̄fis in. 7. domo s̄igt fortunam ex cultu terre et fructu et ex parte mulierum et per causas vrorum et satorum et per negotiaciones. Deinde dicit hoc qd dictimus significant domini angularium quando fuerint presentes in ipsis angulariis. Et sicut dictum est de angulis: ita intellegas de alijs dominibus suo modo hinc naturam. s. cuiuslibet domus: et dicit qd ideo introduxit dominos angulari: ut sint exemplar in alijs dominibus.

Qualiter sciatur quis planeta sit dominator. Textus.

 Cum volueris scire planetā dñatorem rei aspicias quis planetā sit pluris autem naturā in domo rei: et planetā videt ergo quā planetā sit fortior in domo rei: et in parte eius ex fortitudinib⁹ quas p̄dītimus id est ex nūero quē p̄dītimus dū de fortitudine planetāz: et p̄tate traximus et q̄ fortior oib⁹ fuerit in loco rei: ipse erit dñator eius: ubi ḡra: si interrogatio fuerit de substatia et volueris scire quā sit dñator ei⁹ et fuerit scđa domus q̄ significat substatia sc̄y q̄ntus gradus arietis: quā dom⁹ est martis: h̄z in h̄ loco mars quinq̄ fortitudines: exaltatio q̄z est solis: et h̄z in eo q̄rtuo fortitudines: et etiā ipsi⁹ solis triplicitas: et h̄z in eo tres fortitudines: h̄z ḡ sol ibi septē fortitudines: et est termin⁹ Iouis: et h̄z ibi duas fortitudines: et est etiā facies maris: et h̄z ibi vñā fortitudinē ḡ mars h̄z ibi sex fortitudines: quinq̄ ex domo et vñā ex facie: et sol septē: et talis planeta vocat almuta. i. vincēs. Sol ergo accipit ibi p̄cipiatū: quā h̄z ibi septē fortitudines t̄p se dñat ibi ī domo substatia. Si t̄r accipies in loco partis substātie et p̄tis fortune et p̄cipiez illorū facies Iouē q̄ est significator substātie nūeraliter et cōmīscib⁹ p̄tū et plātarū telumōria: et facies hoc id ē de omnib⁹ dñibus et sc̄es dñatōrē earū.

Glossa super textu et cum voluerio.

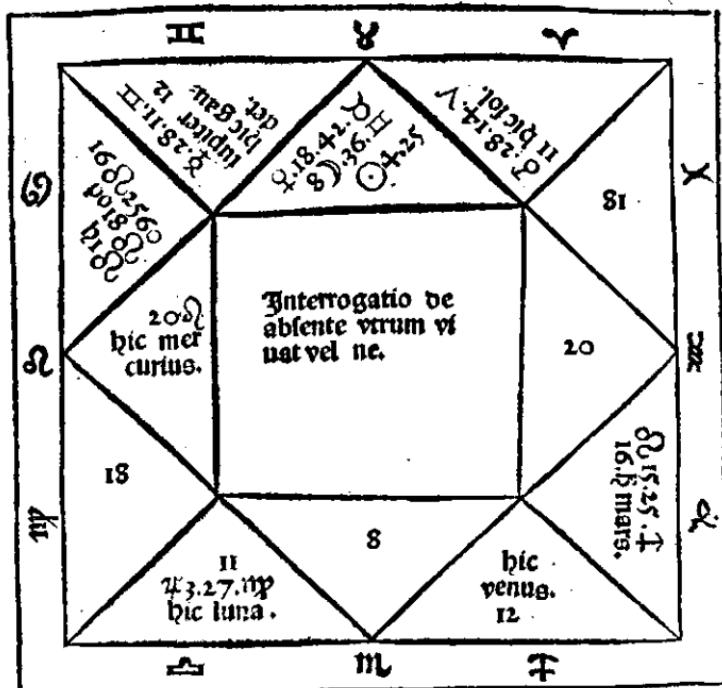
 Cum volueris scire planetā dñatōrē: hic auctor docet eligere signōrē: et p̄t diuidi in duas p̄tes qm̄ l̄ p̄tia pte facit q̄ dictū est. In scđa pte ponit exēplū ibi. Herbi ḡra. Sna auctōris ē ista q̄ i cognoscēdo significatōrē rei debem⁹ aspicere ad duo. p̄mo debem⁹ aspicere ad domū ī q̄ ēnā illius rei cui⁹ q̄rim⁹ significatōrē. Scđa debem⁹ aspicere ad planetā q̄ de sūt nā signōrē rē. ubi ḡra. Si q̄ fiat p̄ substātie debem⁹ aspicere ad scđaz domū q̄ est dom⁹ substātie: et cu hoc debem⁹ aspicere ad Iouē q̄ signōrē de ppria nā substātie. Et si q̄ fiat de muliere debem⁹ aspicere ad. 7. domū q̄ ē dom⁹ mulier: et cu hoc debem⁹ aspicere ad venerē q̄ de ppria nā ē signōrē mūllep: et sic de alijs fīm ppriis nās domoꝝ et planetāz. Et tñ intelligēdū q̄ planetā quē eligim⁹ ex pte dom⁹ debem⁹ tenere p̄ signōrē p̄ncipali. Et planetāz q̄ signōrē nam rei debem⁹ facere p̄cipiē i signōrē. Est ergo sna h̄re: cu volueris scire planetā dñatōrē sive signōrē rei aspice q̄s plāctaz h̄eat plures fortitudines ī domo rei q̄site et fortitudinib⁹ dictis i.e. de fortitudinib⁹ et dignitatib⁹ ip̄for. Et ille q̄ abūdat ī nūero fortitudinū ille ē dñatōr sive signōrē. Et est intelligēdū q̄ ī interrogatiōnib⁹ ascēdes sive p̄ma dom⁹ s. mp. attribuit q̄rēti et planetā abūdās ī nūero fortitudinū ī domo illi⁹ rei de q̄ fit q̄stio est significator rei q̄site. Auctor ponit exēplū ī li. a. Et dicit si interrogat⁹ fuerit de substātie: et volueris scire q̄s planetāz: sive dñatōr: sive significator ei⁹ et fuerit scđa dom⁹ q̄ ē dom⁹ substātie. 5. grad⁹ arietis. quā aries est dominus martis h̄z ibi mars quinq̄ fortitudines. Et est exaltatio solis: et 10 sol h̄z q̄rtuo fortitudines rōne illi⁹. Et ē ē solis triplicitas et rōne illi⁹ h̄z ibi tres fortitudines: et est termin⁹ Iouis: et rōne illi⁹ h̄z ibi duas fortitudines: et facies martis: et rōne illi⁹ h̄z ibi vñā fortitudinē. Sol īgit h̄z ibi. 7. fortitudines: et mars sex: et Jupiter duas: patet ergo q̄ sol h̄z ibi plures fortitudines. Et talis planeta. sc̄y habēs plures fortitudines vocat almutē id est vincēs. ergo sol ī tali figura esset significator substātie et codē mō faciēdū ē de alijs.

Alkabitij astronomi tractatus.

Glossa super textu ex potestatibus.

X potestatibus qz planetarū accidentalibus. ¶ Ita pars continuatur sic. prius autor determinauit de dignitatibus planetarum essentialibus. Hic de terminat de dignitatibus ipsum accidentalibus: et expedit se brevissime dicens qz est vna dignitas accidentalis planeta rum que vocatur haim. et est hec vt planeta diurnus sit in die super terram et in nocte sub terra. Et planeta nocturnus sit in nocte super terram et in die sub terra. Et etiam si sit planeta masculinus qz sit in signo masculino. et femininus in signo feminino: tunc dicte planeta esse in suo haim in sua similitudine: et erit tunc fortitudo sua sicut fortitudo virti in loco sui profectus et lucri atqz fortune. Et si cōpleta est expositio p̄ime differētis alkabitij in introducōri ad magisterium iudiciorum astrorum. ¶ Quidam homo interrogauit de quodam absente vtrum esset mortuus vel viuus et fuit ascendens questionis. 20. gradus leonis et incidit talis figura.

Asperi in hac questioē et dedit ascendētē et eius dñm et lunā absenti p quo facta fuit q̄sto. Asperi et inueni dñm ascēdētis in medio celi: ppter qđ vi debat p̄ma facie q̄ viueret in p̄spēritate: sed q̄ inueni saturnū in āgulo orientis p̄p̄ angulū ista duos gradus d ubitai de vita illi⁹ specialiter: q̄ ibidē in fortunauit partē fortune. Deinde asperi ad domū mortis: et inueni venerē fortiorē ibidē id est in domo mortis plura habere testimonia q̄ exaltationē et triplicitatē asperi ad locū eius in figura qualiter se haberet ad ascēdens et ad dñm ascēdētis et ad lunā et inueni eaz aspicientem ascēdens aspectu quarto et saturnū ibidē existētē eodem aspectu proper qđ magis dubitauit de vita. Deinde asperi ad lunā et inueni eā oppressaz sub radijs solis hoc fuit vnu signū mortis. Inueni etiam lunā separataz a venere cunctē ad coniunctionē dñi ascēdētis et trāstulit naturā dñi dominus mortis ad dñm ascēdētis. Hoc fuit certius signū mortis. Et his col legi qđ homo ille pro quo facta fuit questio esset mortuus: inuentumq; est ita. Et quia Saturnus existens in ascēdēte fuit dñs septime domus significator v̄polis illius p quo facta fuit questio: et venus significatrix mortis asperit euz significabat hoc quod forte interactor commiserat fornicatiō nem cum rxore illius pro quo questio facta fuit.

Differentia secunda in naturis planetarum septem et quid sit illis proprium et quid significant de esse rerum. **A**nota q̄ saturnus habet regnū. Jupiter iusticiā. Mars miliciā. Venus questiū. Mercurius scribanī. Et scire debes vnu scitu dignissimū qđ marci⁹ fici⁹ libro de triplici vita dili genter notauit. Hoc illud est. In ordine saturnino inferior quietē querit a superiorē. In ordine iouiali inferior venerat superiorē. In marciali ordine inferior timet maioriē. In solari adurat. In venereo amoīis dulce dñe trahitur. In mercuriali discere querit et in Lunari mouet desiderat.

De differentia secunda. Textus.

Tquia auxiliante deo iam peregimus qđ proposut mus tractare de circulo signorum et eius accidentibus prosequamur nunc intentionem septem planitarū et naturas eoz esse quoq; eoz et quid significet. **A**dditio. q̄libet plācta p̄prias h̄z infirmitates q̄ sc̄d̄ si gnat grad⁹ azemena lucidos vel tenebrosos: āgulos vel cādētes crescut durant vel minūntur. **S**aturni egreditudines sunt pr̄scis catarrus febris ethica splenētia hydroptilis ventris solutio. Grauiores morbi vt lepia clephāria alopecia podagra cancer et sifa que prouentunt ex frigiditate saturnina. Letera text⁹ habet.

Additio.
Aux saturni
ni est circi-
ter p̄ inci-
pis sagitta
ris. Medi⁹
cursus sa-
turni ēvno
die duorū
minutorū
et triginta
quinq; mi-

Saturnus est masculin⁹ malus diurnus et est significator patrum si fuerit pueri nativitas in nocte: et signifat senectutem vltimā si fuerit occidentalis: et initū senectutis si fuerit orientalis: et signifat grauitatē frigoris et siccitatis

De saturno. Textus.

Alkabitij astronomi tractatus.

et ex complexione corporum melancolicam; et augmentum eius atque distillationem. Et fortassis erit quandoque complexio frigida humida ponderosa et fetida est odoris; et multe comestiones et vere dilectionis et significat profunditatem consilii; et multitudinem silentij; et ex magnitudine res antiquas et preciosas; et significat cultus agrovum et populationem terrarum et fluminum si fuerit fortunatus; et res viles et laborosae si fuerit malus; ut confricationes in balneis; et fullones et nautas. Et si fuerit fortunatus erit vere dilectionis spaciose et patiens. Et si fuerit malus erit indiscretus instabilis tristis et merens male suspicionis multum suspiciens et mouens homines in suspirationibus. Et si fuerit fortunatus significat de substantia res antiquas et durabiles et hereditates terte cultus; et si fuerit malus significat aquas sordidas et mali sapores veteres atque conuertibles. Et ex infirmitatibus morbos et gromaticos et melancolicos et viscosos et congelatos acutos; et leprosum morpheam podagram et cancrorum et cetera huiusmodi; et significat peregrinationes longinquas carceres et vincula laborem quoque actarditatem et afflictionem et aliam uenientem idest substantias mortuorum; patres etiam et avos et fratres maiores eunuchos seruos et viles homines; et significat ex operibus opera coriorum si fuerit solus significator absque complexione alicuius planetarum; quod si complectitur ei Jupiter significat opus pergamendi in quo scribuntur diuinii libri. Et si complectitur sibi mars significat soleas solularum et preparationes earum. Et si complectitur sibi sol significat opus consuetorum coriorum. Et si complectitur ei venus significat opus cortorum ex quibus sunt timpana et alia instrumenta quibus vtimur in ludis. Et si complectitur ei mercurius significat opus cortorum in quibus scribuntur teletamenta et numeri stupendiorum. Et si complectitur ei luna significat preparationem coriorum ferarum et montanorum animalium et huiusmodi iumenta; et significat de sectis eam que ynitates confitetur; si fuerit fortunatus; et si fuerit malus significat credentiam ynitatis cum multa tamen heitatione idest dubitatione. Et dixit messchala idest quez voluit deus exaltari; qui fuit unus astrologus in scientia perspicuus iudicis; quare sic dicitur et significat fidem iudiciam ideo quia antiquioribus; et omnes confitentur eam et ipsa nullam aliam; sicut Saturnus cui omnes iunguntur et ipse nullus significat quoque indumenta nigra. Et direunt quidam alii quod Saturnus significat interiora auris et splenem; ac Itex satur stomachum; et habet ex coloribus nigredinem; et de saporiis sanguinosus significat et acerosos. Et ex diebus sabbatum. et ex noctibus eaque que precedunt quartum velicaz tam feriam. Et quantitas orbis eius est novem graduum. Et anni frigide melancoliae eius sunt. xi. maximu vero. 46. et maiores. 57. et medii. 43. et dimidium cum partibus minores. 30. Fortitudo eius in plagiis circuli est in dextra septentrionis. patitur flagit. Et dixit messchala quod significat de figuris hominum hominem inter nigrum et croceum; qui cum ambulauerit mergit oculos suos in terram ponderosum iesu adiungens pedes; et macer recurvus habens paruos oculos; et siccum cujus venosus rara habens barbam in maxillis labia spissa callidus ingentiosus seductor interfector. Et dixit Dorotheus hic significat hominem corpore valde pilosum iunctis supercilij; et habet ex regionibus Ascine et indiae et oem terram nigrom. Et ex partibus habens partem fortitudinis et stabilitatis

litatis. significat terras vel res terrarum et hereditatum: et eos quos presunt operibus et audacia et labore ingenia et causas mortis. et habet ex partibus numeris di achiud et alchiut et eorum confina et terras nigrorum et montes eorum.

C Additio. Saturnus habet temporis signum. Jupiter (qui est dator substantiae) dat ardorem avaricie. Mars dat feruorem iracundie. Sol ambitionem dignitatis. Venus dat incendium luxurie. Mercurius dat desiderium curiositatis. Luna dat dispendium inconstantie.

Additio.

Glossa super textu scđe differentie.

Differentia secunda in naturis septem planetarum.

C Ista est secunda differentia huius libri in qua auctor determinat de naturis septem planetarum. Et potest dividiri in quatuor partes: quoniam primo determinat de naturis et proprietatibus septem planetarum. Secundo determinat de ordine seu principatu planetarum in conceptionibus. Tertio de natura capitii et caude draconis. Quarto determinat de ordine planetarum in domino dieorum et horarum. Secunda pars incipit ibi: de ordine vero planetarum. Tertia ibi: caput draconis. Quarta ibi si aut fuerit aliqua dies. Quinta pars dividit in septem partes: quoniam primo ponit naturam saturni. Secunda lunes. Tertia martis. Quarto solis. Quinto veneris. Sexto merurij. Septimo lune. ubi partes incipiunt patet in littera. Primo ponit naturam saturni et quid significat ex rebus et moribus hominum et ex sectis et cetera. que oia plane apparent in littera usque ad illam partem de annis fridarie. **C** Circa quam partem est intelligendum quod quoniam dicit anni fridarie saturni sunt. II. intelligendum est annus gubernatio in vita nati. Ad cuius evidentiam est sciendum quod in nativitate diurna incipit fridaria a sole et gubernat ipsum. IO. annis postea gubernat ipsum venus secundum quantitatatem annorum suorum. Deinde mercurius: et sic secundum ordinem planetarum eundo usque ad finem vite. Si autem nativitas fuerit nocturna incipit gubernatio a luna et gubernat ipsum secundum quantitatatem annorum suorum. Post lunam gubernat ipsum saturnus secundum quantitatatem annorum suorum: et sic secundum ordinem planetarum. De hac materia est capitulum proprium in quarta differentia et ibi dissolutus loquetur de hac domino concedente. Quando autem dicit in littera: maximi vero: intelligendum est de annis quos dant planetae in duratione rerum scilicet in sectis et in alijs magnis rebus. Quando autem dicit maiores et medi et minores intelligendum est de annis quos dant planetae in nativitatibus hominum ad vivendum: et sicut dico de saturno ita de alijs planetis intelligas. Dicit Ptolomeus in. 82. propositione pumpe partis maius ac fortius opus saturni est in frigidare et desiccare modicum propter fortitudinem frigoris: et videtur hoc esse pro eo quod est elongatus multum a calore solis et humidis fumositatibus terre. Hic Albusazar redarguit Ptolomeum et ponam deo dante rationes suas in fine

Alkabitij astronomi tractatus.

huius partis de naturis planetarum. Dicit haly in commento propositionis preallegate q̄ Ptolomeus vult dicere q̄ saturnus facit hoc opus eo q̄ opus suum est multum elongatum ab opere solis quod est opus caeloris: et a luna cuius opus est attrahere humores: quia quando insperit comparationem saturni cum sole et luna inueniet quod ambobus erat cōtrarius. et propter hoc dixit conuenit vi frigidus sit et siccus. Et Ptolomeus met̄ glosauit hanc comparationem in eo quod sequitur. Dicit Ptolomeus scire quidem virtutem huius planete et aliorum erit propter rectificationem figurarum in respectu solis et lune: quoniam earum aliquas videmus mutantes aerem una manerie mutationis et earum aliquas alia manerie in diversis ordinacionibus mutationis augendi et minuendi. Dicit haly in commento. Si memoriaz habes de eo q̄ tibi dixim⁹ quo modo probare possumus stellarū erit virtutes: glosa non indiges in hoc. Et si huius oblitus es ausculta. dico tibi quod sol et luna eo quod eorum opera magis apparent q̄ opera altiarum stellarum. et sunt nobis magis manifesta: et opera reliquarum stellarum abscondita videntur: conuenit vt inspicias ad stellas habentes communitatēm cum duobus luminariis per figurās. id est per aspectus si augent in suis operibus vel ab eis minunt: et sic ibis inspiciendo ad omnes: donec certitudinez scias omnium nō semel sed plures. Et si inuenieris q̄ semper sequantur eam maneriem operandi scies pro certo cuiusmodi virtute habent. Dicit haly abenragel de natura saturni. Saturnus est planeta senex magnus fessus vili penitus anxietarū tristiarum longarum infirmatum. natura eius est frigida et sicca et assumulatur melancolie que gubernatur de omnibus humoribus. et nullus de ea. Quando fuerit almutem alicuius nativitatis: et ipse in cancro natus erit turpissimi vultus et mirabilis creatura in forma et visione sua. ita qd expauescent et mirabuntur quotquot videbunt eum et auident loqui de ipso. Dicit alfraganus q̄ corpus saturni est. 91. vicibus tantum quantum terra.

¶ De ioue.

Textus.

Piter fortuna masculinus diurnus: et est significator substantie et operatur calorem et humiditatem temperata aereum sanguineaz et de etatibus significat iuuentutem vlosq; ad perfectionē etatis: et ex magisteriis q̄ pertinet ad legē. ut iusta iudicia iudicare: et pace int̄ hoīes mittere et i bonis studere et substantie significat abundātiā: et ex negotijs illa q̄ fiunt absq; seductionē et sigt̄ aiam et vitā et letitiā et veritatē et religionē et patientiā et oē preceptū pulchru et preciosuz et abundātiā venēris: et ex infirmitatib⁹ q̄ fiunt ex sanguine p̄ augmentū quātitatis q̄ nō fuerit superflua extra naturam nec ex sanguine vsto et cōvertibili: et planeta sapientie et intellectus et visus. Quis si cōplectit saturnus significat nigromantiā et incantationes et exorcismos et cetera. Et si cōplectitur ei Mars significat scientiaz medicine. Et si cōplectitur ei sol significat scientiam sectarū et prudentiam in cōtentib⁹ et disputationib⁹. Et si complectitur ei venus significat compositionem sonorum et altiarum scientiarum delectabilium. Et si complectitur

et Mercurius significat scientiam arithmeticę et scribendi astronomiam quoq; et phyllosophiam et geometriam. Et si complectitur ei Luna signifcat scientiam dispositionis aquarum et mensure earum necnon terrarū et ex qualitate animi significat largitatem et verecundiam atq; iusticiam et ex sectis pluralitatem atq; simulationem. Quidam autem dixerunt q; significat epar et stomacum et aurem sinstram et brachia atq; ventrem: inferioria quoq; pectinis: et intestina et ex coloribus colorem cineritum et viridem et horum similes: et ex saporibus habet dulcē et quantitas orbis eius est graduū nouem. et ex diebus habet diem Iouis. et ex noctib; noctem diei lune: et anni fridarie eius id est dominationis eius sunt duo decim. et anni maximi sunt. 428. maiores septuaginta nouē mediis. 45. et dimidiis: minores vero duodecim. et fortitudo eius ex plagiis circuli est in occidēte. Et dicit messehala q; ex hominib; significat hominem album habentem ruborem in facie: habentem oculos non prouersus nigros: nares non equales et bieues caluum: in aliquo dentium habentem nigredinem pulchrie stature boni animi bonis morib; pulchru corporis. Et dicit Doz rothius q; significat hominem habentem magnos oculos: et pupillam latam barbam crispam: et habet ex regionibus alchirath et babyloniam et asen et persidem et alaormes et archadiam et ex partibus habens partem habitudinis profectus et significat fidem et appetitum in bonis: et ex operibus salubritatem securitatem et participationem. C Additio. Jupiter significat squinantiam peripoplexiā: pleuresim: appoplexiā: psalmuz: et phaleam: litargiam: cardiaca et omnes egritudines que ex abundātia sanguinis vel corruptionis eius proueniunt. Aut iouis est circiter quindecim gradum virginis. Nodus motus iouis est quatuor minitorum et quinquaginta nouem secundorum.

Glossa super textu Iouis.

Apiter fortuna masculus. **H**ic ponit naturam Iouis et planum est qd dicit in littera. Iouis aut virtutis opus est complexionis tēperate et locus sui motus est medianus inter frigiditatem saturni et calorem martis et ppter hoc conuenit ut calefaciat et huectat. Dicit Haly in cōmento. multi crediderūt cū audierunt hoc verbū Ptolomei qd opera stellarū secundū ei³ opinionē sequerent̄ loca spherarū secundū q; vna existit supra aliā sicut creditit hīza auenquinton et alkindus et aliū qui cū talibus rationib; nos impedierant. Ego vero dico q; si opera stellarū sunt sūmū naturā qd possunt scrii ppositiones quadriniales: qm radices harū ambarū scientiarū dūcerse sunt vna s. i. ab alia. Ampli² si oia corpora celestia nō sunt alicuius complexionis: calide: humide: frigide: neq; sicce sicut pbaut Aristotleles qd pōt Iouis complexionē tēperat eo quod sphaera sua existat inter illam martis et saturni. Nam si bene ad dictum inspereris Ptolomei inuenies non esse prout ipsi crediderunt. Et postea docuit nos viam qua scirens virtutes stellarum. ponit hoc vice alia in hoc loco dicens qd quando probauerimus modum operis quod operatur in aere nos circundante inueniemus q; est medianus inter magnam frigidū

Alkabitij astronomi tractatus.

tatem quā facit saturnus. et magnum calorem quem facit mars. et hoc abs
Eius mar firmat id qd̄ dixit quod calefacit̄ humectat̄. Dicit Iohannes abenragel Jupi-
tis est circ̄ ter est planeta equalitatis: communis: bonitatis: melioramenti: intelle-
ctus: grauitatis: sensus: et pietatis: quia temperatus est qualis et fortuna per aspectum
dū leonis et corporalem iunctionem significat bonitatem meliorationem legem sim-
medius ei⁹ plicitatem et castitatem dirigit et non damnat: populat et non destruit. ab-
mot⁹ est tri horret saturnum et eius naturas. Quando deus incepit et creare mundum
ginta vñ⁹ erat in domo ascendere: lucebat in ariete thauo et gemini: et minuit lux sua
minuti et in cancer leone et virgine: obscuratur in libra scorpione et sagittario: et mi-
sextdecim se. nuntur eius obscuratio in capricorno aquario et pisces. Dicit alfraganus
cundorum. q̄ corpus tonis est. 95. tantum quantum terra.

De marte.

Textus.

Ars masculinus nocturnus malus: operat̄ calorem et
lūcitatē et significator fratru⁹ et pere-
grinationum: et habet ex etatibus iuuentutem vñq; in finem
iuuentutis: et natura eius colerica amari sapori⁹ et ex magis-
terijs omne magisterium igneum et quod fit p ferrū et ignem:
sicut ei⁹ percussio gladiorum cum martellis. Liq; ei cōpletebitur Satur-
nus significat percusionem ferrī. Si Jupiter significat percusionē eris.
Si sol significat percusionem nummorū aureorum. Si venus significat
magisterium ornamenti. Si mercurius percusionem acuum. Si luna
significat percusionem lancearum et librorum. significat etiam cum solus
suscipit significacionem opus medicinae. Si nullus planeta ei cōpletebitur
significat minutionē: et vulnerationem et operationem et vulnerum. Et si
complebitur ei⁹ Saturnus significat opus medicinae et vulnerum. Et si
iupiter significat opus naturarum. Et si sol significat curā oculorum. Si
venus significat opus ornamenti: ut tonsuram crinum et barbarum et
et abscisionem vngularum: et si mercurius significat abscisionem venarū.
Si luna significat eradicationem dentium et purgationem aurum. Et p
se significat iniurias miserorum et effusionem sanguinis et oppressiones p
vim et abscisiones viarū et iracundiā et ducatū exercitus et festinationē in
uerecundiā et peregrinationē extra patriā. et feditate coitus et caſus pue-
rōrum. i. abortiuorum: et fratres medios atq; sorores: scientiā ac discretionem
cure bestiarū. Et ex infirmitatibus febres calidas et sanguineas et pustu-
las sanguineas aladraha q̄ est rubedo corporis cū asperitate et feditate et
comestioe carnū cū putredine: et dimidijs capitū dolorē: et ignē scāru⁹ et pa-
uorē et cogitationes horribiles que inquietant hoies et commouent et impe-
diunt atq; inanes reddunt: et quicqđ fuerit cū inflāmatione caloris. Et ex
qualitate animi cōmotionē. s. animi et cōturbationē. Si aspererit eū Sa-
turnus significat odii et maximā inuidiā: et ex sectis eā in qua bellū fuerit
et vniatē et celeritatē mutationis a fide: et multitudinem hesitationis et
mutationē de testamento in testamentū: et tunc m̄ hec ola sub vnitate. Di-
xerunt quidā q̄ h̄z ex mēbris fel renes et venas et decursum spermatis et
dorsum: et h̄z ex colorib⁹ rubedinē: et ex saporib⁹ amarū: et quantitas orbis
ei⁹ est. 8. gra. et ex dieb⁹ h̄z diē martis et ex noctib⁹ noctē sabbati: et anni fr̄
darie eius sunt septē et anni eius maximi sunt. 264. maiores sunt. 66. me-

dis aut. 40. et dimidiū: et minores. 15. et fortitudo ei^{us} in plagiis circuli in meridie. Et dixit mesceala q̄ significat de imaginibus hominum rubrum habentem capillos russos et faciem rotundam leviter hoies de honestate habentem oculos croccos horibilis aspectus audacie als citia habetem in pede signum vel maculam. Et dixit Porphyrius q̄ significat habentem acutum aspectum: et ex partibus parte audacie et significat perseverantiam calliditatem et superbiam et leuitatem et mobilitatem et audaciam et negotiationem acutitatem et festinationem in omnibus rebus: et habet ex partibus mundi Alce et terras romanorum r̄sq; in occidente: et terras tuscum. Additio. Mars significat egritudines epatis: febres tertianas: continuas: epidemias: emicranie: heripillā et illas q̄ pueniunt ex colera maxime rubra.

Glossa super textu Martis.

Ars masculinus. in littera. Dicit Ptolomeus mars p̄spite desiccat et per vim nature sue cōburit eo qd igneū h̄z colore et q̄ circa sole est: et qm̄ sphaera i qua sol cōsistit posita est sub eo. Dicit Haly in commento. Ptolomeus vult dicere q̄ op̄ virtutis martis. i. q̄ experimur inuenimus siccitatis magne. Ad id qd dirit q̄ virtus martis cōburit eo qd igneū h̄z colorē. dico qd stelle sunt substātē simplices et nō cōpositae ex naturis diuersorū elementorū: apparitio sui coloris est recta eo qd ibi nō est aliqd qd mutet colorē cōuentē eidē substātē. Ptolomeus aut̄ docet nos p̄ hoc dictū: regulā qua scimus virtutē stellarū quā per nos intelligere nō possumus et possumus eam intelligere per colorē. In hoc enī dicto adest dubium qd nos soluere oportet. Nam multi credunt q̄ color nō ostendat virtutē rei et hoc est virtus i terrenis ppter cōmixtionē elemētorū q̄ in eis est tñ in celestib; nō est ita: q̄ exz subtilitate nō ē vlo mō cōposita ex aliquo elemēto. Et ppter hoc rediit Ptolomeus ad pbādū hāc virtutē alio mō dicēs: et q̄ exsistit circa sole: et q̄ sphaera i qua est sol posita est sub eo vult dicere qd accidit: vt sit virtus res illa q̄ virtus martis cōburit eo et exsistit circa sole: et q̄ sol est sub eo et cōmiserit virtus sua cu illa solis fit calidus multū et siccus: ita q̄ sine tēperātō cōburit. Dicit Haly abenragel mars est planetā calidū et siccus igne: destructor: irat: victoriosus: diligēt occidere et imperfectiōes ritas litigia cito irascit ira fortis: totū cor suū expōnit in reb; suis agēdīs: p̄lia facit et destruit populatiōes. Exaltatio sua est in domo saturni s. in capricorno q̄ sīḡ clamores impedimenta et gētē stultā et guerrationes. Lōvenit saturnus marti in infortunio: et relisit ei in frigiditate et tenebris soli amore sui et defendit auxilio ei: qm̄ sol exaltabit i domo sua et gubernat eū de calore et siccitate quā recipit ab eodē: p̄prietas et natura sua cōuenit et appropinquat p̄prietati et nature solis nelius est et obliuiosus modici intellectus et diminutus sensu nec p̄siderat rerū fines p̄ eū et p̄ ascēsum et p̄ discēsum ei in circulo suo crescit et decrescit estatis calor et hysmis frigiditas omni anno. Dicit alfraganus qd mars cōtinet quātitatē terre semel et dimidiū et octauā partē eius.

De sole.

Textus.

Sol per aspectū fortunatus est: et malus p̄ coniunctionē in uno signo et est masculus diurnus operatur caliditatē et siccitatē: et significator patrū si fuerit nativitas in die hīg regnū maximum.

Nota de
marте scitu
dignissimum
mars i suo
detrimento
remouet
bella sed in
sua exalta-
tione gene-
rat p̄elia.

Alkabitij astronomi tractatus.

et aiam vitalē et lumē et splendorē et intellectū et pulchritudinē et mūdicātā
Est solis atq; fidē. Et ex etate sīne iuuentutis. Et participat vniuersis planetis in
et veneris ē dispositiōe annoī. Et ex magisteriis regimē et p̄m̄cipatū: et significat iā
circiter de culationē iaculōū et venationē purgationē cū oī specie purgandi qua cor
cūmūcta: porta interius et exterius purgant. Et ex i:firmatib; significat infirmi
uij gradū tates calidas et siccas i corporib; apparentes. Et ex substāntia autū plu
geminōū, rimū et vniuersas species substāntie. Et ex qualitate ipliū animi sublimi
Et moī ei⁹ tate prudentiā et que sequunt honestatē, largitatiē et gloriā: et plixitatem
est quicquā mentis. Et ex secris cultura bonā et eis similia. Et significat impertūvocis
ginta nouē et fortitudinē celeritatis. Si cōplectit ei saturnus significat villicationē et
minitorū iūusmodi p̄ncipatū. Si iupiter significat in fide p̄ncipatū et religionē
octo secun et etiā iudicē inter hoies iudicantē opera oppressorum vel inturtarum et
dorum.

Si mars signat ducatū exercit⁹ et iuvestigationē bellōū. Si venus signat
regnū per mulieres et p̄ obsequiū potentū. Si mercurius signat cōfūlato
res regūr opus libriow̄ hereditatū et maiorū operū. Si luna signat opus
legatorū et detectionē cōsiliorū et h̄mōi similia. Et dixerūt quidam q̄ sol si
gnat imaginē vultus hois: et xp̄ie ex viris oculū dextrū: et ex multib; oculū sinistrū: et dixerunt quidā q̄ h̄z cor et medullāz femora. Et ex infirmi
tibus cōmestōnē carnū in ore: et detrimentū oris pprie et descensionem
aque in oculū: potestag eius in capite. Et dixerūt inī q̄ cū sūrfit in ascen
dente erit cōburens. et habebit signū in facie. Et habebit et colorib; qcqd
videt peregrino colore: et ex saporib; acrē. Et quantitas orbis ei⁹ est. 15.
graduū. Et ex diebus dīe habet dominicā: et ex noctib; noctē Jouis anni
triadī et eius sunt decem. Et anni cius maiores sunt. 120. maximi sunt in
1460. medijs. 39. et dimidiū vel h̄z quosdā. 69. et dimidiū: minores vero. 19.
Fortitudo eius ex plagis circuli est in oriente. Et dixit mesceala q̄ signa
de figuris hoīm euī q̄ h̄z colorē inter croteū et nigrū. I. fuscu tectū cū rubore
breui stature crispū caluū pulchri corporis: et habet ex saporib; acutum.
Et dixit Dorotheius q̄ figura solis et lune est figura planetarū qui fuerint
cū eis: et etiā q̄ dignior fuerit in loco eorū. Si ḡ velis scire figurā solis scito q̄
sit crocea habes partē ruboris capillorū oculi ei⁹ aliquātulū crocel. Et ex
ptib; habes partē futuorū. I. partē diuinatiois et est significator naturarū
et spūs sapientis elevationis et p̄fectionis fidei quoq; sc̄iētariū et laudū. Et ex
ptib; mūdi h̄z zamarachz cura et ferit et etiā terminos et terras romanopz.

Additio.

Additio. Sol h̄z influentialia sup fluxū reumatīs descendētis ad oculos
et super oris lesionē et super morbos siccōs et calidos qui non proueniunt
ab influentia martis.

Glossa super texu solis.

Ol per aspectum fortuna. **C**hic ponit naturā so
lis et littera glossa nō in
diget. Dicit Ptolomeus cognita res est qđ opus substāntie so
lis est calefaceret dare aliquantulū siccitatē et hec opera ma
gis proprie sentuntur et leuius scita sunt om̄ib; alijs pro
pter magnitudinē solis et propter manifestam mutationē quā per tempo
ra anni facit et quāto magis accedit ad nostra capita rāto magis calefacit.

Dicit **H**aly abenragel scito q̄ sol est lumen et candela celi gubernator mūdi factor temporū: per eum sunt planete orientales et occidentales: et p̄ euz sunt apparētes et occulti: et per euz mouetur oīs res se mouēs: et per eum nascitur omnis res nascens: crescit omne foliū: et maturatur oīs fructus. Ipse est spiritus celi magnus cū eo viuiscant signa: et quodlibet signū qñ est in eo habet maioriātātē super alia signa. qm̄ ipsum viuiscat et illuminat et dat ei fortitudinē et calorē et applicat calorē et fortitudinē et virtutem illius signi terre: q̄ natura et facta sua apparet in oībus rebus et in cūctis animatis et inanimatis existentibus in terra. Et qñ exit de signo in quo est remanet illud signū in similitudine corporis defuncti. Est planeta magni domini: potentie: nobilitatis: altitudinis et magnitudinis. est fortuna per aspectū et infōr̄tūna p̄ coniunctionē corporalē. Aides em̄ qñ aliquis plane ta coniungitur sibi: cōbūrit et vincit eum et extinguit lumen et lucem sua. Loc suus in celo est quartus. scilicet medius. 7. planetarū sicut rex sapiens qui per sensum manu tenet regnum suum: et per cōsiderationē ponit sedē suam in medio regni sui ut per oīa latera attingat. Dedit marti militiam suā et qd̄ esset dux militie sue. q̄ celum solis est sub celo mariti et cōuenit natura et calor suus cum natura et calore illius. Dedit Ioui sua iudicia ppter tēperiem honestatē saluationē et sue cōplexionis salutē: et q̄ non est in eo qualitas mala nec peccāti natura. Dedit regnū saturno quia omnes planete tua lumina mittunt ad eū. et suas cōsiderationēs. Dedit veneti collectionē reddiūm et vendēdi redditus et emēdi. q̄ celuz eius applicat suo et sunt vicini. Dedit mercurio scribantaz: q̄ status eius est sicut status scriptoris regis qui vadit qñ ille vadit et sedet quando ille sedet. Dicit lune algazaticum: quia est similius algazilo regis qui facit sua mandata et defert ea quocunq; præcipit. Dicit alfraganus auctoritate ptolemei q̄ corpus solis continet corpus terre centies sexagesies sexies et aliquantulū plus.

¶ De venete.

Textus.

Enus fortuna feminina nocturna et est significatrix mulierum et uxoriū ac matrū si fuerit natiuitas diurna et opera frigus et humiditatē temperatā: et ex etate habebit iuuentū vel adolescentiā: et ex magisterijs instrumēta ludorum et ornamentijs quoq; et figurās pulchras: et ludos aleaz et schacorum et saltationes et oīa et fornicationes ac fornicatores et filios fornicationis et multitudinē coitus: et vniuersa genera luxurie et cōpositiōes coronarū et usus earū: et pulchritudinē ac mundiciā vestimenta et ornamenti. Aurū et argentū et dilectionē ludos nūs et gaudium et vnguētis diversisq; specieb; vti potationes et ebrietates: seq; credit oīb; largitatē quoq; significat: et dilectionē diligētiā amoīc iustitiā et domos orationis retinet quoq; fidē: et sicut magisteriū oīm signoz veluti musica rē. q̄ si cōplectit ei **S**aturnus sicut sonū cantationū quib; deflentur aliqui mortui: vel quas cantat edificatores qñ edificant edificia. Et si cōpletebit ei **J**upiter sicut sonum lectionū vel cātationū quib; vtuntur dñi sectariū in altarib; et locis ofonis eorū in laudē dei oīpot entis. Et si Mars sicut sonos quib; viūtū seculares et catus vulgi in quib; sit mētio blasphemie vel pīloz: vel in quo

Alkabitij astronomi tractatus.

fit metio carceris vel laboris et horum similia: ut ceteri in quo fit metio captio
nie et alligationis et percussiois flagellarum. Si sol signat sonum ligni quod cataracta
regitur et nobilis. Si Mercurius sonum quod exercetur in copolitione verbi.
Et si luna sigilum suum naturam in nubibus et ex infirmitatibus morbos huius frigi
dos et humidos quod accidit propter et multitudinem in membris genitalibus. Et ex
substancia quam acquiritur propter pulchritudinem: ut sunt ornamenta mulierum: et vesti
menta eorum margaritas atque picturas. Et ex qualitate animi suae iurite et amic
titia et comeditione et his similia: et cupiditates: potionis et comeditionis ac
coitum. Et ex sectis culturae idolorum: et eos in quibus matre exercetur comeditiones
atque potationes. Et dixerunt quod sit anchus et spinaz dolis et sperma. Et
alii dixerunt quod sit significare pinguedinem et carnem et renes et vulturum matrem
ventrē pectinē et umbilicū. Et huius ex coloribus albedines: et ex saporiibus un
ctuosus. Et qualitas orbis eius. 7. graduum. Et huius ex diebus diez veneris: et ex
noctibus nocte martis. Et anni fridarie eius sunt octo. Et anni eius maiores
82. marimi. 151. et medi. 45. minores vero 8. Fortitudo eius in plagiis circuli
est in dextra orientis. Et dicit Alkesela quod signat de figuris hominum hominem
album trahentem ad nigredinem pulchrum corporis et capillorum: faciem habentem rotum
diam: et parvam habentem maxillam pulchros oculos: et eius nigredo oculorum
est plusquam opacum. Et dicit Dorotheus signat hominem pulchram faciem haben
tem pulchros oculos et multos capillos et plus album collectum rubore cra
sum ostendente benisuolentiam. Et habet ex partibus parte desiderii et signi
ficat amicitiam et ludum et dilectionem et patientiam et coniunctiones masculorum.
Et habet ex partibus mundi albiger et alterem et terras arabum. Additio
ne: Venus habet influentiam super morbos frigidos et humidos ut apostema fistu
le: humores supfluitates marime circa genitalia et mulierum pudibunda.

Glossa super textu venebris.

Venus fortuna femina nocturna. **H**ic ponit
naturam venus et patet in libro quod dicit Ptolomeus venus ipsam opera. Ios
uus facit propter temperamentum sue complexionis excepto quod est
Venus in re una contraria. qui calefacit partem: eo quod existit circa so
lem et humectat secundum lunam propter magnam lucem quam habet hic planeta eo quod
attrahit ad se sumositate que elcuatur ab humeris terre. Dicit haly in co
meto vult dicere quod eius calor est multum minor illo iouis: et propter humiditatem
quod facit dicimus quod est modo frigida et plus humida. Quod autem
dicit eo quod existit circa sole. dicit eo quod virtus sua volvitur cum illa solis. Et id quod
dixit humectat sicut luna: vult dicere quod venus facit humiditatem circa eam quam fa
cit luna. Et id quod dicit propter magnam lucem vult dicere quod modicus calor facit
humores currere. Dicit haly abera gel venus est fortuna frigida et humidus noctur
na hylaris gaudiosa apparens bone limpida formosa: diligenter iculatrices ca
tatas comediones potationes et virtutem mansuetam et paucum motum est mulier: si
gnificatrix et iacecentem cum eis amicitiem et societatem recipit matrem per natu
ram: orationis et limpidamenti abhorret ipsius propter contrarietatem na
ture sue que est caliditas et siccitas. Si parat se ab eo et malum et infortunium
suam repellit a se ipsa propter mansuetudinem bona verba solatum bo
num: et mansuetam loquela. Concordat cum saturno in frigideitate et conve

venientia quā habet cum eo in libra: quia est domus unius et exaltatio alterius. Et discordat cum eo in monibus tristis et doloribus suis et eo quod saturnus est versus modici cum mulieribus. Status veneris cum statu solis est similis statui mulieris versus virum. Dicit alfraganus quod corpus veneris est una pars et partibus terre.

De Mercurio.

Tertius.

MERCURIUS comixtus masculinus diurnus inclinatur per naturā suā ad eū qui cōplectit ex planetis et ex signis: et est significator fratrū minorū: et sīg̃ seruos et dilectio nem cōcubinarū: signat enī deitatem et oracula prophetarū et crudelitatem et opus et honorem vel ofonē. Qui si in natura sua fuerit et nullus planeta ei cōplectit significat rea terreas et rerū augmentatio nē crescendo: et ex etate iuentutē et pfectū in ea: et ex operib⁹ opa quod generant cognitionē predicationē et theoricā et negotiationes et extimationē et geometriā et dispositionē rei et philosophiam et auguria et puerbia et scripturā: et versificandi scientiā: et opus numeri maxime. Qui si cōplectit Saturnus significat ex opere numeri opus mēsure terrarū et h̃reditatē et numerū edificiorū atq̃ telarū. Si iupiter signat numerū psallendi et numerū librorū diuinorū. Si mars significat numerū qui sit in donatiuis exercituum et pugnantium et numerum percussionū flagellarum atq̃ clauarum. Si sol signat preesse numero regnum et substantie domorum. Si venus si gnat numerum chordarum lignoū seu cythararum numerum sonorum atq̃ fistularum. Si luna signat numerum ferculorum q̃ sunt ad comediones itinerantium extra domum. Et signat de infirmitatibus infirmitates spirituales anime. i. cogitationes horribiles: et inquietudinē mentis atq̃ dubitationes et cetera timilia. Significat etiā animi q̃uitatē et cetera similia sicut cōplexionē suā et cōiunctionē: cū fuerit fortunatus erunt bonitatis sicut gen⁹ fortune que facit eū fortunatū: et sicut locū in quo fuerit fortunatus mercurius: et cū fuerit malus erunt iniquitates sicut malū qđ eum facit male: et sicut locū in quo factus est malus. Et significat ex sectis culturam vnitatis et horū similarū: et hoc secreto cū hypocriti et simulatione. Et dixerunt quidā qđ significat femina umbilicū et pectine et crura nervos atq̃ venas et ex coloribus habet omnē colorē comixtū atq̃ variatū: et alezmeiuū qui est color floris lilij agrestis: et saporibus acetosum. Et quantitas orbis eius est. 7. graduum: et habet ex diebus diē mercuriū: et ex noctib⁹ noctē diei dominice. Nam tridarie eti⁹ sunt. 13. et anni eius maiores. 76. maximi 460. medi⁹. 48. minores vero. 20. fortitudo eius in plagiis circuli est in se pietrone. Et dixerūt quidā mercurius a medio retrogradationis ei⁹ usq̃ ad stationē secundā significat pueritiam: et a statione secunda usq̃ ad cōiunctionē solis iuenture: et a cōiunctione solis usq̃ ad stationē primā mediā etatē: et a statione sua prima usq̃ ad mediū retrogradationis sīg̃ senectutem et contrarietatem: et in cōiunctione sua per directionē usq̃ ad stationem primam significat dilectionē et amicitiam et amoris imitationē: et ex statione sua secunda ad cōiunctionē tens significat inquisitionē dilectionis et cōcordiam: et a statione sua prima tens iterum ad retrogradationē significat.

Mercuri⁹
habet locu
tionē: deli
berationē:
memoriā: li
guā et scri
bantiam.

Alkabitij astronomi tractatus.

inquisitionē cōtrarietatis et dissimilationis tarditatē et verecundia paruā et occupationē et stupore in rebus: et in medio retrogradationis significat celeritatem temperatā propter ingenii debilitatē. et apud stationē secundā significat stupore et occupationē ingenii et tarditatē et egressus ab hac celeritate et aperiōne ingeniōū: et coniunctione sua soli per directionē significat celeritatem et passionē ingeniorū et latitudinē vel augmentationē eorū. Similiter veneri accidit i hī locis et planetis aliorib⁹. Et dicit melceala mercurius significat ex figuris hoīem nō multū albū neq; nigru habente colorē: frontē habentē elevatā et longā: in facie longitudine et nasum longū rarā habentē barbā in maxillis et oculos pulchros nō et toto nigros: longos quoq; habentē digitos. Et ex partibus habet partē negotiationis: et significat timorē et in festinationē et bellū et inimicitias et seductiones et cōtrarietates: et significat quoq; perfectū magisteriū et subtilitatē in opere et inquisitionē: et in ceteris que sunt in hominibus ex actis et contētionibus. Et ex terris habet adelech alcuidē et maxime in meridie: et terras indoru.

Additio. Mercurius habet mentis perturbationem: animam: animam: Epileptiam: precipitationem: Lassitudinem: et spiritu habundātiam. Aut eius est in Libra.

Glossa super textu Mercurij.

Mercurius commixtus. Hic ponit naturā mercurij et patet in Ifa. Dicit Ptolemeus siccitas vero et humiditas mercurij est p vnu equale: qm̄ aliqui desiccat et effugat humores eo q nunq; elongatur multū a calore solis enā nullo tpe: et aliqui humectat eo q positus est sup spheras lune que est circa terram magis qd̄ oēs alte sphera et mutata ad hos duos status: et facit vētos ppter serotinas mutationes ei⁹ cir cunquaq; sole. Dicit haly in cōmēto. Vult dicere q opus mercurij nō est vna res sola qm̄ aliqui desiccat et aliqui humectat cū aut desiccat est qm̄ so li applicat: et tūc opus suū in calefaciēdo et siccādo circa istud solis. Ille mectare aut suū est ppter vim suā que cōmiserat cū illa lune q posita est sub eo et q est opus suū sicut opus lune. Et Ptolemeus qn̄ cōparationes facit de opere mercurij cū illo solis inuenit q altqñ faciebat opus tale qd̄ sol. Et qn̄ p cōparationem facit cum opere lune: inuenit q aliqui faciebat opus tale quale luna. Et expertus fuit hoc multoties et inuenit q semp al terū duonū operum faciebat. et scivit p certo q opus suū est secundū opus altarū stellarū cū quib⁹ inuoluit: et opus ppui in se nō habet. Dicit haly Abenragel. Mercurius est planeta maleficiorū violentiarū documentorū scribante cōputationorū scientiarū: calidus est et licetus forme et nature quer tibilis: masculus cū masculis: feminine cū femininis: fortuna cum fortunis: infortuna cū infortunis: bñ rōnatus: bene loquēs: ausus in loquendo: pul che apparet: cōposito psone: diligit libuos et cōputatiōes: placet ei ma gisteria: res bñ facte rōnes verificari libuo ac scientia: agilis est in motu et p pueratis ardētus: alacer et mobilis in oibus reb⁹ suis: et est vn⁹ trū planetarū significatiū pluias et p eū et p mutationē suam de signo in signum: et per eū eius statū ac retrogradationē et directionē ipsius et p oppositiōes

et conunctiones suas scient motus ventorum et eius fortitudines scilicet si erunt fortes vel debiles in oibus partibus illius anni: quoniam enim ex de uno si gno et intrat aliud: vel quoniam est stationaris aut retrogradus significat vetos fortis humiditates et pluvias et in aere accidentia de nubibus turbationes et hinc similitudo. Similiter quoniam est in oppositio lune existente luna in aliquo signo tunc aquatorum aereorum significat quod perditum. In revolutione annoi mudi hinc magnam et verdicam significationem super tenores officia regum. Ali fragans dicit quod qualitas corporis mercurii est una pars de 321 milibus primis corporis terre.

De Luna.

Textus.

Luna fortuna feminina nocturna opera frigiditatem et humiditatem: et significatur matrem: si fuerit nativitas nocturna: et est in ea falsus sepratus et significat etatem puerile et iniuriam uno die tunc crescendi. Et ex operibus hinc legationes mandata: et opera tridecim gravium atque terrarum summa quantitatem fortunata vel infortunata dibus decem vel malis quod si fuerit bona significat bonum et econuerso. Significat etiam principatum si prefuerit vel fuerit domina aliquibus rebus ad regem pertinentibus triginta quoniam si fuerit fortunata a sole in bono aspectu et in bono loco. Et de substantia significat argumentum et terre cultum si habuerit auctoritatem in quarta et ex fide religione. Et ex infirmitatibus epilepsiam paralysim guttam caducam et vultus torsionem enodationem membrorum et commotionem: et quicquid fuerit in similitudine frigoris et humiditatis. Et qualitas animi secundum conditionem suam cum planetis. Quia si complectitur fortunata: et fuerit fortuna ipsa venus significat curialitatem et benignitatem: et animi suavitatem: et morum honestatem: et motus celeritatem: et divinum obsequium. Si fuerit Iupiter significat honestatem cautelam et societatem et benignitatem et vite pulchritudinem. Et si complexa fuerit malis et fuerit mars significat studium insurrectionis inter homines et usum in talibus. Si saturnus odium simulationem ac inuidiam. Si fuerit sol ab aspectu laudabilis significat dispositionem regalem. Et si fuerit mercurius significat rhetorica et facundiam et bonitatem lingue scripturae. Et dixerunt quidam quod significat cogitationem et nouitatem animi et debitatem sensus et grauitatem lingue: et mulieres honestas: et nutriones patuolorum et matres et materteras: et preparationes ciborum. Et dicerunt alii quod significat cerebrum proprium et pulmonem. Et ex coloubris habet croceum: et ex saporibus salsum. Et quantitas orbis eius est. 12. graduum. Et significat ex virtus oculum sinistrum: et ex mulieribus dextrum. Et ex diebus habet dies lune: et ex noctibus noctem venem. Annus fridaria eius sunt novem. maiores autem. 180. maximus. 520. et medius. 66. et dimidius: et secundus. 39. et dimidium: minores vero vigesimo quinto. Et fortitudo eius ex plagiis circuli in dextra occidentis. Et dixit messala quod significat de figuris hominem hominem album confectum rubore iunctis supercilij: beniuolium: habentem oculos non ex toto nigros faciem rotundam pulchram statuam et in facie eius signum. Et ex terris habet arcoch et timanam et alcetiam. Et quidam dicerunt quod significat pueritiam ab initio mensis usque ad. 7. dies: et a. 7. diebus usque ad. 14. dies iuuentutem: et significat etatem perfectionis. et medie etatis usque ad. 21. dies et noctis: et senectutem usque ad casum.

Alkabitij astronomi tractatus.

functionem. i. usq; in finem mensis quando coniungitur sol. Et cum fuerit sub radijs solis significat secreta et res occultas: et similiter omnis planeta et in initio mensis quando crescit significat omne quod faciendum est: et in impletione sua quod destruendum est: quod decrescit: et in initio mensis ipsa: et sol significat accumulatores: et in fine mensis accusatores: et significat in initio mensis lucrum et continentiam in fine mensis stipendia et dispersiones et significat in oppositione contrarietatem: et in initio mutationis ad oppositionem id est cum fuerint inter ea et oppositionem. i. gradus significat initium contrarie tatis et eius causam: et cum separata fuerit ab oppositione significat causas exceptionis a contrarietate: et in exitu suo de sub radijs solis significat exitum ab occultatione et his similia. et in introitu sub radijs significat aptationem ad occultandum: et hora divisionis a sole significat aptationem exitus sui ab occultatione: et hora exitus sui de sub radijs significat apparitionem et aduentum ab absentia et dum fuerit in quarto aspectu solis significat diminutionem rei seu descensionem ab alto in infernum. Similiter in quarto aspectu secundo sed in quarto aspectu primo significat apparitionem et lucrum et augmentum continentie: et in quarto aspectu solis secundo significat horum opposita. Et dixerunt quidam quod luna in coniunctione quidam usque ad dimidium luminis sui primum erit natura eius humida et medietate luminis sui usque ad impletionem erit natura eius calor: et ab impletione usque ad dimidium sui luminis secundum erit natura eius siccitas: et a dimidio luminis sui secundum usque ad coniunctionem erit natura eius frigus. Bellqui vero planete ab ortu suo usque ad stationem suam primam in natura humiditatis erit et significat pueritiam: et a statione sua prima usque ad oppositionem solis erit natura eorum caloris: et significat iuuentutem: et ab hoc loco usque ad stationem secundam erit natura eorum siccitas: et significat perfectam etatem: et a statione sua secunda usque ad occultationem suam primam erit natura eorum frigus: et significat senectutem frigidam. Et dixerunt quidam quod sol significat spiritum. i. animam vitalem. Luna cogitationem et sensum. Saturnus merorem et tristiciam vilitatem malum. Jupiter sapientiam et rationem. Mars trahit furiem et celeritatem. Venus ludum et gaudium. Mercurius rationalitatem seu dialecticam et disciplinam. Et quia diximus in hoc capitulo de significatione planetarum dum colectum est alteri planete. Si multiter etiam est considerandum in ceteris rebus que significant planete.

Additio. Luna habet paralismum: virtus obliquitatē: membrorum comotionē et ex opsilatioē neronum: plenium. Nam naturā signi obtinebit quod sequitur signū a luna hōe nascēte occupatū: ubi loco. Si quis nascat luna existente in virginē talis habebit naturā libe quod libris virginē sequitur.

Glossa super textu Luna fortuna.

Ana fortuna femina nocturna. **C**hic ponit natūrā lune. sententia littere patet. Dicit ptolomeus maior virtus lune est humectare: pro eo quod est multū circa terrā et propter sumositatem frigidam que per eam eleuat. et propter hoc ad statū talē mutant corpā magnifica mutatione: quod facit mutari et putrefacere corpora ut plurimū: et hōe etiam cum sole participationē modicam in calore pro eo quod recipit lumen ab eo.

Albumazar redarguit ptolomeū in causa & natura planetarū & sunt & ba
sua ista: qm̄ plures reges greci fuerunt sapientes post alexandrum filium
philippi: vocabaturq; vnusquisq; eoz ptolomeus: fuerūtq; numero decē
& vna mulier: erātq; regnātes in egypto: & fuerunt anni regni eorum. 275.
fuerūt vniuersi sapiētes ex quib⁹ fuit ptolomeus vnus qui edidit libri al-
mageshi sup causaz motus circuiti & quicqd in eo est ex planetis. Et quidā
eoz edidit libri de iudicij astrorū referens eū ad ptolomeuz auctorem
libri almageshi. Diciturq; ille qui edidit libri iudiciorum ipse edidit lib-
ri almageshi: nesciturq; veritas huius rei: sed ille qui ex eis edidit libri
iudiciorū narravit in libro suo naturas planetarū & eoru causas. Incipitq;
dicere q; sol calefacit insuauitate ac mora et q; opus ei⁹ sit in hoc euidenti⁹
& fortius opere ceterorum planetarum ppter magnitudinē eius et quāto
magis eleuat ad zenith capitū nostrū augēt nobis calor. Et putauit q;
natura lune sit humida ppter proximitatem circuiti eius a terra & ppter re-
ceptionē vaporū qui ad eā eleuantur ex ea. Et putauit q; natura saturni
sit frigida & siccā ppter longitudinē circuiti eius a calore solis & longitudo
nē eius ab humiditate vaporū terre. Et putauit q; mars natura esset cali-
da & siccā eo q; color eius similis est igni: & q; est ppe solē & quia est sub eo
erigiturq; calor eius ad eū & calefacit eū. Et putauit q; Jupiter sit equalis
complexionis: eo q; sit eius circul⁹ inter circulos saturni & martis. Et ppter
hāc causaz est natura eius calida humida cōlīs & tēperata. Et putauit q;
venēris natura sit calida humida equalis. calor aut̄ eius ex propinquitate
circuli ei⁹ a sole. Humiditas vero et vapore humido q; cōtingit eā ex ter-
ra. Putauitq; natura mercuri⁹ sit in quibusdā horis siccā et in quibusdāz
humida. Sicutas eius ppter appropinquitatē eius a sole & q; nō elōgat
ab eo elōgatiōē maxima. Humiditas pō eius ppter proximitatē circuiti ei⁹
circulo lune. Hoc est q; putauit. Ptolomeus in naturis planetarū: et hec
est ratio qua v̄sus est sup hoc. Sed nos dicemus nunc q; sit in eius dictis
pungēdus idest reprehēlione dignus. nā q; putauit ex sole & calefactione
terre ab eo in suauitate & mora hoc inuenit ex suo ope: qd aut̄ dixi. q; natu-
ra lune sit humida ppter proximitatē circuiti eius a terra & receptione vapo-
rū q; erigitur ex terra ad eam hoc repellitur a sapientibus eo q; spaciū
qd est inter facē terre & propinquitorē locū in quo est luna sit. 1280 44. mi-
larioz fere ea mensura qua sit vñ miliarū. 3000. cubitorū. Et hoc patet
In libro i q; narrant̄ longitudines corporoz superiorū ab inuicē. Et nō plus
eleuant vapores a superficie terre bñ q; narravit ptolome⁹ q; 16. stadia
bñ q; stadium quadringtonitorū cubitorū est: nam. 16. stadia factūt duo mi-
llaria & decimā actredēcimam vñius militari⁹ fere. longitudo vero lune qñ
magis ppe est superficie terre vt diximus. 1280 44. militarioz fere. vnde er-
go vel quomō applicat vaporē terre ad lunaz quousq; corrupat vel muret
naturā eius. Per modū cōsimilem reprobat ipsum in naturis alioz plane-
tarū: sed pertranseo causa breuitatis. Haly in commento propositioni preal-
legate de natura lune r̄idet ad rationes Albumazaris. Dicit em̄ haly ex
ponēs & ba ptolomei primo. Postq; docuit nos ptolomeus q; virtutes stel-
larū corporoz suoz sequunt̄ magnitudinē & corpus lune paruiz est sicut in
almageshi narravit & eius opus sequit̄ opus solis parte vna. Dicit hic q;
est hoc p eo q; multū est ppe terram & peruenit ad nos eius virtus anteq;

Quantū
eleuant va-
pores a su-
perficie ter-
re vel ma-
ris.

Alkabitij astronomi tractatus.

mutet et propter hoc apparet eius opus magis quam opus aliarum stellarum. Et videmus visibiliter quod attrahit humores terre et corporum eam sequentium et pro eo quod habet lucem a sole operat in terrenis calorē modicū accidentales cum quo facit putrescere et mutari humores existentes in corporibus sicut osseum est in physica et in natura. Et manifestum est quod lux facit calorē et potest hoc probari per specula quā cōburunt et similia. et quod luna lucē huius a sole conuenit ut habeat modicū calorē quem facit sicut per accidēs. Et hoc est id quod vult dicere ptolomeus. Et quod hoc non intellexit Albumazar creditit quod erraret in dicto suo dicens: quod potest fumositas hūida ad lunā ascendere cum fumositas ascēdere nequeat ultra. 16. stadia et luna satis longius est. Ego vero nisi de dictis talibus qualia sunt hec: et diri qualiter non intellexit hoc: quod ptolomeus noluit dicere quod fumositas humida ascēdat usque ad lunā: sed diri quod ascensus fumositatis humide quod est ypsilon lunā docet nos quod attrahit humores terre et aliorum corporum eam sequentium sicut adamastra trahit ferrum. Alfraganus dicit auctoritate ptolomei quod magnitudo corporis lune est una pars de 39. partibus terre: et dicit quod matus corpus omnium corporum uniuersi est sol et post sole 15. maxime sunt stelle: dicit enim quod unaqueque eorum tenet corpus terre centiseptis. Tertius in magnitudine est Jupiter: quartus saturnus. Post saturnum sunt stelle sexae secundū ordinis quarum quelibet continet terram nonagesies. Post ipsas sunt stelle tertii ordinis quarum unaqueque continet terrā septuagesies et bis. post ipsas sunt stelle quarti ordinis quarum quilibet continet terrā 54. post ipsas sunt stelle quinti ordinis quarum quilibet continet terrā 37. post ipsas sunt stelle sexti ordinis et minor illarum. Imo minor omnis que videntur: quod tū probatio est possibilis continet terrā 18. Nullus corpus post ipsas est mars. post martem terrā: post terrā venus: post venerē lunā: et ultimo mercurius. patet igitur sc̄onū alfraganū quod manus omnium corporum est sol et minus mercurius exceptis generabilibus et corruptibilibus. De longitudine istorum corporum a terra dicit alfraganus quod prior longitude lune a terra est 33. tantum quantum dimidiū diametri terre. et 20. pars eius eritque hoc 10412. milia statutorum. Et est longitude longior lune que est prior longitude mercurii sexagesies: quater tantum quantum dimidiū diametri terre. et 5. pars eius quod est 208542. milia statutorum. et longitude longior mercurii que est prior: veneris est centū sexagesies septies tantum quantum dimidiū diametri quod est 542750. milia statutorum. Et longitude veneris longior que est prior longitude solis est millesimes et ceteris et vigesim tantum quantum dimidiū diametri terre quod est 3640000 milia statutorum. Et longitude solis longior que est prior longitude martis est 1220. tantum quantum semidiometer terre quod est 33365000. milia statutorum. Et longitude martis longior que est longitude iouis prior est 8876. tantum quantum semidiometer terre quod est 28847000. milia statutorum. Et longitude iouis longior que est prior longitude saturni est 14405. Tantum quantum semidiometer terre quod est 46816250. milia statutorum. Et longitude saturni longior que est equalis longitudini stellarum fixarum et est quantitas dimidiū diametri circuiti signorum est 20110. tantum quantum semidiometer terre quod est 65357500. milia statutorum. Et cum duplicatum fuerit hoc proueniet quantitas totius diametri circuiti signorum id est octauae sphære que est 132715000. milia statutorum. Et cum multiplicatum fuerit hoc per 3. et septimam unius proueniet quantitas circūferentie circuiti signorum vel cuiusque alterius circuiti maioris

descripti in octava sphera que est .41081850. miliarioꝝ: eritq; mensura
vniuersitatis gradus circuiti maioris.ii41160. miliaria.

CDe ordine planetarū. **L**extus.

Ordine vero planetarū seu principatu eorū in cōceptiōe puerorū: et q̄dū fūerint i vētre matris. Scīdūz est q̄ p̄mūs mēlis ab hora: scilicet cōceptiōis est Saturni. Scīdūz Iouis. Terri Mars. Quartū Solis. Quintū Venēs. Sextū Hērcurij. Septimū Lune. Octauus Saturni: et iō nōvi ut q̄ nascit i octauo mēse eoꝝ sub p̄tāte Saturni nascit: et non Iouis. H̄lūc p̄cipat q̄z sine ordinatio planetarū in vita humana. I. qualiter disponat vitam nati ita dñuidit. Luna incipit ab ingressu nati id est a nativitate pueri: et disponit h̄m quantitatē annorum nutritiōum qui sunt quattuor anni. Deinde Hērcurius post decē. deinde Venēs octo. postea Sol. 19. postea Mars quindecim. postea Jūpiter duodecim. deinde Saturnū usq; in finem vite.

Glossa super textu de ordine planetarū.

Ordine vero planetarū. **H**ic ponit ordinē planetarū in concepcionibus puerorū s. ordinē in gubernādo futurū. q̄dū est in vētro matris. Dicit q̄ saturnus gubernat ipsum ab hora conceptionis usq; ad finem iūnis mensis. In secundo mēse gubernat ipsum iūpiter. In tertio mars. In q̄rto sol. In quinto venēs. In sexto mercurius. In septimo luna: et propter hoc vt dicit puer in septimo mēse petit exitum: q̄ opera omnium planetarū sunt in eo cōpleta: et qui tunc nascuntur possunt viuere ppter eandē causam. Deinde reuertitur gubernatio ad saturnū et gubernat ipsum in octauo mēse. et tunc qui nascuntur nō viuunt propter maliciā saturni. Deinde gubernat ipsum iūpiter in nono mēse: et tunc cōmūnter nascuntur et viuunt propter bonitatem Iouis. Deinde ponit ordinē planetarū in regimine corporis post nativitatem quantum ad processum in etatibus: et dicit q̄ luna incipit natum regere ab ingressu eius in mundum et regit ipsum quattuor annis qui sunt annī nutritionis. Deinde mercurius regit ipm decē annis. Deinde venēs octo. Deinde sol nouē. Deinde mars. 15. post hoc iūpiter. 12. Deinde saturnū usq; ad finē vite.

CDe natura capitis draconis et caude. **L**extus.

Oput draconis est masculinus. Similis etiam est fortuna. et natura eiꝝ est 2posita ex natura Iouis et Venēs: et hoc significat regnum et fortunā atq; substantiam. Et dixerunt quidā q̄ natura eius est augmentatio: q̄i cum fuerit cū fortuna auget fortunam eorum: et cum fuerint cum malis auget malitiam eorum: et anni fridarte eius sunt tres. **C**auda vero eius est mala: et natura eius est composita ex natura Saturni et Mars: et significat delectionem et casum atq; paupertatem. Et dixerunt quidam q̄ natura

Alkabitij astronomi tractatus.

etus significat diminutionem qd dum fuerit cuz fortunis diminuit fortunaz eorum: et cū fuerit cuz malis diminuit malitiā eorū: deoqz dictū est caput: est fortuna cum est cum fortunis. et malum cum malis: et canda mala cuz bonis et bona cum malis: et annī eius fridarie sunt duo.

Glossa super textu de natura capitū draconis et caude.

Aput draconis. draconis et patet.

Est horis diei et noctis quoz sunt planetaz. Textus. **I**aūt fuerit aliqui dies vel nox alicuī? planetaz erit pria hora ipsius planete scđa hora alteri? planete qd ei succedit: ceterouisqz sūm ordinē circuloz pari ratiōe est successio: verbū gra. die veneris cui est et dies pria hora ē ipsius veneris. scđa mercurii. tercia lune. quarta saturni quinta Jovis. sexta martis. septima solis. octaua iterū venēris. nona mercurij. decima lune. undecima saturui. duo decima Jovis. ecce habes. 12. horas diei inequales. Itē de hours noctis. pria hora sequēts noctis ē martis cui est tota nox. scđa Solis. Tertia veneris. Quarta Mercurij. quinta Lune. sexta saturni. septima Jovis. octaua iterū martis. nona solis decima venēris. undecima mercurij. duo decima lune. et sic habes etiā. 12. horas noctis inequales. Et incipit dies sabbati postea cuius prima hora est saturni: et ipsi ē tota dies sic per ordinem numerando inuenis horas dierum et noctium et divisiones earum super planetas singulos si deus voluerit.

Glossa super tertiu de hours diei et noctis et.

Iaūt fuerit aliqua dies. **E**cce ponit ordinē planetaz. quātū ad dñm dierū et horarū. Dicit qd aliqui dies sit alicuī planete. pma hora illi? dies scđa qd pia hora icpit ab ortu solis ē illiusmet. et scđa hora est planete qd succedit in ordine celoz descēdēdo. et tercia tertij. planete in ordine et sic per ordinē vios ad finē. 12. horas diei artificiali. Et ille planeta cui est. 13. hora ille est dñs illi? noctis: cui est. 25. hoc s. pma hora dici sequēts illius ē dies sequens. et auctor ponit exemplū in littera. iō nō est necesse ut ponā. et sic cōpleta est expositio scđe et inferēte huius libri.

Ficuntur et hore esse masculine et feminine qd hora pria vniuersitatis dies et noctis ē masculina. scđa feminina. tercia masculina. quarta feminina. sicut succedunt per ordinem. una scđa feminina alta masculina. usqz in finem dies et noctis.

Differēta tercia ī his qd accidit planetis septē in semet ipsis et qd accidat eis ab inuicem. Et quia ī annuente deo ī peregrim⁹ esse planeratū in semet ipsis: et quid significant: psequeamur narrādo qd eis accidat in semetipsis et ab inuicem idest a quibusdam erga quosdam.

Glossa super textu et qd annuente deo.

Tquia annuente DEO. **I**sta est tercia dñia huīus libri in qua auctor determinat de esse planeratū in semetipsis et de esse eoz ad inuicem scilicet vni⁹ ad alterū. Et diuidit in duas partes: qm̄ in prima determinat de esse eoz in semetipsis. In secunda parte de esse eoz

Differēta
tertia.

adiuulte. scda est ibi. De esse aut ipsoz adiuulte. Et illa dividit in duas: qm primo determinat de esse qnqz planetaz respectu luminarii. Scda de esse eoz inter se. scda ibi: esse aut. Primo determinat deesse eoz in se ipsis. Et, est illa lre talis planete aliqui dñr ascendentes et aliqui descendentes. et aliqui dñr aucti lumine et magnitudine: et aliqui diminuti lumine et magnitudine. Et qnqz dicuntur aucti nroer qnqz diminuti numero. Et qnqz dñr aucti motu et quādoqz diminuti in motu. Et oēs planete ppter solē dicuntur qnqz septentrionales et quādoqz meridionales: Et dñr ascendentes et de scdentes in septentrione et meridie. Ista sunt que accidūt planetis in semetipsis. Et ista exponit auctor p ordinē in littera dicens q planeta qnqz ascēdit in circulo suo eccētrico: ita q sit in superiori parte eccētrici sui no distas ab auge p. 90. grad⁹ a n̄vel retro. et tūc lumē et apparet minus et etiā apparet minor in quantitate et cī cursus est tūc tardus quanti ad motū cētri epicycli. et dicit tūc fortior. Qñ aut est aliqua longitudinū mediarū eccētrici sui. scilicet distans ab auge p. 90. gradus p̄cise. tūc est equalis in lumine et magnitudine et cursu idest nō dicit magn⁹ neqz parvus in lumine vel magitudine et mot⁹ cētri epicycli est equalis cū medio motu ipsi⁹. Lū p̄o fuit extra hec loca sciz distas ab auge plus. 90. gradib⁹ ante v̄l retro. tūc descendit et apparet maior lumine et magnitudine et mouet cētrū epicycli. tūc veloc⁹ q̄ medius motus ipsius. Et cū fuerit argumentū planete eq̄tū minus. 180. gradib⁹ sciz qn addit equatio argumēti sup mediū motū. tūc dicitur auctus numero. Et si argumēti equatiū fuerit plus. 180. gradib⁹ scz qn equatio argumentū subtrahit a medio motu. tūc dicit nroero diminut⁹. Sed in luna qn addit equatio dicit aucta nroero qn subtrahit dicit diminuta numero. Et qn aliquis triū planetaz alioz mouet velocius medio motu suo vocat auctus motu: et qn vadit minus medio motu suo vocat motu diminutus. Eodē mō intelligit de sole et luna. Et qn mouet tm̄ quātū me dius motus suus. tūc dicit motu equalis. Et qn venus vel mercurius mouet velocius q̄ sol dicit auctus motu qn tardius dicit motu diminutus. Et quādo aliquis planetarum. 6. transiuerit. nodū intersectionis deferentis sui cū eclipytica q nodus vocat genzahar est septentrionalis. Et est septentrionalis ascēdens idest augens latitudinē quo usq elongatus fuerit ab intersectione p. 90. gradus. Et cū elongatus fuerit plus. 90. gradib⁹ ab intersectione est septentrionalis descendens idest minuens latitudinē quo usq elongatus fuerit ab intersectione p. 180. gradus. et tūc est intersectione opposita prima et nullū h̄z latitudinē idest a in eclipytica: et cū transiuerit illā fit eius latitudo meridiana et est meridionalis descendens quo usq elongatus fuerit ab intersectione prima p. 270. gradus. Et cū transiuerit hunc numerū et meridionalis ascēdens quo usq reverterit ad intersectionē primā vbi latitudo ei⁹ erit nulla. Hec est sententia littere de esse planetaz i semetipsis.

¶ Textus.

 Ignificatio plāetarū i semetipsis ēvt sit plāeta acscēdes i circulo augis sue major lumine et magnitudine atqz cursu idest cū fuerint iter ipsum et suā augē min⁹. 90. gradib⁹ aī vel retro: si autē fuerint inter ipsum et augē. 90. gradus equalis in lumine et magnitudine atqz cursu: si vero fuerint extra hec duo loca. i. plus. 90. erit descendens de circulo augis et apparebit maior lumine et magnitudine

Alkabitij astronomi tractatus.

ac cursu vel velocior: et si fuerit portio ei⁹ equata min⁹. 180. gra. erit augēs numerū: et si fuerit plus erit minuēs numerū: et si fuerit portio ei⁹ equata ex. 180. gra. vel. 360. erit nec augēs nec minuēs: et si addatur equatio eq̄ta sup mediū cursum dic̄t augens cursum vel numerum: et si minuitur eius equatio di⁹ minuens numerum. Et qđ aliquis planetarum altiorum. 3. vadit plus medio cursu suo dicitur augere cursum: et si minus vadit dic̄t minuere cursum: et si vadit tantum dicitur cursu equalis et quādo aliquis planetarum inferiorum vadit plus medio cursu solis erit augens cursum. quando vadit minus dicitur minuens cursum: et quādo vadit tñ erit cursu equalis. Luminariū aut̄ ē i⁹ cursu est sicut esse tr̄ium altiorū planetarū. Sit quoq; planeta septentrionalis cū transierit genzahar suum. i. cū transierit per viam Solis lens a meridie septentrionem ille transitus. i. illa abscilio circulorū dī genzahar. cū ergo planeta transierit ipsam abscisionē et fuerit inter planetā et ipsam abscisionem minus. 90. gra. erit planeta septentrionalis ascēdēs: et cū fuerit a. 90. vſq; ad. 180. erit septentrionalis descendēs: et cū trāsierint hunc numerū. i. cū habuerit plus lens ad. 270. erit meridianus descendens: et cū m transierint hunc numerum lens ad. 390. erit meridianus ascendens. hoc est ē planetarum in semetipsis.

De esse planetarū. Textus.

Esse aut̄ planetarū ab iustō tractem⁹. I. qđ accidat. 5. plamenis erga luminaria: et dicem⁹ ex H̄ qđ dixit Ptolomeus de almugea h̄ ē de visiōe inuicē faciei ad faciē. h̄ est cū fuerit iter planetā et sole: dū fuerit planeta occidētalis idest dū sequit sole tātū quātū ē iter domū illi⁹ planete zdomū solis de signis: aut cū fuerit iter ipsū planetā zlunā cū fuerit orientalis a luna idest dū succedit luna tātū quātū ē iter domū planete et domū lune ex signis id est cū fuerit planeta tātū distas a sole post quātū distat domū ei⁹ a domo solis: similē de luna dī: qđ cū planeta successerit soli et fuerit a sole saturn⁹: scz in. 6. signo: et iupiter in. 5. mars in. 4. ven⁹ in. 3. mercur⁹ in. 2. iūc dī esse i⁹ almugea solis. Similē cū fuerit inter vniūquēq; planetā et lunā succeden- tē hic numer⁹ signorū vniuersitatisq; planete dicitur esse in almugea lune.

Glossa super textu De esse planetarū.

Esse autē ipsorū ab inuicē tractemus. Pr̄ detinunt de esse plane- tarum in seipsis. Hic determinat de esse eoz ad inuicē. et p̄o de esse quinq; planetarū respectu luminariū. Et dividitur in quatuor partes secundum quatuor esse que habent planete erga sole et lunā. Pr̄mū est visio faciei ad faciē. Secunda est securitas. Ter- tiū est combustio. Quartū est orientalis et occidentalis. Pr̄mo ergo de terminat de visione faciei ad faciē. Secundo de securitate. Tertiū de co- bustione. Quarto de orientalitate et occidentalitate. Pr̄ia pars est in principio Secunda incipit ibi: et ex hoc ductoria. Tertia ibi: et oīs planeta. Quarta ibi et ex q̄ altiores. Sententia p̄iae partis est. Qđn aliquis planeta fuerit occi- dentalis a sole scz q̄ ouāt post solis ortū et fuerint inter ipsum et solem tot usso faciet signa quot sunt inter domū illi⁹ planete et leonem qui est dom⁹ solis talis ad faciem. planeta dicitur esse in visione solis facie ad faciez. Verbi gratia: capricor- nus est domus saturni et est sextū signum a domo solis: scilicet leone cum

Igitur fuerit saturnus in sexto signo a sole cōputādo numerū signorū a sole
versus saturnū scđm ordinē signorū. Alter enim nō esset occidentalis si
nō cōputaret hoc mō. tūc dicit ipsum videre facie ad facie. Et signū sagit
tarī est quintū a leone. cum igit Jupiter fuerit in quinto signo a sole in cl
piēdo a sole versus iouē scđm ordinē signorū dicitur videre ipsū facie ad
facie: z sic de alijs. Et qñ aliquis planeta fuerit orientalis a luna: z fuerit
inter ipluz z lunā scđm ordinē signorū tot signa quot sunt ter domū ipsius
planete z domū lune: scilicet cancerum. tunc dicitur esse in eius visione fa
cie ad facie. Verbi grā: cancer est signū sextū ab alta domo saturni: scilicet
ab aquario: ideoq; cū fuerit luna a saturno in sexto signo est inter eos vi
sio facie ad facie. Et etiā cācer est signū quintū a domo iouis: scilicet a pīca
bus: ideoq; cū fuerit luna in quinto signo a iouē scđm ordinē signorū est
inter eos visio facie ad faciez: z sic de alijs suo modo poteris exemplificare.

¶ De ductoria. i. securitate planetē.

Textus.

X hoc ductoria planetē. i. vt sit planeta in suo h̄at. i. in par
te sibi propria z aliquo angulorū ascendētis: z aliquo
luminarū: similiter in loco sibi consimili in quadrante vide
litter in aliquo angulo ita q̄ sit planetā in die orientalis a sole
in nocte occidentalis a luna: z omnis planeta dicitur esse in
sua ductoria secundum quosdam cum fuerit inter planoram orientales z
solē. 60. gra. Et omnis planeta ex quo tegitur a radijs solis donec ap
pareat de subiadiis vocatur combustus: z dum incipit intrare radios dicit
ur incepisse comburi: z dum alcondit sub radijs z fuerit prope solem p
12. gra. dicitur oppressus z cum fuerit cum sole in uno gradu fuerintq; in
ter eos. 16. minuta: vel infra z latitudo eius similiter vocatur vnitus: z cuž
transierit eandem vnitē peteno exitum donec videat vocatur evasus.
C Et ex quo apparent tres altiores de supradictis z incipiunt orti. i. appa
rete mane ante solem: hoc est cuž fuerint p̄pinqüiores circulo hemisphaerij
orientalis donec veniant ad oppositionem vocantur orientales dexter: z
ex quo transierit oppositionē donec cōiungant iterum soli vocant occide
tales sinistri. Venus vero z Mercurius ex quo separat aliquis eorū a gra
dibus solis in medio retrogradationis sue: z apparent donec comburant
a sole in sua directione vocantur orientales: z ex quo separantur a sole in
medio directionis sue donec iterum comburantur in retrogradatione sua
vocantur occidentales: z cum fuerit in ortu suo. i. cuž fuerit orientales vo
cantur dexter: z dicuntur esse mas: z occiduo suo. i. cuž fuerit occidentales
vocantur simili: z dicuntur esse feminē: z tunc sunt fortiores. **T**res ve
ro altiores postq; exēunt de subradiis solis vocantur orientales z p̄p̄r au
gmetari in fortudine vñq; ad. 30. gra. a sole z vocant post hoc vñq; ad. 30.
gra. alias orientales fortes vel fortiores: z cuž transierint sole. 60. gra. vocant
planete orientales eūtes ad debilitatē donec veniant ad retrogradationē
tūc noiant orientales retrogradi: donec sunt z veniant in oppositionē: z post
hoc erunt occidentales retrogradi cuž transierint oppositionē. donec per
veniant ad directionē: deinde a directione vñq; ad. 60. gra. post directionē
donec sit lōgitudo eorū a sole. 30. gradū dñr occidentales fortes: deinde a

Alkabitij astronomi tractatus

longitudine. 6. gra. post directionē dicuntur occidentales cūtes ad debilitātē: deinde fiunt occidentales debiles donec intrēt sub radīs solis. **C**onfectiores quoq; ex quo separant a sole: et ipsi retrogradi vocantur orientales debiles: sicut esse non deficit donec veniat ad directionē suā: et tūc fiunt orientales fortes: donec longitudo eoz sit a sole sicut lōgitudo solis ab eis fuit dū ceperint debilitati cūtes ad retrogradationē: deinde fiunt orientales debiles donec supponat radīs solis post hoc sunt cōiuncti: deinde cōbusi euntes ad apparitionem donec videantur: et ex quo separantur a sole in directione vīz ad. 60. gradus sunt fortiores: et a. 60. vīz ad horā sue retrogradationis erunt occidentales fortes: et donec fuerint cum sole erūt debiles: et planeta cū exierit de subradīs solis: et nulli planetae iuncti fuerit dicitur q; sit in lumine suo: hoc est esse planetarum cuius luminarib⁹.

Glossa super textu de ductoria i. securitate planete.

Planeta i.
suo haim.

Cōbusio
Oppressio

X hoc ductoria planete. **H**ic determinat de scđo esse quinto planetarū erga luminaria. s. de ductoria: quod id est q; securitas. Et est sententia talis q; si aliquis planeta esti suo haim: et in aliq; angulorū ascendentis. s. in ascendēte vel in. 10. vel. 7. vel. 4. domo et aliq; luminarii sit in aliq; angulorū ab ipso planeta. ita q; sit planeta in die oriente talis a sole et in nocte occidentalis a luna: hoc est ut sit in die in. 10. signo a sole: tūc enim est in angulo a sole et orientalis. vel in nocte in q; signo a luna: tūc ei est in angulo a luna et occidentalis: tūc dū esse in sua ductoria. Enī gulus aut̄ oppositiōis nō habet hic locū. Ratio est q; planeta existens in opposito solis vel lune nec est orientalis nec occidentalis. Postea dicit q; oīs planeta at ppe quo abscōdit sub radīs solis usq; ad tps quo incipit apparetur dū cōbusius. Et incipit comburi q; incipit intrare radios: et cū veneat ppe sole infra. 12. gradus vocat oppressus: et cū fuerit cū sole in eodem gradu et fuerit inter eos min⁹ semidiametro solis et cū hoc latitudo plane re fuerit minor semidiametro solis dū rūtinus vel incorporat⁹ soli. Et cum transuerit hanc unionem dicitur esse in conualescentia donec sit liberatus a radijs solis.

Et ex quo apparēt altiores tres. **H**ic determinat de oriente. talitate et occidentalitate planetarū. Dicit q; tres planetæ superiores q; ex cūt de sub radīs solis et i. cipiunt apparere de manc aī orū solis quousque remāt ad oppositū solis: hoc est q; sint p̄pinqüores circulo ouzontis orientalis q; occidentalis q; soli ē in linea medie noctis: tūc vocat orientales et dextrin. Vocant orientales eo q; ouunt aī sole: et vocat dextrin eo q; sit in dextra parte celi a sole. Pars ei occidentalis est dextra et orientalis sinistra. Ponat ei q; hō veritat faciem suā versus meridiē patet q; oriens est sibi a iunistris et occidens a dextris. Et quando aliquis trium superiorum planetarum transtuerit oppositōnem solis dicitur occidentalis iunistr. dicitur occidentalis nō q; sit in parte occidentali celi a sole: in mo huius contrarij est verum. Sed dicitur occidentalis pro tanto. quia occidit post solem. Et dicitur iunistr quia est in parte orientali celi a sole que est iunistra secundum q; dictū est. Cenus

vero et mercuri⁹ q̄libet eorū infra t̄ps quo circuit epicyclū suū coniungit se-
li bisvna vice p directionē scz in superiori parte epicycli. Alia vice p retro-
gradationē scz in inferiori pte epicycli. Igit̄ alioq; eoꝝ separat a p̄iunctio-
ne solis in medio retrogradationis. scz in inferiori parte epicycli recedit a
sole p̄sūs partē occidentālē celī. Et q̄n elongat⁹ fuerit a sole tñ q̄ pōt vide-
ri videt de mane ante ortū solis iō tūc vocat orientalis dextre donec com-
burat a sole id est donec iungat̄ soli in superiori parte epicycli p directionē.
Et cū separat⁹ fuerit a sole p directionē videat̄ de vespere post occasum
solis. iō tūc vocat occidentalis sinistre donec iterū comburat. Et est dīa
inter venerē ⁊ mercuriū ⁊ tres superiores. ven⁹ ei ⁊ mercuri⁹ q̄nq; in recessu
eoꝝ a sole sine in eritu de sub radiis sunt orientales ⁊ q̄nq; in exitu eoꝝ de
sub radiis sunt occidentales. Planete aut̄ superiores semp cū exēt de sub ra-
diis solis sunt orientales. Et dīr augmētar̄ in fortitudine donec sint elōgati
a sole p. 30. gradus. ⁊ a. 30. vſq; ad. 60. dīr fortes. Et postq; elōgati fuerit
a sole ultra. 60. gra. dīr orientales eūtes ad debilitatē vſq; ad principiū retro-
gradationis. Et a principio retrogradatiōis vſq; r. 1. op̄ positionē solis dīr
orientales retrogradi. Et ab oppositiōe vſq; ad t̄ directionē dīr occidentales
retrogradi. Et a directione vſq; ad. 30. gra. post t̄ directionē dīr occidentales
fortes. Et a. 30. gra. post directionē quousq; veniat ad. 30. gradū. ppe
sole dicūt occidentales eūtes ad debilitatē. Et postea dīr occidentales de-
biles quousq; cōburant. Ven⁹ ⁊ mercuri⁹ q̄n separat̄ a sole p retrogra-
dationē sunt orientales ⁊ vocant debiles quousq; veniat ad directionē:
⁊ a directionē donec sint elōgati a sole tantū quantū solēt elongari in prin-
cipio retrogradatiōis dīr orientales fortes. Deinde sunt debiles orientales
⁊ quousq; oppūnt sub radiis solis: ⁊ postea dicunt vniū cū sole. deinde
cōbusisti eūtes ad apparitionē ⁊ ab apparitione eoꝝ vſq; ad elongationē
eoꝝ a superiori parte epicycli p. 60. gradus sunt occidentales fortes: ⁊ ab
hoc loco vſq; ad retrogradationē sunt occidentales eūtes ad debilitatē: et
postea vſq; coniunctionē sunt occidentales debiles. Si vero nō intelligeret
la hoc mō eē falsa cū nō sit possibile eos elongari a sole vſq; ad. 60. gra.
in zodiaco. postea dicit q̄n aliquis planeta erit de sub radiis solis ⁊ nul-
li coniungitur corpore vel aspectu est in suo lumine proprio.

C De his que accidunt planetis ad se inuicem. **T**extus.

S se autem illorum erga se inuicē hoc est idem q̄ cōiunc-
tio. i. cuꝫ fuerint duo planetē in duobus si-
gnis aspiciētibus se ⁊ fuerit leuior in signo suo minus gradis
q̄z fuerit pōderosior in signo suo: fueritq; inter eos. 6. gra.
vel infra: tunc dī q̄ leuior eat ad p̄iunctionē ponderosioris: et
cum gradus eorum fuerint' equales perficiunt coniunctionem eorum: et
cum transierit cum erit ab eo separatus contunctio hec dicitur p̄iunctio
longitudinis. **C**Oniunctio vero latitudinis est: vt duo planetē iungan-
tur per latitudinem. Et si fuerit applicatio coniunctionis oportet ut la-
titudo eoꝝ equalis in una parte: et si fuerit p̄iunctio ex oppositiōe oportet
vt sint latitudines eoꝝ equales: itavt latitudovn⁹ sit ascēdēs in septētrio-
ne: et alterius descedēns in septētrione vel unius ascēdēs in meridie: ⁊
alteri⁹ descedēs in meridie: aut si fuerit applicatio ex aliꝝ aspectū;

Alkabitij astronomi tractatus.

et hoc est q; sit latitudo vnius septentrionalis ascendens: et alterius meridiana descendens: et ecouerso in meridie: et hec est applicatio latitudinis que dicta est. ¶ Et cu separat vntus planetæ ab alio et nulli planetarū iungit qdū i eodē signo fuerit dī cursu vacuus. ¶ Et cu fuerit planetæ i aliquo signo: et aliq; planetæ non aspererit hoc signū alter planetæ qdū in codē fuerit dī feralis vel aggressis. ¶ Et cu separat planetæ leuis a planetæ pōderosiori: et iunctus fuerit alteri transiit naturā primi ad secundū. Transfert etiam planetæ naturā alto mō: hoc est vt planetæ leuis iungat planetæ pōderosiori se: et ipse ponderosior iterū alteri se pōderosiori: tūc mēlē transfert naturā leuioris ad ponderosiorē. Si aut nō iungit vnuis istorū alteri: et tungit vterq; alteri: tūc si aspererit ille tertius planetæ aliquę locoū circuli reddit lumē eorū ad locū ipsum: et hoc vocat redditus luminis. Iterum si vnuis planetæ nō iungit alteri: sed alter planetæ tertius in utroq; trāshutit lumen: tūc hec cōiunctio dicit etiā redditus luminis. Sequit phibitio et fit duobus modis. Uno. s. ex cōiunctione hoccum fuerint tres planetæ in uno signo: sed in diuersis gradibus: et fuerit pōderosior plus gradibus tūc ille qui est medius phibet priorē illū. s. qui est minus gradibus ne iungat ponderosiori donec pertranseat eū. Secundo mō vt duo planetæ sint in uno signo: et leuior iungat ponderosiori: alter quoq; iungat eidē ponderosiori per aspectū: ille ergo qui est cu eo in uno signo aspicientē phibet a pōderosiori cōiunctione: si fuerint tñ gradus illius qui iungit: et ipsius qui aspicit equales. i. vnuis numeri. Sivero ille qui aspicit fuerit p̄p̄ gradui pōderosior erit cōiunctio aspicientis. ¶ Et si cōiungit planetæ dñi illius signi in quo fuerit: vel dñi exaltationis vel dñi ceterarū dignitatū in quibus fuerit: dicit pulsare. i. mittere naturā illius planetæ dñi. s. et usq; dignitatis ad eū. ¶ Et si fuerit planetæ in aliqua dignitatū suarū fuerit iuncit ali planete q; habeat etiā partē dignitatis i eodē loco mittit et etiā vtrāq; naturā suā. s. et illius cui iungit: et hec missio oīs vocat alcobol. i. receptio.

¶ Glossa super textu de his que accidunt planetis ad se inuicem.

S se illorum erga se inuicem. ¶ Huius determinant planetis in semetipsis: et de his q; accidunt quinq; planetis erga luminaria. Hic determinat de his que accidunt. 7. planetis ad se inuicem. Et possunt dividiri in tot partes quot sunt modi accidentiū que accidunt planetis ad inuicem. Et possunt reduci ad. 16. modos secundū sententiā littere q; sunt isti cōiunctio: vacuatio: cursus: feralitas: translatio: luminis: redditus: luminis: probibitio: pulsatio: nature: receptio: redditus: nature: refrenatio: siue contrarietas: frustratio: abscessio: luminis: vencratio: destructio: obfessio: dilectio: et odium. Ista exponit auctor in littera per ordinē vsc ad finē istius differentie. Sententia prime partis est talis. Cōiunctio est cu fuerint duo planetæ in duobus signis que se aspiciunt aliquo aspectu: et ille qui fuerit leuior inter eos. i. velocior in motu transiuerit de suo signo pauciores gradus qdū ponderosius. i. tardior motu de suo signo. ita q; differentia ista sit. & gra. vel infra: et tūc dicit q; leuior vadit ad cōiunctionē ponderosioris: verbi gratia: pono q; sol sit in ari ete

et transiuerit de ipso ariete. 6. gra. et mars sit in leone et transiuerit de ipso 12. gra. ista duo signa aspiciunt se aspectu trino. Et sol qui est velocior in motu quam mars transiuit pauciores gradus de ariete quam mars de leone: et sunt in differentia. 6. gra. In pposito excepio solvadit ad coniunctionem martis de aspectu trino. Et si sol esset in. 12. gra. arietis: et mars in. 12. gra. leonis: tunc esset coniunctio copleta. Et sol esset ultra duodecimum gradum arietis marте existente in. 12. leonis: tunc esset inter eos separatio. Et hec vocat co*lunctio longitudinis*. Coniunctio autem latitudinis est cum fuerint duo plane te in uno signo co*iuncti corporaliter* et fuerint equalis latitudinis ab ecliptica ita quod latitudo vniuersus sit ascendens in septentrione et alterius descendens in septentrione vel vniuersus ascendens in meridie et alterius descendens in meridie. Uel si fuerit co*iunctio ex aliquo aspectu et altitudo vniuersus fuerit septentrionalis ascendens: alterius meridiana descendens*. Verbi gratia: pono quod luna contingat saturno in aliquo signo: et in aliquo gradu et minuto illius ita quod saturnus sit ultra genzah ar suu vadens ad septentrionem in altitudinem: et sit eius latitudo. 5. minutorum et luna appropinquet ad caudam draconis ventus a septentrione minuens latitudinem: ita quod eius latitudo similiter sit. 5. minuto rursum hec est co*iunctio verissima* quantu*m* ad longitudinem et latitudinem. Et in hoc casu luna eclipsaret saturnum nisi diversitas aspectus lune esset tanta quod impedit. Licet auctor dicat quoniam latitudo vniuersus debeat esse ascendens et alterius descendens: tamen videat multi quod in co*iunctione corporali* in oī casu quo contingere poterit quod latitudines amborum sint e^{qua}les ad eadem partem. Volo dicere quod ambe latitudines sint septentrionales vel ambe meridionales erit co*iunctio latitudinum* veridica: et in aspectu oppositionis si latitudines fuerint e^{qua}les in diversis partibus ita quod una sit meridionalis et alia septentrionalis erit aspectus veridicus quantum ad latitudines.

Et cum separatur vnuis planeta ab alio. cautionem cursus. Dicit quoniam aliquis planeta fuerit co*iunctus* alteri corpore vel aspectu: et post separationem ab illo non co*iungit* alicui alteri corpore vel aspectu quamdiu fuerit in illo signo: tunc dicitur esse vacuus cursu. Verbi gratia: pono quod luna contingat ioui corporaliter in sagittario: et post separationem eius a ioue non sit aliquis planeta in sagittario cui possit coniunctio: nec radij alicuius quem possit aspicere in hoc casu luna est vacua cursu donec exeat de sagittario et iungatur alicui corpore vel aspectu.

Et cum fuerit planeta in aliquo signo. Dicit quoniam aliquis planeta fuerit in aliquo signo ubi nullus alter planeta sit nec radij alicuius ille planeta quamdiu fuerit in signo illo sic se habente dicitur esse ferialis: sive silvestris in similitudine hominis non habentis societatem cum aliquo.

Et cum fuerit separatus. Dicit quoniam planeta velocioris motus et in seundo se ab eo iungat alteri. tunc transfert naturam pumii ad secundum. Verbi gratia: pono quod luna separetur a coniunctione corporalis iouis: et antequam compleatur separatio coniungatur saturno aliquo aspectu: vel corporaliter luna transfert tunc naturam iouis ad saturnum. Sit etiam alio modo translatio scilicet quando planeta levius contingat ponderosiori se: et

Alkabitij astronomi tractatus.

Alio ponderosius alteri adhuc ponderosior se tunc mediis transfert natura
leuis ad ponderosiorē. Vbi grā: pono qd̄ luna aspiciat iouē aliquā aspectū et
Iupiter aspiciat saturnū. Iupiter in h̄ casu trāfert naturā lune ad saturnū

Si autem non coniungitur. Dicit qd̄ qñ duo planetæ fuen-
tū nō iungit alteri. sed ambo iungunt alicui tertio. tunc si ille tertius aspi-
ciat aliquē locū et locis circuli proiec̄t lumen illorū duorum ad illū locū. Et si
aliquis planetā fuerit in loco radii suorū reddit illi lumen illorū duorum.
Verbi grā: pono qd̄ sol sit in capricorno et venus in pisces: ita qd̄ nō aspi-
ciant se. Deinde pono qd̄ mars sit in cancro aspiciens sole de opposito et
venerē de tercio in hoc casu mars recipit lumen solis et venoris: et reddit lu-
mina ipsoru ad loca circuiti in quibus sunt radii martis: et hoc vocatur red-
ditus luminis. Sit etiam alio modo redditus luminis quando duo plane-
te non aspiciunt se: sed tertius transfert lumen vniuers ad alterum ita qd̄ se-
paretur ab uno et iungatur alteri: et tunc idem est qd̄ translatio.

Sequitur prohibitio. Dicit qñ tres planetæ fuerit in uno signo
tardior motu trāsuerit plures gradus illius signi qd̄ aliquis alterū duos
rum tunc mediis eoru prohibet coniunctionē leutorū cū ponderoso. Vbi
gratia: pono qd̄ saturnus sit in 12. gradu virginis: pono qd̄ mars sit in qnto
gradu eiusdem virginis. in hoc casu mars petit coniunctionē saturni. Sed
pono qd̄ luna sit in 8. gradu eiusdem virginis in hoc casu nō esset iudican-
dū qd̄ mars coniungereb̄ saturno: qd̄ luna est in medio et phibet ei⁹ coniunctio-
nē. Sit etiā phibitio alto modo: ita qd̄ duo planetæ sint in uno signo et leutor
iungit ponderosiori et alter planeta aspiciat eundem ponderosum et aspect⁹
eius sit ita ppe sicut coniunctio corporalis alterius: tunc ille qd̄ corporaliter
iungit phibet aspiciēt ne aspiciat. Et si in hoc casu unus illorū fuerit p
pinquior qd̄ alter ille qd̄ fuerit ppinquior: obtinet dicit iungi ponderosior.
verbi gratia: pono qd̄ saturnus sit in 12. gradu virginis: et mars in 8. gra.
eiusdē. Et pono qd̄ Iupiter pisces radios suos ad octauū gradū virginis
in hoc casu mars phibet aspectū iouis. S; si Iupiter pisces radios suos
ad nonū gradū esset iudicandū qd̄ Iupiter aspiceret saturnū. et cū hoc phib-
beret coniunctionē martis. Et si Iupiter pisces radios suos ad 7. gra. esset
iudicandū qd̄ mars iungereb̄ saturno et cū hoc prohiberet aspectum iouis.

Et si iungitur planeta domino illius signi. Dicit quā
neta iungit per aspectū domino illius signi in quo fuerit vel domino exaltationis
vel triplicitatis vel termini vel faciei dicit mittre naturā domini illius di-
gnitatis ad ipsum cuius fuerit dignitas. verbi gratia: pono qd̄ sol sit in ca-
pricorno aspiciens saturnū existente in virgine in hoc casu sol est in domo
saturni et mittit naturā ipsius saturni saturno. Et si leue planeta fuerit in
aliquo loco vbi h̄ dignitatē aliquā. verbi gratia: pono qd̄ sit domus sua
vel exaltatio et aspiciat aliquā planetā ponderosiore se et qui nullā ha-
beat dignitatē in loco eius dicit leuis mittere suā fortitudinē ponderoso.
verbi gratia: pono qd̄ luna sit in thāuro. s. in exaltatione sua et aspiciat sa-
turnū existente in virgine de trino. in hoc casu luna naturā suā suavitatē
mittit ipsi saturno: licet saturnus nullā habeat dignitatē in loco lune. S;

A si saturnus habeat dignitatē in loco lune. verbi gratia: pono qđ luna sit in 24. gradu tauri in exaltatione sua et in termino et facie saturni et aspiciat saturnū mittit saturno naturā ppriā et nām saturni rōne termini et facie sue.

Et quādo fuerint aliqua dignitatū suarū. Vd. qd. f. oratio **D**icit plas spicit pōderosiorē se et leuior h̄z dignitatē in loco in q̄ est et ille quē aspicit etiā habet ibidē aliquā dignitatē: nunc leuis mittit ponderoso utrasq; naturas. s. suā ppriā et illius quē aspicit. et hec missio vocat receptio. **V**erbi grā: pono qđ sol sit in ariete in exaltatiōe sua et in domo martis et aspiciat martem aliquo aspectu in hoc casu sol mittit marti naturā suā ppriā et cum hoc naturā martis rōne domus sue. et mars recipit solē a domo sua. **E**t si contingat q̄ inferior sit in dignitate superioris. et econtra superior in dignitate inferioris illa est melior receptio q̄ esse pōt. verbi grā: pono qđ sit sol in ariete in domo martis et mars in leone in domo solis et sol aspiciat martē aspectu tertio talis receptio erit integra et perfecta.

¶ Textus.

Nec sequit̄ redditus. i. qđ iungit̄ planeta alicui planete qui cōbūrit̄. i. qui fuerit sub radice solis vel fuerit retrogradus reddit̄ ei virtutem ppter debilitatē suā quā nō valeat retinere: tūc si fuerint vtrīq; planete in angulo vel succedentib; angulorū erit redditus cū pficuo: similiter si fuerit qui contunxit̄ ei tantū in angulo: et ille cui cōiungit̄ reperit̄ eū. Si aut̄ fuerit planeta qui iungit̄ cadens ab angulo: et ille cui coniungit̄ in angulo vel in sequenti angulorū: aut sivtrīq; fuerint cadentes erit redditus cū detrimēto.

¶ Glossa super textu nunc sequitur redditus.

Nec sequitur redditus. Dicit qđ iferior; planeta aspicit superiorē: et ille quē aspicit est cōbuslus sub radice: vel retrogradus in hoc casu superior; reddit inferiori virtutē quā sibi misit. qđ ppter debilitatē suā nō pōt retinere eā. Et si in tali casu vterīq; fuerint in angulo vel in succedenti. sūc reddit̄ fit cū pficuo. Et si inferior fuerit in angulo et superior nō ita in q̄ superior; recipiat inferiorē talis reddit̄ etiā fit cū pficuo. Et si inferior; fuerit cadens ab angulo et superior; in angulo fit redditus cū pficuo. Et si ambo fuerint cadentes redditus fit cū detrimēto. verbi gratia: pono qđ luna sit in thauro et aspiciat mercuriū existēt̄ in capricorno cōbuslū in hoc casu luna mittit mercurio naturā suā. **S**z qđ mercuriū est cōbuslū nō pōt retinere naturā sibi missam: iō reddit lumē illud qđ recipit ab ea et si in hoc casu abo fuerint in angulis reddit̄ est pficuus et.

¶ Textus.

Made sequitur almenē. i. refrenatio q̄ sit qđ planeta vult coniungi alteri: sed anq; iungat accedit retrogradatio et sic destruit ei cōiunctio. **C**hāc sequit̄ alchoriad. i. d̄rietas accidēs: h̄ fit cū aliq; planeta leuis fuerit m̄toū ḡduū i signo et

Alkabitij astronomi tractatus.

alter illo ponderosior minus gradib^z tertius quoq^z leuior pmo volens cōtungi ponderosior: sed anteq^z et cōiungat sit retrogradus ille leuior qui habet plures gradus z tangit z applicat illi pōderosor trāiens illū tūgītur et alteri planete leuator: z sic destruit pīuctio illius pōris cū pōderoso.

Glossa super textu Inde sequitur.

Ade sequitur almenem. Dicit quādo planeta īferior vult cōiungi suerit: sed anteq^z cōpleatur cōiunctio inferior sit retrogradus hoc vocat refrenatio. verbi ḡra: pono q̄ saturn⁹ sit in. 12. gra. virginis: z venus in principio ḥginis vadēs ad pīunctionē saurit. Sed cū puenit ven⁹ ad. 8. gradū vel nonū. s. anteq^z cōiungat saturnum icipit retrocedere: in tali casu refrenat ven⁹ ne pīugat saturno: z idz intellige de aspectu si tret ad aspectū: h̄ anteq^z aspectus p̄pleret inciperet retrocedere.

Glossa.

Hanc sequitur alchorad id est contrarietas.

Dicit q̄ contrarietas est qñ tres planete fuerint in uno signo quoq; vn⁹ sit ponderosus: z ali⁹ duo leues: et unus duouū leuum transiuerit ponderosum z alter petat pīunctionē pōderosi. sed anteq^z cōiungat ponderoso: ille q̄ transiuerit ponderosuz sit retrogradus: z tangit pōderoso per retrogradationē: z obuiat alteri leui: tūc retrogradus destruit pīunctionem illi⁹ cui obuiat cū ponderoso. Verbi ḡra: pono qd̄ sit saturnus in. 8. gradu ḥginis: z mars sit in. 12. gradu eiusdē z iupiter sit in principio ḥginis petes cōiunctionē saturni: sed anteq^z cōiungat sibi: mars icipiat retrogradari z tangi saturno q̄ retrogradationē z obulet ioui in h̄ casu mars destruit cōiunctionē iouis cū saturno.

Textus.

Equitur alphazim. i. frustratio. hec quoq; fit cū aliquis planeta petit cōiunctionē alterius planete sed anteq; perueniat ad eum mutatur iste in aliud signū z erit aliquis planeta in paucis gradibus aspiciēs ipm signū z erunt radis ei⁹ in initio signi. Lūc extiterit sequēs planeta de pimo signo iugit isti aspiciēti et annullat pīunctio quā habebat cū illo. s. cū pmo.

Glossa super textu Sequitur alphazim.

Equitur alphazim id est frustratio. Dicit frustratio est qñ planeta leuis petit pīunctionē pōderosi. sed anteq^z cōpleat cōiunctio ponderosus intrat aliud signū z sint radis alicutus alterius planete in principio illius signi tunc quādo leuis voles coniungi pōderoso intrat illud signū coniungit radis illi⁹ planete ibi aspicientis: z sic annullat cōiunctio prima. verbi gratia: pono q̄ saturnus sit in. 29. gradu leonis z mars sit in. 24. gradu eiusdem pe-

tens cōiunctionē saturni. Sed aīq̄ iungat mars saturno: saturnus intret
cōiunctiōne et pono qd̄ iupiter aspiciat p̄mū gradū cōiunctiōnis. in h̄ casu mars exiēs
de leone cōiungit radīs iouis: et sic annullat cōiunctio martis et saturni.

¶ Textus.

In sequit abscisio luminis hoc ē q̄si altq̄s planeta petit
cōiunctionē alterius et fuerit in secundo signo a signo
Iulius cui iungat alter planeta: sed aīq̄ iungat ei plus sit ille
qui est in secundo signo retrogradus cōiungitur et abscin-
dit lumē suū a planeta qui volebat cōiungi et. si mīster si fues-
t planeta iens ad cōiunctionē alterius planete: et ipse alter planeta cui
vult iungi petat cōiunctionē alterius planete se ponderosioris: sed aīq̄ p-
ueniat leuis ad gradus p̄derosioris iungat ipse ponderosus alter scip̄o
ponderosior et abscindit lumen illius a planeta primo leuior.

¶ Glossa super textu h̄inc quoq̄ sequit abscisio luminis.

In quoq̄ sequitur abscisio luminis. ¶ abscisio luminis est q̄si aliquis planeta leuis petit cōiunctionē p̄-
derosi. et in secundo signo a signo ponderosi sit alter planeta.
sed aīq̄ leuis iungat p̄deroso. ille qui est in scđo signo fit re-
trogradus et iungat p̄deroso. in tali casu retrogradus abscindit lumen
ponderosi a planeta q̄ volebat et iungi. Et est quasi idē qd̄ contrarietas sed
differt in hoc q̄ in contrarietate planeta retrogradus nō solū iungat ponde-
roso sed etiā iungat leui q̄ volebat iungi p̄deroso p̄ obviationē. et pot̄ exē-
plificari sicut ibi fuit dictū. Fit etiā alio mō abscisio luminis. s. q̄n planeta
leuis petit cōiunctionē ponderosi et ille ponderosus petit cōiunctionē alte-
ri p̄derosioris et iungat et aīq̄ leuis iungat p̄mo p̄deroso. & bi grā: pono
qd̄ mars petat cōiunctionē iouis et iupiter petat cōiunctionē saturni et aīq̄
mars iungat ioui iupiter iungat saturno: in tali casu saturnus abscindit
lumen iouis a marte.

¶ De locis fortunatis et malis.

Textus.

Ant quoq̄ his planetis loca in quib⁹ cōfortant et in quibus
debilitant: et loca in quibus sunt fortune: et loca in quibus
sunt mali. Sed loca in quibus sunt fortune sunt h̄ic: vt. s.
sunt in aspectibus bonor. i. in aliquo aspectu utili. s. sextili: aut
in trino aspectu q̄ a quibusdā ita nominat exagona radiatio
quoq̄ ac trigona: vt sint mali cadētes ab eis sintq̄ separati ab infortuna
et tūcti fortune: aut sint obfessi a fortunis vel radios eoru. i. vt sint iter duas
fortunas vel inter radios fortunarū. ¶ Hec est em̄ obfessio ut habeat pla-
netā fortunā vel radios eius an se et aliā fortunā: vel eius radios post se.
Et quidā vocant hoc altifert. i. veneratio: aut sint vnitī cū sole in vno grā-
du aut sint in aspectu ei⁹ sextili: siue trino: vel cōsimili aspectu lune et luna
sūc sit fortunata: et vt cursu sint veloces aucti lumine et numero: aut sint in-
signationib⁹ suis vel in suo haim. i. in sua similitudine vt sit v delicit pla-
netā masculinus in signo masculino et feminin⁹ in signo femininor diurn⁹
g. ij

Alkabitij astronomi tractatus.

in die sup terrā et in nocte sub terra, nocturn⁹ in nocte sup terrā et in die sub terra et reliqua et ut sint in signis in quib⁹ habuerint dignitates seu p̄tates suas: vel gaudijs suis vel in gradib⁹ lucidis recepti: et ex fortitudine eorū est ut sint ascendentēs in septētrione: aut sint septētrionales: vel sint ascēdentes in circulo augis sue: aut in statione secūda: hoc est q̄n fuerint in stationeby dirigant a retrogradatione: aut sint exēentes de sub radis solis aut sint in angulo: vel in sequēti eius aut si ibi tres altiores orientales a sole q̄ si eu aspererint sextili: aut trino aspectu: erit illis hoc augmentū fortitudinis: aut fuerint in quartis masculinis et sol cū fuerit in illis quartis masculinis: aut in signis masculinis erit fortis etiā nisi sit in libra: q̄ ibi cadit. Et ex fortitudine trīū inferiorū est ut sint occidentales a sole: aut in quartis femininis et ex fortitudine lune: ut sit in nocte sup terrā et in die sub terra in loco seminino: vel in signo feminino: et cū fuerit in exaltatione solis.

Glossa super textu de locis fortunatis et malis.

Conit quoq; his planetis. Cicit q̄ planetē in quib⁹ busdā locis confortantur et in quibusdā debilitant et in quibusdā locis sunt fortune et in quibusdā infortune. Sunt fortune in aspectu sextili vel tertio bonorū et ut infortune sint cadētes ab eis iuxta q̄ intelligēdū est q̄ q̄n aliquid planeta est in eodē signo cū alio vel in quarto vel in septimo vel decimo ab ipso dicēt esse in angulo ab illo. Et si fuerit in scđo signo ab ipso vel in quinto vel in octauo vel in. ii. dicēt esse ab ipso in succedēti. Et si fuerit ab ipso in tertio signo vel in. 6. vel in. 9. vel. 12. dicēt esse in cadēti ab ipso. Sunt etiā fortune q̄n separat ab una fortuna et iungunt alteri aut qđ sint inter radios duarū fortunarū et hoc vocaliter a quibusdam. Sunt etiā fortune q̄n sunt vnti sole in eodē gradu aut qđ sint in ei⁹ aspectu tertio vel sextili vel in aspectu trino vel sextili lunae et etiā ut sint aucti numeri et lumine: et qđ sint in aliqua dignitatū suarū vel in suo hanc. Et planetē sunt fortiores q̄n ascendunt in circulo augis et q̄n sunt septētrionales vel ascendit in septētrione. Similiter fortificant q̄n sunt in statione secūda eentes ad directionē. Similiter q̄n exēunt de sub radis solis et q̄n sunt in angulis vel in succedētib⁹. Et tres superiores fortificant q̄n sunt orientales. Et si aspiciunt solē aspectu sextili augmentat eorū fortitudo. Similiter q̄n fuerint in quartis masculinis vel in signis masculinis. Fortitudo solis etiā augmentat in quartis et in signis masculinis preterq; in libra: ibi enim non fortificat propter casum ab exaltatione t̄ libra sit signū masculinū etiā in quarta masculina. Et tres inferiores planetē exēstes sub sole fortificant q̄n sunt occidentales a sole: et in quartis et in signis femininis. Et luna fortifica tur cū fuerit in nocte sup terrā: et in die sub terra: et cū fuerint in signo et in loco seminino et cum fuerint in exaltatione solis. s. in arte.

De infortunio planetarum. Textus.

Per vero planetarū et destructione eorum est ut in coniunctione malorū: aut in opposi tione eorū: vel in eos⁹ tetragona: aut trigona: aut exagona ra diatio: aut si fuerit inter eos⁹ corp⁹ malū vel radios ei⁹ minus termino planete: aut fuerit i terminis malorū aut dōub⁹ eos⁹

aut sint mali eleuati super eos a. p. vel. p. a locis eorum; et multo derius si non receperint eos. Aut fuerint in coniunctione solis: vel oppositione eius: vel in tetragona radiatione: aut fuerint in caputibus suorum genzahar: aut cum caudis suis. aut cum capite draconis vel cauda: sicutque inter eos et inter aliquem istorum scilicet locorum. 22. gradus vel infra et maxime si fuerit luna aliquo eorum: similiter et sol tunc magis impeditur ab eis. i. a capite vel cauda cum fuerint iter ipsorum et non enim eorum etiam. 4. gra. an vel retro: aut fuerit planeta obseculi inter duos malos: hoc est ut sit planeta in signo aliquo et cum eo malus: vel radij eius an se: et malus vel radij eius post se: aut separata a maio per coniunctionem: vel per aspectum: et iungat tali modo alteri malo: aut si fuerit malus: vel radij eius in signo quo est an eum. In secundo ab eo: et in signo quo est post eum: id est in. 12. ab eo fuerit alter malus vel radij eius. Sic dicit de signis quod sunt obseculi. Quod si aspicerit fortuna vel sol cum planetam obseculum: vel iungat obseculum a trino: vel a sextili aspectu fuerintque inter eum et coniunctiones minus septem gradibus soluit ipsa malitia vel obseculum. Et ex hoc ut sit planeta retrogradus. vel sub radiis solis cibos: aut cadentes ab ascendentie: aut ex debilitate eorum: ut sine rati curiu: aut statim prima: hoc est quod sunt: ut retrogradi sunt: aut sunt in gradibus tenebrosum: aut sunt masculini in signis masculinis: gradibus scilicet minimis in die sub terra: et in nocte super terram: aut sunt feminini: in signis masculinis: in et gradibus masculinis in nocte sub terra: et in die super terram: aut sunt in oppositione dignitatem suarum: seu potestatu: aut descendentes in meridie vel meridiani: aut cadentes ab angulis vel a succedentibus angulorum: aut in dominibus cadentibus: aut sunt in via combusta quod est medietas ultima libra: et puma medietas scorpius: aut iungantur planete retrogrado vel impedito seu cadenti: aut non sunt recepti. Aut sunt tres altiores a solo occidentales: aut in quartis femininis: et debilitatis solis est: ut sit in signis femininis: aut in quartis femininis: nisi sit in domo nona: et debilitas trium inferiorum est ut sunt orientales: aut quartis masculinis.

Glossa super textu de infortunio planetarum.

X infortunio vero planetarum. nete sunt intortunatae id est infortunantur quando sunt in aspectibus malorum. et quando coniunguntur malis per corpus vel per aspectum ita quod inter eos et corpus malum vel inter eos et radios malum in termino vniuersi planetae. Et infortunantur quod sunt in terminis malorum aut in dominibus malorum. Verbi gratia: iupiter vel venus infortunatur in terminis saturni et martis et in dominibus eorum. Et infelicitantur quod placent in fortune eleuantur super ipsos. ita quod sunt infortunii in. 10. vel. 11. signo nete super ab ipsis. Jurta quod intelligendum est quod planeta existens in. 10. signo ab aliis eleuantur. alio dicit eleuantur super ipsorum. sicut existens in. 10. domo eleuantur super ascendetem: et si istud fiat sine receptione est peius. Verbi gratia: ponit quod iupiter sit in principio sagittarii et saturnus in principio virginis: in hoc casu saturnus eleuantur super iovem. Virgo enim est decimum signum a sagittario. Infortunantur quod sunt in coniunctione solis: vel in opposito solis: vel in aspectu

Alkabitij astronomi tractatus.

etius quarto. Etiaz infortunant q̄n sunt in capitisbus suor̄ genzahar id est in intersectionibus deferentium eoz cū ecliptica siue in capite vel cauda draconis eoz: vel ppe hec loca per. 12. gradus vel infra maritne si in his locis luna fuerit impedita ab eis: vel sol scilq; vt luna: vel sol iungat eis in his locis vel aspiciat eos aspectu inimico. Ratio autem quare infortunat in his locis est q̄ possunt ibi eclipsari. Infornunant etiā q̄n distat a sole per quatuor gradus ante vel retro. Et q̄n fuerint inter corpora vel radios duorum malorum: ita qd separantur ab uno malo corpore vel aspectu iungant alteri malo: aut fuerit malus: vel radij ei⁹ in signo qd est ante eū: et alter mal⁹ vel radij eius in signo qd est post eū. tūc enim dicitur obfessus. Verbi ḡa: ponō q̄ iupiter sit in virgine et in. 11. gradu: et mare vel radij martis sint in 10. gradu eiusdem et saturnus vel mars sint in. 12. gradu eiusdem in hoc casu iupiter dicere obfessus a duab⁹ infortunis. Eodem modo dicunt de signis q̄ sunt obfessa q̄n vnum malus est in eius principio et alter in eius fine. Sed q̄n sol vel fortuna aspicit planetā vel signū obfessum aspectu sextili: vel tertio: ita q̄ sit aspectus ad. 7. gradus ppe vel infra: tūc p talem aspectum foliū obfessio. Infornunant etiā q̄n sunt retrogradi vel cōbusti aut cadentes ab angelis. Et debilitatur q̄n sunt tardi cursus qd vadant minus medio motu eoz. Et q̄n sunt in statione prima euntes ad retrogradationē: aut q̄ sint in gradibus tenebrosis: aut planete masculini in signis vel gradibus femininis: et in die sub terra et in nocte sup terraz: aut feminini in signis masculinis et in gradib⁹ masculinis et in die sup terrā et in nocte sub terra. Illoc enim est cōtrariū haim id est similitudini eoz. Et debilitans siue infortunatur q̄n sunt in locis oppositis dignitatū suarū: aut q̄ sint in latitudine meridiana ab ecliptica maxime si fuerint descendentes in eadē latitudine: aut sint in via cōbstia. s. a medietate librievsq; ad mediū scorpionis: aut sint tuncti planete retrogradi: aut cadēti: aut qd non sint recepti. Et tres superiores. s. saturnus iupiter et mars debilitant cū fuerint occidentales a sole: aut in qrtis femininis: et sol debilitat in signis et in qrtis femininis: nisi fuerit in nona domo: q̄ i illa gaudet. Tres inferiores. scz venus mercuri⁹ et luna debilitant in signis et in qrtis masculinis. Et di de planetis qd sunt qdā eoz se invicem diligētes. Dicit qd quidam planete diligunt se invicem et quidam habent se odio: et patet in littera: et sic cōpleta est expositio tertie differentie alkabitij introductorij ad iudicium.

De amicitia et odio planetarū.

Textus.

Todicitur in planetis q̄ sint quidā eoz se inuicem diligentes et odientes: nā de diligentibus qdā antiquorū dixerūt q̄ Jupiter diligit oēs planetas et sit amicus eoz et ipsi illius p̄ter martē. Veneris amici sunt oēs planetae et oēs diligunt eū p̄ter saturnū. **S**aturni autem amici sunt Jupiter Sol et Luna et inimici ei⁹ Mars et Venus et ipsa plus b̄z eū odio. **E**t amica martis est Venus et ceteri planetae odio habent eū et plus Jupiter et Sol. **S**olis vero amici sunt Jupiter et Ven⁹ et inimici Mars Mercuri⁹ et Luna. **M**ercurij amici sunt Jupiter Venus et Saturnus tñ: et inimici ei⁹ sunt Sol et Luna et Mars. Lune autem amici sunt Jupiter et Ven⁹ et Satur-

nus. et inimici Mars et Mercurius. Capitis draconis amici sunt Jupiter et Venet et inimici Saturnus et Mars caude vero amici Saturnus et Mars inimici Sol et Luna Jupiter et Venet. Et sunt alle species inimicitie cum fuerit duo planetae habentes domos suas oppositas. ut Mars et Venus: et cum consilium est aptio portar. Tertia quod species inimicitie est ut sint duorum planetarum exaltationes opposite. Fortior autem planetarum amicitia est: ut concordet planeta cum planeta in natura et in qualitate atque subtilitate et potestate sicut concordat Mars cum sole: quod veteribus recordat in caliditate et secunditate et acutitate et celeritate: et est dominus exaltationis eius in qua apparet eius fortitudo: et ut recordat Luna et Venus in frigore et humiditate: et est dominus exaltationis eius. Cum autem concordauerint duo planetae in natura et substantia: ut Jupiter et Venus sunt amici.

Differentia quarta in expositione nominum astrologorum. Textus.

Cprosequamur hunc expositionem nominum astrologorum. Initium hoc est. Cœlum et res significantes destructiones seu mutaciones quæ sunt in hoc seculo ex coniunctionibus: quæ numerus est sex: maior autem omnibus coniunctionibus est coniunctio saturni et Iovis in initio arietis et hic fit in. 960. annis. Secunda autem eius coniunctio est in initio vernalius triplicitatis et hec fit in 240. annis. Tertiæ autem in unaquaque triplicitate duodecies: et fortassis factum in unaquaque triplicitate. 13. coniunctiones: deinde mutata eorum punctio ad triplicitatem quæ huic succedit. Tertia autem punctio est saturni et martis in initio canceris que fit in omnibus. 30. annis. Quarta quoque est coniunctio Iovis et saturni in unoquoque signo que fit in omnibus. 20. annis. Quinta est descendens luminaris malorum in punctum et equinoctii vernalis temporis: scilicet ingressus solis in capite arietis que fit in omni anno. Sexta est coniunctio luminarium et oppositio eorum que fit in dimidio cuiusque mensis lunaris. Et quando dicitur ascendens coniunctionis dicitur vel significatur ascendens mundi. Id est signum quod ascendit hora introitus solis in predictum punctum equinoctii vernalis in initio scilicet illius anni quo debet fieri coniunctio predicta.

Glossa sup textu differentie quarte.

Offferentia quarta in expositione nominum astrologorum. Cœpletis tribus differentiis huius de esse circuiti signorum essentiali et accidentalis in prima differentia. et de naturis septem planetarum in secunda differentia: et de his que accidentunt septem planetis in semetipsis: et adiuicem. s. in tercia differentia. Sequitur quarta differentia in qua exponit nomina quibus utuntur magistri iudiciorum et docet ea applicare ad opus. Et potest tota illa differentia dividiri in. 16. partes per. 16. capitula quæ ponit in ea. In primo capitulo lo-

Alkabitij astronomi tractatus.

ut de cōiunctionib⁹ magnis cōnumerando eas. In scđo capitulo docet i
nvestigare gradū ascēdētē alicuius natūratis. In tertio capitulo docet
elīgere locū vite in natūratis. In quarto capitulo docet elīgere datorē
annoꝝ vite i. natūratis. In. 5. docet elīgere planetā dñatorē natūratis
q̄ p̄est nato posl hylech ⁊ alcochodē. in. 6. tractat de profectu annoꝝ na
tūratis ⁊ mūdi. in. 7. cap docet dirigere significatoꝝ q̄libet ad quēlibet
locū circuli. In. 8. docet dirigere gradū ascēdētē in natūratis. in. 9.
docet inuenire duodenarias planetarū ⁊ domorū. in. 10. docet inuenire no
uenarias. In. 11. docet inuenire decanū. in. 12. docet inuenire dñm orbis
sive hoīe. in. 13. docet inuenire annos fridarie in natūratis. in. 14. doc
et cognoscere q̄s planetarū eleuat super alterū. in. 15. docet inuenire q̄n
fit apertio portar. in. 16. loquif de hoīis fortunatis ⁊ ifortunatis: vbi par
tes incipiat patef in pcessu. In pmo ergo capi loquitur generaliter de
magnis p̄iunctionib⁹ ⁊ dicit q̄ p̄iunctiones magne sunt res significatēs de
struktiones sine mutatiōes q̄ hñt in hoc seculo ⁊ sunt. 6. in numero. ¶ pri
ma maior oībus p̄iunctionib⁹ est p̄iunctio iouis ⁊ saturni in principio ari
tis et hoc fit in. 960. annis semel. ¶ Secunda cōiunctio est mutatio con
iunctionis iouis ⁊ saturni de vna triplicitate ad aliā: ⁊ hoc fit in. 240. an
nis semel. Et quando venit coniunctio eorum ad aliquā triplicitatem an
teq̄ exeat illam duodecies coniungitur. Verbi gratia: coniunctio iouis ⁊
saturni n.āc est in triplicitate aerea ⁊ incipit in signo geminowz anno dñi
1325. ab illo tpe in. 20. annis. I. anno dñi 1345. coniungent in aquario. ⁊ ab
illo in. 20. annis p̄iungen in libra ⁊ postea i. geminis: ⁊ ita s̄m hñc ordinē
donec m̄ibus ligati duodecies p̄iungant̄ et i. multiplicauentis. 20. per. 12.
inuenies. 240. annos post quos cōiunctio mutabit se et intrabit triplicit
atez aquatīcā ⁊ stabit ibi sumiliter per. 240. annos: sic de aliis triplicita
tibus intelligas: ⁊ intelligas q̄ sicut dicit qđ p̄iunctio maxima reuertit in
960. annis ad principiū arietis. I. ad triplicitatē igneā: ita p̄iuctio intrās
principiū alicuius alterius triplicitatis nō reuertit ad principiū eiusdē n̄l
si post. 960. annos stabit i. tpe supra dictū est in q̄libet triplicitate. 240.
annis. triplicitates sunt quatuor: multiplica i. ḡt. 240. per quatuor: ⁊ inue
nies. 960. annos. ¶ Tertia p̄iunctio est maris ⁊ saturni i. cācro in q̄busu
bet. 30. annis. ¶ Quarta cōiunctio est iouis ⁊ saturni quoq̄ signo fue
rit: ⁊ hoc fit in. 20. annis semel. ¶ Quinta p̄iunctio est ieronitus magni lu
minaris in pumū minurū equinoxii vernalis. I. arietis. ¶ Sexta cōiunctio
est solis ⁊ lune ⁊ eoz⁹ oppositio. Et q̄n dicit̄ ascēdētē p̄iunctionis magne
intelligit de ascēdētē s. introitus solis in arietē in illo anno in quo debet
fieri illa p̄iuctio. Verbi ḡfa: p̄iunctio iouis ⁊ saturni fuit i. geminis āno dñi
1325. Et ascēdēs introitus solis in arietē in illo anno fuit taurus. 20. gra
dus: taur⁹ ḡ est ascēdēs illi⁹ cōiunctioꝝ. Ille cōiunctioꝝ q̄ dicit̄ s̄t vocā
tur cōiunctioꝝ magne. Altera multe s̄t cōiunctioꝝ i. planetis qđ nūme
est. 120. ꝑ p̄tolomeū in. 50. p̄positioꝝ centiloquis. Dicte ei ibi nō obliuiscā
ris eē. 120. cōiunctioꝝ q̄ fuit in stellis erraticis. In illis em̄ est maior scia
eoꝝ q̄ fuit in hoc mūdo suscipiēti incremētū ⁊ decremētū. Itali ibi in com
mento numerat eas: dicit qđ quedā sunt cōiunctioꝝ binarie ⁊ quedā mina
rie q̄dam quatinarie quedā quinariae quedā senariae quedā minariae. Bi
naria autē cōiunctio est quādō duo planetē tantū coniungunt̄: et hoc

potest 21. modis variari. Ternaria coniunctio est qñ coniungunt̄ tres planetae et hoc pot̄ variari triginta quinqꝫ modis. Quatinaria coniunctio est qñ coniungunt̄ quatuor planetae: et h̄ pot̄ variari similiter 35. modis. Quintaria coniunctio est qñ coniungunt̄ quinqꝫ planetae et hoc pot̄ variari. 21. modis. Senaria cōiunctio est qñ coniungunt̄ sex planetae: et hoc pot̄ variari. 7 modis. Septenaria nō est nisi vna sc̄z cōiunctio omnium septē planetarū. Et si p̄putaueris seu addideris hos numeros predictos ad inuicē inuenies. 120. Qui volunt singulas numerare inuenient eas numeratas in commento propositionis p̄callegate.

C De annimodar. I. gradus ascendentis nativitatū inuestigatio. Text⁹

Tex hoc annimodar qđ est iuestigatio gradus ascēdētis alicui⁹ nativitatis: et putant multi astrologorū p̄ inuentas p̄ eundē idē gradus ascēdētis nativitatis alicui⁹ us. sed hoc fallum est. et hoc laž patefeci in librio meo quē feci de annimodar. s̄ inueni⁹ p̄ eundē dignior oib⁹ gradib⁹ circuiti post gradū ascēdētis in eadē hora fin cursum naturale: et concordat multo tñst idest accidit aliqui⁹ inueni⁹ p̄ eū gradus. Lur⁹ rei cognitio est vt cōsideretur gradus cōiunctiōis vel gradus preuentiōis q̄ fuerit aī ipsaz nativitatem: et si fuerit coniunctio illi nativitati propior vocat ipsa nativitas cōiunctionalis. et si fuerit preuentio illi propior dicit preuentionalis. idest in qualcunqꝫ eoz fuerit nativitas in cōiunctione. sc̄z vel preuentiōe eodē modo et nomine nativitas predicta nuncupat. et q̄ gradus coniunctionis est idē gradus in quo iungunt̄ luminaria nulla est inquisitio: nec indiget expositio sua in preuentione autē q̄ vñiquoqz luminarium est in gradu. Id est in diuersis gradibus. Necesse est nobis scire quem horū gradū velit intelligi gradū preuentionis: etiā dixit ptolomeus: q̄ gradus illius luminaris qđ fuerit super terram est gradus preuentionis. et quidā sapientū dixerūt q̄ si venerit in preuentione q̄ vnum luminaruz sit in gradu orientis et alterum in gradu occidentis: tūc gradus orientis erit gradus preuentionis. Et dixit Uellius: quia gradus preuentionis est gradus in quo sit impletio volens intelligi gradū lune. sed q̄ hoc est opus ptolomei op̄z hoc nos redire ad eius sūlam. cū ergo gradus cōiunctionis vel gradus preuentionis certissime patuerit constitues gra. ascēdētē per extimationē hore nativitatis et quatuor angulos reliquas domos: deinde aspices gra. coniunctionis: vel gradū preuentionis que fuerit ante nativitatē: et quis planetarū in eo fuerit dignior vel fortior in eadē hora cōiunctiōis vel preuentionis per multitudinē dignitati seu potestati. i. cōsiderabis quis planeta rū habet maius dñm in eodem loco. Hunc ergo planetā equabis ad horā opinatā nativitatis. deinde aspices vtrū sit gradus illius planete ī signo in quo est propior gradus. et domus aut gradus ascēdētis et cui horz p̄pior fuerit facies h̄c angulū ad instar gradus ipsius planete et ei⁹ minutū et diuides. xii domus per eū dixit. ptolomeus si planete plures conuenerint in domino eiusdem loci et fuerint euales in fortitudine constitues dñm locū illum qui fuerit dñs basiam q̄ si in hoc etiam conuenerint cōstituas cum qui velocius debet mutari ab elle suo ad id quod fuerit melius. et cum qui

Alkabitij astronomi tractatus.

volverit extre de aliquo signo in quo fuerit: et intrare alind quo haberet plures dignitates; vel si fuerint orientales a sole eliges eum quod soli fuerit propinquior non fuerit sub radiis. Si vero in angulo fuerit ille est eligendus qui gradus eiusdem anguli fuerit propinquior et hoc intellige.

Glosa sup textu De Inuestigat. de gradus ascendentis.

Tex hoc animodar quod est. In hoc capitulo auctor docet inuestigare gradum ascendente alicuius natuitatis supposito quod signum ascendens et ignoret gradus, et hoc docet enim sententia ptolomei non enim propriam intentionem. Dicit enim ptolomeus in libro 34 propositione centiloqui Almusselli super locum coniunctionis vel preventio est in consimili gradu anguli ex angulis ois natuitatis humanae quod fuerit in illa coniunctione vel preventio. Et ois gradus quod non est similis gradu almuti super locum coniunctionis vel preventio non est angulus alicuius natuitatis humanae. Sententia littere talis est cum volvens iuuenire gradum ascendente natuitatis alicuius considera coniunctionem solis et lune quod processit natuitatem vel oppositionem si processit oppositio. Si processit coniunctio natuitas dicit coniunctionalis; si processit oppositio sive preventio quod id est natuitas vocat preventionalis. Si natuitas fuerit coniunctionalis considera gradum in quo coniunctionis luminaria sunt. Si gradus zodiaci in quo fuit coniunctio precedens illa natuitate et vide quod planetarii sunt fortior in gradu per multitudinem testimoniorum ille enim est almutem super locum coniunctionis. Quia ergo eum ad horam natuitatis quo equato constitue ascendens ad horam natuitatis enim estimationem. Ita tamquam sive certus de signo ascendentis. Si enim deficeret in signo hec regula non valeret tibi. Habitudo igitur signo ascendentis hora natuitatis considera utrum locus planete quem equastri tali dispositio sit. Si sit propinquior gradus ascendentis vel gradus decime domini et cui ex eo fuerit propinquior hunc hunc angulum facies similem gradus planete hoc est: potest gradus signi existentis in angulo quo gradus pertransiuit planeta de sinu in quo est. Erit evidenter pateat sententia littere ponendo in hoc exempli.

Pono quod in hora natuitatis alicuius ascendas sive libra et nescio quis gradus eius: et pono quod natuitas fuit coniunctionalis et coniunctio precedens ea fuit in 6. gradu aquarii video quod saturnus est fortior in illo gradu: ergo equabo saturnum ad horam natuitatis et ponam quod inueniam eum in 20. gradu virginis video quod saturnus in hunc casu est propinquior ascendentis quam in medio eiusdem estimationis facie ergo angulum ascendentis ad similitudinem gradus saturni hoc est ponam 20. gradus librae in ascendentem et si fuissepponam quod medio celi fecissim angulum medius celi. 20. gra. signi ibidem existentis. Et ita fac in septima vel quarta ut gaudi bonatus sentit. Si autem natuitas preventionalis fuerit operaberis per gradum oppositionis sicut nunc tibi dixi de gradu coniunctionis id est considerabis planetam habentem plures fortitudines in gradu oppositionis. Sed dubium est de gradu preventionalis cum in preventione sive oppositione sol sit in uno gradu et luna in opposito quem ergo gradum accipiemus per gradum preventionalis vitrum gradum solis vel gradum lune. Dicit auctor enim intentionem ptolomei quod gradum illius

luminaris accipere debem⁹ qđ fuerit super terrā. S; adhuc restat dubium:
 ponat qđ vnu luminare sit in ortu reliquā in occasu & sic neutrū erit super
 terrā nec sub terra. Dicit auctor qđ qdā sapientes dixerunt qđ debem⁹ ope
 rari per gradū illius luminaris qđ fuerit in orientem. Deinde dicit auctor
 qđ ptolomēus dixit si plures planete cōuenirent in dñō loci coniunctionis
 vel p̄nūtētiōis scz qđ duo planete vel tres i loco illo haberet̄ equales forti
 tudines videlicet qđ vnu haberet ibi tot fortitudines quot alter: tūc debe
 mus accipere illū qđ fuerit in suo haim: & si quislibet eoz fuerit in suo hatz
 tūc debem⁹ accipere illū qui citius deberet mutari ad melius esse id est il
 lum qui citius intrabit signū in quo habet plures fortitudines & in illo
 signo in quo est. Et si fuerit orientalis a sole eligat eū qđ fuerit & soli propin
 quor dūmodo nō sit cōbusstus. Tertia istam partē notandū est qđ alter
 est modus inuestigandi gradū ascēdētis natuitatis & ille modus accipi
 tur a sententia ptolomei in. 51. propositiōe centiloquii vbi dicit. Locus lu
 ne in natuitate est ipse gradus ascēdēs de circulo in hora casus sperma
 tis in matrē & locus lune hora casus spermatiſ est gradus ascēdēs hora
 natuitatis. Et enī intelligendū ad evidētiā dicendorū qđ more infantū
 in vteris matrum non sunt equales fm qđ dicit Haly in cōmento propo
 sitionis ī allegate. Adore aut̄ sunt distinc̄t in. 3. scz maioriē morā & in me
 diaz in minorē minor aut̄ morā cōtinet. 258. dies. Media mora cōtinet
 273. Maior mora cōtinet. 288. dies. Et differentia inter maiorē & minorē
 sunt. 30. dies. Istud est intelligendum de his que nascunt̄ fm cursum na
 turalē. De aboutiuis aut̄ & de his qui nascunt̄ i septimo mense hec regula
 nō tenet. Quantitas aut̄ more infantis in vtero accipit a loco lune in figu
 ra hora natuitatis. Si ei in hora natuitatis luna fuerit in principio septi
 me domus sup terrā: scz supra orizontem occidentalem: tūc infans fuit in vte
 ro matris per morā minore: scz per. 258. dies. Et si luna fuerit in hora nati
 uitatis in gradu ascēdētente: tūc infans stetit in vtero per morā mediā scz
 per. 273. dies. Et si luna fuerit hora natuitatis in gradu qui est ante gra
 dum occidentis: tūc infans stetit in vtero per morā maioriē. scz. 288. dies.
 Et nota qđ cū luna in natuitate est in parte occidentali prope orizontē
 si astronomus credit eam esse super terrā quando est sub terra vel ecōtra
 errabit in hora cōceptionis per. 30. dies. Si vero luna fuerit super terram
 elongata ab occidente id est inter ouens⁹ occidens mora in vtero est maior
 minor mora & minor media. Dico qđ est maior minor mora fm quantita
 tem elongationis lune ab occidente. Et si luna fuerit sub terra elongata
 ab ascēdēte mora in vtero est maior media & minor maiori & est maior me
 dia fm quantitatē elongationis ab ascēdēte. Cum fm hanc viam
 volueris gradū ascēdētis natuitatis alicui⁹ inuestigare cōstitue ascēdēs
 ad horā natuitatis secundū estimationē propinquiorē quātū poteris ve
 ritati & equa lunam ad illā horā: & vide in quo loco ceciderit in figura: qđ si
 ceciderit in principio septime domus subtrahē ab hora natuitatis. 258.
 dies. Et remanebit hora conceptiōis. Si vero ceciderit inter septimā do
 mū & ascēdētis. s. sup terrā vide p̄ quot gradus sit elongata a gradu occi
 dētis & p̄o quibuslibet. 12. gradib⁹ accipe vnu diē & p̄o quolibet gradu
 qđ fuerit vltra. 12 accipe duas horas quos dies & horas addē super moraz
 minorē. s. super. 258. dies. Et totū subtrahē ab hora natuitatis & rema
 ...

Alkabitij astronomi tractatus.

nebt tps coceptionis. Si vero ceciderit in ascēdēte subtrahe ab hora natuitatis 2.73. dies et remanebit tps coceptiōis. Si vero ceciderit inter ascēdens et septimā. si sub terra considera q̄tū sit elongata a gradu ascēdēte et p̄ q̄buslibet 12. gradib⁹ accipe vnum die et p̄ quolibet gradu residuo duas horas et numerū dierū et horarū prouenientē adde sup morā mediā et totū subtrahe ab hora natuitatis. Si vero luna ceciderit in fine sette dom⁹ subtrahe ab hora natuitatis morā maiore et remaner hora coceptiōis. Hora igit̄ coceptiōis nota: equa lunā ad illā horā et gradus i q̄ inūcta fuerit sunt ascēdēs in hora natuitatis. Licet hec via sit vera scđ intērōne fere oīuz sapientū. videf̄ tñ mihi et cert⁹ sum q̄ nō sufficit ad inuestigandū in casu vbi nō habeo gradū ascēdētē nisi p̄ estimatiōne. Supponit ei p̄ scđ elongatione lune a gradu occidētis vel ab ascēdēte et si ignōre gradū ascēdētē et p̄ cosequens gradū occidētis quo potero scire distātiā lune ab aliquo illoꝝ nescio. Posito ei q̄ estimatiō mea deficit p. 12. gradus distātiā lune ab occidēte vel ab ascēdēte etiā deficit p. 12. gradus p̄ illis deberet accipi vna dies et sic deficit hora coceptiōis in vna die et defect⁹ ultim⁹. scđ in gradu ascēdētis erit quātū luna mouet vna die. **Additio.** Adequabis gradū ascēdētis vel decame vñ septime vñ q̄rte dom⁹ cui fuerit p̄ priuitor almutē p̄iunctiōis vñ oppositiōis luminarioꝝ. Almutē aut̄ habebis a domo vel exaltatiōe vñ itoꝝ facie qđ contingit qñ p̄cedētes sunt retrogradi.

Additio.

De significatore vite. Textus.

Lex hoc hylech. i. locus vite in natuitatib⁹ cui⁹ scientia est: vt p̄io aspicias horā natuitatis: q̄ si fuerit i die accipies a sole: q̄ si fuerit aī gradū signi ascēdētis p. 5. gradus aut̄ infra: aut̄ fuerit i. 10. vel. 11. siue masculinū fuerit ipsū signū seu femininū apt⁹ erit: vt sit hylech. Si aut̄ fuerit i his trib⁹ locis. i. septia vñ octaua vñ nona i signo mas. si sit apt⁹ erit: vt sit hylech. Si vero fuerit i his trib⁹ locis i signo non erit apt⁹: vt sit hylech. Hic aspicias lunā q̄ si fuerit i ascēdēte vñ scđa vñ teria: aut i septia vel octaua erit apta hylech siue masculinū siue femininū fuerit signū. Et si fuerit aī gradū signi ascēdētis p. 5. gradus vel infra: aut̄ fuerit in. 10. vel. 11. aut̄ in q̄ta vel quīta vel in septima in signo feminino aptet hylech. Si aut̄ fuerit in aliq̄ istoꝝ i signo masculino nō erit apta hylech si fuerit i die natuitas. Si vero natuitas fuerit nocturna icipiam⁹ a luna q̄ si fuerit i aliq̄ p̄dictoꝝ locoꝝ: bꝫ q̄ pdixim⁹ erit apta hylech. Si aut̄ luna nō fuerit i eis aspicias post h̄ ad sole. q̄ si fuerit aī gra. 7. per. 5. gra. vñ infra: aut̄ si fuerit in. 4. vñ i. 5. erit apt⁹ vt sit hylech si sit signū fuerit masculinū siue femininū si vero fuerit aī ascēdētē. 5. gradib⁹ vel infra: aut̄ in ascēdēte: vel in scđo signo mas. aptabit etiā hylech. Si aut̄ fuerit in aliquo istoꝝ locoꝝ i signo feminino nō erit aptus hylech. Qđ si luminariū aliqd non fuerit apū hylech. Aspice post hoc natuitatē: vtrū sit cōiunctionalis aut p̄iuentionalis. Vtrū sit post cōiunctionē vel p̄iuentione. Qđ si fuerit natuitas cōiunctionalis et fuerit gradus cōiunctiōis in aliquo anguloꝝ. vel in succedētī angulo: erit i loco apto hylech. Si vero predice⁹ grad⁹ fuerit cadens ab his octo locis idest ad angulis et a succedētib⁹ angulis nō erit hylech. Aspicias tunc gradū partis fortune: qui si fuerit in aliquo angulorum vel in

succedentibus angulis : erit in loco apto hylech . Si ḥo cadens fuerit ab his octo locis . Aspicias post hoc gradū ascēdētis et inuenies eū hylech . Si ḥo natiuitas pūctionalis fuerit : incipies a gradu pūctionis . Aspiciasq; eū sicut pūs fecisti in gradu pūctionis : et post ipsum gradū pūs fortune post ipsū gra. ascēdētis eo ordine q; pūximus in gra. pūctioīs . De seru autē signor nō curabis . Id est nō aspicias utrū sint signa illa mas. vel femi. nisi tūmō in luminarib; hoc est in gradu pūctioīs vel pūctioīs et ascēdētis et pūs fortune nō pūderes utrū sint in mas. signis vel femi. tā in angulis q; in succedētib; angulorū . Et hec q̄tuor tūmō erūt : tūc ap̄a hylech cū furent in his octo locis . i. in angulis vel succedētib; eoz : si ḥo fuerint in locis recēdētibus . i. cadētib; ab angulis non erūt apta hylech . Apparet itaq; q; sol sit hylech aptus i die et nocte sup terrā et sub terra in . ii. locis sup terrā in . 6. locis ; et sub terra i . 5. Luna q; apta erit hylech i die et nocte sup terrā et sub terra sibi in . ii. locis sup terrā in . 5. et sub terra in . 6. et cū hoc si fuerit luna in his locis sub radiis solis nō erit apta hylech . Aspicias autē hylech in angulis et succedētib; eoz fm q; equatūr . 12. domus circuli p gradū horarū ascēdētis fm q; exponit et opus in canone planetarū . i. in libro cursuū planetarū . Lūcū equeris domos hoc mō ois planeta q; fuerit an gradū signi ascēdētis vel cuiuslibet domus per . 5. gradus vel infra erit fortitudo eius valida in domo que ei succedit . et ois locus ex locis que prediximus est aptus hylech : si aspexerit euz aliquis domi norū illius qui sit dominus domus : aut domin⁹ exaltationis : aut dominus termini : aut triplicatio : aut dominus facie : et si non : non erit aptus hylech .

Glossa sup textu et ex hoc hylech .

T ex hoc hylech . In hoc capitulo auctor docet ellī hylech sive significatore vite in nativitatibus . Enīa littere est ista . In eligendo significatore vi te debem⁹ incipere a sole si natiuitas fuerit in die et si inuenierimus ipsū ante gradū ascēdētē per . 5. gradus vel infra id est si inuenierimus ipsū solē . in . 5. gradibus q; ascenderunt super orizontem : scilicet in fine . 12. domus aut si inuenierimus ipsum in . 10. domo vel . ii. domo accipiemus solez pro hylech siue fuerit in signis masculinis siue in signis femininis . Si ḥo nō fuerit in his signis debem⁹ incipere : si fuerit in . 7. vel . 8. vel . 9. domo in signis masculinis adhuc accipiem⁹ ipsū pro hylech . Si ḥo his tribus locis iaz dictis : scilicet in septima domo octaua vel nona esset in signis femininis nō esset apt⁹ ad hoc q; esset hylech . Si igit̄ sol nō fuerit aptus hylech aspiciem⁹ ad lunā si eā inuenierim⁹ in ascēdente vel in . 2. vel in . 3. domo aut in . 7. vel . 8. domo ipsa erit hylech siue fuerit in signo masculino siue feminino . Si ḥo nō fuerit i his locis aspiciem⁹ si inuenierim⁹ eā ante gradū signi ascēdētis p quinq; gradus vel infra aut in . 10. domo . 4. aut in . 5. in signo feminino adhuc ipsa erit hylech . Si autē in his locis esset in signis masculinis nō esset apta hylech . Si ḥo natiuitas fuerit in nocte debem⁹ incipere p̄mo a luna . Si inuenierimus eā ante gradū occidentem per quinq; gradus vel infra id est in illis quinq; gradib; qui sunt sub terra ex parte occidentis aut in aliquo allorum locorum .

hylech sive significatore vite .

Alkabitij astronomi tractatus.

Predictoribus modum dictum ipsa erit hylech. Et si ipsa non fuerit apta aspiciemus ad sole quod si fuerit ante gradum septimum domum p. 5. gradus vel infra: scilicet sub terra aut fuerit in 4. vel 5. domo erit aptus hylech siue signa sunt masculina siue feminina. Et si fuerit in ascendente vel in 2. domo in signo masculino erit aptus hylech in feminino non non. Si vero non luminaria non fuerint apta ut sunt hylech aspiciemus utrum coniunctio precessit nativitate vel oppositio quod si fecerit coniunctio aspiciemus gradum coniunctionis: scilicet illius gradum in quo luminaria fuerint coniuncta ante nativitatem et si inuenierimus ipsius gradum in aliquo quattuor angulorum vel in aliquo succendentium accipiemus ipsius p. hylech. Et si non inuenierimus ipsius in aliquo angulorum neque successentium. Debemus aspicere ad gradum partis fortunae qui si fuerit in aliquo singulorum vel succendentium debemus ipsius accipere pro hylech. Si vero non fuerit in aliquo horum locorum debemus ultimo accipere gradum ascendentem nativitatis. Si autem oppositio precessit nativitate debemus aspicere ad gradum oppositum sicut dictum est de gradu coniunctionis et postea ad partem fortunae et ultimo ad gradum ascendentem nativitatis: nec oportet in gradu coniunctionis vel pruentionis vel partis fortunae aspicere utrum signa sunt masculina vel feminina. Et sic patet quod sol potest esse hylech in die et nocte super terram et sub terra in 11. locis. Potest enim esse super terram hylech in sex locis et sub terra in 5. Et luna sit potest esse hylech in 11. locis. Potest enim sub terra esse hylech in sex locis et super terram in 5. Si autem luna in aliquo predictorum locorum fuerit cōbus illa sub radice solis non erit apta hylech. Et cum fuerint domus equate secundum doctrinam traditam in canonibus astrolabii et tabularum primi mobilis omnis planetae qui fuerit ante ascendentes vel ante principium aliquius alterius domus per quinque gradus vel infra erit fortitudo eius valida in domo quod successit. Et omnis locus ex locis predictis non potest esse hylech nisi aspiciat eum aliquis planeta habens dignitatem in loco illo: scilicet quod sit dominus vel dominus exaltationis aut triplicitatis aut termini aut faciei. Tota sententia littere

Hylech quod potest reduci ad pauca verba. Quinque sunt loca a quibus recipitur hylech id est significator vite quod sunt hec: sol: luna: gradus coniunctionis vel pruentionis pars fortunae gradus ascendentis nativitatis si nativitas fuerit in die incipiente dum est a sole. Et si non fuerit in locis aptis sed quod predictum est recipenda est luna. Et si non fuerit apta recipienda est gradus coniunctionis vel pruentionis quod si non fuerit apta recipienda est pars fortunae. Et si non fuerit apta recipienda est gradus ascendentis nativitatis. Dicit ptolomeus quod hylech numerus debeat accipi ab aliquo loco existente sub terra. Dicit enim et conuenit ut non operari in re tam nobili sicut illa per id totum quod est sub terra sed semper per id quod ascendit et apparet super terram. Nec conuenit non operari per signum quod ascendens non aspicit nec per signum quod descendit ante ascendens quod dicitur dominus laboris id est dominus 12. quia est cadens ab angulo plus etiam: quoniam fumositates que eleuantur ab humeris terreni turbant virtutem eius que venit ab ea ad terram cum spissitudine ac lugubritate sua: et damnat eam propter quod apparet colores et magnitudines stellarum existentium in hac domo alterius manerier quod sunt per naturam eorum. Haly Abenragel dicit sapientes in hoc sunt plurimi discordati: tamen id in quo maior pars eorum concordat est quod incipit pulmitus in nativitatibus diurnis a sole et incipit si est in aliquo angulorum vel succedenti et in signo masculino et in quatuor masculinis est

aspererit aliquā dignitatū suarū erit ipse hylech: et si ita nō fuerit nec aspererit aliquā dignitatū suarū nō erit ipse aptus pro hylech: et perquireris tunc hylech a luna: et si ea inuenieris in angulo vel in succedenti et in signo feminino et in quarta feminina et aspererit aliquā dignitatū suarū accipe eam pro hylech alioquin nō erit apta: tunc aspice natuitatem si fuerit cōiunctio nalis accipe hylech a gradu ascendentē: et si dñs aliquis habēs ibi aliquā dignitatē aspererit gradū illū accipies eū pro hylech. Et si ascendentē nō fuerit aptū perquiras hylech a parte fortune. Et si pars fortune nō fuerit apta perquiras hylech a loco cōiunctionis vel oppositionis precedentis natuitatē. Et si nō fuerint apti natuitas nō habebit hylech. Et oporebit te necessario reuerti ad dirigendū per athazir loca hylech ad loca fortunā et ad radios earū ibi inuenientes locū finis. Et si natuitas fuerit nocturna perquiras pumilus hylech a luna sicut incepisti perquirere de dñe a sole. Et si ea inuenieris in angulo vel in succedenti in signo feminino et in quarta feminina et aspererit aliquā dignitatū suarū ipsa erit hylech. Alioquin perquiras hylech a sole et si eū inuenieris in angulo vel in succedenti in signo masculino: et in quarta masculina et aspererit eū habēs dignitatē sibi accipias eū pro hylech alioquin nō erit aptus. Et tunc si natuitas fuerit preuentionalis perquiras hylech a parte fortune sicut perquisiuit a luna et sole. Et si pars fortune nō fuerit apta perquiras hylech a gradu ascendentē. Et si aliquis eorū nō fuerit aptus pro hylech perquiras hylech a gradu cōiunctionis vel preuentions precedentis natuitatē. Et si fuerit in angulo vel in succedenti: et fuerit aspectus ab aliquo habete ibi aliquā ex quinq̄ dignitatibus accipe eū pro hylech. Et qñ sol fuerit hylech et nō habuerit alcochodē perquiras hylech a gradu lune et ille. i. gradus lune fuerit hylech et nō habuerit alcochodē perquiras hylech a gradu ascendentē si natuitas fuerit cōiunctionalis. et si gradus ille fuerit hylech et nō habuerit alcochodē perquiras hylech a parte fortune. Tamen si natuitas fuerit preuentionalis incipe pumilus a parte fortune: et si fuerit hylech et nō habuerit alcochodē aliquis horū perquiras hylech a gradu cōiunctionis vel oppositionis antecedentis natuitatē: et si nullus eorum habuerit alcochodē: quoniam natus nō habuit hylech nec alcochodē est significatio vite ac durabilitatis modice. Et scias q̄ in hylech qui perquiritur ab ascendentē a parte fortune et a gradu cōiunctionis vel preuentions nō aspiciat masculinitas nec femininitas signorū neq; quartarū. Et dicit maior pars sapientiā q̄ luna ī tertia domo apta est ut sit hylech: q̄ gaudet ī ea et dicunt sibi q̄ soli in nona domo conuenit esse hylech: q̄ gaudet ibidem.

¶ De alcochoden.

Textus.

Tex hoc alcochoden qui est significator vite. i. dominus annorum vel dans annos quē cum volueris sciēre et sibi prenotū hylech eo ordine quē prediri: aspicias dominum dominus hylech: aut dominū exaltationis eius: aut dominum termini eius aut dominum triplicitatis: aut faciem eius quis horum fortior fuerit et attentior in loco hylech: et si aspererit hylech erit dignior alcochodē. q̄ si nō aspererit hylech qui fuerit pluris auctoritatis.

Alkabitij astronomi tractatus.

tatis aspicias eū qui fuerit auctoritatis minoris donec inuenias aliquem ex illis qui aspiciat: q̄ si non aspererit hylech nō poterit ille locus esse hylech: et tūc queres ab alio hylech et iterū queres ab eodem secūdo hylech alcochoden eo ordine quo prediximus: q̄ si equales fuerint duo planete vel tres in auctoritate gradus hylech: et aspererit tertius erit dignior alcochoden qui fuerit fortior loco. Si vero fuerint equales in fortitudine loci scilicet vbi fuerint ipsi planete erit ille alcochoden qui propior fuerit gradu hylech. Quibusdam autem videbatur melius inspicere a domino domus qui si aspicerit hylech ponebant eū alcochoden nō cōsiderabat alterum: et si non inuenissent dñm domus aspicientem hylech accipiebat dominum exaltationis quē si aspiceret viderent hylech ponabat alcochoden eum et non cōsiderabant aliū: similiter faciebant de domino triplicatis termini atq̄ faciei per ordinem: et erat Dorotheius pieponens dominum termini in hoc domino domus. Et quidam dixerunt q̄ si equales fuerint duo planete vel tres vel plures in dignitate: et in propinquitate asperctus gradu hylech ille erit alcochoden qui erit in loco laudabili a sole idest qui fuerit cum sole in uno gradu per. 51. minuta. aut infra: vel propin quior gradui anguli. aut in initio ortus sui idest cum mane apparuerit aut fuerit in statione sua secunda: vel in aliquo esse scilicet laudabili a sole sicut prediximus ipse erit alcochoden. Si vero gradus Solis fuerit hylech et fuerit in Triplete vel in Leone erit Sol hylech: et alcochoden simul et non considerabit altus alcochoden pieter eum: similiter si fuerit gradus Lune hylech: et fuerit in Taurō vel in Lancro habeto cam pro hylech et alcochoden: simul et non considerabis alcochoden aliū pieter eā.

Glossa super textu alcochoden.

Tex hoc alcochoden. In hoc capitulo docet auctor eligere alcochoden qui ē dator annoz vite. Sentētia littere est talis cū volueris scire q̄s planetarū est dator annoz vite debemus aspicerre quis planetarū habeat plures dignitates sive fortitudines in loco hylech. Verbi g. a: si sol fuerit hylech debem⁹ respicere planetā fortiorē in loco solis. Et si luna fuerit hylech debem⁹ respicere fortiorē in loco lunae: et sic de alijs locis intelligendū est. Et si talis planeta aspererit locū hylech a q̄cū q̄ aspectu debem⁹ ipm accipere pro alcochoden. Si vero nō aspererit debemus respicere aliū post illū. s. planetā qui h̄z in loco hylech aliquas fortitudines: sed non tot sicut primus dñs gradus. Verbi gratia: si unus habeat in loco hylech sex fortitudines et ali⁹ habeat ibi. 5. v. 4. fortitudines si p̄lm⁹ nō aspererit locū hylech nō poterit esse alcochoden: tunc si scđus aspererit locū hylech debem⁹ ipm accipere pro alcochoden: et si ille etiam nō aspererit debem⁹ aspicerre iterū ad altum habentē pauciores dignitates et sic debem⁹ procedere: donec inueniam⁹ aliq̄ aspicientē locū hylech qui habeat aliquā dignitatē in loco hylech: et si nullā planetā inuenierim⁹ aspicientē locū hylech qui habeat ibi dignitatē vel dignitates ille locus nō potuit eē hylech: iō in hoc casu oportet querere aliud hylech scđus mox prius dictū. Verbi grā: si nativitas fuerit diurna: et sol fuerit in loco apto

ad hoc q̄ sit hylech: tamē nullus habet dignitatem in loco solis aspiciens ipsum sol nō poterit esse hylech: qui a nō habet alcochoden: ideo oportet tūc perquirere hylech a luna: et si ipsa fuerit in loco apto hylech et nullus habens in loco eius dignitatē sit aspiciens cū oportet perquirere hylech a parte forune vel a gradu cōiunctiōis vel peruenitiōis vel gradu ascendiēte ēm̄ ordinem predictū. Et videbatur quibusdam esse incipiēdū a domino domus ita videlicet q̄ si dñs dom⁹ loci hylech aspererit hylech aspicebant eum p̄o alcochoden et nō aspererunt aliquem alium. Si autem dñs domus nō aspererit aspicebant ad dñz exaltationis qui si aspererit ponebant illum alcochoden. Et si ille nō aspererit aspicebat dñm tripli citatis. deinde ad dñm termini: deinde et ultimo ad dñm facie. Dorotheus asperit pūmo dñm termini et prepositus cum domino domus: sed hoc non videtur veritati cōsonum. Et quidam dicerunt si duo vel tres vel plures planete cōueniat dignitatibus q̄ habeant equales fortitudines essentiales in loco hylech et omnes aspererunt illum locum accipiēdus est ille qui propinquius aspicit: et si in hoc etiam cōuentant q̄ raro cōtingit accipendus est ille qui fuerit in esse laudabilis a sole: ita q̄ in cōiunctus cum sole in uno gradu et nō sit elongatus ab ipso per. 16. minuta. Uel accipendus est ille qui huc p̄iniquior āngulo aut ille q̄ fuerit in initio ortus matutini: sc̄z qui icipit apparere in mane aī orū solis aut ille qui fuerit in statio sua secunda et tens ad directionem aut qui fuerit in alio esse laudabilis a sole sc̄z q̄ sit occētalis: si fuerit aliquis trium superiorū aut occētalis si fuerit aliquis trium inferiorū. Si vero cōtingat q̄ sol fuerit hylech et fuerit in leone vel in ariete sc̄z in domo vel exaltatiōe sua erit ipse hylech et alcochoden. Et si luna fuerit hylech. et fuerit in cācro vel in tauro erit ipsa hylech et alcochoden et nō oportet cōsiderare aliquem alium. ptolomeus dicit q̄ ille est alcochoden q̄ haber plures fortitudines in loco hylech sive aspiciat sive nō aspiciat ipsum locū: sed null⁹ sapientū cōcordat cū eo. ideo tut⁹ videt mihi tenere viā sapientiā. De annis vero quos dat alcochoden licet auctor nihil dicat: volo tñ sīm̄ sīnīaz haly abenragel pauca et veritati magis cōsona narrare. Dicit haly aberatge: i major pars sapientū hui⁹ sciētē dicūt q̄ qñ alcochoden fuerit in āgulis dat annos suos maiores: et qñ in succedētib⁹ dat annos suos medios. et qñ in cadētib⁹ dat annos suos minores nec dat melioramētū alicui succederū super aliū est error. Dicit haly abenragel sciās q̄ de secretis coopertis et signalib⁹ celatis hui⁹ sciētē est qñ alcochoden fuit in gradu decime dom⁹ dat annos suos maiores. Et qñ fuerit in gradu vndecime dom⁹ dat annos suos medios. Et qñ remouetur ab uno sīorum duorū locorū et vadit ad alium aspice quos gradus sunt ab uno ad alium et diuide per eos annos qui sunt inter annos maiores et annos medios. Verbi gratia: pono q̄ gradus. 10. dom⁹ sit tertius gradus pisciū: et pono q̄ ven⁹ sit alcochoden et sit in. 13. gradu pisciū: est ergo elongata a puncto. 10. dominus per. 10. gradus. et pono q̄ a principio. 10. dom⁹ usq; ad principiū. 11. sunt. 30. gradus. Scio q̄ si esset in principio. 10. dom⁹ dare annos maiores qui sunt. 82. Et si esset in principio. 11. dom⁹ dare annos suos medios qui sunt. 45. nūc aut in neutro horū datorum punctorū est. subtrahā ergo. 45. annos: sc̄z medios ab annis maioribus scilicet. 82. et remianēt. 37. annos quos multiplicabo per distantiam venientis a principio decime domus et proue-

De annis
quos dat al
cochoden.

Alkabitij astronomi tractatus.

nent. 370. et diuidam per. 30. scilicet per longitudinem inter declinam do-
mum et vndecimam et eribunt. 12. anni et remanent post divisiones. 10. que
multiplicabo per. 12. et diuidam per. 30. et eribunt quatuor menses: subtra-
ham ergo. 12. annos et quatuor menses ab annis maiorum venus et re-
manebunt. 69. anni. et 8. menses: et erunt anni. quos dat venus in tali ca-
su. Istud exemplum poteris applicare ad alios angulos et domos. Dicit
Haly abenragel quando alcochoden fuerit combustus et ipse tens ad so-
lem ita q̄ non appareat perdit totum datum suū. quia quando est in hoc
statu non dat nisi die s vel horas vel res que nomen non habent. et termi-
nus combustionis est iste. Postq̄ saturnus fuerit occidentalis a sole et sol
fuerit ad eum et fuerint inter eos. 15. gradus donec remanserit et orientalis
fuerit et fuerint inter eos decem gradus cōpleti. Et iupiter illud idē mars
tamen postq̄ inter eum et solez in occidente fuerint. 15. gradus quoq̄ sit
orientalis. et inter eos sint nouem gradus. Mercurius tamen facit facta
sua et dat dona sua completa quandiu fuerit directus: dummodo non sit
appropinquatus soli ad minus de septem gradibus et a septem gradibus
vscq̄ ad. 5. dat non tamen complete. Sed a principio septem graduum do-
nec transeat solem per quinq̄ gradus perdit suum datuū totum et a quinq̄
gradibus vscq̄ ad complementum septem graduum dat modicum: ve-
rum postq̄ transiuit. 7. gradus dat suum datum completum. et hoc idem
facit venus excepto q̄ quando apparet visibiliter ad minus horū quinq̄
graduum dat tunc datum suum completum. Luna tamen quando ap-
plicat soli eundo ad eu3 et fuerint inter eos. 15. gradus debilitatur eius fa-
ctum et dat modicum rem: scilicet dies vel qd̄ huic assimilatur. Et quan-
do applicuerit soli ad. 12. gradus perdit totum eius datum donec transi-
uerit gradum solis per. 10. gradus et tunc dat modicum datuū dies: scilicet
vel qd̄ ei assimilatur quoq̄ transiuerit solez per. 12. gradus. et tunc dabit
totum eius datum completum. Casus autem planete qui est contrarius
exaltationi auferit medium dati. et terminus huius casus et ita sol cum fue-
rit in quinto gradu libre quoq̄ transeat. 25. gradus eiusdem est in casu
suo. residuum signi iudicabitur sicut detrimentum. Saturnus est in suo ca-
su a principio duodecim gradus arctis donec transeat. 26. gradum eius-
dem: et reliquum signi pro detimento iudicabitur. Jupiter est in suo casu
a quarto gradu caputcornu vscq̄ ad complementum. 20. graduum. et residuum
signi iudicabitur sicut detrimentum. mars est in suo casu a principio. 19.
gradus cancri vscq̄ ad finem ipsius cācri. et in principio ipsius signi iudica-
tur sicut detrimentum. Et venus est in suo casu postq̄ transiuit terminū Bo-
nū vscq̄ ad. 21. gradum virginis. Istud de venere qd̄ dicit non potest sta-
re nisi intelligas fm terminos ptolomei. fm enim terminos illos. 14. gra-
dus virginis est finis termini tauri. Scd̄ yero terminos positos in alcha-
bitio non est ita. ibi enim terminus tauri finitur in. 21. gradu virginis. Vel
igitur littera haly est corrupta. vel non potest dictuū suum intelligi nisi fm
terminos ptolomei. Et mercurius est in suo casu a principio. 8. gradus pt
scium vscq̄ ad complementum. 19. graduum ipsius: et in residuo eiusdem
signi iudicatur tanq̄ si eset in detimento suo. Retrogradatio trium su-
periorum planetarum a principio sue retrogradationis vscq̄ oppositione
solis. i. vscq̄ ad medium retrogradationis auferit medietatem dati et alia

medietas remanet. et quando transuerit oppositionem solis aspice quot gradus et minuta sibi retrogradando ab oppositione solis et quot fuerint aspice quam partem proportionalem habent ad omnes gradus quos habet retrogradari ab oppositione usq; ad directionem et tantum addas medietati dati et dirigas gradus illos recte cu; suis minutis tali modo qd quam do planeta fuerit in principio directionis sue dabit recte suum datum completum. Pono in hoc exemplum: pono qd mars fuerit alcochoden et fuerit datum suum totum. 60. anni secundum proportionem prius factam inter angulum succedenter et ponatur qd sit ipse retrogradus inter medium retrogradationis amilis ergo in medio retrogradationis fuerit ante medium retrogradationis medietatem horum annorum remanserunt. 30. anni: et pono qd terit ultra medium retrogradationis sue. Et oppositione solis retrogradando per duos gradus: et pono qd ab oppositione usq; ad directionem debeat ire retrogradando per. 10. gradus multiplicabo igitur duos gradus per medietatem dati qd amilis. scilicet per. 30. annos et prouenient. 60. que 60. diuidam per. 10. et exibant. 6. anni quos annos addas medietati dati scilicet. 30. annis et prouenient. 36. anni. hoc est datum martis in casu proposito. Tamen venus et mercurius postquam quilibet eorum incipit retrogradari perdit medietatem dati eius qd dat quando est directus. et postmodum aspice quot gradus et minuta sibi remanent usq; ad occultationem suam recte qd plus poteris: quia venus forte apparebit existendo inter ea et sole minus. 5. gradibus. Et quando fuerit apparens dabit medium datum nisi apparuit existendo inter ea et sole minus. 5. gradibus. qd tunc non prodest illi apparitus illa in hoc statu. Postmodum dirigas illos gradus et minuta postquam retrogradari incepit quo uigis occultauerit se subtiliter et recte diuidas per hoc medium dati qd remansit in modo predicto: qd quando occultatur totum perdit eius datum sicut prediximus qd nihil remanet ei. Et potest exemplificari ad similitudinem exempli dati in retrogradatione trium superiorum. Dicit haly qd iupiter et venus quando coniuncti fuerint corporaliter vel qd aspiciunt alcochoden de tertio vel sextili addunt numero annorum quos dedit alcochoden sum numerum annorum suorum minorum annos vel menses vel dies vel horas iuxta virtutes vel debilitates eorum et tamen ambe infortune saturnus et mars quando tanguntur corporaliter cum alcochoden vel ipsum aspiciunt de opposito vel quarto minuant ei numerum annorum suorum minorum. Sed quando mercurius fuerit cum fortunis addentibus alcochoden addit ipse similiter numerum annorum suorum minorum: et quando fuerit cum infortunis minuentibus alcochoden minuit etiam partem suam et quando mars et saturnus aspererint de tertio a signis brevium ascensionum aut de sextili longiorum ascensionum minuant. Et dico qd sol in qua oppositione minuit numerum annorum suorum minorum: et addit de tertio et sextili. Multo et astrologis antiquis et modernis dicunt qd luna fortunata addit de tertio vel sextili et omnes sapientes huius scientie confitent qd quando natus non haberit hylech et haberet aliquam duarum fortunatum in ascendente vel medio celi possibile est qd vitet sum quantitas annorum minorum illius fortunae que vitam significauit nisi gradus ascendens et luna fuerint infortunatae vel fuerit eadem fortuna dominus dorsus mortis: quia tunc significat modicam durabilitatem et vitam.

Spirae ab anno fuit
ad anno
almutem dicitur solis
auctoritate
et argumentum
in libro

Alkabitij astronomi tractatus.

Textus.

Imutem est qui preest nativitati: ab eo significatur esse nati post hylech et alcochode: et ipse planetis ceteris est pluris auctoritatis in ascendentie et in locis luminarii atq; in loco partis fortune in loco quoq; coniunctionis vel preventionis que est ari nativitatē. Quod si preuenient aliquis planeta duob; locis aut trib; aut quatuor aut plurib; pre multitudine partis sue erit ipse almutem. i. auctor et signor vite post hylech: et alcochoden et per eū significat esse nati: et quidā habet eū p alcochode ad dandū virā.

Glossa super textu Almutem est.

Imutem vero qui preest nativitati. **C**hic autem docet eligere almutem. i. planetā dominatoř in figura a quo accipitur esse nati post hylech et alcochode. Sententia littere cistista. planeta habens malus dominū sive plures fortitudines in. 5. locis predictis a quibus accipit hylech que sunt loci solis locus lune locus coniunctionis vel preventionis pars fortune gradus ascendens: ille planeta est almutem. i. vincens. Et si aliquis habuerit dignitates in secundavel tertial vel pluribus locis ex locis predictis ille est almutem. Verbi gratia: ponit q; unus planeta sit dñs ascendentis et dñs termini eiusdem ascendentis: et cum hoc dñs faciet eiusdem. talis planeta habet in ascendentie. 8. fortitudines et ponit q; alter planeta sit dñs exaltationis ascendentis et dñs dominus loci solis et dñs tripliciteris partis fortune: talis planeta est dignior almutem q; primus: quia habet plures fortitudines in locis predictis. Et ut abbrevietur sermo colligende sunt fortitudines cuiuslibet in. 5. locis predictis: et ille eorum qui abundauerit in numero fortitudine ille erit almutem.

De profectione signorum.

Textus.

Tex hoc signū pfectonis in annis nativitatū atq; mūdi. Nā in annis nativitatū scientia est: vt aspicias quot anni transferunt nato ex annis solaribus perfectis: aspicias omni anno signūvnum et incipies ab ascendentie nati per successionē signorū quousq; finitus fuerit numerus. signū qd succedit est signū pfectionis ab ascendentie signū videlicet anni intrantis quē nō nullū in numero hoc erit in tali gradu sicut fuit in ascendentie nativitatis: et dñs eiusdem dicitur alcochode cui interpretatio est dñs anni. Sub militer numerabis a signo solis vñcuiq; anno signū vñiū: et exhibet per hoc signū pfectionis a sole. Similiter a signo lune et a medio celo: et a parte fortune in similitudinē gradū radicis. i. puncti nativitatis. Luius rei exemplar est q; quidā natus est oriente capricorno. i. 17. gra. eius. et sol erat in pscib; 15. gra. et mediū celo scorpioris. 8. gra. et luna in libra. 15. gra. et pars fortune in leone. 17. gra. et īā transferunt nato tres anni pfecti pueritatis quartus annus ab ascendentie in arietē q; est quartū a capricorno vñg ad. 17. gra. eiusdem arietis. et erit mars alcochode: puenit locus solis ad geminos vñg ad. 15. gra. eiusdem signi: et puenit luna ad capricornū ad. 15. gra. et pfectū a medio

celi ad octauū gradū aq̄ri. ⁊ pfectus a pte fortune puenit vsc⁹ ad. 17. gra.
scorpij. Lūc⁹ puererit annus ad gradū pfectiōis: vt ad. 17. gra. artēis in
hoc exēplo: ⁊ fuit inter ipsum ⁊ similiē gradū succedentis signi ad quē dīz p
uenire annus sequens in eadē domo planeta vel radis ei⁹: ⁊ si volueris scri
re qñ puererit pfectio ad ipsum planetā vel ad radios ei⁹ aspicias qd sit
inter gradū ad quē puenier annus z planetā vel radios ex gradibus ⁊ mi
nus: multiplicabis illud p. 12. ⁊ sextā illius numeri qmē multiplicas vel
in. 12. gra. ⁊ 6. vnius gra. ⁊ quot prouenerint erūt dīes ex anno illo in quo
fueris in quib⁹ o puenier pfectio a gradu in quo incipit vsc⁹ ad gradū ad
quē numerasti post fieri pfectio ipsius planetē. ¶ Pfectio aut ex annis
mundi dixit alchindus est qd fuerit inter annū cōiunctionis q significavit
tarracenoz sectā ⁊ inter annū alhegerat in quo cepit pmū pdicare macho
metus q fuit pamus annū arabū. 52. anni solares. ⁊ 57. dīes: ⁊ fuit ascē
dēs anni illius cōiunctionis pdicte secte signū geminow: ⁊ puenit pfectio
eiusdē anni ad virginē: ⁊ inter ipm pmū annū arabū: ⁊ primū annorum
iesdagird regis persarū fuerūt. 362. 4. dīes. s. pfecti. Lū ergo volueris ha
bere noticiā hui⁹ rei accipe annos iesdagird ⁊ r̄verte eos in dīes sicut iam
expositi⁹ est in azig in libro cursuū planetarū: ⁊ addē desup dīes q sunt in
ter pmū annū arabū ⁊ iesdagird: ⁊ diuide hoc p. 365. dīes ⁊ quartā pte
dīei: ⁊ quot diuisiōes ericerint tot erūt anni solares: ⁊ qd remāserit ex mēsi
bus ⁊ diebus erit ex āno imperfecto: qd cū ita collectū fūrūt ex annī ipsi
sunt anni solares ab initio ānū arabū: pīscere ergo omni anno signū vñū
z incipe a virgine: et ad qdūq signū te pduxerit numerus ipm erit signū
ad qd puenit annus mundi ab ascēsione cōiunctionis pdicte secte. ¶ Alijs
aut extra alchindū visum est: vt adderēt sup annos iesdagird pfectos. 61.
annos. ⁊ 11. menses. ⁊ 12. dīes. ⁊ 16. horas: ex annis persidū q sunt sine fra
ctione. i. sine qua artā dīei: ⁊ extenderent hos annos in dies ac veterēt dies
in annos solares sicut pdixim⁹: ⁊ inciperent pīscere ab initio libri: qd si vo
lueris pfectiōē a signo cōiunctionis secte sit pfectio a scorpone. si hōvo
lueris pfectiōē ab ascēdēte regnū minue ex annis iesdagird ānos illos
317. persidū ⁊ r̄verte eos in annos solares sicut pdixim⁹: ⁊ incipe pīscere a
virgine. ¶ Bursus si volueris pfectiōē ab ascēsione pfectiōis mutatio
nis cōiunctionis a triplicitate aquatica ad triplicitatē ignēa minue ex an
nis iesdagird pfectis. 176. annos ⁊ r̄verte illos q remanēt in annos solares
⁊ incipe pīscere a leone: ⁊ quo puererit numer⁹ in eadē signo erit pfectus
vñiuicuiusq inutij eōū q diximus.

¶ Glossa super textu de pfectiōe signorum.

Tex b. pfectio in ānis nativitatū atq̄ mū.

¶ In hoc capitulo docet opus pfectiōis. i. mutationis an
norum devīo signo ad aliud: ⁊ hoc duplī. Primo in annis na
tivitatū. Secundo in annis magnarū cōiunctionū. Opus in
annis nativitatū est facile: ⁊ est sententiā līe talis. cū volueris scrire ad qd si
gnū applicat annus nativitatī alicui⁹: vide qd āni pfecti trāsterint nato
⁊ iciples a gradu ascēdēte nativitatī: ⁊ dabī cūlibz āno vñū signū z vbi
fini⁹ fuerit numer⁹ lbi erit signū pfectiōis ab ascēdēte. vbi gra: ascēdens
b. iiiij

Allabitij astronomi tractatus.

alicuius nativitatis fuit. 10. gra. arietis in fine p̄mi anni venit pfectio ad 10. gradū tauri. In fine secūdi anni ad. 10. gradū geminorum. et sic secūdū hūc ordinem dādo cuiuslibet anno signum vnum vsq; ad cōpletum. 12. annorum: tūc enim scilicet in fine. 12. ānoꝝ reuertitur ad locum radicis. Si aut̄ multi anni trāsierint nato subtrahē a toto numero annoꝝ perfector q̄ trāsierunt nato. 12. quottens poteris. i. diuide per. 12. et numerū qui remaneat infra. 12. poice ab ascēdente nativitatis hm̄ modū prius dictū. Ceterū ḡra: ascēndēs cuiusdā nativitatis fuit. 13. gra. virginis et trāsierūt nato. 32. ani solares cōpletū subtrahā a. 32. annis. 12. bis et remanēt. 8. ani cōp̄ti: dabo ergo. i. annū virginis. scđ 3. libre. tertū scorpii. quartū sagittario. quītū capitōni. sextū aquario. septūm pīscib⁹. octauū artētū. veniet ergo pfectio ad signū quoꝝ succedit immediate. scilicet ad taurū ad cōsis- milē gradum gradui radicis. scilicet ad. 13. eiusdem. Sicut dixi de gradu ascēdēte ita facēdū est de gradu solis. et gradu lune: et gradu partis for- tūne: et vbi applicuerit ānus dominus illius signi est dispositor illius an- ni. Et ab illo accipiūtur facta de quibus natis se intromittet illo anno et fortuna et ifortuna que accident subi illo anno. Auctor ponit exempla in littera: ideo nō est necesse multū insistere exemplis. Deinde dicit auctor cū pfectio anni peruenient ad aliquem gradum alicuius signi et fuerit al- quis planeta vel radij alicuius planetē post ipsūz gra. in eodē signo vel s eadē domo in figura et volueris scire quādo perueniet pfectio ad ipsum planetam vel radios eius: vīde quot gradus et minuta sint inter grad. ad quē puenit ānus et ipsum planetā vel radios eius et multiplica illos p. 2. et sextā vnius. hoc est dicere dabis cuiuslibet gradui. 12. dies et sextā partē vni- et pueniet tibi dies qui sunt a principio illius āni usq; ad tempus in quo pfectio pueniet ad planetā vel eius radios. Ratio aut̄ quare cuiuslibet gra- du dātur. 12. dies. et. 6. vnius est. q̄r hoc modo in fine anni cōpletur viuum signū. Si enim multiplicaueris. 30. gradus p. 12. et sextā vnius pueniet 365. dies qui sunt dies vnius āni. Dicit ptolemeus in ppositōe. 236. quar- te partis quadripartitū sui. et sciemos dispositionē facit annōꝝ accipieōdo numerū annoꝝ nativitatis: et protisciemos eos a quolibet locōꝝ hylegio rū secūdū ordinacionē signorū vñtūq; signo annum et accipiem̄ dī- spositorē signo in quo applicat numerus gradū. Idem haly in commēto dicit q̄ in hoc dicto vult narrare ptolemeus q̄ quodlibet signum dispo- nit in āno vno. et sic ibi signi reuelatio in quo est significator qbuslibet. 12. annis vna vice usq; ad finem vise. et hoc sciunt omnes astrologi.

Profectio autem ex annis mundi. Hic docet opus pfectio-
nū in annis mūndi. Sententia littere est talis. Cū volueris scire applicationes annoꝝ alicui- secte vīde quot transierint anni solares completi a principio illius anni in quo fuit magna cōiunctio que significauit illam sectā: et diuide illum nu- merū annorum per. 12. et numerūz qui remanserit intra. 12. poice ab ascē- dente illius anni in quo fuit cōiunctio et vbi applicuerit numerus ibi est signum pfectioonis. Auctor ponit exemplum in littera de secta sarrace- norū. I. machometū: et dicit q̄ inter annū cōiunctiōis que significauit legē illā et annū apparitionis machometi. s. in quo incepit p̄dicare fuerunt. 61 anni. Alia littera h̄z. 52. āni. Ego credo q̄ debent esse. 52. anni: et. 57. dies

alioquin nō cōcordabit cū illo qd̄ dicit postea & ascēdens anni in quo fuit illa cōiunctio fuit signū geminorū & puenit ille annus in quo incepit p̄dicare ad signū virginis: sc̄z ad signū illius planete q̄ fuit dñs signi ascēdētis anni cōiunctiōis. Si enim subtrahātur a. 51. 12. quotiens poterit remanēt. 3. def ergo signū geminorū primus. sc̄ds cācro. tertius leont. & sic ānus īcōpletus q̄ fuit positus in numero peruerit ad signū virginis. Nō est nob̄is magna cura quod āni fuerūt ab āno illius īiunctiōis vsc̄ ad pmū annūz arabū. Sufficiat enī nob̄is scire q̄ annus ille in quo īceperāt āni arabū puenit ad ḡginē: q̄ anni arabū sunt nob̄is noti ex tabulis extractioniōis eaꝝ & poterim̄ īcipe a ḡgine h̄z q̄ dicit auctor in lra. Et q̄ tpe auctor, ip̄l operabātur ī p̄tibꝫ suis p̄ ānos p̄sarū ī applicat dictū suū ad ānos p̄sarū & dicit cū volueris h̄re nocticīa h̄ui⁹ rei. i. scire ad qd̄ signū applicat annus ex āno īiunctionis que significauit sectā sarracenoꝝ vide quot āni p̄sarū trāsierūt & verte illos in dies p̄ tabulā extractionis earū deseruītē annis p̄sarū. aut qd̄ multiplicētur anni p. 365. tot em̄ dies cōtinet ānus p̄situs q̄ anni p̄sici nō habēt qrtā dīei & numerū dīerū q̄ puenit tibi addē. 3624. dies. tot em̄ dies fuerūt a principio annoꝝ arabū vsc̄ ad principiū annoꝝ p̄sarū & qd̄ collectū fuerit diuide p. 395. & quartā vnius: & puenit anni solares: si qd̄ residuū fuerit erūt dies anni imperfecti. Et potes etiā numerū dīerū reducere ad ānos solares p̄ tabulas extractionis earū deseruītē annis solaribꝫ. Tota īrētio auctorū stat in hoc qd̄ sciamus quot āni solares p̄fecti transierūt ab initio ānorū arabū vsc̄ ad tēpōs cōsiderationis & dāmus cuilibet āno vnuꝝ signum fm̄ modū prius dictū: & incipiemus a virgine: & ego ponā exēplū applicādo ad computationes nostras fm̄ annos dñi nři tēlu chūslī. Cum volueris scire ad qd̄ signū applicat annus cōiunctionis que significauit legem sarracenoꝝ. subtrahē ab annis xp̄i. 621. annos: 7. 6. mēses. 7. 14. dies tot em̄ anni fuerūt a principio ānorū chūslī vsc̄ ad principiū annoꝝ arabū & numerū ānorū perfectiorū qui remanserit diuide p. 12. & illud qd̄ remanet p̄ice a virgine dando cuilibet anno signum vnuꝝ fm̄ modū prius dictum & remanet annus imperfectus sequēs annos p̄fectos quos diuisiſi manet in virgine. Verbi gratia: anni xp̄i sunt modo 1330. cōplete. 7. 22. dies ab illis subtrahā. 621. annos. 6. mēses. 14. dies remanēt. 7. 08. anni solares perfecti. 6. mēses. 7. 8. dies. Illius sunt anni qui trāsierunt a principio annoꝝ arabū vsc̄ modo quos annos p̄fectos diuit dā p̄t. 12. & totus numerus surgit ita q̄ nō remanet aliquis ānus p̄fecꝫ. Dico ergo q̄ p̄fectionē āni cōiunctiōis magne que significauit sectā sarracenoꝝ modo est in virgine fm̄ sīlam auctořis. Sicut exēplificat̄ est de secta sarracenoꝝ ita pōt fieri in alijs sectis si debeat dici secte si sciatur cōiunctio significās illam sectam & ascēdēs anni cōiunctiōis. Sed de hac materia nō expedit multuꝝ loqui. est em̄ res que nō p̄cordat cū fide nostra: sed si quis delectat̄ in his & voluerit reducere mutationes que fuit in legibꝫ ad motus superioreꝝ corporū legat libros de magnis cōiunctiōibus & ibi iuēniet. Deinde dicit si volueris p̄fectionē a signo cōiunctiōis que significauit predictā sectā p̄ice ānos predictos a scōriōe: q̄i cōiunctio illa fm̄ eum fuit in scōriōe. Si vero volueris p̄fectionē a ascēdēte regni vide quot anni solares trāsierūt a principio illius regni. Ipse exēplificat devno regno sed nescio de quo regno loquit̄ & nō curo q̄ sine exēplo suo pōt itelligī lra.

Alkabitij astronomi tractatus.

Sicut autem de ascēdēte regni ita de stellī & ascēdēte fūdatiōis aliquā dū
uitatē vñ castrī vñ cuiuscūs edificiū ita q̄ accipiāt āni solares pfecti q̄ trā
sierūt a pncipio fūdatiōis illi⁹ p̄ciāt ab sccēdēte pncipiū fūdatiōis h̄z
modū āni dictū. Deinde dicit si voluer̄ pfectiōes ab ascēdēte mutatiōis p̄iu
ctiōis. Iouis & saturni & triplicitate aq̄tica ad triplicitatē igneā subrahe
ab ānis p̄farū. 176. ānos p̄ficos & cōverte illos q̄ remanēt ī ānos solares &
proisce a leone vult dicere q̄ cōiunctio iouis & saturni in principio ānorū
persarū fuit i triplicitate aquatica & post pncipiū ānorū p̄farū p̄ quos sp̄lī
cōputabant p̄. 176. ānos mutauit se cōiunctio ad triplicitatē igneā iō
tubet subrahē ab ānis persarū. 176. ānos & remanēt āni q̄ trāsierunt ab
āno mutatiōis cōiunctiōis ad triplicitatē igneā & tubet eos ānos q̄ re
manent p̄tere in ānos solares q̄ p̄fici nō habent bisestū: & āni solares ha
bent: pfectio aut̄ sit fm̄ annos solares: & tubet p̄ficere a leone: q̄ fm̄ ipsuz
leo fuit ascendēs in ānos mutatiōis cōiunctionis ad triplicitatē igneā.
ex quo videt̄ q̄ auctor iste fuit & cōposuit hunc librū in reponere quo coniun
ctio fuit i triplicitate igneā. Hūc aut̄ hec cōiunctio est i triplicitate aquae
ideo ponā exēplum de triplicitate in qua nos sum⁹. Lū volueris scire pro
fectionē ab āno mutatiōis punctiōis iouis & saturni ad triplicitatē aereā
aquea. subrahe ab ānis xp̄i. 1324. annos. 7. 71. dies. 7. 20. horas. tantū em̄ tēpus
trāsiliuit a principio ānorū xp̄yloq̄ ad pncipiū ānorū mutatiōis cōiunctio
nis ad triplicitatē in qua nos sum⁹: & residuū proisce a. 13. gradu tauri. Ille
em̄ fuit ascendēs anni supradicti: & vbi perduxit̄ te numer⁹ ibi erit pro
fectio āni. Verbi gratia: āni xp̄i sunt numero. 1330. cōpleti: 7. 22. dies ad ill
ius subrahā. 1334. ānos 7. 17. dico. & remanēt 5. āni p̄fecti 7. 316. dies āni
p̄fecti: dabo p̄mū annū tauro incipiēdo a. 13. gradu et̄ h̄z signū geminū
incipiendo. 13. a gra. eius tertū cancro. quartū leoni incipiendo a. 13. gra
du eius quintū virgini incipiendo. a. 13. gradu ei⁹. venit ergo pfectio. 6.
ānni mundi pfecti ad librā ad. 13. gradū. Et si volueris gradū in quo est
perfectio dīcī vltimi ex dīcī qui trāsierunt de anno imperfecto multipli
numerū dīcī āni perfecti per. 30. & productū diuide per. 365. & numerus
quotiēs erit gradus. Si aut̄ aliquid remanserit post diuisionē multipli
illud per. 60. & diuide per idem q̄ prius numerus quotiens erit minuta.
verbi gratia. in propōsto exemplo remanserunt de anno imperfecto. 316.
dies quos multiplicabo per. 30. & prouenient. 9480. quē numerū diuidā
per. 365. & exhibunt. 25. gradus & remanent post diuisionē. 355. q̄ multiplica
bo per. 60. & prouenient. 2130. & diuidā per. 365. & exhibunt. 58. minuta ad
clam ergo sup. 13. gradū libe. 15. gradus & 58. minuta & prouenient numer⁹
vñq̄ ad. 8. gradus & 58. minuta scorpionis: ibi ergo nūc est pfectio ab ascē
dente anni mutatiōis coniunctionis ad triplicitatem aeras.

De directione significatoris.

Lectus.

Tex hoc sequit̄ stat̄. i. directio: h̄ est ut dirigas signatores
aliquē ad aliquē locū signorū: & scias qđ sit iter
eos ex gradib⁹ directiōis accipiesq̄ synicuq̄ graudi ānūnū.
Lū ḡ volueris scire h̄: fuerit ille signor i ascēdēte: quemvis di
rigere ad aliquē partē circuli minue ascēsiōes grad⁹ i h̄ fuerit

Differentia quarta.

50.Irii.

sigtor: quē volueris dirigere p ascēsiōes regionis de ascēsiōib⁹ gradus il
li⁹ ad quē volueris dirigere eū: z qđ remāserit erit gradus directionis: q si
fuerit significator in gradu sc̄ptie minues ascēsiōes nadir. i. oppositi gra
duis: in quo est significator de ascēsiōib⁹ nadir illi⁹ gradus ad quē volue
ris ipsi⁹ dirigere in illa regiōe. Si ḥo fuerit significator i medio celi v̄ in
angulo terre: minues ascēsiōes gradus significatoris de ascēsiōib⁹ illius
grad⁹ ad quē volueris eū dirigere p ascēsiōes circuli directi: z qđ remāse
rit erit gradus directiōis. Si ḥo fuerit ille significator quē volueris dirige
re in aliquo loco extra q̄tuor angulos. Aspicias lōgitudinē et⁹ ab alio ho
ru angulor⁹ qui sunt angulus medi⁹ celi atq; angulus terre: hoc est vt aspi
cias significatore: q si fuerint inter ascēdiōes et medi⁹ celi: minues ascēsiōes
gradus medi⁹ celi p circulū directū de ascēsiōib⁹ gradus significatoris de
ascēsiōib⁹ gradus medi⁹ celi p circulū directū: z qđ remāserit ex qual
cūq; hor⁹ loco p fuerit illud diuides p ptes horarū illius diei gradus in q
fuerit significator: z qđ exierit erūt hore lōgitudinis ab angulo. Et si fuerit
inter ascēdiōes et angulū terre minues ascēsiōes gradus significatoris per
circulū directū de ascēsiōib⁹ gradus anguli terre. Rursus si fuerit sign
ificator inter angulū terre et medi⁹ celi: minues ascēsiōes gradus significatoris de
ascēsiōib⁹ gradus medi⁹ celi p circulū directū: z qđ remāserit ex qual
cūq; hor⁹ loco p diuides p tēpora horarū diei nadir idest oppositi gradus
significatoris: z qđ exierit erūt lōgitudines hore ab angulo. ¶ Lūq;
scueris lōgitudinis horas ab angulo et volueris dirigere significatore ad
aliquē locū circuli signor⁹: z fuerit significator in medio circuli orientalis q
est a medio celi v̄sq; ad angulū terre de eis q succedit ascēdiōes: minues ascē
siōes grad⁹ illius in q fuerit significator de ascēsiōib⁹ gradus illius ad
quē volueris dirigere p circulū directū: z qđ remāserit erit significator cir
culi directi. serua eū. Post hoc minues ascēsiōes illi⁹ gradus in quo fue
rit significator p ascēsiōes regionis de ascēsiōib⁹ illi⁹ grad⁹ ad quē vo
lueris eū dirigere: z qđ remāserit erit significator regiōis: post hoc aspice
residuū qđ fuerit inter significatore circuli directi: z significatore regiōis:
accipiesq; sextā partē eius et multiplicabis in horis lōgitudinis ab angu
lo: z qđ fuerit erit equatio: z si fuerit significator circuli directi minor signi
ficatore regiōis: addes equationē sup significatore circuli directi. Et si fue
rit significator circuli directi plus minues equationē ex eo: z qđ remāserit
erit gradus directionis. ¶ Item si fuerit significator quē volueris dirigere
in medietate circuli occidentalis q est ab angulo terre v̄sq; ad medi⁹ celi
de eo qđ succedit. septē minues ascēsiōes nadir gradus significatoris quē
volueris dirigere de ascēsiōib⁹ nadir gradus illi⁹ ad quē volueris dirige
re eū p circulū directū z qđ remāserit erit significator circuli directi. Post
hoc minues ascēsiōes nadir grad⁹ significatoris p ascēsiōes regionis de
ascēsiōib⁹ nadir gradus illius ad quē volueris eū dirigere. z qđ remāse
rit erit significator regiōis: deinde accipies residuū qđ fuerit inter signifi
catorē circuli directi et significatore regiōis accipiesq; sextā partē ei⁹: et mul
tiplicabis i horis lōgitudinis ab angulo: z qđ fuerit erit eq̄tio. post hoc aspi
cias significatore circuli directi si fuerit minor significatore regiōis addes
eq̄tioē sup significatore circuli directi: z si fuerit significator circuli direc

Alkabitij astronomi tractatus.

cti plus significatore regionis minues equationē de significatore circuli directi: et qd ex eo exiret erit gradus directiōis. Quod si fuerit significator in aliqua q̄ta: et locus ad quē diriges eū in alta quarta dirigeo significatore ad angulū qui ei succedit: post hoc diriges ab angulo ad locū quē admodū ostendi tibi directionē ab angulo et iunges utrasq; directiones. Qd cū sciueris significatore et volueris scire quo pueniet directio de circulo signoz in aliquo anno: ficeris significator in ascēdēte: addes numerum annorum: super ascensiones gradus ascēdētis: et facies eum arcu in ascensione regionis: et q̄ exierit arcus gradu de circulo signoz tibi pueniet directio in eodē anno. Si vero fuerit significator in septē addes numerū annoz sup ascēsōes nadir gradus signoz: et arcuabis eū etiā in ascēdētib⁹ regionis: et q̄ exierit de circulo signoz: ad eius nadir preueniet directio eodē anno. Qd si fuerit signoz i. 10. vel. 4. addes sup ascēsōes gra. signoz in circulo directo numerū annoz: et arcuabis eū in ascēsōib⁹ circuitū directi: et q̄ exierit de circulo signoz ibidez pueniet in eodē anno directio. Si vero fuerit significator extra hec quos loca q̄ sunt agull scias horas longitudinis ab angulo sicut predicti: qd si fuerit significator in medietate occētali: addes sup ascēsōes gra. significatoris q̄ circulū directū. numerū annoz quos volueris et arcuabis hoc in ascēsōib⁹ circuitū directi: et qd exierit erit significator circuitū directi: serua eū post hoc addes numerum annoz etiā sup ascēsōes gra. signoz in regione: et arcuabis hoc in ascēsōe regionis: et q̄ fuerit erit significator regionis: post hoc accipies sextā partē reliqui inter signoz: circuitū directi: et signoz regionis: et multiplicabis eā in hours longitudinis ab angulo et q̄ fuerit erit equatio. Quod si fuerit signoz circuitū directi minor significatore regionis addes equationē sup significatore circuitū directi: et si fuerit plus minues eā de eo: et q̄ remāserit ibi perueniet directio ex circulo signoz eodē anno. Qd si fuerit signoz in medietate occētali facies eū nadir gra. significatoris sicut fecisti cum gradu signoz in opere q̄ est ante eū: et q̄ fuerit ibidem preueniet directio ex circulo signoz in eodē anno: et locus ad quē perueniet directio dicit locus diuisionis et dñs termini illius loci dicit diuisor: et q̄ si fuerit in gradu diuisionis planeta aliis aut radii et aut ppe locū aī eū dī hic planeta aut dñs radioium particeps diuisoris in diuisione. Significatores q̄z qui diriguntur sunt quinq; loca. id est gradus ascēdētis et gra. Solis a gra. Lune gra. quoq; partis fortune ac grad⁹ medi⁹ celi. Radius nāq; ascēdētis dirigis ad accidentia dñoscēda que accidūt in corpore: et gra. solis ad dignitatis et exaltatiōis cauſas: honouris quoq; atq; regni: et Luna ppter esse anime et corporis atq; coniugij: et pars fortune propter acquisitiones et profect⁹ exiguitatē et largitatē et medium celi propter magisterium et ceteras dispositiōes particulares et esse eou. Si autē fuerit ascēdens te uolitionis aliquius annorum mundi vel natūritatū dirigūt significalores ei⁹ fm hanc directionē vniculq; scz gradū diem vnū. Quibusdā videretur vt dirigantur significalores anni hoc modo omnib⁹: scz. 59. minuti⁹: et 8. secundis vnum diem: nam directio regnum et principiū sic dirigis eis a gradu medi⁹ celi per ascēsōes circuitū directi omnibus. 56. minuti⁹: octo secūdis vnu diē: donec perueniat ad bonos vel malos planetas. Et dirigis esse regnum in incolumentate: aut infirmitate ex gradu ascē-

dentis ad bonos vel malos planetas omnibus. 59. minutis. et octo secundis diem vnum per ascensiones regionis. et directio in reuolutione annorum mundi et prenoscendū esse vulgi vel rusticorū a gradu ascendentis. si militer et ad prenoscendū esse regis a gradu mediū celi. et in reuolutione annū natuitatū ad prenoscendū esse nati a gradu ascēdētis reuolutionis omnibus. 59. minutis et 8. secundis per ascensiones regionis diem vnum.

Glossa super textu de directione significatoris.

Tex hoc directio. In hoc capitulo auctor docet dirigere significatorem quilibet ad quilibet locum circuli. Intelligendum est primo quod directio sine dirigere significatorem ad quemlibet locum circuli nihil aliud est quam inuenire gradus equinoctialis qui reuoluuntur a loco significatoris usque ad locum ad quem debet dirigi. Si locus significatoris fuerit in medio celi vel in angulo terre tunc dirigere est inuenire gradus equinoctialis qui reuoluuntur a loco significatoris usque ad locum quem debet dirigi in orizonte recto. Si autem fuerit in ascidente vel in occidente tunc est inuenire illos gradus in orizonte obliquo. Si autem non fuerit in aliquo horum locorum. tunc accipiuntur ascensiones mixtim: scilicet miscendo ascensiones circuli directi cum ascensionibus regionis: proportionaliter tamen secundum distantiam loci significatoris ab angulis: et gradus directionis quandoque significat annos quandoque dies quandoque alia tempora. In natuitatibus quilibet gradus significat annum. In reuolutionibus annorum mundi et natuitatum quilibet gradus significat diem. Et quidam volunt quod in reuolutionibus annorum. 59. minuta. et 8. secunda. s. motus solis in uno die significant vnum diem. In coniunctionibus solis et lunae in oppositionibus secundum quosdam quilibet. 12. gradus. 10. minuta. s. quantum luna mouetur in die per medium cursum significant diem. Cum ergo volueris significatorem aliquem dirigere ad quemlibet locum circuli si significator ille fuerit in gradu mediū celi vel in angulo terre subtrahere ascensiones circuli directi gradus significatoris ab ascensionibus circuli directi loci ad quem vis dirigere et remanent gradus directionis. Si vero significator fuerit in ascidente aut occidente subtrahere ascensiones circuli obliqui gradus significatoris ab ascensionibus circuli obliqui ad quem vis eum dirigere et remanent gradus directionis. Exemplū quod est in medio celi pono quod luna sit in medio celi in. 5. gradu aquarii et pono quod radij oppositi saturni sint in. 6. gradu piscium. Ponā quod velim dirigere lunam ad radios oppositos saturni. Quiesciat igit ascensiones gradus lune in circulo directo et inueni. 37. gra. 23. minuta. Quiesciat etiam ascensiones sexti gradus piscium ubi sunt radij oppositi saturni in eodem circulo directo et inueni. 67. gradus. 48. minuta. Deinde subtrahi ascensiones lune ab ascensionibus radij saturni et remanerunt. 30. gra. 25. minuta. Illi essent gradus directionis in hoc casu. Exemplū quando est in ascidente. Ponō quod luna sit in eodem. 5. gradu aquarii et radij saturni in. 6. piscium. Quiesciat ascensiones gradus lune in circulo obliquo in regione cuius latitudo est. 48. graduum. et inueni. 330. gra. 22. minuta. Quiesciat etiam ascensiones sexti gradus

Alkabitij astronomi tractatus.

piscium et inueni. 348 gradus. 31. minuta subtracti ascensiones hinc ab ascensionib⁹ gradus radiorū saturni et remanserūt. 18. gradus. 9. minuta illi essent gradus directionis in hoc casu hoc eodem modo dirigit⁹ gradus ascēdens ad quēlibet locū circuli. Si vero significator dirigendus fuerit sexta hec loca tunc si fuerit inter mediū celi et ascendens vide distantia eius a medio celi subtracte ascensiones grad⁹ medii circuiti in circulo directo ab ascensionibus gradus significatoris quā distantia serua. Deinde scias medietatē arcus diurni gradus significatoris per modū dictū in capitulo de radiationibus et serua eā. Deinde subtracte ascensiones circuiti directi grad⁹ significatoris ab ascensionibus circuiti directi loci ad quē vis eū dirigere et qđ remanserit erit significator circuiti directi serua eū. Deinde subtracte ascensiones gradus significatoris in circulo obliquo ab ascensionibus loci ad quē vis eū dirigere in eodem circulo obliquo et qđ remanserit est significator regionis. Deinde subtracte significatorē minorē de maiori et differentiam multiplicat⁹ distantia ab angulo medii celi et productū diuide p medietatē arc⁹ diurni et pueret pars proportionalis quā adde sup significatorē circuli directi si fuerit minor significatorē regionis: vel subtracte si fuerit maior et qđ puererit erit gradus directionis. Si aut̄ velles dirigere in successionē signorum sicut dirigunt̄ partes et planete retrogradi. s. procedendo ab ascēdente versus mediū celi: tūc debes accipere distantia significatoris ab ascēdente p ascensiones regiōis: et debes addere partē proportionalē differētē duorum significatorū sup significatorē regionis: si ille erit minor significatorē circuiti directi aut subtracte ab eo si sit maior. i. alio nō differt op⁹. Si aut̄ significator dirigend⁹ fuerit inter ascendētē et angulū terre: vide distantia gradus significatoris ab ascēdente subtracte ascensiones gradus ascēdantis regionis ab ascensionib⁹ grad⁹ significatoris regionis et serua distantia. Deinde scias medietatē arcus nocturni grad⁹ significatoris p modū dictū in ope radiationū quā ēt serua. Deinde subtracte ascensiones grad⁹ significatoris in circulo obliquo ab ascensionib⁹ loci ad quē vis eū dirigere in eodem circulo obliquo et qđ remanserit est significator regionis quā sua. Deinde subtracte ascensiones grad⁹ significatoris circuiti directi ab ascensionib⁹ circuiti directi loci ad queris eū dirigere et qđ remanserit erit significator circuiti directi. deinde subtracte minorē de maiori et remanebit differentia duorum significatorū: quā multiplicat⁹ p distantia grad⁹ significatoris ab ascēdente et productū diuide p medietatē arcus nocturni gradus significatoris et pueret pars proportionalis quā ad de significatorē regionis si fuerit minor significatorē circuiti directi: vel subtracte a significatore regiōis si fuerit maior significatorē circuiti directi: et si post additionē vel subtractio nem puerenter sunt gradus directionis. Si vero volueris dirigere contraria successionē signorum. s. procedendo ab angulo terre versus ascēdētē: tūc debes accipere distantia significatoris ab angulo terre per ascensiones circuiti directi et multiplicare illā per differentia duorum significatorū et dividere p medietatē arcus diurni ut p̄ius dictū est: et partē proportionalē debes addere ad significatorē circuiti directi si fuerit minor significatorē regiōis. Vel subtracte si fuerit maior in alio nō differt opus. Si aut̄ significator dirigendus fuerit inter angulū terre et gradū occidentis operari debes cū gradu opposito significatoris et cū gradu opposito loci ad quē vis eū diri-

Differentia quarta.

fo. Ixiiij.

gere et p distatiā gra. oppositi significatoris a medio celi: et p medietatē arcus diurnū gra. oppositi significatoris gra. etn opposit⁹ significator⁹ tñ dī stat a linea meridiana quartū gra. significatoris ab angulo terre: et medietas arc⁹ diurni gra. oppositi ē tāta q̄tā ē medietas arc⁹ nocturni significator⁹ et ē sūc idē op⁹ q̄ fuit iter medi⁹ celi et ascēdēs. Si nō significator dirigēd⁹ fuerit iter angulū occidētis et medi⁹ celi debes opari sīl p gradū oppositū significatoris et p distantia eiusdē ab ascēdēte et p medietatē arc⁹ nocturni eiusdē gradus oppositi et p gradū oppositū loci significatoris ad quē dīrī gedus est: et est eiusdē opatio sicut sit iter ascēdēs et angulū terre. Si nō contingat q̄ significator dirigēdus sit in vna quadra et locus ad quē debet dirigī sit in alia quadra. Verbi ḡ a significator sit inter medi⁹ celi et ascēdēs et locus ad quē debet dirigī sit inter ascēdēs et angulū terre: tūc debes dirigere vſq; ad angulū et postea dirigere angulū vſq; ad locū ad quē debet dirigī et iungere h̄as directiones insimul. Diriges aut̄ significatore prius dictū: ita q̄ accipias distantia significatoris ab angulo q̄ est retro ipsuz in ordine signoz sicut si fuerit inter angulū medi⁹ celi et ascēdēs accipies distatiā eius ab angulo medi⁹ celi. Et si fuerit iter ascēdēs et angulū terre accipies distatiā eius ab ascēdēte: accipies etiā medietatē arcus diurni vel nocturni gradus significatoris rel eius oppositi p modū prius dictuz et angulū ad quē vis dirigere accipies p loco ad quē dīrī. et tenet ordinē p̄us dictū. Illa directio facta diriges angulū p modū prius dictum q̄n significator fuerit in aliquo angulo vſq; ad locū ad quem dīrī significator: et addes vna directione cū alia et proueniet gradus directiōis. Ductor in līa dicit q̄ debet accipi distatiā significatoris ab angulo et illa dī dividit p ptes horaz grad⁹ significatoris et prueniet hore distatiā significatoris ab angulo et dicit qđ debet accipi sexta pars dīrī duoz significatoroz quā sextā pte iubet multiplicare p horas distatiā significatoris a meridie. et pruenies iubet addere ad significatore circūlū directi vel subtrahere p modū dictū. S; modus quē posui est leutor et plantor. In modo em̄ auscōris oportet accipere distatiā ab angulo per eundē moduz quē ego posui et ultra hoc oportet q̄rere partes horaz gradus significatoris: et postea dividere distatiā ab angulo p partes horaz gradus significatoris: et qđ p uenerit tenere. Oportet etiā scdm modum suum querere significatorem circuli directi et significatorem regionis per eundē moduz quē posui et etiā differentiam duoz significatoruz: et ultra hoc oportet illā differentiā dītūdere per sex ad hoc q̄ habeat sexta pars cī. Cū in multitudine operationū faciliter cadat error videtur mihi modus quem posui certior. Exemplum quādo significator est inter medi⁹ celi et ascēdēs et locus ad quē debet dirigī in eadem quadra scilicet inter medi⁹ celi et ascēdēs. Pono q̄ luna sit hylech et sit in quinto gradu aquarij et pono q̄ radij oppositi saturū sint in sexto gradu pisciuz: et idē esset de corpore: et pono quod angulus medi⁹ celi sit. 20. gradus capricorni. Ad dirigendū lunā ad radios saturni q̄sui p̄mo ascēdēs gradus medi⁹ celi in circulo directo et inueni. 21. gradus. 7.39. minuta subtrahi ascēsiones gradus medi⁹ celi ab ascēsionib⁹ gradus lune: et remāsit distatiā lune a medio celi. 15 grad⁹. 44. minuta. Dein de q̄sui ascēsiones gradus lune in circulo obliq; et inueni. 330. grad⁹. 22. minuta: q̄sui etiā ascēsiones gradus oppositi loci lune. 104. grad⁹ et 30. mi-

Alkabitij astronomi tractatus.

nuta a quibus substraxi ascensiones gradus lune: sed q̄ non potui substrahere eo qđ ascensiones gradus lune erāt maiores ascensionib⁹ gradus oppositi addidi ascensionib⁹ gradus oppoſiti lune. 360. gradus & puenunt. 464. gradus. 30. minuta: deinde substraxi & remanerunt. 134. gradus 8. minuta & hoc fuit totus arcus diurnus gradus lune quē mediaui & fuit medietas. 67. gradus & q̄tuor minuta. Seruauit itaq̄ distantia lune a me dio celi & medietate arcus diurni lune. Deinde substraxi ascensiones gra. lune in circulo directo que fuerint. 37. gradus. 23. minuta ab ascensionib⁹ gradus radioz saturni in eodē circulo que fuerunt. 67. gradus. 48. minuta & remanerunt. 31. gradus. 25. minuta: & hoc fuit significator circuli directi seruauit itaq̄ ei. Deinde substraxi ascensiones gradus lune in circulo obliquo qui fuerūt. 330. gradus. 22. minuta ab ascensionib⁹ radioz saturni in eodē circulo obliq̄ q̄ fuerunt. 348. gradus. 31. minuta & remansit significator regionis qui fuit. 18. gradus. 9. minuta. Deinde substraxi significatores regionis & significatore circuli directi & remansit differentia duorum significatoruz que fuit. 12. gradus. 16. minuta. Deinde multiplicauit istam differentiam per distantiam lune a medio celi & diuisi per medietates arcus diurni gradus lune & piouenit pars proportionalis que fuit. 2. gradus. 25. minuta. 38. secunda quā partē proportionalem etiam substraxi a significatore circuli directi: quia fuit maior significatore regionis et remanerunt gra. directionis qui fuerūt. 27. gradus. 32. minuta. 21. secūdo accepti per quolibet gradu vnu annum & pro quibuslibet minutis. 5. residuis vnum mensem. et pro quolibet minuto. 6. dies: & pro quolibet secūdo. 6. minuta dierum cu[m] completu[m] fuerit hoc tempus a tempore natiuitatis: cuius figura fuerit hoc modo disposita moietur natus. Quando vero significator est inter ascendens et angulum terre operaberis cu[m] distantia ab ascendenre & cum medietate & arcus nocturni: & non differt in alio. Cum volueris dirigere contra successione signorum si significator fuerit inter mediū celi & ascendens operaberis cu[m] distantia ab ascendenre & cum medietate arcus diurni. Si significator fuerit inter angulum terre & gradum occidentis operaberis cu[m] opposito gradu significatoris & gradu opposito loci ad quez vis dirigere: & tunc est opus tuū inter mediū celi & ascēdens. Et si significator fuerit inter gradū occidentis & medium celi operaberis similiter cum gradibus oppositis: & tunc est opus tuū inter ascendens & angulum terre. Nota tamen qđ secūdū modū dicū dīrīguntur significatores quando non habent latitudinem. Quando autem significatores habent latitudinem difficultor est modulus: & propter hoc factum fuit instrumentū ad dirigidendum planetas habentes latitudinem & illud instrumentum vocatur directorium. Videbat cōpositori seu invenitori illius instrumenti qđ significator habēs latitudinem non posset dirigere per tabulas ascensionū vel nō sine magna difficultate. Ego autem dico qđ instrumentum suum non est sufficiens: nisi sit maxime quantitatatis: ita qđ possit recipere minuta: tale autem vir potest fieri. In directionibus enim vt plurimū accipitur pro quolibet gradu vnu annus. mō si in directionibus instrumentum nō sit diuisuz nūl per gradus vir inueniet in eo certitudovs qđ ad ānū: & hoc si instrumentū sit bene factū: ita qđ nō si error in diuidendo: hoc autem non sufficit. Et ego dico tibi qđ significator habēs latitudinem potest dirigere ad locum habentē latitudinē qđ ta-

bulas ascensionum: et non vidi modum expositū in aliquo libro. Modus autem est usque cum volueris dirigere significatorem habentē latitudinem ab ecliptica ad corpus alicuius planete etiam habentis latitudinem vel ad radios alicutus habentis latitudinem: quere primo gradum cum quo significator mediat celum sive doctrinam canonum primi mobilis. Deinde quere gradum cum quo mediat celum locus ad quemvis dirigere sive eam doctrinam: et accipies gradum cum quo significator mediat celum pro loco significatoris: et per hunc scies distantiam significatoris a medio celi vel ab ascendentē per modum prius dictū: nec plus nec minus: et accipies locū cū quo mediat celum locus ad quē debet dirigē pro loco ad quē debet dirigē: et cū istis duobus queres significatōē circuli directi per modū prius dictū. Deinde quere gradū cū quo oītur significator regiōne sua sive canonū primi mobilis: quere etiā gradū cū quo oītur locus ad quē debes dirigē sive eosdem canones. Deinde cū gradu cū quo oītur significator queres medietatē arcus diurni vel nocturni per modū prius dictū: et queres significatōē regionis cū istis duobus gradibus. s. cū gradu cū quo oītur significator et cū gradu cum quo oītur locus ad quē debet dirigē in alio nō differt opus. Dico tibi etiā et breuiter oportet querere gradū i quō significator mediat celum et gradū cū quo mediat celum locus ad quem debet dirigē cū prius duobus sportet querere significatōē circuli directi: cum alijs duobus oportet querere significatōē regionis. Cum gradu cū quo significator mediat celum oportet querere distantiam a medio celi si fuerit inter mediū celi et ascendēs: cū gradu cū quo oītur significator oportet querere medietatē arcus diurni vel nocturni. Si autē significator fuerit inter ascendēs et angulū terre oportet querere distantiam significatoris ab ascē dēte cū gradu cū quo oītur significator et cū eodē medietatē arcus nocturni in omnibus alijs est idē opus cū opere prius dicto. Est etiā unus alius casus qui potest contingere in directionib⁹ qñ significator et locus ad quē debent dirigē habent latitudinem: aut unus eorū habet latitudinem. Potest enim contingere qñ significator dirigendus et locus ad quem debet dirigē si mul veniant ad linea meridianā: ita qñ ambo mediant celum cū eodē gradu licet nō sint in eodē gradu i ecliptica. Si aliquis istius casū cueniat: tūc operaberis eodē modo quo dīca. Si significator et locus ad quē debet dirigē ventant cū eodē gradu ad mediū celi: qñ nō sunt aliq̄e ascensiones in circulo directo inter eos pones p significatore circuli directi. o. Postea queres significatōē regionis accipiendo ascensiones in circulo obliquo a loco cū quo oītur significator usq; ad locū cū quo oītur loc⁹ ad quē debet dirigē: et totū illud. f. significatōē regionis multiplicab; p distantia significatoris ab angulo et pductū diuides per medietatē arcus diurni vel nocturni: et proueniet pars pportionalis quā tenebis p gradib⁹ directionis. Ponere de omnib⁹ exēpla esset nimis longū sed intendo dho cōcedente in fine istius expositionis ponere equationem vniuersitatis: in qua patebit modus inuestigādi ascendentē eligēdi

Alkabitij astronomi tractatus.

hylech et alcochoden: et ponam ibi aliquas punctiones radiorum et aliquas directiones sufficiant hec de opere directionum. Dicit auctor in littera cognitis annis directionis si volueris scire locum istius directionis in zodiaco adde annos directionis super ascensiones circuli directi gradus significatoris si significator fuerit in medio celi vel in angulo terre et reduces ad gradus egales in circulo directo: et ubi perduxerit te numerus in circulo signorum ibi est locus directionis: et dicitur locus diuisoris et dominus termini illius loci dicitur diuisor. Si significator fuerit in ascendentem adde annos directionis super ascensiones regionis gradus significatoris et reduc ad gradus egales in circulo obliquo: et ubi perduxerit numerus in circulo signorum ibi est locus diuisoris: et dominus termini illius loci est diuisor. Et istud est idem opus cum opere de projectionibus radiorum: et quando feceris directionem et feceris istud opus inuenies in fine cum dem locum ad quem direxisti: nisi significator haberet latitudinem.

De algebugthar. Textus.

 Dex hoc sequitur algebugthar in nativitatibus et est directio gradus ascendentis: hoc est ut aspicias gradum ascendentis in termino cuius sit planete munus ascensiones ascendentis de ascensionibus que sunt in directo fint termini planete per ascensiones regionis: et quod remanserit accipies vnicuique gradum unum annum et omnibus quinque minutis mense: et omni minuto. 6. dies et erit dominus termini dispositor annorum qui dicitur diuisor. Post hoc accipies gradus termini qui eum succedit et prius eos etiam in gradus ascensionum et quod fuerit accipies vnicuique gradum unum: et omnibus 5. minutis mensilem: et omni minuto secundus dies erit dominus termini diuisor et dispositor illorum annorum. Similiter intrabis cum omni termino domini per successionem usque in finem vite: et si fuerit in termino alicuius planetae planeta aut radius eius erunt particeps in divisione: et hec diuisio dicitur algebugthar.

Glossa super textu de algebugthar.

De hoc capitulo auctor docet diligere gradum ascendentem in nativitatibus.

Con hoc capitulo auctor docet diligere gradum ascendentem in nativitatibus. Sententia lie est talis. Considera in cuius plane te termino sit gradus ascensio et considera finem illius termini. Deinde quere ascensiones gradus ascendentis in circulo obliquo per tabulam tue regionis et serua eas: quere etiam ascensiones fint illius termini per eandem tabulam a quibus subtrahere ascensiones gradus ascendentis et gradus qui remanserint sunt gradus directionis. accipe pro qualibet gradu annum unum. et pro quibuslibet quinque minutis viii mensibus: et pro qualibet minuto. 6. dies et pro qualibet secundo duas horas. 7. 24. minute hodie et planeta qui est dominus termini est dispositor annorum sive diuisor postea considera finem termini: immediate sequentis: et subtrahere ascen-

siones finis termini precedentis ab ascensionibus finis termini illius: et remanebunt gradus directionis accipe sicut primus pro quolibet gradu annum unum et cetera. et dominus illius termini est dispolitor line divisor et isto modo facies ad finem cuiuslibet signi secundum ordinem signorum usq; ad finem vite. Et si fuerit in aliquo termino aliquis planeta vel radij aliqui planete illa planeta erit particeps in divisione. Exempli in hoc posso q; ascensio alicuius nativitatis fuit quartus gradus virginis completus ad dingendum gradum ipsum considera primo in cuius planete termino est iste gradus. et patet primo q; in termino mercurij et durat terminus usq; ad finem septimi gradus virginis. quesui ascensiones gradus ascendentis in oriente obliquo in regione cuius latitudo est. 48. gradus et inuenit. 144. gradus. 27. minuta. quesui etiam ascensiones finis termini. s. finis septem gradus virginis et inuenit. 148. gradus. 33. minuta. subtracti ascensiones gradus ascendentis ab ascensionibus finis termini et remanet. 4. gradus. 6. minuta. dedi cui libet gradui annum et quibuslibet. 5. minutis unum mensem: et cui libet minuto. 6. dies: et fuerunt quatuor anni. i. melis 26. dies. et mercurius dominus termini fuit dispositor istorum annorum. Deinde considerauit terminum immediatam sequentem qui est venetus et durat usq; ad finem. 17. gradus virginis. quesui ascensiones finis termini illius. s. venetus et inuenit. 162. gradus. 15. minuta a quibus subtracti ascensiones finis termini precedentis mercurij et remanserunt. 13. gradus. 44. minuta qui fecerunt. 13. annos. 8. menses. 12. dies. et venus dispositus hos annos. in fine istius termini fuit etas nati. 17. anni. 9. menses. 18. dies. Deinde sequitur terminus iouis qui durat usq; ad. 21. gradum virginis compleatum quesuit ascensiones eius et inuenit. 167. gradus. 93. minuta a quibus subtracti ascensiones finis termini precedentis: et remanserunt quinque gradus. 28. minuta que fuerunt quinque annos. quinque menses. 18. dies: et iupiter fuit dispositor istorum annorum. Factaque est etas nati in fine istorum annorum. 23. anni tres menses. sex dies. Deinde sequitur terminus martis et faciebat est ut prius: et cum istum ordinem est directio continuanda usq; ad finem vite: et quotiens directio peruenit ad corpus vel radios infortune ventet nam infirmitas vel impedimentum in corpore suo cum naturam illius infortune nisi fortuna aspergerint ipsum locum, tunc enim minuerint malum.

Sequitur tabula pro alge- buthar id est ascensionum

Aries | Taurus | Gemini | Cancer | Leo | Virgo |

Gradus.	15.	20.	15.	20.	15.	20.	15.	20.	15.	20.	15.	20.
1	10.	28	15.	23	134.	26	62.	13	99.	25	140.	25
2	10.	56	15.	56	135.	12	63.	20	100.	46	141.	47
3	11.	25	16.	29	135.	58	64.	27	102.	6	143.	10
4	11.	53	17.	2	136.	45	65.	35	103.	27	144.	32
5	12.	22	17.	35	137.	33	66.	43	104.	48	145.	54
6	12.	50	18.	9	138.	22	67.	51	106.	9	147.	17
7	13.	19	18.	43	139.	12	69.	1	107.	30	148.	39
8	13.	48	19.	18	140.	1	70.	11	108.	52	150.	1
9	14.	17	19.	52	140.	51	71.	22	110.	13	151.	23
10	14.	56	20.	27	141.	41	72.	34	111.	35	152.	45
11	15.	15	21.	2	142.	32	73.	46	112.	57	154.	7
12	15.	44	21.	38	143.	24	74.	59	114.	19	155.	29
13	16.	13	22.	14	144.	17	76.	12	115.	41	156.	51
14	16.	42	22.	51	145.	11	77.	26	117.	3	158.	13
15	17.	11	23.	28	146.	6	78.	40	118.	26	159.	35
16	17.	40	24.	6	147.	1	79.	55	119.	48	160.	57
17	18.	10	24.	45	147.	57	81.	10	121.	10	162.	19
18	18.	39	25.	23	148.	53	82.	26	122.	32	163.	41
19	19.	9	26.	2	149.	50	83.	42	123.	54	165.	31
20	19.	39	26.	41	150.	48	84.	59	125.	17	166.	24
21	10.	9	27.	21	151.	47	86.	16	126.	40	167.	46
22	10.	40	28.	2	152.	47	87.	34	128.	3	169.	8
23	11.	10	28.	42	153.	47	88.	51	129.	26	170.	29
24	11.	41	29.	23	154.	48	89.	9	130.	49	171.	51
25	12.	12	30.	4	155.	49	91.	27	132.	11	173.	12
26	12.	43	30.	46	156.	51	92.	46	133.	34	174.	34
27	13.	15	31.	29	157.	54	94.	6	134.	56	175.	56
28	13.	46	32.	12	158.	58	95.	25	136.	18	187.	17
29	14.	18	32.	56	160.	2	96.	45	137.	40	178.	39
30	14.	50	33.	4	161.	7	98.	51	139.	2	180.	0

>Edita per Abagistrum petrū
turrelluz diuioneñ. rectorem.

Libra | Scorpio | Sagitta | Capcom⁹ | Elquar⁹ | Pisces |

Alkabitij astronomi tractatus.

De duodenariis planetarum et domorum.

Textus.

Tex hoc duodenarie planetarum aut domorum: hoc est ut aspicias quantū ambulauerit planeta in signo suo in quocūq; fuerit aut gra. domus quē volueris ex gradibus et minutis multiplicabisq; hoc in. 12. hoc addes de sup ipsos gra. gradus minuta que multiplicasti in. 12. et q̄ collectum fuerit ex eo proice ab initio gra. eiusdem signi dans vnicuq; signo. 30. gra. et quo fuerit finitus humerus ibi erit duodenaria planetarum ac domorum.

Glossa super textu de duodenariis planetarū et domorum.

Tex b̄ duodenarie planetarū aut domoy. In hoc capitulo auctor docet inuenire dñm duodenarie. Intelligendum est ad evidentiam illius capituli q̄ quodlibet signū intelligitur diuidi in duodecim partes: et quilibet pars est de duobus gradibus et 30. minutis. Hispalensis ponit hoc capitulū: et duo capitula sequentia inter dignitates planetarū: et dñs prime duodenarie est dñs illius signi. Dominus secūde duodenarie est planeta succedēs descendēdo et sic fm ordinem. Verbi gratia: dñs prime duodenarie arietis est mars: secunde sol: tertie venus: quarte mercurius: quinte luna: sexte saturnus: septime iupiter: octave iterū mars. et sic fm ordine. Sententia auctoris est talis. Cū volueris scire duodenarias planetarū vel domorum vide quantū transiit planeta de signo in quo est aut de domo in qua est et numerū illorū gradū multiplicā p̄ duodeci: et sup nūerū pductū adde nūerū gradū q̄s multiplicasti. et qd̄ collectū fuerit piice ab initio signi in q̄ est planeta pādoynicuq; signo. 30. et vbi finit⁹ fuerit numer⁹ ibi erit duodenaria.

De nouenariis exūdenti.

Textus.

Tex hoc anaubarach que sunt nouenarie. Quinis scientia hoc est ut scias quantū ambulauerit planeta in signo suo ex gradibus minutis: aut gra. domus cuius volueris scire nouenariū. post hoc diuide signū in nouē diuisiones et vnaqueq; diuisio est ex trib⁹ gradib⁹ et tertia pte vni⁹ grad⁹. Post h̄ aspicias in q̄ nouenario ex nouenariis ceciderit gradus planete aut domus. Post hoc dabis p̄mū nouenariū ex signis dñō signi mobilis eiusdē triplicatis et fm nouenariū dñō signi cui⁹ est ipm signū qd̄ succedit donec yenitas ad aliquē nouenariū ex q̄ est grad⁹ eritq; planeta dñs ei⁹ nouenari⁹ ibi gra. signū ex q̄ fuerit grad⁹ ille erat ex triplicitate arietis: ent ḡ p̄mū nouenariū eiusdē signi martis dñi arietis: et secūdū nouenariū veneris dñi tauri: et nouenariū tertio mercurii dñi geminoy. Similiter visq; ad nouenariū nonū. Et si fuerit signū ex triplicitate cancri erit p̄mū nouenariū ei⁹ lune: et secūdū nouenarium solis domini leontis: et tertium mercurij domini virginis. Et si fuerit signū ex triplicitate libri erit p̄mū nouenarium ei⁹. Veneris domini libri: et secūdū martis domini scorpionis: et tertiu iouis domini sagittarij. Similiter in triplicitate capricorni p̄mū nouenarium eius est saturni domini capricorni: et fm similiter saturni domini aquarij.

aquare: et tertium tauri dñi pisces. deinde que sequit sibi ordines successiois signorum: sibi gratia planetas vel aliqua domo ex domibz. 12. erat in 12. gra-
du aquarii si diuidat signum in nouem divisiones erit gradus. 19. si diuidat
sexta et quod signum aquarii est in triplicitate librae ponit primum nouenarium ei⁹
Veneris dñi librae. secundum martis domini scorpionis: et tertium tauri dñi sa-
gittarii: et quartum saturni dñi capricorni: et quintum etiam saturni dñi aqri: et
sexum tauri dñi pisces: eritque nauhahar. i. nouenarium. 19. gra. aqri: tauri.

Glossa super textu Et ex hoc anaubarach.

Ex hoc anaubarach. **C**hic docet iuuenire dñi no-
uenarie. **S**ententia enim est ta-
lis. **C**ū volueris scire nouenariā siue dñi nouenarie alicuius plati-
nete: vide qd grad⁹ p̄trauit plāeta de signo in q̄ ē vel de dñi
in quo est. et diuide totū illū signū i. 9. diuisioes et erit quelibet
diuisio ex tribus gradib⁹. 20. minutis. Deinde vide in qua parte illi⁹ diui-
sionis sit planeta et dabis primā diuisioē domino signi mobilis eiusdē
triplicitatis et secundam diuisionem domino signi sequentis: et sic eundo se-
cundū ordines signorum quousque venias ad illā nouenariā in qua est planeta
cuīs queris dominū nouenarie. **V**erbi gratia: pono quod sol sit in. 24.
gradu aquarii. ad sciendū dominū nouenarie gradus solis dedit primo
tres gradus aquarii et 20. minuta domino signi mobilis eiusdē triplicita-
tis. est autē aquarius de triplicitate acrea. Signū mobile illi⁹ triplicita-
tis est libra: dñs eius est venus. est ergo venus domina prime nouenarie
aqri. sc̄ primop̄ tritum gradū 7. 20. minutoru. **D**einde dedit secundam
nouenariam marti domino signi sequentis scilicet scorpioni et cōpleti tūc
fuerunt a principio aquarii. sex gradus. 40. minuta. **D**einde tertiam noue-
nariam dedit Ioui. scilicet domino sagittarii qui succedit scorponi et com-
pleti fuerunt tunc a principio aquarii. 10. gradus. **D**edit quartam noue-
nariam saturno domino capricorni qui succedit sagittario: et completi
fuerunt a principio signi. 13. gra. et 20. minuta. **D**edit quintam nouenariā
saturno domino aquarii: et cōpleti fuerūt. 16. gradus et 40. minuta. **D**edit
sextā nouenariā tauri dñi pisces et cōpleti fuerūt a principio signi aqri. 20.
gradus. **D**edit septimā nouenariam marti dñi arietis: et completi fuerūt a
principio signi. 23. grad. et 20. minuta. **D**edit octauā nouenariā venere dñe
tauri illa ergo est diuisio nouenarie solis in casu pposito: et cōpleti fuerūt
tūc gradus. 2. 6. et minuta. 40. aqri. **Q**uoniam ergo inuenies in libris iudiciois
de domino anaubarach luminariū si fuerit in die intelligitur de domino
nouenarie solis: si in nocte de domino nouenarie gradus lune. **A**lia que
auctor dicit patet legendo litteram.

Con modis inueniendi dominū decani. **T**extus.

Ex hoc adorōgen hoc est ut diuidas ascendens in tres
partes et sit omnis diuisio. 10. graduum dabisque diui-
sionem primam domino ascendentis et secundam dñi qnti si-
gnū ab eo: et tertium dñi tertij: nā ascensens. 5. et 9. vna semper
fuerūt triplicitas: sibi gratia ab initio arietis usq; i decimum gra-
du ei⁹ est dorongē. i. decan⁹ est mart⁹. Et si fuerit ex. 10. gradu usq; ad. 20.
gradus erit eius dorongen sol dñs leonis. Et si fuerit a. 20. usq; in finem

Al kabitij astronomi tractatus.
erit dorongen iupiter dominus sagittarij.

Glossa super textu de adouingen.

Tex hoc adouingen. **H**ic docet inenire decanū. **S**ua eius est talis. **D**ivide si gnū ascēdens in tres ptes: et quibet diuisio erit ex decē gradibus. **d**abisq; primā diuisione dñs ascēdētis. scđaz dñs secundū signi: et tertīa dñs tertii signi. **V**ult dicere q; pma diuisio est dñi eiusdē signi qđ ascēdit. **E**t scđa diuisio est dñi signi sequētis eiusdē triplicitatis. tertia diuisio est dñi tertii signi illius triplicitatis. ita q; tres decant sunt dñi triū signorum vniuersi triplicitatis. **A**uctor ponit exemplū tale in littera. **P**o sito q; prima facies arietis sit ascēdens eius decanus est mars. **S**i secunda facies est ascēdens eius decanus est sol dñs leonis secundi signi eiusdē triplicitatis: et si tercia facies sit ascēdens eius decanus est iupiter dñs sagittarij qđ est tertium signum illius triplicitatis. **E**t si prima facies leonis sit ascēdens eius decanū est sol dñs eiusdē signi. **S**i secunda facies sit ascēdens eius decanus est dominus signi qđ succedit leo ni in eadem triplicitate. **S**i tercia facies sit ascēdens eius decanus est mars dominus tertii signi a leone in eadem triplicitate: scilicet arietis. et fm hunc modum intellige dc alijs triplicitatibus.

Et ex hoc dominus orbis. **T**extus.

Ter hore in qua oīf natus dabisq; ascēdens et dñm hore anno pmo nativitatis ei⁹ et significabit p esse ei⁹. i. dñm hore sanitas vel infirmitas corporis nati sicut significat p dñm ascēdētis radicis. i. nativitatis: et dabis dñm scđe hore ab ea scđe domui ab alcedēte in scđo anno et significabit p ei⁹ esse suū in eodē anno ee subflātie et. sicut significat p esse dñi domus subflātie et dabis dñs tertie hore ab ea tertie domui ab alcedēte tertio anno et significabit p esse illi⁹ in eode⁹ anno esse fratrū et soror et ceteroz sicut significabit p esse dñi tertie dom⁹ et dabis dñm hore quarte domui q̄te ab ascēdēte in anno q̄to: et significabitur p esse suū in eodem anno esse patrum et eorum qui significantur per domū quartā. **S**imiliter facies de dominis horarum per successiōnem dabis scilicet dominum vniuersiūs hore domui et dominibus radicibus eritq; dñs hore. 12. ab hora nativitatis domus. 12. ab ascēdēte radicis et annus. 12. et dñs 12. hore a nativitate radicis ascēdētis et anni. 12. et dñs. 14. hore ab ea domus subflātie et. 14. anni. **E**t nominat dñs hore prime dñs ascēdētis hore. et dñs. 2. hore. dñs hore domus subflātie et dñs hore tertie dñs hore domus fratrū: et sic de alijs. **S**imilr dñs vniuersiūs harū horarum nominat nomine domus: et nominat etiā orbis dominus et significat per eum omni anno sicut significatur per alcochoden: hoc est per dominum anni. et quidam astrologorū ponunt dominum orbis. s. ascēdētis radicis anno primo et. 2. anno planetam qui huic succedit. et in tertio anno planetam qui huic succedit sicut dictum est in domino hore.

Glossa super textu. Et ex hoc dñs orbis.

Tex hoc dominus orbis. **I**n hoc capitulo pos-
nit ordinē in dño horaz
in nativitatibus. Sententia littere est talis. Aspice in qua ho-
ra natus egredit vterū z dñm illius hore da primo anno na-
tivitatis z per illū significat esse nati in eodē anno quātū ad
sanitates vel infirmitates corporis nati sicut per dñm ascendentis. Et da-
bis dñm hore sequentis secūdo anno. z per eū significat esse substantie in
eodē anno sicut per dñm domus substantie. Dabis dñm tertie hore tertio
anno ab hora nativitatis. z per eū significat esse fratrū in illo anno sicut p
dñm tertie domus. z isto modo facies de alijs dñis horarū eundo secūdū
ordinē horarū z domoū usq; ad finē vise. et planum est in littera qd dicit.
Exemplū in hoc ponat qd quidā natus fuit in die solis hora quarta: que
hora quarta est hora lune. erit luna domina primi anni. z ab ea accipitur
esse corporis. Hora sequens est saturni. erit ergo saturnus dominus secun-
di anni. et ab eo accipitur esse substantie in illo anno. et sic per ordinem.

Textus.

Tex hoc alfridarie dispositio: hoc est cum nativitas fuerit
diurna preevit initio vite dispositioni eius fridarie sol
fm quantitatē annoū fridarie eius qui sunt decem: post hoc
planera qui succedit soli qd est venus cuius fridarie anni sunt
octo. et post venerē planeta qui succedit ei z est mercurius: et
anni eius sunt tredecim deinde luna: z anni fridarie ei⁹ sunt nouē: deinde
saturnus z anni fridarie eius sunt. ii. deinde iupiter z anni fridarie ei⁹ sunt
12. deinde mars z anni fridarie eius sunt. 7. deinde caput draconis z anni
fridarie eius sunt. 3. post hoc cauda: z anni eius fridarie sunt duo. sunt au-
tem anni sunt collecti simul. 75. anni post hoc revertit dispositio ad solem
z similiter usq; ad ultimū planetarū. Si autē fuerit nativitas nocturna inct
pit dispositio a luna disponetq; annos fridarie eius qui sunt nouē. simili-
ter planeta post planera sicut predixim⁹ in sole. Lūq; dispositio planeta
annos fridarie sue disponet ppter primā septimā solū. I. septimā partē frid-
arie sui. deinde participat z in secunda septima: planeta qui cū succedit:
post hoc participat ei in tertia septima planeta. tertius qui succedit fm: et
ita donec participat ei planeta qui est ante eū in ultima septima ex annis
fridarie eius: et est vincius iudicij cū participatur alter sup nativitate.

Glossa super textu et ex hoc alfridarie dispositio.

Tex hoc alfridarie dispositio. **I**n hoc capitu-
lo auctor docet or-
dinare annos fridarie z gubernationis planetarū in nativ-
itatibus. Sententia littere talis est si nativitas fuerit in die
incipit fridarie a sole z gubernat ipsum natū sol fm quantita-
tem annoū sue fridarie qui sunt decē. Post solem gubernat ipsum venus
fm quātitatē annoū fridarie ei⁹ qd sunt octo. Post venerē gubernat mer-
curius p. 13. annos. deinde luna p. nouē annos. deinde saturnus p. ii. deinde
iupiter p. 12. annos. deinde mars p. 7. annos. deinde caput draconis p. tres
annos. deinde cauda draconis p. duos annos. deinde revertit dispositio

Alkabitij astronomi tractatus.

ad sole et vadit per ordinem planetarum sicut prius: numerus autem omnium annorum est. 75. et qui transit hic numerum annorum revertitur ad disponitum primam secundum quod possibile est. si autem nativitas est in nocte incipit fridaria a luna et dispositus luna annos suos. deinde saturnus deinde iupiter deinde mars deinde sol deinde venus postea mercurius. deinde reverterit ad lunam et vadit secundum ordinem planetarum sicut prius. Et quoniam aliquis planeta disponit annos sue fridarie disponit ipse septimam partem illorum annorum solus. In secunda autem septima participat et planeta frequens quod ei succedit. In tertia autem participat et planeta tertius. In quarta quartus. Et in quinta quintus et sic usque ad septimum septimas et septimum planetas. Verbi gratia: ponitur quod nativitas quae in die incipit ergo fridaria a sole et gubernat ipsum solis etiam qualitate annorum fridarie sunt decem anni. et gubernavit ipse sol solus septimam partem istorum decem annorum. scilicet per unum annum solarum et. 156. dies et. 12. horas. Hec est enim septima pars decem annorum. In secunda septima parte horum decem annorum habuit versus participationem cum sole in fridarie dispositio per unum annum et. 156. dies et. 12. horas et transfererunt tunc nato duo anni. 313. dies completi. deinde habuit participationem cum sole in dispositione fridarie mercurii per unum annum et. 156. dies et. 12. horas et in fine huius divisionis transfererunt nato quatuor anni solares. et. 4. dies. 6. horas: deinde habuit participationem cum sole luna per eandem septimam. et. 10. annorum et in fine huius divisionis transfererunt nato quinque anni. et. 60. dies. 18. horas. deinde habuit participationem cum sole saturnus per septimam partem. et. 10. annorum et in fine huius divisionis transfererunt nato. 7. anni. 52. dies completi. deinde habuit participationem cum sole iupiter in dispositione fridarie per eandem septimam. et in fine huius divisionis transfererunt nato. 8. anni solares. et. 208. dies. 12. horas: deinde habuit participationem cum sole in dispositione fridarie mars in ultima septima parte decem annorum. et in fine huius divisionis transfererunt nato. 10. anni completi. secundum hunc modum est facie dictum in fridariis omnium planetarum. Caput autem draconis et caudam quilibet eorum disponit per se annos fridarie sue sive participationem planetarum. Narrare autem eventus contingentes nato in qualibet harum divisionum esset nimis longum. Haly autem aben ragel in suo libro magno complete posuit omnes divisiones et iudicia cuiuslibet divisionis. ideo quibus volunt hec iudicia legant librum illum.

Textus.

Tex hoc almanar. id est supereminetia qua dicitur quod planeta vadit super planetam: hoc est ut aspicias cursum planetae mediū et locum eius equatorum: et si fuerit locus eius et equator minus medio cursu eius erit ascendens a medio circuli sui usque ad summatum circulum: et si fuerit locus eius et equator plus medio cursu erit descendens a medio circuli sui usque ad infimum eius: et si fuerit locus eius et equator equalis medio cursu erit in medio circuli sui deinde locum planetae minores de medio cursu suo postquam habet certissime cognovens. et locum eum vel ecouerso minorē vel maiori eorum suberahēdo et multiplicabis quod remāserit per septē et diuides per. 22. et quod de divisione exierit hoc omni planetae per quantitatē eius ascensionis vel descensionis. Devenire et mercurio accipimus quod est inter utraque loca id est quod est inter locum solis et venēris et mercurii et factum est ut supra: quod per hoc scimus quis eorum fortis sit in circulo augis: sed venus et mercurius cum fuerit aliquis

corū orientalis et fuerit locus eius equatus minus loco solis accipies resi-
duum qđ est inter locū solis et locū eius: faciesq; cū eo quēadmodū feceris
ut dictū est in planetis altioribus ex multiplicatione et diuīsione. Et p-
pior ac fortior sit significatio planetarū dū ablerint super seūcē. i. dum
abierit alter sup alterū in coniunctione. In oppositione aut et in quarto
aspectu erit significatio eōū minus appārēt et debilior. Et tñ cū vñus
illorū fuerit ascendens et alter descendens tunc ascēdens eōū vadit supra
descendētē. Cū vero ambo fuerint descendentes ille qui fuerit minoris
descensionis vadit super illum qui fuerit majoris vel pluris descensionis:
Si aut ambo fuerint ascendentes ille q; est maioriē ascensionis vadit
sup illū q; fuerit minoris ascensionis. Dicitur quoq; et alio mō. i. vt scias
latitudinē vtrorūq; planetarū: q; septētrionalis eōū vadit sup meridianū.
Et si fuerint ambo septētrionales ille q; fuerit pluris latitudinis vadit sup
eū qui fuerit minoris latitudinis. Si aut fuerit vtriq; meridiani ille qui
fuerit minoris latitudinis vadit sup eū q; fuerit majoris latitudinis ideoq;
dicit q; luna vadit sup iouē in his duob; operib;. Similiter si fuerit aliq;
duorum planetarū in medio circuiti nullā latitudinē habens tunc ascendens
septētrionalis vadit sup eū q; caret latitudine et vadit ipse q; sine latitudine
et sup descendētē meridianū. Et ex hoc aptio portarū dī cū iungif plā-
netā inferiori planete superiori et fuerint cum hoc domus eorum opposite.

Glossa super textu et ex hoc almanar.

Tex hoc almanar. In hoc capitulo docet q; pla-
netarū sit eleuatus sup alterū. In
tentio sua est q; planeta qui fuit altior in circulo suo breui. I. in
epicyclo dicit eleuat⁹ sup alterū eleuatione de qua hic loquit⁹.
et hoc est qđ dicit ptolomeus in. 63. propositione centiloqui⁹.
Dicit enim oportet aspicere in coniunctione. Saturni et iouis in eodē minuto
ad eleuationē vñus super alterū: et iudicia cū fortitudine nature eius in
hoc mundo. Et similiter fac in. 21. coniunctionib; residuis. haly ibidē dicit
in cōmēto eleuatio planete sup planetā est ut sit remortio eius ab auge sui
circuli breuius. et ille dicit eleuatus sup alterū. Auctor aut in līa tubet aspi-
cere mediū locū planete et verū locū planete. et si verus loc⁹ planete fuerit
minor medio motu planeta est descendens a superiori parte epicycli ver-
sus inferiore partē. Si vero verus locus planete maior medio motu fuerit
planeta est ascendens ab inferiori pte epicycli versus superiorē partē: et ut
breuiter dicat: si argumentū equatū planete fuerit minus seu signis cōib;
est descendens. et si plus est ascendens: deinde iubet auctor subtrahere me-
diū motū planete de p̄o motu eiusdē si mediū motus fuerit minor p̄o: vel
ecōtra: si fuerit maior: ita videlicet q; minor subtrahat a maior: et residuū
iubet multiplicare p̄ septē: et numerū p̄uenientē iubet diuidere p̄. 22. et nu-
merū quotientē iubet tenere p̄ eleuatione quando ascēdit vel p̄ depresso
ne qđ descendit. De venere et mercurio iubet despicer differentiam inter
locū cuiuslibet eorum et locum solis: et tubet facere sicut in alijs. Hodus
pius dictus bī sententia ptolomei videtur mihi melior et certior: deinde
dicit auctor q; fortior significatio planetarū est cū vñus eōū fuerit eleuat⁹
super alterū in coniunctione. In oppositione autem et in quarto aspectu

Alkabitij astronomi tr actatus.

erit significatio min^o apparēs. et si unus planeta fuerit ascendēs raliter de scendēs ille q̄ fuerit ascendēs vadit supra descendētē. et si vterq; fuerit ascē dens ille vadit sup aliū q̄ fuerit maioris ascensiōis. et si vterq; fuerit descē dens ille vadit sup aliū: qui fuerit minoris descentiōis. Dicitur etiā alio mō planeta eluciari super planetā quantum ad altitudinē: quia septen trionalis vadit super meridianū. Et si fuerit ambo septentrionales ille qui fuerit plus septentrionalis vadit super illū qui fuerit minus septentrionalis. Si vero fuerit ambo meridionales ille qui fuerit minoris latitudinis vadit super illū qui fuerit maioris latitudinis. Si fuerit planetarū in ecliptica carens latitudine: tunc planeta septentrionalis vadit super eum et ipse carens latitudine vadit super meridianū.

Et ex hoc apertio portarū. **D**icit q̄ aptio portarū dicitur quando inferior superior: et cuī hoc fuerit eorum domus opposite. Verbi gratia: quando luna coniungitur cum saturno vel eū aspicit. tunc est apertio portarū. Similiter quando sol coniungitur saturno: domus enim solis et lune sunt opposite domibus saturni. Similiter fit apertio portarū quando mercurius coniungitur Iovi: quia ambe domus utriusq; sunt opposite. Similiter quando ungitur venus marti fit apertio portarū: quia eoruī domus sunt opposite. Dicit hyperspalensis q̄ venus significat humiditates. et mercurius significat ventos. saturnus nebulas et frigus. mars vētos a dextro. a meridie et calorem super temporez et ventos a sinistro. i.e. a septentrione. Dicit idē hyperspalensis quādō luna separatur a coniunctione alicuius planete vel ab ei^o alteri et cōiungit alteri planete et sint illū planetarū domū opposite. H̄ est apertio magnarū valuarū: in qua necesse est ventre ventos vel pluias: vt est et natura illorū planetarū. verbi gratia: luna quādō separādo a venere cōiungitur marti: aut separādo a mercurio cōiungitur Iovi: aut separādo a sole cōiungitur saturno: hoc est apertio magnarū valuarū.

¶ De albusc.

Textus.

A hoc albusc et ē res quāvalde seruabant īndi. Nā ipsi numerant post cōiunctionem solis et lune. 12. horas et applicāt eas soli et diuidūt. 12. horas trinas. i.e. in tres partes. s. in hāim solis. et iudicant super omnes quatuor horas fini iudi ciū dñōis triplicitatis solis hora cōiunctionis: deinde dāt vēneri post. 12. horas et diuidunt eas iterū trinas et iudicant super omnē trinā diuisionē fini dominos triplicitati vēneris hora cōiunctionis: post hoc faciunt similiter cū mercurio et alijs planetis p̄ successionē eoruī donec reuerterit orbis ad solē post. 84. horas et nō cessant sic facere frequenter donec vēnerit cōiunctio scđa. Et quidā dicunt q̄ albusc sic hoc q̄ post cōiunctionem finit. 12. hore inēquales q̄ vocant cōbusste et nō oportet aliquē in his incipere aliquid opus: et post horas. 12. sunt. 72. hore incōbusste in quib⁹ est vēlis operū inceptio et post has. 72. horas incōbusstas sunt 12. cōbusste similiter vēlis ad cōiunctionē q̄ succedit. post hoc diuidūt has horas 12. in tres diuisiones idest in partes. Dixeruntq; cū q̄s incipit in quatuor horas p̄mis deambulare vel bellare timenda erit perditio alesue: et in quatuor horas

perditio et portunn.

frictione b. nari

I

T

C

Q

F

S. S.

D.

Z.

Q

F

F

F

F

I

A

O

S.

I.

V

E

C

T

F

F

F

F

F

F

F

F

F

F

secūdis timendū erit detrimētū corporis sui sine amissiōe anime: et in q̄tuor
horis vltimis timēdū est detrimētū substātie sue et suorū et oīum q̄ possidet.

Glossa super textu albusic.

Tex hoc albusic. **H**ic loquī de horis fortunatis et
infortunatis. dicit q̄ indi suenerat
12. horas post cōiunctionē solis et lune et dāt eas solis et diuidit
eas in tres partes: et iudicat sup p̄la q̄tuor horas fm iudicij
primi dñi triplicitatis loci solis. et iudicat sup q̄tuor scđas fm
iudicij scđi dñi triplicitatis loci solis. et sup q̄tuor vltimas. Et iudicij tertij
dñi triplicitatis loci solis hora p̄iūctiōis. Postea dāt venēr. 12. horas sc-
quētes et diuidit eas similē in tres partes. et iudicant sup q̄libet q̄tuor fm
iudicij dñioꝝ triplicitatis loci veneris hora p̄iūctiōis. Postea faciūt similē
cū mercurio et luna et cū ceteris planetis. Et ordinē planetarū: donec reuertat
orbis ad sole post. 87. horas et sic recipiūt a sole Et eūdē ordinē. et Et p̄tinuat
vīs ad p̄iūctionē scđas. Et qdā dicūt q̄ post p̄iūctionē sūt. 12. hore q̄ vocat
cōbusle i qb⁹ nō est bonū incipere aliqd opus. et post has. 12. cōbuslas sūt
72. hore cōbusle in qb⁹ vltis est incep̄tio operū: et post has. 72. incōbus-
tas iterū sunt duodec̄t cōbusle et iterū post illas. 72. incōbusle. et post eas
12. cōbusle. et sic vīs ad cōiunctionē sequente. Et vt brieuiter dicaf oēs. 12.
hore que dantur soli fm ordinē planetarū sunt combusle. et 72. que sunt
aliorū planetarū sunt incōbusle. Deinde dicit auctor et diuidunt has. 12.
horas cōbuslas in tres diuisiōes et quelibet diuisiō erit ex quatuor horis.
Et dicunt quidā q̄ qui incep̄erit bellū in quatuor primis horas cōbuslus
timenda est pditio anime sue. Auctor nō intelligit pditioē anime post vi-
ta istazata q̄ post separationē ale a corpore rapiant eā diaboli et deducat
ad inferos. Sed intelligit ale pditioē idest amissionē vite presentis hoc
mō intelligitur in oīibus locis iudicij astronomici. De illa em̄ perditioē
pertinet ad eos loqui. De prima aut̄ perditioē pertinet th̄eologis. Et qui
iceperit bellū in scđis quatuor horis timēdū est detrimētū sui corporis scđis
absq̄ pditioē vite: et q̄ incep̄erit bellū in vltimis quatuor timēda est pditio
oīum q̄ possidet et timē pditio illoū q̄ p̄tinēt ad ipsum: et sic cōpleta expo-
sitio q̄rte differētie alchabicij introductorij ad magisterij iudicioꝝ astroꝝ.

Differentia quinta in cōmemoratiōe vniuersarū partū. Textus.

Tquia expleuimus expositiōes eorū que sequuntur
ex nominibꝫ astrologorū. Exequat nūc cōme-
moratiōne vniuersarū partū. Et cū notauerim⁹ in loco
partū accipe a loco illo in locū illū et proisce hoc ab ascē-
dente vel de alio loco: dicimus vt addas super illud q̄
fuerit inter vīras loca gradus ascendentis: et proisce ab
ascendente vel ab initio signi a quo proiec̄s. Quis exē-
plar est opus partis fortune quia accipis quicquid est
inter solem et lunam ex gradibus. et addas super eos gradus ascendentis
signi: et qd̄ collectum fuerit proiec̄s illud a. 30. f. 30. gradiꝫ et incipis p̄scere.

Tilkabitij astronomi tractatus.

ab initio ascēdētis signi et quod significat numer⁹ ibi est pars fortunæ: et in nocte ð a luna in sole et addes gradus desuper signi ascēdētis et proisce hoc de. 30. in. 30. et incipe p̄scere ab initio signi ascēdētis. ¶ Incipiam⁹ hic ita q̄ post partē fortune partis 21. domoū. et incipiāmus ab scēdētē.

Glossa super textu quinta differentie.

Offerentia quinta in cōmemoratiōe vniuersalium p̄tium. H̄sta ē q̄nta d̄ria istius libri i qua auctor docet p̄ lectionē p̄tū et p̄t̄ diuidi in duas ptes: qm̄ in p̄ma pte ponit partes que cadunt in nativitatib⁹. Et in sc̄da parte ponit partes q̄ cadunt in revolutionib⁹ annō mūdi. Sc̄da pars incipit ibi: et q̄ auxiliante deo. Pr̄ia pars diuidit in duas partes: qm̄ in p̄ia parte dat modū protectiōis partii i generali et exēplificat d̄ parte fortune. In sc̄da parte ponit i speciali partes. 12. domoū. Sc̄da pars incipiam⁹ itaq̄ post partē fortune. Sentētia prime partis est talis. Hodus in p̄lectionib⁹ partii est q̄ accipiuntur gradus equeales q̄ sunt inter vñū locū et aliu: et numerus illi p̄scit ab ascēdētē vel alio loco. vel addunt sup gradus equeales q̄ fuerunt inter ambo loca gradus q̄ sunt ab initio signi ascēdētis et productū cōputat ab initio signi ascēdētis dando cuilibet signo. 30. gradus. et vbi finit⁹ fuerit numerus ibi ē pars fortune. Verbi gratia: pono q̄ sit sol in fine sexti grad⁹ p̄scit et luna sit in fine. 14. gradus geminorū et gradus ascēdētis sit. 10. gradus arietis subtrahā verū locū solis a vero loco lune et remanent. 98. gradus sup quos addā. 10. gradus q̄ sunt a principio arietis usq; ad gradū ascēdētē et proueniunt. 108. gradus incipiam⁹ prōscere ab initio arietis dādo cuilibet signo. 30. gradus: et terminatur numerus iste in. 28. gradu cancri. ibi ergo est pars fortune in exemplo preposito.

De prima domo.

Textus.

prima domus.

Additio

RIMA. dom⁹ est pars vite et accipit̄ i die a luce i saturnarū. I nocte eð et p̄scit ab ascēdētē. ¶ Pars hyleche accipit̄ a gradu coniunctiōis seu puenitiōis q̄ fuerit an nativitatē usq; i gradū lune: et p̄scit ab ascēdētē. ¶ Pars futuroū. i. pars solis accipit̄ i die a luna in solē i nocte ð et p̄scit ab ascēdētē. ¶ Pars dilectiōis et p̄cordie. i. pars venēris accipit̄ i die a parte fortunae in partē futuroz: et i nocte eð et p̄scit ab ascēdētē. ¶ Pars stabilitatis et fiducie ascēdētē duratiōis nati ē sicut pars p̄cordie et dilectiōis. ¶ Pars aries et audacie. i. pars martis accipit̄ i die a marте i gradū partē fortunæ i nocte ecōuerso: et p̄scit ab ascēdētē. ¶ Additio. Si dñs ascēdētis et plane ta in cuius terminis vel finib⁹ ceciderit pars fortune fuerit eiusdē triplicitatis vñ et idē dñs: vita nati crux felix et sine labore. S̄ si nō fuerit eiusdē triplicitas vita: erit labourosa et infelix. ille dñs geniture: h̄o dñs p̄fectiōis. ¶ In hac parte ponit p̄fectiōes partii fini ordinē. Incipiam⁹ itaq̄ 12. domoū ponendō i quibet domo partes ad illa pertinet. Et potest diuidi i tot partes quot sūt dom⁹ vbi partes icipiūt patet in

Ista. Primo ponit partes p̄me dom⁹ ⁊ sunt sex. Prima est pars vite. Secunda est pars hylech. Tertia est pars futurorum sive pars diuinatiois. Quarta est pars dilectionis et concordie. Quinta est pars stabilitatis et durationis. Sexta est pars animo sitatis et audacie. Dicit in ista cum voluerit scire prius vite accipere gradus quae sunt a Joue usque ad saturnum in die et in nocte gradus quae sunt a saturno usque ad Iouem et iuxta ab ascēdente. Albumazar dicit in suo introductorio magno quod hec pars significat ritu naturalem et esse corporis ac virtutis quod si fuerit bona esse significat plenitatem vite et sanitatem corporis et gaudium aie. Si fuerit ipsa significat paucitatem vite et multitudinem infirmitatum animorum meritorum et tristitia. Deinde dicit auctor pars hylech accipit a gradu coniunctionis quod processit natuitatem si natuitas fuerit coniunctionalis vel a gradu puerorum. Id est oppositionis: si natuitas fuerit preuentionalis usque ad gradum lune et processit ab ascēdente natuitatis: ubi finitus fuerit numerus ibi est pars hylech. Albumazar dicit quod hec pars dirigit quemadmodum dirigit hylech per gradus et ducit eum perfectio per signa quemadmodum sit de hylech. Et processit eius directio vel perfectio ad malos significat impedimentum et piculum. Et erat multi sapientum astrologorum cum inuenirent hoies patientem pericula maxima in quibusdam temporibus. et non inuenirent in eodem tempore suum hylech peruenisse ad loca malorum. nec inuenirent idem impedimentum patet significatio ne in revolutione eiusdem anni necessebat eam habitus rei. Et ideo latebit eos hoc: quod non dirigebat hanc partem et si direxissent eam inuenissent hoc malum accidere in eodem tempore quo peruenisset hec pars ad loca quedam significantia ipsum periculum. Pars futurorum accipit in die a luna usque ad solem: et in nocte eccliptica: et processit ab ascēdente et proprietates istius partis sunt. Albumazar est significare animam et corpus et esse eorum: et significat fidem et prophetiam et regionem et dei cultum et secreta et cogitationes atque intentiones et res occultas et celatas et omne quod absens est ex rebus per hunc modum applicabis iudicia in aliis et a quo loco in quem accipiat quelibet et a quo loco proscripturum patet in littera.

Consecunda domo. **L**exus.

Ecunda domus est pars substātie et accipit in die et nocte pars substātie in gradū atque minutum a domino domus substātie in gradū atque minutum secunda domus. pars substātie et accipit ab ascēdente. **P**ars paupertatis et paruitatis ingenii. i.e. pars mercurii accipit in die a prefuturo: et in parte fortune: et in nocte eccliptico. et processit ab ascēdente. **P**ars beatitudinis et triūphi atque victorie. i.e. pars iouis accipit in die a parte fortunā in iouem et in nocte eccliptico et processit ab ascēdente.

Glossa super tertio secunde domus.

Ecunda domus. Hic ponit partes secunde dom⁹ et sunt tres. Prima est pars substātie. Secunda est pars paupertatis et paruitatis ingenii. Tertia est pars beatitudinis triūphi et victorie. Albumazar dicit quod pars substātie significat perfectum et virtutem ac cibum quibus subserviantur corpora que si fuerit in bono loco significat bonum esse in substātia cibo et virtus. Et si fuerit ipedita significat malum esse in his quod diximus. Litteras autem species fortunae apparentes ex substātia scilicet quod thesaurizant et servant ac acquirentur significat ceteri significatores substātie et pars fortune.

Secunda domus.

Alkabitij astronomi tractatus.

¶ De tertia domo. Textus.

Tertia do-
mus.

Ertia domus est pars fratruꝝ et accipit in die a sole in saturnū in nocte ecōuerso. et p̄scit ab ascēdente. Pars bentuolētē fratruꝝ accipit in die a sole in saturnū et in nocte ecōuerso. et p̄scit ab ascēdēte. q̄ si fuerit saturn⁹ subradijs accipit in die a sole in iouē et in nocte ecōuerso. et p̄scit ab ascēdēte.

¶ Glossa sup̄ textu de tertie domus.

Ertia domus. hic ponit partes tertie domus et sunt due. Prima est pars fratruꝝ. Secunda est pars bentuolētē fratruꝝ. Dicit Albumazar q̄ pars fratrum et dñs eius. Id est dñs signi in quo ceciderint significant esse fratruꝝ et cōcordiā eorū atq̄ dilectionē peregrinationēq̄ eoz et absentiā. Post hec aspice si hec pars et dñs eius ceciderint in signis multorum filiorum multiplicabūtur fratres et si ceciderint in signis paucorum filiorum erūt pauci. Et si volueris scire numerū eoz accipe numerū signorum que fuerūt inter partē et dñm domus in qua ceciderit aut quot fuerint inter ipm dominum et partem et pone vnicuius signo vnu. Et si fuerit inter eos signū cōeduplicata numerū eiusdem signi. Et si fuerit inter ipsas partē et dñm domus in qua ceciderit aliquis planeta accipe et etiam vnu. Albumazar etiā ponit partē vna in hac domo q̄ vocat pars mortis fratruꝝ et dicit qđ accipit in die a sole in gradū mediū cell et in nocte ecōtra. et augenē de sup̄ gradus ascēdētis et proiscit ab ascēdēte. et quotiescumq; puerent hec ps̄ fm directionē ad significatores fratrum et sororū dādo vnicuius gradut vnu annū aut p̄ p̄ficiōne dando cuilibet signo annū evenerit fratrbꝝ et sororibus aliquid horribile aut aliquis eorum morietur.

¶ De quarta domo. Textus.

Quarta do-
mus.

Qarta dom⁹ pars patruꝝ ē. et accipit i die a sole i saturnū: et i nocte ecōuerso: et p̄scit ab ascēdēte. Pars mortis p̄ris accipit in die a saturno in iouē et in nocte ecōuerso: et p̄scit ab ascēdēte. Pars annorum accipit in die a dño domus solis i saturnū: et i nocte ecōuerso: et p̄scit ab ascēdēte. Et si fuerit in domo sua sol vel aliqua domo i saturni accipe i die a sole in saturnū: et i nocte ecōuerso: et p̄scit ab ascēdēte et nō cōsideres vnu saturn⁹ sit apparet vel sub radijs. Pars hereditatiū et possessionū accipit in die ac nocte a saturno i lunā: et p̄scit ab ascēdēte. Pars nobilitatis nativitatis: et eius de quo sit dubitatio vnu sit fili⁹ illius patris cui iponit: an alter⁹ accipit in die a gradu solis in gradū exaltationis sue: et p̄scit ab ascēdēte. Quod si sol fuerit in gradu exaltationis sue in die et luna in nocte i gradu exaltationis sue erit pars in gradu ascendentis: et erit significatio gradus ascendentis. Pars finis rerū accipit in die et nocte a saturno usq; ad dñm domus cōjunctionis: aut peruenitionis: et additur desup̄ gradus ascendentis: et proiscit ab ascēdēte.

¶ Glossa super textu quarte domus.

Qarta domus. sec. Prima est pars patruꝝ. Secunda est pars hereditatiū et possessionū. Tertia est pars nobilitatis nativitatis sit fili⁹ illi⁹ cui imponit vel nō. Sexta est pars finis rex. Albumazar dicit qđ

Differentia quinta.

50. Ixxiiij.

pars p̄tis s̄igt esse p̄tis et ei⁹ nobilitatis atq; ḡtis. et si hec pars fuerit bona esse p̄t erit nobilis. Et si dñs domus hui⁹ p̄tis fuerit boni esse p̄t erit fortunata. Si p̄o fuerit mali esse erit laboriosus. Scda pte hui⁹ dom⁹ q̄ est p̄s mortis p̄tis accipit cā mortis: et quotiescumq; pfectio anni puenent ad hāc partē vel ad dñm et significat piculū patri. et sibi cū peruenient aliquis eoz ad significatores patris.

¶ De quinta domo.

Textus.

Vinta dom⁹ est p̄s filiorū: et accipit in die a lune in saturnū de nocte ecōuerso: et p̄icit ab ascēdēte. **Pars que** s̄igt ipsi l̄ q̄ dñ filiū fieri: et nūx eorū seu masculorū seu feminarū et qđ mulier pariet accipit i die ac nocte a marte in Jovē p̄i cui ab ascēdēte. **Pars sc̄iētē filiū masculū et femine accipit** in die et nocte a luna in iouē et p̄icit ab ascēdēte. **Pars p̄ quā sc̄it nat⁹** de q̄ sit interrogatio utrū sit masculū vel feminā vel accipit in die a dño do m⁹ lune i lunā: i nocte ecōuerso: et p̄icit ab ascēdēte. **Pars significās** filiū cū puenent iupiter ad eū. i. ad gradū p̄tis significāns filiū accipit in die ac nocte a marte in iouē et p̄icit ab ascēdēte. **Pars dilectionis** et gra duī accipit in die ac nocte avenere i saturnū: et p̄icit ab ascēdēte. **Pars** sc̄iētē esse filiorū accipit in die ac nocte a luna in venere et p̄olicitur ab ascēdēte.

Quinta
domus.

Glossa super textu quinte domus.

Vinta domus. Hic p̄tis p̄tes quinta dom⁹ et sunt se p̄tis in quo debet haberi filiū. Tertia est p̄s ppter quā sc̄it masculinitas vel femininitas. Quarta est p̄s p̄ quā sc̄it de nato de quo sit interrogatio utrū sit masculus vel femina. Quinta est p̄s ad quā cū puenent iupiter ē significatio filiū. Sc̄ita ē p̄s dilectionis filiorū. Septia est pars sc̄iētē filiorū. Dicit Albumazar si p̄s filiorū ceciderit in ligno multorū filiorū habebit multos filios. Si p̄o ceciderit in signo sterili nō habebit aliquē filiū. Si vero ceciderit in signo paucorū filiorū habebit paucos filios. Et si hec pars significaverit filios et fuerint fortunata filii viuent: et si infortunata morient. **¶ De sexta domo.**

Textus.

Extā domus est pars infirmitatis et azemena. i. debilitatis inseparabilis alicul⁹ mēbris. accipit i die a saturno **Sexta do-**
mus in marte in nocte ecōuerso: et p̄icit ab ascēdēte. **Pars se- tū** mēbris. **vorū** accipit in die a mercurio in lunā: i nocte ecōuerso: et p̄i- cit ab ascēdēte. Et dixit alēde god accipit i die a mercurio in partē fortunae: et in nocte ecōuerso. Et dixit: oportet ut utramur utramq; partibus insimul.

Glossa super textu sexte domus.

Extā domus. Hic p̄tis p̄tes sexte dom⁹ et sunt due. **Prima** ē pars azemena. i. debilitatis inseparabilis alicul⁹ mēbi. Scda est pars seruorū. Si p̄s azeme- na fuerit cōiuncta cā fortunis erit nat⁹ sanus in mēbris suis. Si p̄o fuerit cōiuncta in fortunis habebit morbos insepara- biles in mēbris. et loca in qbus erit hec gritudines sciuntur a locis infor- tunarū significantiū eas.

Textus.

Septima domus est pars desponsationis virorū seu cōiugis: et Septime accipit in die ac nocte a sole i venere: et p̄icit ab ascē domus. **Et hec pars similiſ** est parti mandatorū et rumorū. **Et pars**

Alkabitij astronomi tractatus.

desponsationis mulierū vel coniugij ab hermete accipit in die ac nocte a venere in saturnū et pīcī ab ascendentē. Et hec pars congruit pī colitus terre. ¶ Itē pars desponsationis mulieb̄ fīnūlū accipit in die ac nocte a sole in mariet; et pīcī ab ascendentē. ¶ Pars delectatiois ac voluptatis ac cīpis in die ac nocte a venere in gradum septimum; et pīcīt ab ascendentē. ¶ Pars nuptiarū accipit in die ac nocte a saturno in venerē; et pīcīt ab ascendentē.

Glossa super textu septime domus.

Septima domus. Hic ponit pīes septime domus sunt quatuor. Prima ē pars despositiois viroꝝ. Secunda est pars despositiois mulierū. et hec accipit duob̄ modis. Tertia est delectatiois et voluptatis. Quarta ē pars nuptiarū. Qui pars despositiois puenit pī directionē ad Iouē vel i venere est significatio despositiois. Et ego inuenit in rna nativitate ipsi despositiois qm dñs partis despositiois puenit ad ipsas partē pī directionē dādo culiber gradui annū vni. De octava domo. Tert.

Octaua
domus.

Octaua domus est pī mortis et accipit in die ac nocte a luna in gradu et minutū dom⁹ octauae: et addit⁹ defuper eī ambulauerit saturn⁹ in signo suo et pīcīt ab initio signi saturni. Pars planete qī interficit accipit in die a dño grad⁹ ascēdētis in gradu lune: et in nocte econuerso zc. Pars annī in quo tunc nato mōris: et paupertas impedimentū ac destructio accipit in die ac nocte a saturno in gradu dñi domus cōjunctionis vel preuentiois que fuerit ante nativitatē zc. Pars ligations et carceris: et utrū libertet ab eovel nō accipit in die a saturno in partē fortune et in nocte econuerso.

Glossa super textu octauae domus.

Octaua domus. Hic ponit pīes octauae dom⁹ et sunt quatuor. Prima est pī mortis. Secunda est pī planete qī interficit. Tertia est pī annī in quo veniet nato mōris aut paupertas zc. Quarta ē pī cōtētōis et litigatiois. Dicit Albumazar si pī mortis fuerit ipedita et dñs ei⁹ et non aspererit eos fortunā interficieat nat⁹ morte turpissima. Si vero aspererint fortunā erit exilio. Si luna sol aspererit partē planete interficies et ipsa luna fuerit in signo mēbroꝝ abscessioꝝ nat⁹ interficiet patiēdo. Et si luna fuerit impedita abscedeat et aliqd de membris. Qui pars anni in quo tunc nato mōris dñs ei⁹ cū dño ascēdētis fuerint ipediti erit nat⁹ multaz ifirmitatū et afflictiois ī corpore atqī substātia: et multoties appropinquit pītūtōi corporis et anūtūtōe substātia et quotēscūtōs pīfectio āni puenit ad hāc pītē: aut pīuenit hec pars pī pītētōe: aut directionē ad ascēdēs aut ad dñm eius inuenit nat⁹ picula ī corporē ifirmitatib⁹ et inuenit angustiā et horribile lūstātā timebit qī morte ex diuersis partib⁹. De nonā domo. Tert.

Nonā domus est pars pīginationis accipit in die ac nocte a dño domus none in gradu et minutū dom⁹ none: et pīcīt ab ascēdēte. Pars itineris pī aquā accipit in die a saturno in 15. gradū signi cācri et in nocte econuerso zc. Quod si fuerit saturn⁹ in 15. gradū cācri erit gradus partis gradus ascēdētis. Pars religiosis accipit in die a luna ī mercuriū et in nocte econuerso et pīcīt ab ascēdēte.

Glossa sup̄ textu nonē domus.

Noīa do-
mus.

Dona domus. **H**ic ponit partes nonae dom^e r̄ sunt due.
p̄sia ē ps p̄ḡinatioēis. Sc̄da ē ps itineris
in aq̄. Ab istis accipiunt p̄ḡinatioēis natūr̄ itineris p̄ eōs.
Albumasar dicit. **S**i ps itineris i aq̄ cecidēt in signo aq̄ri
co faciet nat̄ multa itineris p̄ aq̄s: r̄ si ibi fuerit fortunata h̄abit
i ius itineris p̄fectū ac lucis: r̄ si fuerit iforunata s̄iḡt p̄nū. **T**extus.

Domus. decima pars regiōis r̄ regni: qđ op̄eris faciat nat̄
r̄ accipit in die ac nocte a saturno i lunā r̄ proiscit
ab ascēdēte. **P**ars regis atq̄ regni accipit i die a marte in
lunā: r̄ i nocte ecōuerso: r̄ p̄scit ab ascen. r̄ est alia pars simili
ris parti partū. **P**ars operis r̄ regni fīm Hellīz accipit in
die ac nocte a sole in gradū mediū celi: r̄ proiscit ab ascen. **P**ars ligni
ficans vtrū sit causa regni aut nō accipit in die ac nocte a sole i gradu me
diū celi: r̄ p̄scit a ioue. **P**ars matis accipit in die a venere in lunā: r̄ i
nocte r̄ ecōuerso: p̄scit ab ascēdēte. **G**lossa sup̄ tertiu decime domus.

Ecima domus. est ps regiōis atq̄ regni. Sc̄da est ps regis
atq̄ regni. Tertia ē ps p̄cipiatiū opis regni. Quarta est ps signifi
cans vtrū sit cā regni vñlō. Quinta ē ps matrū. **T**extus.

VIdēcima dom^e est pars amicorū r̄ accipit i die ac nocte a lū
na in mercuriū p̄scit ab alcē. Et dixit aledego d
accipit i nocte ecōuerso. **P**ars significās effectū amicorū r̄ emi
tētē accipit i die a parte fortū i partē futuorū r̄ i nocte ecōuerso r̄ cetera.
Glossa super tertiu vndēcime domus.

VIdēcima domus. **H**ic ponit partes vndēcime domus
r̄ sunt due. Prima est pars amicorū sc̄da
est pars significans p̄fectum r̄ effectum r̄ amicitiam amicorū.
Textus.

Vodecima dom^e est pars inimicorū fīm hermerē r̄ accipi
tur i die ac nocte a dñs dom^e inimicorū usq̄
in gradū minutū domū inimicorū r̄ proiscit ab ascen. Et h̄
quosdā antiquorū accipit in die r̄ i nocte a saturno in marte
r̄. r̄ he sunt partes. 12. domorū r̄. **H**ec sunt alle partes qđ
vñnt magistri iudiciorū astrorū multū. Ex qđ est pars q̄ significat mēdi
cius rumorū q̄ ceciderit in signū toruosoū vel mobile: aut dñs dom^e fue
rit retrogradus vel spēditus: aut aspererint cū malū vel ei sunt cōiuncti. Et
significat h̄itatē rumorū eoz si ceciderit cū fortunis aut in dominib⁹ seu
terminis earū vel aspererint eam aut fuerit in signo directo: r̄ accipitur in
die a mercurio in venere i nocte ecōuerso r̄ proiscit r̄. Et fīm albumasar
in die a mercurio in lunā i nocte ecōuerso r̄. **P**ars ratiōis r̄ p̄flū
diratis sensus accipit i die a saturno i lunā r̄ i nocte ecōuerso r̄. **P**ars
sapientie r̄ discipline accipit i die ac nocte a saturno in iouē r̄ proiscit r̄.
Pars guerre r̄ p̄storiū accipit in die ac nocte a saturno i lunā: r̄ proiscit
ur ab ascen. **P**ars pacis r̄ cōcordie exercitūz accipit in die ac nocte a
luna in mercuriū r̄ proiscit ab ascēdēte. **P**ars aspiciēdi in resolutione
anni accipit in die a luna invenerē r̄ in nocte ecōuerso r̄ proiscitur a sole.
Glossa super textu duodēcime domus.

Alkabitij astronomi tractatus.

Aodecima domus **C**hic ponit vñā solā partē i has domo q̄ ē pars inimicorum. Et he sunt partes alie qb̄ vtunq̄ magistri iudiciou. Hic ponit qualia alias partes q̄ nō sunt in aliqua domou & sunt ser. Prima est pars mendacij rumou; secunda est pars rationis & profundationis sensus. Tertia est pars sapientie & discipline. Quarta est pars guerre & pietorū. Quinta est pars pacis. Sexta est pars aspiciendi in revolutionib⁹ an noſti: & omnes iste proſciuntur ab ascendentē.

Concernit de partibus revolutionum in causis regnorū. **T**extus.

Quia utilitate deo introdixim⁹ has partes q̄ cōuentiū in revolutionē annoū mūdi & cōiunctiōni significatiū causas regni & stabilitatē seu durationē ei⁹. Et qb̄ est pars q̄ dicitur pars regni seu iperis q̄ exercet in revolutionē mūdi: accipituros a marte in lunā & proſciit ab ascendentē cōiunctiōni q̄ significat mutatio nē regni. Sic quoq; alio mō accipit sc̄y a gradu ascendentis cōiunctiōis in gradu cōiunctiōis & proſciit a gradu ascendentis revolutionis. Itē sit alio mō accipit a gradu medi⁹ cel⁹ revolutionis vsq; ad solem & proſciit a ioue idest a gradu iouis. **P**ars temporis regis. I. q̄diū debet durare: accipitur hora electiōis regis a sole in. 15. gradū signi leonis & proſciit a luna deinde accipit a luna in. 15. gradū signi cancri & proſciit a sole. Alla pars de tpe electionis regis accipit hora electiōis regis in die a Jove in Saturnū et in nocte ecōuerso & proſciit ab ascendentē revolutionis anni in quo surrexerit rex q̄ si fuerit iupiter in signo cōmuni & fuerit revolutionis diurna: fueritq; iupiter cadēs ab angulis tūc accipit a saturno in iouē & addunt defup. 30. gradus & proſciuntur ab ascendentē. Si vero saturnus & iupiter fuerint sibi oppositi & fuerint ambo cadentes ab ascendentē mediatur q̄ exire inter eos. i. accipiat medietas graduum qui sunt inter eos. & proſciit ab ascendentē. Et si fuerit iupiter in exaltatiōne sua: & fuerit revolutionis in nocte numeratur ab eo in saturnum & proſciuntur ab ascendentē.

Duae partes maxime sunt ex qb̄bus extrahit tps electiōis regis & ei⁹ durationis. **P**rima earū est vt aspicias horā electionis regis qua peruenit pfectus anni a cōiunctione triplicitatis q̄ significavit sectam ex numero quo daf oib⁹. 30. gradib⁹ annus & oib⁹ gradib⁹ duob⁹ cū dimidio mēsis vnus: & cū sc̄ueris in quo gradu vel signo sit hic serua eū q̄ h̄c est locus a quo equabilis p̄mā partē: & cum vulneris aptare eum aptabis ascēdēs revolutionis anni in quo surrexit ipse elect⁹: post hoc aspice a planeta orientali a sole ex saturno & ioue in ipso anno vsq; ad gradū eq̄utionis partis p̄me quā seruasti & p̄sce ab ascēdēte revolutionis anni & quo peruenit numerus ipse est locus p̄ime partis. **P**ars sc̄de sic inuenit accipe in cōiunctiōne in qua surrexerit rex vel cepit regnū ad qđ signū vel gradū p̄uenit pfectio anni ex numero quo daf oib⁹. 30. gradib⁹ annus & 2. gradib⁹ cū dimidio mēsis vsq; ad diē quo surrexerit rex: & ipse ent loc⁹ equationis sc̄de partis: serua quoq; eū: post hoc aspice a planeta occidentali a sole ex saturno & ioue vsq; ad locum equationis partis secūde quā seruasti & p̄sce eū ab ascēdēte revolutionis: & quo p̄uenierit erit locus partis sc̄de. **N**de sunt partes que significant fortitudinē regis & eius durationem.

Glossa super tertu de partib^{us} revolutionis. et.

Tquia auxiliante deo cadut in revolutionib^{us} annoz mudi. Et potius iudiciorib^{us} duas ptes. qm pmo ponit ptes quib^{us} vtunq magistri iudicioz in revolutionib^{us} in causis regnoz. Scdō ponit ptes qb^{us} vtunq magistri iudicioz i pscēdo futuroz rex. scdā est sibi. Itē sunt hic alie ptes. Dicit q ex pte q exercetur in revolutionib^{us} annoz mudi ad scidū cas regni atqz iperis: et ista accipit a marte in lunā: et pscī ab ascēdēte punctionis q signe mutationē regnit: et accipit alio mō a gradu ascēdētis punctionis in gradū punctionis. intelligendo a gradu ascēdētis revolutionis ani i quo est punctionis vscz ad locū in quo planete punguntur: et nisi hoc mō intelligat impossibile est. Supponit em qd hō sciat gradū ascēdētis in hora punctionis planetarū superiorū. Hoc aut est impossibile scdm q dicit Abrahaz Auenezre: dicit em si possem scire diē in q cōiungi debeant: esset hec tres magna. Sit etiā ps alio mō videlz accipit a gradu mediū celi revolutionis illi anni in q fuit cōiunctio vscz in sole et pscī a gradu iouis. Scdā ps p quā scī cōtū debeat durare rex i regno. Hic accipit hora electionis regis a sole in. 15. gradū signi leonis. Et pscī a luna. accipit etiā a luna in. 15. gradū cācti et pscī a sole. tercia ps est de tpe electionis regis. hic accipit hora electionis regis in die a ioue in saturnū et in nocte ecōtra: et pscī ab ascēdēte revolutionis ani in q surrexit rex. Et si iupiter fuerit in signo cōi treuolutio fuerit diurna: et cū hoc fuerit iupiter cadēs ab āgulo: tūc accipit a saturno in iouē: addūc de sup. 30. gradū: et pscī ab ascēdēte. Si hō iupiter et saturnus fuerint sibi oppositi et ambo fuerit cadētes ab ascēdēte accipit medletas graduū q sunt iter eos et pscī ab ascēdēte. Et si fuerit iupiter in exaltatiō sua et fuerit revolutione in nocte numerat ab eo in saturnū et pscī ab ascēdēte. Deinde dicit auctor q duc sunt ptes marie ex qbus extrahit tps electionis regis et ei^{us} duratioz. Pota ea z est ut aspicias horā electionis regis et aspicias vbi puenit pfectio anni a cōiunctio et triplicitatis q signi faciavit illa sectā in q est illud regnum scdō q dāt oib^{us}. 30. gradib^{us} ānus et oib^{us} duob^{us} gradib^{us} cū dimidio mēlis. et sic scdm istam pportionē vscz ad horā electionis. et cū scueris in q gradu signi sit serua illū gradū: q ab eo eq̄bis pūmā pte. Et cū volueris equare eā aptabis ascēdētes revolutionis ani in quo surrexit ipse elect^{us}. Postea respice saturnū et iouē et qd eoꝝ fuerit orientalis a sole accipe ab illo vscz in gradu equationis pme ptes quā seruasti: et pscī ab ascēdēte revolutionis et q puenit nūerus ipse est locus pme partis. **N**ota q auctor dicit accipe a planeta orientali a sole et saturno vel ioue: et nō dicit qd sit faciēdū qm ambo sunt orientales. ego credo q tūc dīc accipi ab eo q soli fuerit ppinguor. Itē nō dicit qd debeat fieri qm null^{us} eoꝝ est orientalis vt breuiter dica nescio qd fieri debeat. q nō vidi istas duas partes p hūcmodū positas in aliquo alio libro. Scdā ps scī hoc mō. Aspice punctionē iouē et saturni in q surrexerit rex vel caput regnum ad qd signum et gradū puenit pfectio anni dādo cuiuslibet āno. 30. gra. et cuiilibet mēli. 2. gra. cū dimidio vscz ad diē in q surrexerit rex et tpe est locū equationis ptes secundū serua eū. Post hoc accipe a saturno vel iouē qd eoꝝ orientalis fuerit vscz ad locū partis scdē: et pscī ab ascēdēte revolutionis anni et quo puene-

Alkabitij astronomi tractatus.

rit numer⁹ ipse est loc⁹ partis scđe. Ille sunt partes q̄ significat fortitudinē regis et ei⁹ durationē. Dicit haly abenragel aspicias in revolutionē anno rū mundi pro intronizatione intronizati. Primo a saturno que est prima pars. et a toue q̄ est secunda. et quot gradu. et quot minuta fuerint inter eos et nota hoc. Postmodū p̄sidera in quo signo est dñs medij celi et reducas illos gra. ad ascēsiones illius signi in quo fuerint q̄ inde exiuerit erit id qđ durāt anni vel menses aut dies. Et si fuerit in dominibus vel in exaltationib⁹ bus suis erūt anni et si fuerint peregrini in succendentib⁹ erunt meses: alioquin erunt dies. Si t̄ qñ sol applicuerit marti et mars fuerit cursu vacuus nō applicas saturno significat q̄ milites mouebunt ḡtra ipsum intronizatū et venīt sup ipsuz erecti. et ppter hoc accident ei tristitia et anxietates et forte capiēt eū. Enī si mars cū hoc applicuerit saturno ipsoꝝ nature cōluntur et nullus mouebitur contra eum.

¶ Textus.

Lem sunt alie partes in q̄bus vtuntur: revolutionibus annorū mūdi: sc̄atur p̄ eas quid graue de rebus in foro et quid erit leue in precio: quidue preciosuz seu vile: multū seu paruz: hoc est vt aspicias vbi cederit pars idest cutus plane te domo exaltatione termino vel triplicitate: q̄ planetā. si fuerit retrogradus vel combustus vel in malo loco vilescit illa res et erit parui p̄cīs. Si vero fuerit in loco fortitudinis aut in angulo et maxime in međio celi grauabitur illa res et erit magni p̄cīs: et si peruenient dñs domus ad locum descēsionis sue vilescit illa res. et aspice aspectus fortunatarum et planetarū malorū ad ea necnon et ad lunam et dñm eius: et vide quomodo et q̄s aspiciat ipsaz partem si fortuna et luna aspererit illā partē multiplicabit illa res: et si aspererint eā mali detrimentū paties. ¶ Pars dispositionis anni a luna in mercuriū. ¶ Pars aq̄ a luna in venerē. ¶ Pars ordet a luna in iouē. ¶ Pars ciceris qđ est quodā gen⁹ leguminis a venere in sole. ¶ Pars lēcis a marte in saturnū. ¶ Pars fabaruz a saturno in martē. ¶ Pars almūsi. i. milia a saturno in martē. ¶ Pars ceparū a saturno in martē. ¶ Pars tritici a sole in martē. ¶ Pars nūci a mercurio in martē. ¶ Pars zucari a mercurio in venere. ¶ Pars dactylop̄ a sole in venere. ¶ Pars mellis a luna in sole. ¶ Pars alroz. i. ris qđ ē gen⁹ farris a toue in saturnū. ¶ Pars oliuarū a mercurio in lunā. ¶ Pars vuarū a saturno in venere. ¶ Pars bōbicis a mercurio in venere. ¶ Pars alonuc̄. i. sisam̄ quod dā gen⁹ seminis albi in similitudine seminis lini: et vnuſt eo medicī: fit aut ex evnguetū vtile a mercurio in iouēvel a saturno in venere. ¶ Pars q̄ sunt albuceſſex. i. mellones q̄ sunt magni et croctet a mercurio in saturnū. ¶ Pars ciboz acris a saturno in marce. ¶ Pars ciborum dulcium a sole in venere. ¶ Pars ciboz sapoz apij vel hñoi herbaꝝ sapoz hñiū a marte in saturnū. ¶ Pars ciboz amaroz a mercu. in saturnū. ¶ Pars medicaminū acruū a saturno in iouem. ¶ Pars medicaminū falſoz a marte in lunam. ¶ Pars medicaminū venenatorz a ḡzahar. i. a capite draconis in saturnū et p̄ficiant vniuersa h̄cc ab ascēdēte revolutionib⁹ anni. Ille sunt vniuersa q̄ ceciderūt nobis ex p̄tib⁹: itroduxim⁹ q̄z has p̄tes nouissimas: et si estis narratio debilis: ne dimitterem⁹ aliqd q̄ posset esse introductioꝝ ad magisteriū iudicioꝝ astroꝝ qn p̄feramus illud. ¶ Additio. pars foryne

Si quā dominus p̄fessionis cognoscit & multarū altiarū rerū euentus in die accipit a sole in lunā & in nocte ecōverso et p̄cīt ab ascēdente.

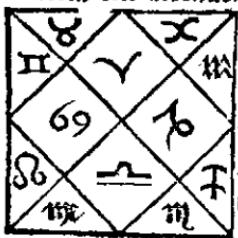
Tabula amicitie et inimicitie et ignorantie.

V	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	X
ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	X V
ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	X V	ꝝ

Inimici

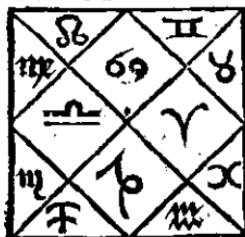

Tem sunt aliae partes. Hic auctor ponit tres que exercent in revolutionibꝫ annoꝫ mūdi p̄ quas scitur q̄ res erit chara & q̄ viles. Sua littere est talis. Cū volueris scire virtū aliquę res erit chara vel viles multū v̄l partū. Slidera parte illiꝫ rei & vide i cuiꝫ planete domo v̄l exaltatione vel termino siue triplicitate cadat ipsa pars q̄ planetā si fuerit combustus vel retrogradus aut in aliquo loco maligno vilescait res illa & erit p̄ciſ. Si vero fuerit in loco fortitudinis aut in angulo et maxime in medio celi grauabif res illa & erit malitia p̄ciſ; si puererit dñs domus illiꝫ ad locū descendētiſ sc̄cileſcut res illa. Vult dicere si planeta h̄is plures fortitudines in loco p̄tis fuerit in aliqua dignitatū suarū & maxie i sua exaltatione. aut fuerit in aliquo anguloꝫ & maxime in medio celi res illa erit chara. Et si q̄titatē fortitudinis planetē in suis dignitatibꝫ aut in angulis vel succedētiſ erit q̄titas charis. Si p̄o planeta ipse fuerit in calu a domo v̄l exaltatione sua vel fuerit in domo cadēte ab angulo vilescait res illa & erit p̄ciſ. Aspice s̄ sit aspectū fortunariꝫ & infortunariꝫ ad ea. s. p̄tē & ad lunā & dñs eiꝫ q̄s sit qualiter aspiciat illa p̄ciſ. Si aut̄ fortuna & luna aspiciat ipsa in loco do- Exaltatio- p̄tē multiplicabit̄ eadē res in p̄cio. & si alp̄xerint eā in fortune detrimētū mui est p̄ce patiſ res illa & erit vilescait p̄ciſ. Ego dico tibi q̄ si planeta h̄is plures ponenda. fortitudines in loco p̄tis i revolutionē anni retrogradus fuerit & cū hoc fuerit in aliqua dignitatū suarū vel in angulo sit q̄ res illa erit chara; s̄ nō in principio anni q̄du dñs partis est retrogradus & q̄ si ille planeta incipiet di rigi: tūc res illa incipiet esse chara. Eodem mō si planeta dñs p̄tis fuerit in calu & fuerit directus liḡtūlitas rei; s̄ illa vnlitas erit maxima q̄n planeta incipiet esse retrogradus. Deinde ponit p̄lectiones & incipit a p̄te tritici & dicit: q̄ p̄ tritici accipit a sole in martē & p̄ciſ ab ascēdente: a q̄bꝫ locis accipiānt & a q̄bꝫ locis p̄ciānt p̄z in lsa. Et vt melius pareat modus ponā exemplū de p̄te tritici in figura cōuictiōis p̄cedētiſ introitū solis in arietem & ēt in figura revolutionē anni istius. s. 1331. dico q̄ partius fīm p̄tate tabularū alfonsi i hora cōunctiōis solis & lune p̄cedētiſ introitū solis in arietem erit ascendens primus gra. cancri. locus solis illa hora erit. 5. signa. alfonsi. 56. gra. 42. minuta. 36. scđa verus locus martis fūrit unum signum. 44. gra. 17. minuta. 28. scđa videbo q̄tū ē iter solē & martē subtrahēdo locū solis a loco martis & inuenio. 1. signū. 47. gra. 34. minuta. 52. scđa. quē numerū cōputabo ab ascēdente & terminat̄ numerū libra. 18. gra. 10. minuta 6. scđo. Deinde videbo q̄s ē ibi fortior & inuenio saturnū ē illo loco fortior; q̄ est exaltatio sua nomine cuius habet ibi quatuor fortitudines & est triplicitas sua

Alkabitij astronomi tractatus.

rōne cuius habet tres fortitudines. est etiam facies sua rōne cuius habet vnam fortitudinem: habet ergo saturnus in loco p̄tis tritici. 8. fortitudines. Posit saturnum est ven⁹ quia est domus sua et habet ibi 5. fortitudines. et Iupiter habet ibi terminum. Aspiciam statu⁹ cuiuslibet istorum in figura et fini statum eorum videbo de sorte tritici. Aspiciam primo ad saturnu⁹ quem statum ipse habet in figura: et inuenio ipsum in angulo terre non distantem ab angulo per. 4. gra. significat hoc quod triticum debet esse charum non tū multū: quod angulus non est fortis. fortior enim angulorum quartum ad hoc est mediū celi: deinde ascendens postea angulus terre et ultim⁹ angulus occidentalis: quod saturnus est retrogradus et in loco suo pegrin⁹ nullā hinc in loco suo dignitatē significat quod triticum in principio anni erit parvū preci⁹. Et quod saturnus incipiet dirigi ascendet precium eius et erit magis charum hec est significatio saturni. Deinde aspiciam ad statum veneris et inuenio eam in domo. 11. sua propria domo significat hoc similiter quod triticum erit aliquantulum charum. Prospiciam etiam eandem partem in figura reuolutionis anni eiusdem.

Dico quod ascendens revolutionis fini tabulas predictas erit. 4. gra. 15. minuta. 16. secunda libra. Distantia inter sole et martē erit. 1. signū. 45. gra. 3. minuta. 59. secunda. Elopupabo hinc numerū ab ascēdēte: et terminalis numer⁹ i capricorno. 19. gra. 19. minuta. 25. secunda mars habet in loco istius p̄tis exaltationē et triplicitatē. habet igit̄ ibi septē fortitudines saturnus. habet ibi domū et facie hinc habet sex fortitudines. mars est fortior in loco et ipse in angulo mediū celi si sit hoc quod triticum dicitur esse charum: quod mars est in casu ab exaltatione sua non erit charum donec exuerit casum suū.

Additio. Dicit messehala quod superiores planete scilicet saturnus et iupiter in revolutione anni si fuerint in signis fertilibus scilicet terrenis vel aquae significant fertilitatē. In signis vero sterilibus scilicet aereis vel igneis significant sterilitatem. Et si alter sit sic et alter non significant mediocritatem. Et hec experientia cognouimus.

Alkabitij tractatus feliciter finit.

Tractatulus infirmitatū a multis authoribus per magistrū petrum turrellum astrophilum gymnasij dinionensis rectorem decerptus.

I quis in infirmitatem deciderit ad horam illius casus figuram celi per astrolabium vel per tabulas ante ephemerides comunes positas eriges. et si horam casus infirmitatis ignoraueris: ad horā questionis vel interrogationis recurrēs vel quādo medicus accedit ad infirmum vel quando nūcius infirmi querit indecū et similiter iudicabis. **S**cito igitur quod multa sunt mortis signa. Quedā se tenet ex parte almutem id est dñi domus mortis: Quedā ex parte almutem ascendentis. Quedā ex parte dñi domus infirmitatis. Et quedā ex parte lune et domini eius. **C**eneto primū quod nūc fit iudicium mortis nisi unus significator scilicet dñs ascendentis vel luna fuerit corruptus vel unus alter debilitet et quod fortune sint cadentes ab angulis. **N**ota etiā quod omnis malus pelor est in angulis quod in cadenti et quāto tardior in motu vel retrogradus tanta pelor. Itē nota quod in omnibus signis malis receptio minuit malū maxime quando est fortis.

De signis mortem indicantibus.

Rimum igitur mortis signū est tale quādo dominus ascendens et luna iunguntur domino mortis nisi sit receptio. Et si dominus mortis iungatur dño ascendentis similiter dicendū est nisi sit receptio fortis. Et scias quod deterius est dominū ascendentis iungi malo vel domino domus mortis quod malus vel dominus mortis iungatur ascendentis.

Secundum signū: si dominus ascendentis vel significator principalis celi dederit vīm aut ūngas planetæ existent in quarta domo maxime per malum aspectū: quoniam illa est domus fovee sic sequitur mors.

Tertium signū: si dominus ascendentis et luna sint in quarta domo vel cōbusili aut cadentes vel cōluncti domino octaua domus. Et etiā si alter ipsorum sic se habuerit ut dictū est sequitur mors. Item si dominus ascendentis est retrogradus vel cadens morte indicat. Et nota quod stelle que sunt super terram significant vitam: et que sunt sub terra mortem ampliant.

Quartum signum: si dñs ascendentis vel luna vel dominus sexte dominus sint cōbusili vel retrogradi: et dominus ascendentis sit in domo mortis marti coniunctus vel saturno sequitur mors.

Quintum signum: si dominus ascendentis et sexte sint male influentie et repellantur in octaua domo sequitur mors.

Sextum signū: si dominus ascendentis vel luna sint impeccati significant mortem vel longuam infirmitatē. Et hec oīa vera sunt nisi vincant signa vite vel boni. Itē si idē planetæ eōles habeat dignitates essentiales accedente vel in octaua domo. Item dominus sexte vel octauae signū est mortis vel longe infirmitatis.

Sunt et alia signa que se tenent ex parte domini domus mortis quod

Tractatus. D. petri turrelli.

primum est: si dominus mortis fuerit in quarta domo impeditus.

¶ Secundum signū: quando malus est dominus octauae et bonus plane-
ta separatur ab eo qui est dominus infirmitatis. et ille dñs infirmitatis re-
penitur in ascendentē mariae in prima medietate signū est mortis: quia
transfert naturā dominū mortis ad dñm vite. Et fortius est quando domi-
nus domus mortis est retrogradus vel aliter impeditus: et deterius quā-
do dominus sexte malus est in ascendentē. Et nota q̄ dominus sexte cuj
almutem tuncus significat mortem.

¶ Tertium signū: quando dominus rei quesite vel luna recedit ab infor-
tunio et vadit ad aliud infortunū per malum aspectū vel per applicatio-
nem corporalem. tunc em̄ malus effectus significatur.

¶ Quartum signum: malus in octaua vel dominus octauae malus morte
denotat. si recipiat dñm ascendētis vel lunā qui non sunt aliunde infortu-
nati significat euasione post mortis timore et hoc ppter receptionem fiet.
¶ Quintum signū: associata significat dominū triplicitatis prime et do-
minū hōre et si plures infortunati fuerint in sexta vel octaua vel duodeci-
ma domo aut domini domus eorū mors erit.

¶ Sunt et alia signa ex parte lune: quorū primum est. Quādo luna est cū
marте in quarta domo line aspectū beniuolt planete.

¶ Secundum signū: si luna fuerit in angulo terre cum marte et planete
beniuoli sint cadentes.

¶ Tertium signū: si luna sit orientalis ad duodecim gradus prope solem
mors aderit. et quanto propinquior soli tanto pētor.

¶ Quartum signum: luna unita tres gradus scorpionis primos corrupta
ex saturno fert mortem.

¶ Quintum signum: si gradus qui sunt inter lunam et primū gradū mor-
tis sunt subtracti a principio ligni ascendentis accipiendo pro qualibet sis-
gno triginta gradus si fuerit malus planete vel q̄ receptor; dispositio fuit
malus ubi talis numerus finitur signū est mortis. Item si malus sole
vel lunam corrumpt ita q̄ non sit tefsis fortune.

¶ Item nota q̄ si luna fuerit cum saturno in decremēto in principio infir-
mitatis sign. ne at longam infirmitatē vel mortem sed in cremento signif-
icat sanationem. Et educto de marte cuj luna: quia crementū lune est ca-
lidum et decrementum frigidum. Et scito q̄ plurimi cauent ne sit luna in
principio mensis lunaris cum marte: in fine enim eius non nocet.

¶ Haly abenragel vult q̄ si tres significatores scilicet: sol: luna: vel almu-
tem ascendentes: aut fortior eorum et maxime si sol vel luna fuerint domi-
ni temporis et habuerint aspectū cum domino domus mortis non potest
eger liberari. Si vero fuerint liberi ab infortunis et non habuerint aspe-
ctum cum domino domus mortis et si duo sunt liberi non habedo respectū
ad dominum mortis euaderet.

¶ Omnis almutem ascendentis habens vicinitatē cum domino domus
mortis vel quarte maxime quādo est malus: signū est mortis. Et si lunam
in principio infirmitatis aspercerit infortuna vel uncta fuerit cum ea mor-
tem significat. quod etiam Horothius rex affirmat.

¶ Si dominus ascendentis et dñs domus mortis se aspiciat aliquo aspe-
ctu maxime inimico petus si wingantur per corpus signum est mortis nisi
inter eos fuerit receptio,

De cognoscendis infirmitatibus. fo. lxxvij.

Cuando dominus querentis et dominus rei quesite cōuentunt signū est potes cōsecutiōis effect⁹ vt si fiat questio hora martis ⁊ aries ascēderit tūc octana habet scorpionē signū est mortis ⁊. **G**el si scorpio hora martis ascēderet tūc aries esset sexta dom⁹ ⁊ esset signū peioratiōis infirmitatis. Sed nota vñ scitu dignū. f. & mali planete iuuat suos: fortificēdo alios. **S**i luna vel dñs sexte dom⁹ vel dñs ascēdētis fuerit cōbusus vel retrogradi aut dñs ascēdētis fuerit in octava iunct⁹ martis vel saturno aut luna impedita iuncta domino dom⁹ mortis de vita desperatur.

Item nota hoc signum mortis. Si in gradu ascēdētis vel prope ad duos gradus ⁊ numerus graduum illius distanti ab ascēdētis cōsideretur ostenderet effectum tempus. nam signa mobilia denotant dies: fixa plus: et communia mediocriter ostendunt.

Si dominus octaua est in fortuna ⁊ det el vim dominus ascēdētis ⁊ non sit receptus signū est mali et maxime si dñs octaua sit in aliquo angulo. Si dñs ascēdētis sit infortunatus a dño domus sexte vel duodecime ⁊ ipse vel luna aspiciat infortunū quovis aspectu: ⁊ per⁹ si fuerit in signis fixis cū saturno mortis eger.

Signa mali ascēdētis.

Rimum: si in ascēdēte est malus planeta vel dominus ascēdētis est malus significat malum.

Secundum signum: si dominus ascēdētis vel sexte est retrogradus vel cōbusus vel in domo mortis iunctus marti vel saturno maxime per malum aspectum signum est mali.

Teruum signū: si dominus ascēdētis fuerit in domo quinta vel undecima nisi fuerit feliciter receptus signum est mali.

Quartum signū: si dominus ascēdētis vel luna vel pars fortune fuerit in gradu azimena tenebroso vel puteali significat infirmitates radicales. In gradu lucido recētes et peius in arte cancro scorpione capricor no et pīscib⁹.

Signa mali ex parte lune.

Rimum est si luna aspiciat malos quarto vel opposito aspectu.

Secundum signū est: si luna fuerit in malo loco et in signo fixo prolongabitur morbus et si in mobili cito sanabitur. et si locus lumen dedederit vim domino sexte fortificabitur morbus.

Tertium signū: luna impedita vel dñs domus mortis vel in domo mortis vel in duodecima aut quarta malum significat.

Luna saturno iuncta in arte et seces fecerit ascēdens vel sextaz vel octauā domū significat recidivationē. Luna in taurō cū saturno ut prius dictū est de arte iuncta nō significat malū q̄ ipsa est in exaltatione sua.

Luna in geminis cū saturno ut pri⁹ significat malū s̄ cācro bonū: in leo ne malū: in ḡamine est idifferēs: in libra ⁊ scorpione malū: in sagittario reīnat saturn⁹: in capricornoz aq̄rio malū: in pīscib⁹ indifferēs ⁊ sic de alijs planetis rute cōiecta.

Signa mali ex pte dom⁹ sexte q̄ est infirmitatū.

Rimum si dominus sexte sit in malo loco ut in sexta vel duodecima vel octauā.

Secundū si idē dñs sexte fuerit impedit⁹ a dño ascēdētis sup malū aspectū vel in gradu azimena ⁊ in angulis talis infirmitas ē icurabilis.

Tertium si in sexta domo est malus eger transibit de egreditudine in egreditudinem: si bonus ipse curabitur.

Tractatulus. O. Petri turrelli.

Si separetur planeta a domino domus mortis et transferat lumen mortis per coniunctionem vel aspectum ad dominum ascendentis hoc significat malum detestabilis in significatione egroti est ut si significator interrogatorium ingrediens radios vel pars fortune infortunata.

Timor magnus est super infirmo cum interrogationis hora ambo lumen maria sunt sub terra.

¶ Sequitur de parte fortune.

¶ Si pars fortune fuerit prope caudam draconis ad quartum gradum sub terra vel in octaua vel vadat ad caudam vel malos vel habeat aspectum malum luna ad malos: et numera gradus in partem fortune vel caudam vel inter lunam et partem fortune vel inter illum qui erit proprius prius fortune infortunata. Et si ascendens sexta et octaua sint signa firma dic esse etus mali plusquam dies.

¶ Et nota re cognitione dignissimam si luna sit domina sexte vel octauae effectus erit hora lune et sic de alijs horis aliquorum dominorum harum domorum.

¶ Signa boni que omnia fere sumuntur ex parte almutem ascendentis.

¶ Primum si dominus ascendentis fuerit fortunatus sitque in uno angustiorum et fuerit bonus planeta sine malo aspectu et non sub radice solis neque retrogradus fueritque in situ celi fortunato signum est vite.

¶ Secundum signum si dominus ascendentis sit fortunatus quando luna perveniet ad eum corporaliter incipiet apparere crisis ad bonum maxime si luna non sit infortunata.

¶ Tertium signum si dominus ascendentis fuerit velox et aliud ingreditatur signum vel altam domum cito deficiet moribus: dum tamen non sit in octaua vel duodecima domo.

¶ Quartum signum si dominus ascendentis recipiat dominum domus mortis iunctum sibi directum licet appareat mors medico et alijs tamen evadet.

¶ Quintum signum luna aspiciens venetrem: venus solem vel iouem: maxime si Iupiter sit in ascidente vel in nona domo aut fuerit almutem significat bonum: et fortune habent naturam vite nisi sint domus mortis. Si almutem fuerit fortunatus in quarta domo sanabitur eger quod si fuerint illuc boni et mali iudica finis fortiores. Sed si postea eger se in lectum struerit moletur.

¶ Si significator fuerit in decima domo crescentis lumine et numero abieciatur morbus.

¶ Saturnus orientalis a sole et mars occidentalis egros minus impedit

¶ Iupiter in septentrione: venus in meridie bonum augent cum ipsi fint dominum ascendentis infirmi vel questionis.

¶ Directorium figure celi.

No vero prognoscit habenda et infirmitatis cognitione declaraanda multa sunt consideranda.

¶ Primo quod planetae situerint in dominibus fini quod in celo inueniuntur in gradibus et minutis.

¶ Secundo considerande sunt planetarum dignitates tam esse

De cognoscendis infirmitatib^z. fo. lxix.

tiales q^z accidentales non pretercundo signorum infortunium q^z est finis librie et signum scorpionis.

¶ Tertio si sint in domo amici vel inimici in domo in exaltatione vel detrimento et sic de aliis. Ascendens et decima domus sese quarto aspectu aspiciunt et sic de alijs domibus.

¶ Quarto considerandum est si planetae retrogradationem patiantur. Item hanc planetarum. Item diurni planetae gaudent quando sunt orientales sicut nocturni quando sunt occidentales.

¶ Itē diurni gaudent in signis masculinis: nocturni in signis femininis. Mercurius gaudet cum fuerit orientalis in geminis et occidentalis in virgine: et cū fuerit sub radice solis nō tñ cōbusus que combustio est p^r sex gradus ante et totidem retro. Biē nota q^z aspectus durant quātum orbis luminis.

¶ Orbis solis durat quīng gradibus ante et totidem retro.

¶ Orbis lune durat duodecim gradibus ante et totidem retro.

¶ Orbis saturni nouem ante et totidem retro.

¶ Orbis iouis similiter se habet.

¶ Orbis martis octo ante et totidem retro.

¶ Orbis venerti sex ante et totidem retro.

¶ Orbis mercuri quīng ante et totidem retro.

¶ Hora p̄terea q^z domus prima et eius dñs assignant egro ~~se~~ medico sexta infirmitati quarta medicinis et pharmacopolis. Si ascendens habet bonos planetas eger erit boni regimini: si ecōtrario: ediuerso erit. Si de clīma fuerit infortunata medicus nō pficiet: si econtrario: ediuerso erit. Si sexta domus sit de signo terreo morb^z erit de melencolia: si de igneo de cōlera: si de aquo erit de p̄ltuita. t. flegmate: si de aere de sanguine erit. Cetera que ad hec pertinent amplius reperies superius in additionibus sexte et octave domorum.

C. Finia.

¶ Tractatus alkabitij cū apparatu iōānis raxonii finē sortit^r est in inclyta viba Lugd. Opera. M. Gulhelmi Huyon calchograph. Impensis vero honesti viri Bartholomei trot bibliopole.

C. Registrum.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. omnes sunt quaterni.

Tabula.

Esequitur tabula quinq^z differentia
rū alkabitij omnia singularia contenta
in qualibet differentia complectens.
Et primo contēta in prima differētia.

C hōemium.	folio.ii.
De ditione signorum.	folio.vi.
De domibus planetarum.	folio.x.
De exaltationibus planetarum.	follio.x.
De triplicitatibus.	follio.x.
Tabula domorum exaltationum.	follio.x.
De signis mobilibus fixis et communibus.	follio.xi.
C Figura aspectum.	follio.xii.
De terminis planetarum.	follio.xv.
Ubi preponuntur triplicitates terminis.	follio.xvi.
De faciebus signorum.	follio.xvii.
De virtutibus planetarum.	follio.xviii.
De essentiis signorum.	follio.xxi.
De significationibus signorum.	follio.xxii.
De significatione planetarum.	follio.xxii.
De gradibus signorum masculinis et femininis.	follio.xxii.
De gradibus lucidis tenebrolis &c.	follio.xxii.
De gradibus putealibus.	follio.xxii.
De gradibus azemena.	follio.xxii.
De gradibus augmentantibus fortunam.	follio.xxii.
De gradibus competentibus.	follio.xxii.
De esse circuli accidentali.	follio.xxii.
De domibus et significationibus earum.	follio.xxv.
De secunda domo.	follio.xxvi.
De tercia domo.	follio.xxvii.
De quarta domo.	follio.xxviii.
De quinta domo.	follio.xxix.
De sexta domo.	follio.xxix.
De septima domo.	follio.xxix.
De octava domo.	follio.xxix.
De nona domo.	follio.xxix.
De decima domo.	follio.xxix.
De undecima domo.	follio.xxix.
De duodecima domo.	follio.xxix.
De coloribus duodecim domorum.	follio.xxix.
De gaudijs planetarum in domibus.	follio.xxix.
De fortitudine angulorum.	follio.xxix.
De significationibus dominorum angulorum.	follio.xxix.
Qualiter sciatur quis planeta sit dominator.	follio.xxix.
C De contentis in sc̄a differentia.	follio.xxix.

Tabula.

De saturno.	folio. xxvii.
De ione.	folio. xxviii.
De marte.	folio. xxix.
De sole.	folio. xl.
De venere.	fo. xli.
De mercurio.	folio. xlii.
De luna.	folio. xliii.
De ordine planetarum.	folio. xlv.
De natura capitis draconis et caelestis.	folio. clv.
De horis diei et noctis.	folio. clvi.
De horis masculinis et femininis.	folio. clv.
¶ De contentis in tercia differentia.	folio. clv.
De esse planetarum in semiperisis.	folio. xvi.
De esse planetarum ab invicem.	folio. xvii.
De ductoria planete.	folio. xviii.
De his que accidunt planetis ad se invicem.	folio. xviii.
De locis fortunatis et malis.	folio. li.
De infortunis planetarum.	folio. li.
De amicitia et odio planetarum.	folio. li.
¶ De contentis in quarta differentia.	folio. lii.
De expositione nominum astrologorum.	folio. lii.
De annimodar.	folio. liii.
De hylech.	folio. iv.
De alcochoden.	folio. lvii.
De almutem.	folio. lx.
De paofectione signorum.	folio. lxii.
De directione significatoris.	folio. lxv.
De algebughar cum sua tabula.	folio. lxv.
De duodenariis planetarum.	folio. lxv.
De nouenariis eisdem.	folio. lxv.
De modis inuentandi domum decant.	folio. lxv.
¶ De contentis in quinta differentia.	folio. lxv.
De domibus.	folio. lxx.
De partibus revolutionum in causis regnorum.	folio. lxxii.
Tractatus infirmitatum.	folio. lxxvij.

¶ Finis.

